

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์
ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

นางทัศนีย์ เศรษฐพงษ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON READING APPRENTICESHIP
APPROACH AND SEMANTIC MAPPING STRATEGY FOR ENHANCING ANALYTICAL
READING ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS

Mrs. Tasanee Sathaphong

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวความคิดอ่าน
จากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมายเพื่อ
ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิต
นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

โดย

นางทัศนีย์ เศรษฐพงษ์

สาขาวิชา

หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเผ่า

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร. อัมพร ม้าคนอง

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชัย เสวกงาม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเผ่า)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร. อัมพร ม้าคนอง)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ชาริณี ตริวิรัญญู)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤดีรัตน์ ชุณหะวัณ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข)

ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์ : การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา (DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON READING APPRENTICESHIP APPROACH AND SEMANTIC MAPPING STRATEGY FOR ENHANCING ANALYTICAL READING ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: รศ. ดร. อัมพร ม้าคอง, 283 หน้า.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบกับกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปัญหาในสภาพจริง และระยะที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 30 คน ใช้เวลาในการทดลอง 1 ภาคการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเกณฑ์การประเมินแบบบันทึกผลการอ่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อน ระหว่าง และหลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ และวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลจากแบบบันทึกผลการอ่านของผู้เรียนและบันทึกการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีหลักการ 4 ประการ คือ 1) การเรียนรู้กลวิธีการอ่านจากต้นแบบและเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่าน 2) การเรียนรู้บทอ่านจากการเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ 3) การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน 4) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินการอ่านโดยแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ ขั้นที่ 2 ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ดำเนินการก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่า ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนและการแสดงความคิดเห็นสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการตีความสูงกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน 4 ระยะของการทดลองสูงขึ้นตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา	หลักสูตรและการสอน	ลายมือชื่อนิสิต	.....
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก	.....
ปีการศึกษา	2559	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม	.....

5584242227 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEYWORDS: ANALYTICAL READING / READING APPRENTICESHIP APPROACH / SEMANTIC MAPPING STRATEGY

TASANEE SATTHAPHONG: DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON READING APPRENTICESHIP APPROACH AND SEMANTIC MAPPING STRATEGY FOR ENHANCING ANALYTICAL READING ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS. ADVISOR: ASST. PROF. PH.D WIPAWAN WONGSUWAN KONGPAO, CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. PH.D AUMPORN MAKANONG, 283 pp.

This study was a research and development. The purposes of this study were to, develop an instructional model based on reading apprenticeship approach and semantic mapping strategy; and evaluate the efficiency of the instructional model. The research procedure was divided into phases; 1) development of an instructional model based on real problem; and 2) effectiveness evaluation of an instructional model through implementation with the subjects who were thirty undergraduate students. The duration of experiment was one semester. The research instrument were analytical reading test and reading log's scoring criteria. The data were analyzed by using t-test dependent and one-way analysis of variance with repeated measure, whereas the content analysis was used through student's reading log and teachers' reflection on their instructions. The findings of the study were as follows:

1. The objectives of the developed instructional model were to enhance analytical reading ability. This model consisted of 4 principles; 1) learning strategy from apprenticeship 2) learning the reading to relations background knowledge among words, phrase and text 3) identifying and expanding reading knowledge 4) participating in the assessment of reading by sharing of knowledge. The three main teaching steps of instructional model were; 1) learning and practice reading from the models 2) reading and linking meaning 3) assessing sharing reading experiences. Quantitative and qualitative data measurement and evaluation were carried out during and after the instructional process.

2. The effectiveness of the instructional model after implementation were found; The average score of analytical reading ability higher than before the experiment at .05 level of significance and the average score of analytical reading in analysis writing styles and reasonable criticism components higher than before the experiment at .05 level of significance. The interpretation components higher than before the experiment but is not significance at .05 level. The average score of analytical reading ability in experiment 4 times higher at .05 level of significance.

Department: Curriculum and Instruction

Field of Study: Curriculum and Instruction

Academic Year: 2016

Student's Signature .....

Advisor's Signature .....

Co-Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาและความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ม้าคนอง ผู้ให้ความรู้และแนวทางในการทำวิจัย กอปรกับความเป็นต้นแบบของครูเพื่อศิษย์ ที่ผู้วิจัยจะยึดถือปฏิบัติต่อไป ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมาในโอกาสนี้

ขออน้อมรำลึกพระคุณของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้สละเวลาตรวจพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน ประกอบด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม รองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤดีรัตน์ ชูชนะโชติ อาจารย์ ดร.ชาโรณี ตรีวรัญญู ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาช่วยพิจารณาตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้กำลังใจและคำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป นอกจากนี้ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย และขอขอบคุณนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ได้ส่งเสริมและสนับสนุนทุนการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต พร้อมทั้งจัดสรรเวลาให้ผู้วิจัยได้ทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนทั้งวิชาความรู้และคุณธรรมจริยธรรม แก่ผู้วิจัยเสมอมา นอกจากนี้ขอขอบคุณพี่เพื่อน และน้องสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกคนสำหรับความช่วยเหลือและกำลังใจที่มีให้แก่น ตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์

กำลังใจที่สำคัญในการทำวิทยานิพนธ์คือ ด.ช.เจ้าพระยา เศรษฐพงษ์ และนาวาตรีจักรวาล เศรษฐพงษ์ ที่มีส่วนผลักดันให้ผู้วิจัยมุ่งมั่น เพียรพยายามต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต คุณความดีที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยขออุทิศให้ พ่อล้อม หนูนาคน ผู้จุดประกายให้ผู้วิจัยเห็นค่าและความสำคัญของการศึกษา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ฎ
สารบัญตาราง.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
1. การอ่านเชิงวิเคราะห์.....	15
1.1 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	15
1.2 ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์	20
1.3 ประเภทของงานเขียนที่ใช้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	22
1.4 กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	29
1.5 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	31
1.6 การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	42
2. แนวการสอนทักษะการอ่าน (reading approach).....	47

2.1 แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ (reading apprenticeship approach).....	49
2.1.1 ทฤษฎีและหลักการ	49
2.1.2 ความหมายของการอ่านจากต้นแบบ	49
2.1.3 ลักษณะสำคัญของการอ่านจากต้นแบบ	51
2.1.4 การจัดการเรียนการอ่านจากต้นแบบ.....	53
2.1.5 การกำหนดต้นแบบและเกณฑ์การคัดเลือกต้นแบบ	58
2.1.6 หลักการของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ	62
2.1.7 การนำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบไปใช้ในการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์	65
2.1.8 ข้อดีและประโยชน์ของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ.....	67
2.2 กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย (semantic mapping strategy)	68
2.2.1 ความหมายของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย	68
2.2.2 ลักษณะสำคัญของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย.....	70
2.2.3 การจัดการเรียนการสอนอ่านด้วยกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย....	71
2.2.4 หลักการของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย.....	78
2.2.5 บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ตามกลวิธีผังความสัมพันธ์ของ ความหมาย	80
2.2.6 ลักษณะสำคัญที่ส่งผลต่อการอ่านเชิงวิเคราะห์	80
2.2.7 ข้อดีและประโยชน์ของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย	81
3. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	82
3.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน	82
3.2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน	83
3.3 ประเภทของรูปแบบการเรียนการสอน.....	85
3.4 กระบวนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	86

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	87
4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	87
4.1.1 งานวิจัยต่างประเทศ.....	87
4.1.2 งานวิจัยในประเทศ.....	88
4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ.....	90
4.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ.....	90
4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย.....	92
4.3.1 งานวิจัยในประเทศ.....	92
4.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	93
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	97
ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย.....	97
1. การศึกษาปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	98
2. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	100
3. การสร้างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย.....	103
หลักการของกลวิธี ฝังสัมพันธ์ของความหมาย.....	104
4. การจัดทำเอกสารรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียน การสอน.....	120
5. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ การเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น.....	121
6. การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ.....	124
ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย.....	125

1. การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น.....	125
2. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	126
3. การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	141
4. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล.....	145
5. การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น.....	145
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	147
ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนอ่านจาก ต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย.....	147
1.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน.....	148
1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน.....	148
1.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอน.....	148
1.4 แนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน.....	153
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนอ่าน จากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย.....	153
2.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อน และหลังการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	153
2.1.1 ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน.....	155
2.1.2 ด้านการตีความ.....	156
2.1.3 ด้านการแสดงความคิดเห็น.....	157
2.2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ใน 4 ระยะของการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	158
2.2.1 การนำเสนอคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของ กลุ่มตัวอย่างในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	158

2.2.2 การนำเสนอพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวม	159
2.2.3 พัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จำแนกตามองค์ประกอบ	161
2.2.3.1 ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน	161
2.2.3.2 ด้านการตีความ	163
2.2.3.3 ด้านการแสดงความคิดเห็น	165
2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	167
2.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกผลการอ่าน (reading log)	167
2.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน ...	181
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	189
สรุปผลการวิจัย	190
อภิปรายผล	196
ข้อเสนอแนะ	214
รายการอ้างอิง	216
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	229
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	232
ภาคผนวก ค คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน	247
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้	263
ภาคผนวก จ คะแนนและค่าสถิติ	278
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	283

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	มิติสี่ด้านในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน	54
ภาพที่ 2	ตัวอย่าง การทำผังความสัมพันธ์ของความหมายเรื่องวิถีประชาธิปไตย	73
ภาพที่ 3	ตัวอย่าง ผังความสัมพันธ์ของความหมายของคำศัพท์	74
ภาพที่ 4	ตัวอย่าง ผังความสัมพันธ์ของความหมายที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์	75
ภาพที่ 5	รูปแบบการสร้างผังความสัมพันธ์ของความหมาย 4 รูปแบบ	77
ภาพที่ 6	กรอบแนวคิดการวิจัย	96
ภาพที่ 7	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธี ผังสัมพันธ์ของความหมาย	104
ภาพที่ 8	การวิเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนา	106
ภาพที่ 9	การเชื่อมโยงหลักการของรูปแบบ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	112
ภาพที่ 10	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่าน เชิงวิเคราะห์ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N=30).....	160
ภาพที่ 11	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่าน เชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ช่วงเวลา (N=30).....	162
ภาพที่ 12	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่าน เชิงวิเคราะห์ด้านการตีความของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)	164
ภาพที่ 13	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่าน เชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N= 30).....	166
ภาพที่ 14	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการระบุรูปแบบงานเขียน	168

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 15	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา.....	169
ภาพที่ 16	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ	171
ภาพที่ 17	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการวิเคราะห์สำนวนภาษา.....	173
ภาพที่ 18	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็น หรือทรรศนะของผู้เขียนในระยะแรก.....	174
ภาพที่ 19	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการระบุความหมายของคำในระยะแรก ...	175
ภาพที่ 20	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนใน ระยะแรก	175
ภาพที่ 21	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็น หรือทรรศนะของผู้เขียน	176
ภาพที่ 22	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการระบุความหมายของคำ	177
ภาพที่ 23	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน	178
ภาพที่ 24	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการแสดงความรู้และความคิดตามมุมมอง ของผู้อ่าน	179
ภาพที่ 25	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับข้อคิดเห็น โดยยกตัวอย่างประกอบ	180
ภาพที่ 26	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการอธิบายการนำแนวคิดจากบทอ่าน ไปใช้.....	181
ภาพที่ 27	ตัวอย่างใบงานการเขียนแผนภาพเชื่อมโยงความสัมพันธ์	185
ภาพที่ 28	ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่าน.....	185

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การสรุปหลักการของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของ ความหมาย.....	102
ตารางที่ 2 กรอบการจัดกิจกรรมของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่าน จากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย	109
ตารางที่ 3 สรุปแนวทางการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น..	116
ตารางที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้และจำนวนชั่วโมง.....	121
ตารางที่ 5 การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ	124
ตารางที่ 6 โครงสร้างของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	128
ตารางที่ 7 การให้คะแนนในด้านการแสดงความคิดเห็น	131
ตารางที่ 8 โครงสร้างของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการอ่านเชิงวิเคราะห์	135
ตารางที่ 9 แบบแผนการทดลอง.....	141
ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของ กลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง (N= 30)	154
ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบ งานเขียนก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามตัวบ่งชี้ (N=30)	155
ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านการตีความก่อนและหลัง การทดลอง จำแนกตามตัวบ่งชี้ (N=30).....	156
ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านการแสดงความคิดเห็นก่อน และหลังการทดลอง จำแนกตามตัวบ่งชี้ (N=30)	157
ตารางที่ 14 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของ กลุ่มตัวอย่างในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง (N=30)	158

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวม (N=30).....	159
ตารางที่ 16	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวม จำแนกตามช่วงเวลา (N=30).....	160
ตารางที่ 17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนของกลุ่มตัวอย่าง (N=30).....	161
ตารางที่ 18	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน	162
ตารางที่ 19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความ ของกลุ่มตัวอย่าง (N=30).....	163
ตารางที่ 20	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความจำแนกตามช่วงเวลา (N=30).....	163
ตารางที่ 21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (N=30)	165
ตารางที่ 22	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามช่วงเวลา (N=30)	165
ตารางที่ 23	ตัวอย่างบทอ่านที่ใช้ในการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น.....	253
ตารางที่ 24	ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	279
ตารางที่ 25	ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	279

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 26 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกผลการอ่านและเกณฑ์การประเมิน แบบบันทึกผล.....	280
ตารางที่ 27 คะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	282

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษา และเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของระบบการศึกษาทั่วโลก เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ การสร้างความคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้มีทักษะทางปัญญาสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางยิ่งขึ้น ในการเรียนวิชาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเรียนในห้องหรือนอกห้องเรียน ล้วนแล้วแต่ใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น กิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาร้อยละ 80–90 ต้องอาศัยการอ่าน ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการอ่าน จึงจะสามารถเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การอ่านยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของแต่ละบุคคล และเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการอยู่ในสังคมแห่งความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 1; OECD, 2013)

กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ทุกสถาบันล้วนให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยจัดรายวิชาการอ่านอยู่ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2552: 4) ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญคือ การสอนหลักและวิธีในการอ่านงานเขียนประเภทต่างๆ ทั้งสารคดี บันเทิงคดีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง โดยเน้นการอ่านเพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด คุณธรรม และสร้างเสริมค่านิยมที่ดีงาม (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552; มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2552; มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556; มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2555; มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555)

การอ่านในระดับนี้จึงเป็นการอ่านที่ลุ่มลึกในศาสตร์สาขาวิชาชีพที่ศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถก่อนออกไปประกอบอาชีพ (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2555: 4) ประกอบกับผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจและพิจารณาเนื้อหาที่อ่านอย่างละเอียดลึกซึ้งสามารถตีความหมายต่อสิ่งที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ (analytical reading)

การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านเรื่องอย่างละเอียดเพื่อค้นหาจุดมุ่งหมายในการเขียน ผู้อ่านต้องใช้ความคิดแยกแยะและอธิบายองค์ประกอบภายในเรื่อง เพื่อหาแนวคิด ความหมาย ความสำคัญและความสัมพันธ์ของเนื้อหา สรุปลักษณะและคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน

(Long, 2012: 10; Potter, 2005: 52-63; Roskos and Walker, 1994: 148; จีรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2556: 205; จิตต์นิภา ศรีไสย์, 2549: 40; รัชณี ซอโสตถิกุล, 2548: 48; กรมวิชาการ, 2546: 208; รัญจวน อินทรกำแหง และคณะ, 2524: 1)

ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จะเป็นคนที่มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านอย่างละเอียด ค้นพบข้อเท็จจริง เข้าใจความคิดของผู้เขียน มีทักษะกระบวนการคิดและทักษะภาษา สามารถอ่านได้เร็วจับประเด็นสำคัญได้ ดังที่ The University of Melbourne (2010: 1) ได้สรุปความสำคัญไว้ว่า “การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพราะกิจกรรมการอ่านในระดับอุดมศึกษานั้นไม่ได้เป็นเรื่องง่าย วิธีการอ่านดังกล่าวจะทำให้นักศึกษาอ่านได้เร็วขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านสูงขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียน และ Long (2012: 10-11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์กับการเรียนในทุกรายวิชาว่า “การอ่านเชิงวิเคราะห์ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ลึกซึ้ง ช่วยวิเคราะห์ปัญหาและค้นข้อมูลมาตัดสินใจอย่างมีเหตุผล” สอดคล้องกับ วรรณ บัวเกิด (2545: 159) ที่กล่าวว่า “ผู้ที่อ่านเชิงวิเคราะห์ได้จะแก้ปัญหาได้มีเหตุผล และได้รับความสนุกสนานจากการอ่านเนื่องจากแยกแยะและพิจารณาทั้งเนื้อหาและรสของงานเขียนนั้น ๆ นอกจากนี้ การอ่านเชิงวิเคราะห์ยังช่วยให้ได้แง่คิดจากการอ่าน สามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านและนำไปประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันรวมทั้งใช้พัฒนางานเขียนของตน (ดวงใจ ไทยอุบุญ, 2554: 47; จีรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2556: 206) การอ่านเชิงวิเคราะห์จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อบุคคลทุกระดับ เนื่องจากเป็นพื้นฐานของการคิดแบบอื่นๆ ช่วยให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นพื้นฐานในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา การประเมินและตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ผู้ที่มีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์จะเป็นผู้ที่สามารถคิดได้ลึกซึ้ง รอบคอบ นำไปสู่การสร้างความรู้ ความคิดสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ตลอดจนนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี (กรมวิชาการ, 2546: 208-210)

จากข้อมูลข้างต้นทำให้เห็นว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาพัฒนาสติปัญญา ทักษะการแสวงหาความรู้ และทักษะในการทำงาน (Reich , 1991: 177) ซึ่งจากการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน พบว่า นักศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจเนื้อหา และขาดความสามารถในการตีความ ดังเช่น ข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการทดสอบวัดความสามารถในการใช้ทักษะภาษาไทย เพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนิสิตแรกเข้าปีการศึกษา 2555 โดย สถาบันภาษาไทยสิรินธร (2555: 6) โดยศึกษานิสิตจำนวน 19 คณะ มีนิสิตรวมทั้งสิ้น 2,808 คน ได้สรุปข้อค้นพบสำคัญ

ประการหนึ่งว่า ในการทดสอบวัดสมรรถภาพทางการอ่านซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ การอ่านจับรายละเอียด การอ่านจับใจความ และการอ่านตีความ เมื่อพิจารณาภาพรวมนิสิตมีสมรรถภาพการอ่านผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ ซึ่งอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาตามทักษะย่อย พบว่า ทักษะการอ่านที่นิสิตควรปรับปรุงมากที่สุด ได้แก่ การอ่านตีความและการอ่านอย่างละเอียด ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่นเดียวกับข้อมูลจากการศึกษาการพัฒนาการอ่านในระดับอุดมศึกษาของปราณี กุลละวณิช และคณะ (2554: 1) พบว่า ผลการทดสอบสมรรถภาพการใช้ภาษาไทยในทักษะการฟัง การอ่านและการเขียนของนิสิตแรกเข้าในช่วง 4 ปีที่ผ่านมายังคงมีผลการประเมินทักษะการอ่านต่ำกว่าทักษะอื่น (ศูนย์ภาษาไทยสิรินธร, 2548; 2549; 2550; 2551) และผลการประเมินทักษะการอ่านอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าเป็นที่พอใจ ซึ่งมีสาเหตุมาจากนิสิตไม่สามารถอ่านจับประเด็นหรือตีความบทอ่านในเรื่องที่ตนไม่ถนัด หรือในเรื่องที่ซับซ้อนหรือมีลีลาการเขียนที่ต้องอาศัยการตีความในบทอ่านที่บอกข้อเท็จจริงได้ นิสิตจำนวนไม่น้อยไม่สามารถเห็นข้อมูลที่ขัดแย้งหรือข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ กล่าวอีกนัยหนึ่งนิสิตยังขาดการวิเคราะห์ในสิ่งที่อ่าน

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์โดยดำเนินการสัมภาษณ์และสำรวจความคิดเห็นของผู้สอนรายวิชาการอ่านในระดับอุดมศึกษา พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเนื้อหามากที่สุด โดยมีสาเหตุมาจากนักศึกษาไม่สามารถจับประเด็นสำคัญของบทอ่านได้ นอกจากนี้นักศึกษาไม่สามารถอ่านอย่างละเอียด โดยมีสาเหตุมาจากนักศึกษาขาดทักษะในการวิเคราะห์เนื้อหา ตลอดจนบอกข้อมูลที่ขัดแย้งไม่ได้ ขาดทักษะการเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปความจากสิ่งที่อ่านได้ไม่ครบ นักศึกษามีปัญหา ด้านการตีความ ซึ่งมีสาเหตุมาจากนักศึกษาขาดความรู้เรื่องคำที่แฝงความหมายรวมทั้งขาดการใช้ประสบการณ์เดิมของนักศึกษามาช่วยหาความหมายที่ซ่อนเร้นของผู้เขียน

สภาพปัญหาข้างต้นนี้สอดคล้องกับการรายงานการศึกษาของ วาสนา บุญสม (2555) ซึ่งได้ศึกษาประสิทธิภาพในการอ่านของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การอ่านในระดับอุดมศึกษาในด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เนื่องจากมีปัจจัยหลายด้าน ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านตัวผู้เรียนและด้านสื่ออุปกรณ์ในการเรียนการสอน สอดคล้องกับสถาบันภาษาไทยสิรินธร (2552: 11-20) ที่ได้ศึกษาการอ่านของนิสิตที่มีผลคะแนนการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ และอภิปรายผลว่า มีสาเหตุมาจากวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบรรยายเพียงอย่างเดียว ผู้สอนควรเปลี่ยนเป็นการบรรยายเชิงอภิปราย เปิดโอกาสให้นิสิตได้ระดมสมองและคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับบทอ่านต่าง ๆ ที่หลากหลาย ประกอบกับการฝึกฝนด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างเรียน ฝึกปฏิบัติกรอ่านโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนร่วมด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่า การใช้บทอ่านที่มีความยากเช่นตำราเรียน ทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์อีกด้วย ผู้สอนควรมีบทอ่านและแบบฝึกหัดที่หลากหลาย และในด้านการอ่านของนิสิต พบว่า มีปัญหาในด้านการตีความ ซึ่งมีสาเหตุมาจากขาดความรู้การใช้คำที่มีความหมายแฝง การใช้คำลงท้ายที่บอกรู้สึกถึงการเปรียบเทียบ อุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ ฯลฯ และไม่สามารถตีความจากประสบการณ์ความรู้ที่มีอยู่เดิมได้ ทั้งหมดนี้เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้นิสิตพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ไม่ดีเท่าที่ควร

นอกจากนี้ทักษะการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กับการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังที่ Heilman, Blair and Rupley (1994: 371) กล่าวว่า “ทักษะการวิเคราะห์ทำให้ผู้เรียนอ่านและจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ และ Poul and Elder (2006: 1-5) กล่าวว่า การคิดและการอ่านช่วยให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ดั่งนั้น ผู้เรียนต้องมีทักษะการวิเคราะห์ร่วมด้วย ซึ่งแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 (2555: 4-5) ได้ระบุความสำคัญของทักษะการวิเคราะห์ ไว้ว่า “สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์มากกว่าการท่องจำ” สอดคล้องกับสภาพปัญหาในการอ่านที่ ดวงมน จิตรจาง (2536: 54) แสดงความคิดเห็นว่า ผู้เรียนบางคนอยากเรียนวิชาต่าง ๆ ให้ได้คะแนนดี ต้องท่องจำเนื้อหาให้ขึ้นใจ แต่ระบุไม่ได้ว่าเรื่องที่อ่านมีประโยชน์อย่างไร แนวคิดที่ผู้เขียนส่งมาถึงผู้อ่านแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนยังขาดความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน เนื่องจากไม่สามารถวิเคราะห์ จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ขาดทักษะการเชื่อมโยงข้อมูลและสรุปความจากสิ่งที่อ่านได้ไม่ครบ และไม่มีทักษะการตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อและสิ่งใดไม่ควรเชื่อจากสิ่งที่ผู้เขียนเสนอ จึงทำให้ไม่สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ได้

รายงานผลการศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอนพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของพิมพ์พรรณ เลิศเกษม (2554) และสง ขุนแมน (2556: 125-130) พบสาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาไทยไม่สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์บทความในสิ่งพิมพ์ได้ คือ ผู้เรียนไม่มีกลวิธีหรือเทคนิคในการอ่าน เนื่องจากผู้สอนไม่เน้นความสำคัญของกลวิธีหรือกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไม่สอนเทคนิควิธีการอ่านที่หลากหลาย ภาระงานที่ครูมอบหมายให้ทำส่วนใหญ่เป็นแบบฝึกหัดและการตอบคำถามเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่านไม่ได้ฝึกให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดขั้นสูง ทำให้ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่านและไม่สามารถวิเคราะห์สิ่งที่อ่านได้ครบถ้วน

การศึกษาข้อมูลของงานวิจัย รายงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของการอ่านเชิงวิเคราะห์พบว่า ปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนมีผลมาจากปัจจัย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านผู้เรียน ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนเน้นการสอนแบบบรรยายที่ให้

หลักการอ่านมากกว่าการฝึกทักษะการวิเคราะห์บทอ่าน การสอนที่ผู้เรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ขาดการฝึกใช้กลวิธีในการอ่าน การฝึกอ่านบทอ่านที่มีความยากและไม่หลากหลาย การมอบหมายภาระงานที่เป็นแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความมากกว่าภาระงานที่ใช้ความคิดขั้นสูง และปัญหา ด้านผู้เรียนพบว่า มีสาเหตุมาจาก ผู้เรียนไม่สามารถอ่านจับประเด็นหรือตีความบทอ่านที่มีความซับซ้อนได้ ไม่สามารถบอกข้อมูลที่ขัดแย้งกันหรือข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือได้ ขาดความสามารถในการวิเคราะห์บทอ่านตามองค์ประกอบได้ นอกจากนี้ยังพบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน จากผลการศึกษาของ Nakanishi (2014: 149-153) และ Aliverninia et al. (2011: 3207) พบว่า ปัจจัยด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ด้านระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน ด้านเพศและวัยของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครู ด้านความถี่ในการฝึกปฏิบัติการอ่าน และ ด้านทัศนคติของผู้อ่าน ล้วนส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของผู้เรียน ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า วิธีการจัดการเรียนรู้เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่าน Brenner (2009: 3-4) เชื่อว่า การที่ผู้อ่านมีปฏิสัมพันธ์กับข้อความเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ครูที่ใช้แนวการสอนที่ผู้อ่านเป็นศูนย์กลางจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันกับงานที่ได้รับมอบหมายให้อ่าน และมีความกระตือรือร้นในการอ่าน นอกจากนี้ ครูต้องหาวิธีการสอนที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอ่าน แนวการสอนที่ผู้อ่านเป็นศูนย์กลางเป็นแนวการสอนใหม่ที่เปลี่ยนวิธีการสอนอ่านวรรณกรรมแบบเดิมมาเป็นการสร้างองค์ความรู้ (constructivist) เข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างแท้จริง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับแนวการสอนที่ผู้อ่านเป็นศูนย์กลาง พบว่า มีแนวความคิดอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาผู้เรียน

แนวความคิดอ่านจากต้นแบบ (reading apprenticeship approach) เป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากแนวคิดของทฤษฎีสรรคานิยมทางสังคม (social constructivism) และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (social cognitive learning theory) ลักษณะสำคัญของแนวคิดนี้ คือ ครู ผู้เชี่ยวชาญ และเพื่อนจะเป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติตามกระบวนการอ่านในงานเขียนแต่ละประเภท บทบาทของต้นแบบจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการใช้กลวิธีการอ่านที่หลากหลายมาแก้ปัญหา การอ่าน ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนควบคุมกระบวนการอ่านของตนเอง

(Schoenbach, 2000 อ้างถึงใน Mehdiان, 2009: 4-5) กระบวนการเรียนรู้เกิดจากการใช้การรู้คิดทางการสื่อสาร (metacognition conversation) มาช่วยวางแผนเลือกเนื้อหาที่จะอ่าน และตรวจสอบความเข้าใจในขณะที่อ่าน รวมทั้งการประเมินผลในด้านความรู้ที่ได้รับและภาระงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับประเภทของบทอ่าน (Matz, 2012: 37-38) การเรียนการสอนตามแนวคิดนี้เน้นการเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ทั้งนักเรียน ครู และเพื่อน โดยใช้กระบวนการกลุ่มมาแบ่งปันความรู้กับผู้เรียนคนอื่น ๆ เปิดโอกาสให้ทำงานกลุ่มอย่างอิสระ ทั้งงานคู่ งานกลุ่มเล็ก ๆ หรือการอภิปรายร่วมกันภายในห้องแล้วสังเคราะห์สรุปบทอ่านร่วมกัน (Mehdiان 2009: 5)

Jordan et al. (2001: 15) ได้กล่าวถึง แนวคิดการอ่านจากต้นแบบว่า เป็นการสอนที่ช่วยปรับปรุงการอ่านของผู้เรียน ที่ผู้สอนมีส่วนช่วยในการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนรู้จักใช้กลวิธีในการอ่านและทักษะที่ต้องใช้ในพัฒนาการอ่าน ทำให้เกิดกระบวนการทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (social cognitive process) จากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ข้อความที่อ่าน สื่อการสอน และผู้เรียนคนอื่น ๆ นอกจากนี้การเรียนรู้ยังเกิดขึ้นมาจากความรู้และประสบการณ์เก่าและใหม่ของผู้เรียน โดยการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายประเด็นที่อ่านกับผู้อื่นซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศในการพัฒนาทักษะการรู้คิด (metacognitive) และช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านอีกด้วย (Braunger and Lewis, 2006)

นอกจากนี้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบเป็นแนวคิดที่ใช้กับงานเขียนทุกประเภท สามารถพัฒนาการอ่านได้ในทุกระดับการศึกษา ช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้กลวิธีในการอ่านที่หลากหลายตามความเหมาะสมของบทอ่าน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน จับประเด็นสำคัญในบทอ่านได้ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดและทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าในระดับสูงและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสอนอ่านตามแนวคิดนี้ ยังช่วยเรื่องการทำงานกลุ่มและเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านให้แก่ผู้เรียน อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่า แนวคิดการอ่านจากต้นแบบเน้นการเข้าใจเนื้อหาและจับใจความสำคัญ สอดคล้องกับ Pressley et al. (1992: 524-525) ที่กล่าวว่า “นักวิจัยทั่วไปไม่ได้ศึกษาพฤติกรรมการตีความ เพราะมุ่งไปที่การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญหรือการทำให้ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น ซึ่งการตีความของผู้เรียนจะอยู่ในช่วงของการทดสอบหลังการอ่าน โดยการทำแบบทดสอบที่ออกโดยครู เพราะความสามารถในการตีความจำเป็นต้องใช้โครงสร้างความรู้เดิม ทักษะคิด ความคิดเห็น และกลวิธีในการอ่านมาช่วยตีความคำศัพท์สำนวนและข้อความ สามารถแสดงออกด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้เรียน และบทอ่าน” และ Johnson et al. (1986: 778) กล่าวว่า นักวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่การอ่านเพื่อความเข้าใจ

แต่ไม่ลงรายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องคำ ซึ่งคำเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการอ่าน ที่ต้องรู้ความหมายและตีความตามเนื้อเรื่องได้

ดังนั้น แนวทางสำคัญที่จะช่วยสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์บทอ่าน การรู้ความหมายของคำเพื่อให้สามารถตีความได้ คือ กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย (semantic mapping strategy) ซึ่งมีชื่อเรียกหลายชื่อด้วยกัน ได้แก่ semantic webbing , story maps, webbing, cognitive mapping และ semantic organizer (Pearson & Johnson, 1978 อ้างถึงใน Coleman, 1995: 14) กลวิธีดังกล่าวเป็นกลวิธีการอ่าน (strategy) ที่พัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ทำความเข้าใจคำและการอ่านของผู้เรียนได้ทุกระดับโดยพัฒนามาจากทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม (schema theory) และทฤษฎีอภิปัญญา (metacognition) และรูปแบบการเขียน (text structure) เข้าด้วยกัน (Reutzel and Cooter, 2003: 326; Halterman, 2013: 26) (Halterman, 2013)

นักวิชาการด้านการอ่านหลายคนต่างยอมรับกันว่ากลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอ่านในทุกรายวิชา ดังที่ Vadasy and Nelson (2012: 104) และ Johnson et al. (1986: 781) กล่าวถึงกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายทำให้การสอนการอ่านเปลี่ยนจุดเน้นจากเนื้อหาเป็นการสร้างความเข้าใจคำที่มีต่อเนื้อหา ซึ่งความเข้าใจมาจากการใช้ความรู้เดิมเรียนรู้คำตามบริบทที่อ่าน และเข้าใจโดยนำมาจัดกลุ่มคำหรือข้อความที่มีความหมายสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันตามหัวข้อที่กำหนดขึ้น ซึ่งการจัดกลุ่มคำผู้อ่านต้องวิเคราะห์ตามโครงเรื่อง ถึงความเหมือนหรือความแตกต่าง ความเป็นเหตุและผลของคำดังกล่าว

กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย คือ กลวิธีในการนำเสนอความรู้ ความคิดรวบยอดในรูปแบบผังที่ใช้แสดงเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงแนวความคิด ข้อมูลของใจความสำคัญ และรายละเอียดต่าง ๆ ของเรื่องว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร ช่วยเสริมความรู้ให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของคำข้อความสำคัญในเรื่องที่อ่าน (Sinatra et al., 1984: 22-29; Johnson et al., 1986: 779; Harris and Sipay, 1990: 538-539; Vadasy and Nelson, 2012: 104 ; Khoii and Sharififar, 2013: 202) ซึ่งหลักการจัดการเรียนรู้ คือ การนำความรู้เดิมของผู้อ่านเกี่ยวกับคำ สำนวน และข้อความมาค้นหาความหมายด้วยตนเองและเชื่อมโยงความหมายของคำจากบริบทการอ่านเพื่อหาแนวคิดสำคัญที่ซ่อนอยู่ แล้วแบ่งกลุ่มคำโดยจัดประเภทให้อยู่ภายใต้หัวข้อเดียวกันในรูปปรเขาคณิตแล้วชี้ให้เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างคำ ซึ่งความเข้าใจคำจากบทอ่านนั้นเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

จากการศึกษาพบว่า การเขียนแผนภาพความสัมพันธ์จะช่วยเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา และการเขียนสรุปเรื่องที่สามารถอ่านได้ (Pressley et al., 1992: 523) สอดคล้องกับ Sinatra Stahl Gemake and Morgan (1986: 4-6) ที่กล่าวว่า การเขียนผังความสัมพันธ์ของความเป็น การจัดระบบความคิดของผู้อ่าน เพื่อศึกษารายละเอียดตามโครงสร้างของงานเขียน การเขียนผัง จะแตกต่างออกไปตามโครงสร้างการเขียนของบทอ่านนั้น ๆ นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและตีความบทอ่านได้ดี จากการกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับคำ สำนวน หรือ ข้อความที่นำมาใช้ในแผนผัง (Reutzel and Cooter, 2003: 326) ผังความสัมพันธ์ของความหมาย ส่งเสริมแนวความคิดการอ่านจากต้นแบบในชั้นการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับผู้อื่น โดยผู้เรียนใช้แผนผังในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้จากบทอ่านและการเลือกใช้กลวิธีอย่างสะดวกรวดเร็ว

การศึกษาแนวคิดที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดการอ่านจากต้นแบบจะช่วย พัฒนาการใช้กลวิธีในการอ่านมาทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้สอน ผู้เรียน และเพื่อนจากการทำงานกลุ่มและเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านให้แก่ผู้เรียน ในขณะที่ ผังความสัมพันธ์ของความหมายจะช่วยส่งเสริมกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์ความรู้เดิมมา เชื่อมโยงแล้วสร้างแผนผังความสัมพันธ์เพื่อสรุปข้อมูลที่สำคัญ ตามโครงสร้างบทอ่านแต่ละประเภท โดยพิจารณาลักษณะการใช้ภาษา การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง การอธิบาย ความเป็นเหตุและเป็นผลกันลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ และตีความบทอ่านได้ ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้อ่านใช้กลวิธี ในการอ่านที่หลากหลาย และมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นนั้น จะเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย โดย ผู้อ่านเป็นศูนย์กลางเป็นแนวการสอนใหม่ที่เปลี่ยนวิธีการสอนอ่านแบบเดิมมาเป็นการสร้าง องค์ความรู้ (constructivist) ทำให้เข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างแท้จริง (Brenner, 2009: 3-4)

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่าน จากต้นแบบกับกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้จัดการเรียน การสอนวิชาการอ่านของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาให้นักศึกษาสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ได้

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีผังความสัมพันธ์ของ ความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีองค์ประกอบและขั้นตอนการจัด การเรียนการสอนอย่างไร

2. การจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาได้หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย โดยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2.2 ศึกษาพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบไปพัฒนาการอ่านพบว่า นักเรียนสามารถพัฒนาการอ่านอย่างได้ผล ทั้งนี้จากการศึกษาวิจัยของ WestEd (2004: 5 อ้างถึงใน Smith, 2009) พบว่า แนวคิดดังกล่าวช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน ความรู้และความสามารถในการรู้คิดได้ดี เนื่องจากขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการอ่านผู้สอนจะเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น และอธิบายวิธีการใช้กลวิธีในการอ่าน การทำกิจกรรมในทุกขั้นตอน และยังเปิดโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนร่วมชั้น ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้กลวิธีในการอ่านวิเคราะห์องค์ประกอบโครงสร้างภายในของงานเขียน และแนวคิดของผู้เขียนได้ มีความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน รวมทั้งส่งเสริมความสามารถในแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านได้อย่างสมเหตุผล (Matz, 2012: 92; Sipe, 2006: 68-69)

ดังนั้น แนวคิดการอ่านจากต้นแบบช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในบทอ่าน วิธีการใช้กลวิธีในการอ่าน และการแสดงความคิดเห็นอภิปรายประเด็นที่อ่านกับผู้อื่น เพื่อสร้างบรรยากาศในการพัฒนาทักษะการรู้คิด นอกจากนี้ยังเป็นแนวการสอนที่ช่วยเพิ่มแรงจูงใจ

ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เนื่องจากได้เรียนรู้ในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการ และยังช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการคิดและประสบการณ์ของผู้คนอื่นอีกด้วย

ในขณะที่กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายช่วยอธิบายความหมายของคำจากการตีความของแนวคิดที่แฝงอยู่ในบทอ่าน ซึ่งเป็นนามธรรมและมีความคิดที่ซับซ้อนให้อยู่ในรูปของแผนผัง ซึ่งทำให้ผู้สอนตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน (Vadasy and Nelson, 2012: 104) สอดคล้องกับ ผลการศึกษาการใช้กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายมาพัฒนาการอ่านของ Coleman (1995: 15) พบว่า การเขียนผังความสัมพันธ์ของความหมาย ผู้อ่านจะแสดงภาพให้เห็นถึงแนวคิดของสิ่งที่อ่านที่มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างความรู้เดิม ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจงานเขียน เป็นรูปธรรมมากขึ้น

กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายนำมาพัฒนาความรู้ความหมายของคำ สำนวนและข้อความจากบทอ่านที่ผู้เรียนไม่เข้าใจ ผู้เรียนจะใช้ความคิดพิจารณาความหมายของคำจากการวิเคราะห์บทอ่าน สามารถใช้ได้กับผู้เรียนในทุกระดับ และการอ่านในรายวิชาต่าง ๆ จึงกล่าวได้ว่าการใช้กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ผู้สอนจะใช้ในการจัดการสอนอ่านให้อยู่ในระดับดียิ่งขึ้น (ปริยาภรณ์ ศุภมงคล, 2553: 56-58; แสงทอง คำเสื่อ, 2554: 69-73; Dilek and Yuruk, 2012: 1531; Coleman, 1995)

จากผลการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย สามารถนำมาใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ อีกทั้งผู้เรียนยังมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน มีความกระตือรือร้นและสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านให้กับผู้อื่นได้ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานในการวิจัยดังนี้

1. หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนครั้งหลังสูงกว่าครั้งก่อนหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ และกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลองเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการทดลองเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น คือนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยคือ สารการเรียนรู้ของรายวิชาการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ในระดับปริญญาบัณฑิต ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ในงานเขียนประเภท สารคดี เรื่องสั้น กวีนิพนธ์ และบทความวิจัย ซึ่งเนื้อหาที่อ่านได้มาจากการสำรวจความสนใจและความต้องการในการอ่านของผู้เรียน โดยเป็นประเภทการอ่านที่ปรากฏในหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา

3. การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ และกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนใช้เวลาเก็บข้อมูล 12 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง รวม 36 ชั่วโมง ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2559

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะและอธิบาย ส่วนต่าง ๆ ของงานเขียนในด้านรูปแบบและโครงสร้างงานเขียน ด้านเนื้อหา ด้านกลวิธีการเขียน และด้านสำนวนภาษา โดยผู้อ่านสามารถตีความถึงทรรศนะของผู้เขียนและสาระสำคัญที่แฝงนัย นอกจากนี้ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นโดยอาศัยข้อมูลจากบทอ่านประกอบได้ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และแบบบันทึกผลการอ่านของผู้เรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามองค์ประกอบ ดังนี้

1) ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน คือ ความสามารถในการระบุรูปแบบงานเขียน การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ และการวิเคราะห์สำนวนภาษา

2) ด้านการตีความ คือ ความสามารถในการระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน การระบุความหมายของคำ และการบอกรวมใจหมายของผู้เขียนได้ถูกต้อง

3) ด้านการแสดงความคิดเห็น คือ ความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ และการอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้

แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ คือ การสอนอ่านที่ช่วยให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเลือกใช้กลวิธีในการอ่านตามต้นแบบซึ่งต้นแบบอาจเป็นผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ สื่อการสอน หรือเพื่อนที่มีบทบาทในการให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ จนผู้อ่านมีความชำนาญในการอ่านหรือแก้ปัญหาในการอ่านได้ โดยกระตุ้นให้ผู้อ่านคิด เปิดโอกาสให้เลือกเนื้อหาที่สนใจมาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่าน และพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา การใช้กลวิธีในการอ่าน และการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายประเด็นที่อ่านกับผู้อื่น โดยสอนผ่านการรู้คิดจากบทสนทนาที่ผู้สอนและผู้เรียนสะท้อนกระบวนการคิดของตนเอง โดยสร้างบรรยากาศให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้สอนและเพื่อน

กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย คือ การจัดระบบข้อมูลเป็นประเภทต่าง ๆ ในรูปแบบของแผนผังเพื่อเชื่อมโยงแนวคิด ใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง โดยผู้เรียนนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ สร้างความหมายการเรียนรู้คำจากการเชื่อมโยงกับบริบทการอ่าน และการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย หมายถึง สภาพลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กลวิธีในการอ่านที่หลากหลายตามผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ สื่อการเรียนรู้หรือเพื่อนที่มีบทบาทเป็นต้นแบบให้คำแนะนำการใช้กลวิธีในการอ่านมาพิจารณาบทอ่าน โดยใช้ความรู้เดิมของผู้เรียนด้านคำ สำนวน และข้อความมาตีความหาความหมาย และจัดระบบข้อมูลของบทอ่านเป็นประเภทต่าง ๆ ในรูปแบบของแผนภาพเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ของความหมายของคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญกับประสบการณ์ความรู้เดิมของผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินการอ่านโดยแลกเปลี่ยนความรู้ โดยมีผู้สอนหรือต้นแบบคอยเสริมต่อการเรียนรู้จนผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและเกิดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยมีหลักการ 4 ประการ คือ 1) การเรียนรู้กลวิธีการอ่านจากต้นแบบและเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับ

บทอ่าน 2) การเรียนรู้บทอ่านจากการเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ 3) การระบุขยายความรู้จากการอ่าน และ 4) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินการอ่านโดยแลกเปลี่ยนความรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ** เป็นขั้นที่ต้นแบบบททวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน และแนะนำกลวิธีในการอ่านให้ผู้เรียนสังเกตและเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียน วิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน ซึ่งผู้เรียนจะต้องอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยมีต้นแบบคอยชี้แนะและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1.1) ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญบททวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน 1.2) ต้นแบบเสนอและสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน 1.3) ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านตามต้นแบบ

2. **ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย** เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำกลวิธีในการอ่านของต้นแบบมาฝึกอ่านและใช้แก้ปัญหาในการอ่าน โดยผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีในการอ่านที่เหมาะสมมาวิเคราะห์เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษา และฝึกการตีความคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 2.1) ผู้เรียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน 2.2) ผู้เรียนอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ 2.3) ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย 2.4) ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น

3. **ขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน** เป็นขั้นพัฒนาการอ่านโดยการตรวจสอบความถูกต้องและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สาระสำคัญที่ได้จากการอ่านในแผนภาพและนำมาทบทวนแผนภาพการอ่านของตนเอง จากนั้นนำเสนอต่อชั้นเรียนและร่วมกันอภิปรายเพื่อประเมินผลการอ่านและสรุปผลการเรียนรู้ โดยมีผู้สอนตรวจพิจารณาให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 3.1) ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน 3.2) ผู้เรียนและครูร่วมกันตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่าน 3.3) ผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธี ผังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานประกอบด้วย 4 หัวข้อหลัก ดังนี้

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์
  - 1.1 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์
  - 1.2 ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์
  - 1.3 ประเภทของงานเขียนที่ใช้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์
  - 1.4 กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์
  - 1.5 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
  - 1.6 การวัดและประเมินผลความสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์
2. แนวการสอนทักษะการอ่าน
  - 2.1 แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ
    - 2.1.1 ทฤษฎีและหลักการ
    - 2.1.2 ความหมายของการอ่านจากต้นแบบ
    - 2.1.3 ลักษณะสำคัญของการอ่านจากต้นแบบ
    - 2.1.4 การจัดการเรียนการสอนจากต้นแบบ
    - 2.1.5 การนำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบไปใช้ในการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์
    - 2.1.6 ข้อดีและประโยชน์ของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ
  - 2.2 กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย
    - 2.2.1 ความหมายของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย
    - 2.2.2 ลักษณะสำคัญของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย
    - 2.2.3 การจัดการเรียนการสอนอ่านด้วยกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย
    - 2.2.4 หลักการของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย
    - 2.2.5 บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ตามกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย
    - 2.2.6 ลักษณะสำคัญที่ส่งผลต่อการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.2.7 ข้อดีและประโยชน์ของกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

3. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
  - 3.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน
  - 3.2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน
  - 3.3 ประเภทของรูปแบบการเรียนการสอน
  - 3.4 กระบวนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
  - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ
  - 4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย ผู้วิจัยนำเสนอเกี่ยวกับ ความหมาย ความสำคัญ ประเภทของงานเขียน กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และการวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะการอ่านระดับสูงที่ต้องใช้ทักษะกระบวนการคิดมาทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ในการอธิบายความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งมีทักษะการวิเคราะห์เข้ามาเกี่ยวข้องนั้น ได้มีนักวิชาการอธิบายความหมายของการวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

1.1.1 ความหมายของการวิเคราะห์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549: 69) ให้ความหมายของการวิเคราะห์ว่า หมายถึงการระบุเรื่อง หรือปัญหา จำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผล หรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูล หรือหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์

วรรณ บัวเกิด (2545: 157) กล่าวว่า การวิเคราะห์ คือ การพิจารณางานเขียนโดยแยกแยะไปตามรูปแบบของงานเขียนนั้น ๆ

ทศนา แชมมณี และคณะ (2544: 36) ให้ความหมายของการวิเคราะห์ว่า หมายถึง การจำแนกแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อค้นหาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2518: 92) อธิบายความหมายของการวิเคราะห์ว่า เป็นการนำเอาเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาพิจารณาอย่างละเอียดให้เห็นถึงความแตกต่าง ความกลมกลืน ข้อดีและข้อเสียของแต่ละส่วน

Bloom (1956: 163) กล่าวว่า การวิเคราะห์เป็นการจำแนกเนื้อหาออกเป็นส่วน ๆ ของแต่ละองค์ประกอบ และหาความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ซึ่งนำไปสู่การสรุปหลักการ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องในแต่ละองค์ประกอบ

Dorrill and Harwell (1987: 191) กล่าวถึง การวิเคราะห์ว่าตรงกับการแยกแยะ ออกเป็นส่วนประกอบต่าง ๆ การสืบสวนถึงสัมพันธ์ภาพของส่วนนั้น ๆ และวิธีการที่เอามาประกอบกันขึ้น ทั้งนี้อาจมุ่งถึงเทคนิคและกลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้สื่อความหมายหรือการหาข้อสรุปจากการสื่อสารนั้น ๆ

Slavin (2003: 467) กล่าวว่า การวิเคราะห์ หมายถึงความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบของข้อมูล หรือความคิดที่ซับซ้อน เพื่อให้เข้าใจโครงสร้าง หรือวิธีการที่องค์ประกอบเหล่านั้นจัดเรียง หรือสัมพันธ์กัน

ตามความหมายของราชบัณฑิตยสถาน (2555: 1071) ให้ความหมาย คำว่า วิเคราะห์ หมายถึง ไคร่ครวญ แยกออกเป็นส่วน ๆ ซึ่งการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กับคำว่าวินิจฉัย หมายถึง ตรวจตรา พิจารณา ดังนั้น การวิเคราะห์ วินิจฉัย คือการแยกงานเขียนออกเป็นส่วน ๆ เพื่อพิจารณาในลักษณะของการตีความ (วรรณ บัวเกิด, 2545: 157)

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ หมายถึง การระบุเนื้อเรื่อง จำแนกข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่สามารถได้อ่านได้ ดังนั้นการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้เรียนควรจะวิเคราะห์บทอ่านให้ได้ก่อน นอกจากนี้ได้มีนักวิชาการให้นิยามของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

1.1.2 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

รัฐจวน อินทรกำแหง และคณะ (2524: 1) กล่าวว่า “การอ่านเชิงวิเคราะห์จะต้องอ่านด้วยความพินิจพิจารณา ไตร่ตรอง กลั่นกรอง แยกแยะ หาเหตุผล ส่วนดี ส่วนบกพร่องของหนังสือนั้น เพื่อให้เป็นแนวทางนำไปสู่การคิด สรุปเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้นได้”

สมพิศ คูศรีพิทักษ์ (2536: 628) อธิบายว่า เป็นการอ่านเพื่อพิจารณาขอบเขตของปัญหา เนื้อหาสาระ และเหตุผลในหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียด

สุวดี ภูประดิษฐ์ (2546: 73) ได้อธิบายความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็น “การอ่านที่ต้องทำความเข้าใจที่ลึกกว่าการอ่านระดับตัวอักษร ผู้อ่านสามารถเข้าใจแนวคิดและเจตนาที่แท้จริงที่แฝงไว้ในเรื่อง โดยผู้อ่านต้องพิจารณาวิเคราะห์ถ้อยคำและสำนวนต่าง ๆ ที่ผู้เขียนเลือกใช้ ในการเสนอความคิดของตน”

รัชณี ซอโสถิตกุล (2548: 48) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความระมัดระวังในการอ่านตลอดทั้งเรื่อง เพื่อให้เกิดความสามารถทางการคิดในระดับที่สูงขึ้นที่จะวิเคราะห์แนวคิด โครงสร้างภาษา และจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

จิตต์นิภา ศรีไสย์ (2549: 40) กล่าวเพิ่มเติมว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์มีความจำเป็นสำหรับคนทุกระดับ โดยใช้การไตร่ตรอง พิจารณาแยกแยะข้อความออกได้เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของผู้เขียน

คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2555: 138) กล่าวถึง ความหมายของการอ่านเพื่อการวิเคราะห์ว่า เป็นการอ่านเพื่อแยกแยะเนื้อหาที่ผู้เขียนสื่อมาว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้เขียน

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556: 205) ได้ให้ความหมายของการอ่านวิเคราะห์สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านงานเขียนในเชิงแยกหาองค์ประกอบให้ได้รายละเอียดต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ผู้อ่านจะต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ตลอดจนวิจารณ์ญาณมาพิจารณา ไตร่ตรองและแยกแยะข้อมูลอย่างมีเหตุผล เพื่อสรุปความเข้าใจและความคิดเกี่ยวกับงานเขียนนั้น ๆ ได้ ซึ่งจะส่งผลให้เป็นคนมีเหตุผล มีความรอบรู้ สามารถนำประโยชน์จากการอ่านไปใช้ดำเนินชีวิต

Adler and Van (1972: 60) กล่าวว่า เป็นการอ่านเรื่องอย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ มีการตั้งคำถามในการอ่านและตอบคำถามอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

Roskos and Walker (1994: 148) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการตีความ วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาโดยใช้ความรู้เดิมมาช่วยพิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างละเอียด ค้นพบข้อเท็จจริง เข้าใจความคิดของผู้เขียน และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

Potter (2005: 52-63) กล่าวว่าไว้ว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการวิเคราะห์หาข้อเท็จจริง หรือแนวคิดที่ต้องการจากข้อมูล โดยแบ่งข้อมูลทั้งหมดออกเป็น ส่วน ๆ และพิจารณาหาความสัมพันธ์และความสอดคล้องของข้อมูลที่อ่าน

Long (2012: 10-11) ได้อธิบายความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์สรุปได้ว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะการอ่านที่ทำความเข้าใจโดยการตีความสำนวนภาษา คำศัพท์ แล้ววิเคราะห์ข้อเท็จจริง โดยการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล ซึ่งได้จากการเปรียบเทียบจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ

กล่าวโดยสรุป การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านเรื่องอย่างละเอียดเพื่อค้นหาจุดมุ่งหมายในการเขียน ผู้อ่านต้องใช้ความคิดแยกแยะและอธิบายองค์ประกอบภายในเรื่อง เพื่อหาแนวคิด ความหมาย ความสำคัญและความสัมพันธ์ของเนื้อหา และสรุปแนวคิดและคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน

1.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเป็นกระบวนการทางสมอง ทำให้การคิดและการอ่านมีความสัมพันธ์กัน คนที่มีทักษะการคิดก็จะมีทักษะการอ่านด้วย Tompkins and Hoskisson (1991: 267) กล่าวว่าผู้อ่านจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการคิด เนื่องจากการคิดจะมีสัมพันธ์กับทักษะทางภาษา ในขณะที่ Heilman, Blair and Rupley (1994: 371) กล่าวว่า “ทักษะการวิเคราะห์ทำให้ผู้เรียนอ่านและจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ และ Poul and Elder (2006: 1-5) สรุปว่าการคิดและการอ่านช่วยให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน การอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ดีผู้เรียนควรวิเคราะห์ได้ก่อน

นอกจากนี้จิริวัฒน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556: 205) กล่าวว่า การวิเคราะห์ เป็นกระบวนการที่ดำเนินอย่างต่อเนื่อง ผู้อ่านต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ตลอดจน วิจารณ์ญาณ การอ่านงานเขียนด้วย การวิเคราะห์จึงต้องอ่านอย่างพิจารณา ไตร่ตรอง กลั่นกรอง แยกแยะ อย่างมีเหตุผล เพื่อสามารถสรุปความคิดเกี่ยวกับงานเขียนนั้น ๆ อันจะส่งผลให้ผู้อ่านเป็นผู้มีเหตุผลมีความรอบรู้

เมื่อนำคำว่า การวิเคราะห์มาใช้กับเรื่องของการอ่าน ก็หมายถึงลำดับของการกระทำในการแยกบทอ่านออกเป็นส่วน ๆ เพื่อพิจารณาให้รอบคอบถี่ถ้วน การวิเคราะห์กับการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงมีความสัมพันธ์กันและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการอ่าน เนื่องจากการวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดในมิติอื่น ๆ และช่วยพัฒนาให้ผู้อ่านเป็นคนช่างสังเกตและมีเหตุผลในการสรุปข้อมูล ส่วนการอ่านเชิงวิเคราะห์ช่วยพัฒนาให้ผู้อ่านมีเหตุผลในการแสดง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำให้ค้นพบข้อเท็จจริง ข้อสรุป และความคิดของผู้เขียนอย่างถูกต้อง การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงมีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์ก็จะมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วย (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2545: 530; ชยพร กระจ่างทอง, 2552: 52; Poul and Elder, 2006: 3)

1.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านเชิงวิเคราะห์และการตีความ

การอ่านเชิงวิเคราะห์ในบทอ่านแต่ละประเภท ผู้อ่านจะทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ ต้องอาศัยการตีความเข้ามาช่วย จึงจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการอ่านได้ นักวิชาการได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านเชิงวิเคราะห์และการตีความ ดังนี้

วรรณ บัวเกิด (2545: 157) อธิบายคำว่า “วิเคราะห์” ตามความหมายของพจนานุกรม หมายถึง ไคร่ครวญ แยกออกเป็นส่วน ๆ ดังนั้น การวิเคราะห์ คือ การแยกงานเขียนออกเป็นส่วน ๆ เพื่อพิจารณาในลักษณะของการตีความ ซึ่งการตีความมีความหมาย ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2555) ให้ความหมาย การตีความ คือ ชี้หรือกำหนดความหมาย ให้ความหมายหรืออธิบาย ใช้หรือปรับให้เข้าใจเจตนา และความมุ่งหมายเพื่อความถูกต้อง ซึ่งการตีความมีความสัมพันธ์กับคำว่าวินิจฉัย หมายถึง ตรวจสอบ พิจารณา ดังนั้น การวิเคราะห์ วินิจฉัย คือการแยกงานเขียนออกเป็นส่วน ๆ เพื่อพิจารณาในลักษณะของการตีความ สอดคล้องกับ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545: 524) อธิบายถึงการวินิจฉัยว่าเป็นกระบวนการอ่านที่ทำต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ ผู้อ่านต้องรู้จักตีความและหาคำตอบว่าเราได้อะไรจากงานเขียน ทั้งด้านความรู้ความคิดเห็น และความรู้สึก ผู้เขียนส่งสารอะไรมาให้เราและเราเกิดความคิดอะไร รู้สึกอย่างไร

นอกจากนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 41) อธิบายการตีความเป็นการใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านและการใช้บริบท ได้แก่ คำที่แวดล้อมข้อความทำความเข้าใจข้อความหรือกำหนดความหมายของคำให้ถูกต้อง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545: 524) ในการอ่านงานเขียนต่าง ๆ ถ้าผู้อ่านเข้าใจความหมายและเก็บใจความสำคัญก็แสดงว่าผู้อ่านมีสมรรถภาพในการอ่านเพียงขั้นพื้นฐานเท่านั้น สมรรถภาพดังกล่าวยังไม่ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงรสของงานเขียน หรือเห็นคุณค่าของงานเขียนนั้น ๆ ได้ชัดเจน จนกว่าจะก้าวขึ้นสู่สมรรถภาพอีกระดับหนึ่ง คือ การอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้อ่านจึงจะได้รับรสจากบทอ่าน และได้ประโยชน์ทั้งในด้านปัญญาและอารมณ์อย่างแท้จริง

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นพฤติกรรมทางความคิดที่เกิดขึ้นในสมองของมนุษย์ในขณะที่อ่าน กระบวนการในการอ่านเชิงวิเคราะห์ดำเนินต่อเนื่องกันอย่างรวดเร็วจนเกือบจะเป็นไปโดย

อัทโนมัต ในทางหลักวิชาอาจแยกกระบวนการดังกล่าวออกได้เป็น 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 1) เป็นการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยแยกบทอ่านออกเป็นส่วน ๆ เพื่อพิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วน ชั้นที่ 2) เป็นการพิจารณาในลักษณะตีความเพื่อค้นให้พบว่าจะอะไรเป็นสาระสำคัญที่สุด และสารที่สำคัญรองลงไป และผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด และความรู้สึกอะไรบ้าง

สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นกระบวนการที่ดำเนินต่อเนื่องภายในสมองของมนุษย์ขณะที่การอ่านตีความเป็นกระบวนการที่ดำเนินต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างอัทโนมัตเพื่อพิจารณาบทอ่านว่าผู้แต่งส่งสารอะไรมายังผู้อ่าน ดังนั้น การอ่านเชิงวิเคราะห์และการตีความจำเป็นต้องอาศัยทั้งความรู้ทางภาษา ประสบการณ์ตลอดจนวิจารณญาณของผู้อ่านมาประกอบ ซึ่งเป็นระดับการอ่านที่ต้องใช้สติปัญญาสูงจากการอ่านจับใจความ คือต้องสามารถเข้าใจเจตนาของผู้เขียน และเข้าใจเนื้อเรื่อง ในลักษณะของการวิเคราะห์สารที่ผู้เขียนส่งมา โดยตีความได้ตรงกับจุดมุ่งหมายหรือเจตนาของผู้เขียน หรือตีความตามความเข้าใจของตนเองได้ อีกทั้งสามารถสอดแทรกการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อ่านลงไปด้วย นอกจากทำความเข้าใจเกี่ยวกับเจตนาของผู้เขียนและเนื้อเรื่องแล้ว การวิเคราะห์ วินิจฉัยหรือการตีความต้องพิจารณาด้วยเหตุผลและมีหลักเกณฑ์

การอ่านเชิงวิเคราะห์จึงต้องอ่านอย่างพิจารณา ไตร่ตรอง แยกแยะหาเหตุผล เพื่อสามารถสรุปความคิดเกี่ยวกับงานเขียนนั้น ๆ ได้ ส่งผลให้ผู้อ่านเป็นคนมีเหตุผล มีความรอบรู้ สามารถนำประโยชน์จากการอ่านนี้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

1.2 ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการศึกษา และการดำรงชีวิต นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

วรรณ บัวเกิด (2545: 159) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า “ชี้ให้เห็นถึงส่วนดีและส่วนบกพร่องของงานเขียน เพื่อเลือกใช้ประโยชน์จากงานเขียนนั้น ๆ แล้ว ยังมีประโยชน์ต่อตัวผู้อ่าน คือ 1) ด้านความรู้ คือ การอ่านมาเป็นการเพิ่มพูนความรู้ แต่ผู้อ่านก็ต้องอ่านอย่างถี่ถ้วน ไตร่ตรอง และพิจารณาเนื้อหาเพื่อเลือกความรู้ที่เหมาะสม นำไปใช้ในโอกาสที่ถูกต้อง 2) ด้านการแก้ปัญหา คือ การอ่านเป็นการสร้างสรรค์สติปัญญาและความความคิด โดยเฉพาะกระบวนการวิเคราะห์ วินิจฉัยหรือตีความ เป็นการฝึกการใช้วิจารณญาณเพื่อสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล 3) ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ คือ การอ่านสามารถปรับปรุงความคิดเห็นของผู้อ่าน เพราะสิ่งที่ได้จากงานเขียนไม่ใช่เพียงเนื้อหาสาระ แต่ผู้อ่านต้องสามารถวิเคราะห์ว่าผู้เขียนส่งสารอะไร คือตีความความคิดเห็นและความรู้สึก ความคิดที่จะนำมาพัฒนาตัวผู้อ่านเอง

- 4) ด้านความสนุกสนาน คือ การอ่านสารคดีและบันเทิงคดี สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ผู้อ่านย่อมได้รับความสนุกสนานเมื่อแยกแยะและพิจารณาทั้งเนื้อหาและรสของงานเขียนนั้น ๆ
- 5) ด้านการเป็นนักวิจารณ์ คือ การมีคุณสมบัตินักวิจารณ์ได้นั้น ต้องสามารถตีความเนื้อหาสาระ วิเคราะห์สิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็น ตลอดจนประเมินค่างานเขียนได้

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2554: 47) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างวิเคราะห์วิจารณ์ จะทำให้เกิดปัญญา เกิดความคิดสร้างสรรค์ ผู้อ่านไม่เฉพาะแต่จะได้รับความรู้ ได้รู้จักใช้สำนวนโวหาร และวิธีการเขียนเท่านั้น หากแต่ยังได้แง่คิดจากหนังสือเหล่านั้น หรือได้รู้ถึงความคิดที่แตกต่าง สามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านและสามารถนำประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน และนำไปใช้ในงานเขียนของตนได้

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556: 206) กล่าวว่า “การอ่านเชิงวิเคราะห์จะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความคิด รอบคอบก่อนตัดสินใจ และเป็นผู้มีเหตุผล”

Reich (1991: 177) ได้กล่าวไว้ว่า “การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อศึกษาค้นคว้าและการประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพ”

Long (2012: 10-11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์กับการเรียนในทุกรายวิชาว่า “การอ่านเชิงวิเคราะห์ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ลึกซึ้ง เป็นกระบวนการในการวิเคราะห์ปัญหา และค้นข้อมูลมาตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ผู้สอนสามารถประเมินผลผู้เรียนจากกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้”

The University of Melbourne (2010: 1) ได้สรุปความสำคัญไว้ว่า “การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพราะกิจกรรมการอ่านในระดับอุดมศึกษานั้นไม่ได้เป็นเรื่องง่าย และนักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจเกี่ยวกับวิธีการอ่านเชิงวิเคราะห์ของตนเองน้อย ซึ่งวิธีการอ่านดังกล่าวนี้จะทำให้นักศึกษาอ่านได้เร็วขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านสูงขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียน

Flemming (2000: 281) กล่าวว่า “การอ่านเชิงวิเคราะห์มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ การตัดสินใจ การหาเหตุผลในการสนับสนุนข้อโต้แย้ง และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้ทางวิชาการให้กับผู้อ่าน”

สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ความสำคัญต่อการพัฒนาตัวผู้อ่าน และการเรียนรู้ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อการพัฒนาตัวผู้อ่าน การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านอย่างละเอียด ค้นพบข้อเท็จจริง เข้าใจความคิดของผู้เขียน นอกจากนี้ยังมีทักษะกระบวนการคิดและทักษะภาษา ได้รับความรู้ความคิดไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง มีความคิดรอบคอบก่อนตัดสินใจ สามารถแก้ปัญหาด้วยการอ่านได้และช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้อ่าน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและการทำงานมากขึ้น โดยผู้อ่านได้แสดงความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ในสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล

2. ความสำคัญต่อการเรียนรู้ การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเป็นทักษะสำคัญที่ผู้เรียนใช้อ่านค้นคว้าหาความรู้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอน และรู้จักเลือกใช้สำนวนโวหารมาใช้ในการเขียนทุกรูปแบบ สามารถวิจารณ์งานเขียนได้อย่างมีเหตุผล นอกจากนี้การอ่านเชิงวิเคราะห์ยังเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการเรียนรู้ความสามารถของผู้เรียนในแต่ละรายวิชาอีกด้วย

1.3 ประเภทของงานเขียนที่ใช้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านในระดับอุดมศึกษา นักศึกษาต้องอ่านงานเขียนหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งแต่ละประเภทจะมีวัตถุประสงค์ในการอ่าน โครงสร้าง รูปแบบและลักษณะการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน

ประเภทของบทอ่านเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งตัวบทอ่านมีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่าน เนื่องจากรูปแบบโครงสร้างของบทอ่านต่างประเภทกันจะมีลักษณะการใช้ภาษาเขียนที่แตกต่างกัน จะช่วยให้ผู้อ่านที่คุ้นเคยกับลักษณะรูปแบบโครงสร้างของบทอ่านอย่างใดอย่างหนึ่ง สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น (Alderson, 2000: 64) ในขณะเดียวกันผู้อ่านที่ไม่มีความคุ้นเคยหรือไม่มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบโครงสร้างบทอ่าน จะประสบความยากลำบากในการอ่าน (Aebersold and Field, 1997: 11) เพราะผู้อ่านที่มีความรู้เกี่ยวกับประเภทและโครงสร้างของบทอ่านจะสามารถปรับความรู้ความคิด และวิธีการอ่านให้มีความเหมาะสมกับบทอ่านนั้น ๆ ส่งผลให้เกิดการใช้ทักษะและกลวิธีในการอ่านที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทและโครงสร้างของบทอ่าน (Salager-Meyer, 1991 อ้างถึงใน Alderson, 2000: 64-65) เพราะลักษณะของภาษาลีลาในการเขียน ลักษณะการเรียบเรียงเนื้อหา และโครงสร้างของบทอ่านนั้นจะแตกต่างไปตามลักษณะประเภทของบทอ่าน บทอ่านที่มีเนื้อหาบรรยายจะมีความแตกต่างจากเนื้อหาแบบเล่าเรื่อง ซึ่งองค์ประกอบของงานจะแตกต่างกันด้วย นักการศึกษาได้สรุปตรงกันว่า บทอ่านที่มีเนื้อหาแบบบรรยายเป็นบทอ่านที่มีความยากกว่าบทอ่านที่มีเนื้อหาแบบเล่าเรื่อง เนื่องจากลักษณะของภาษาและไวยากรณ์ที่ใช้บทอ่านประเภทนี้มีความซับซ้อนมากกว่าบทอ่านที่มีเนื้อหาแบบเล่าเรื่อง (Alderson, 2000: 44)

ในการพิจารณาประเภทของบทอ่านมาใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ นักวิชาการได้กล่าวถึงประเด็นที่ควรพิจารณาประกอบการเลือกประเภทของบทอ่าน ดังนี้

1.3.1 ความยากง่ายของบทอ่าน

ความยากง่ายของบทอ่านเป็นองค์ประกอบด้านตัวบทอ่านที่นักการศึกษาได้ให้ความสนใจ เพราะการศึกษาความยากง่ายของบทอ่านนั้น ทำให้รู้ว่าลักษณะใดในบทอ่านมีผลต่อการทำความเข้าใจความหมายของผู้อ่านในระดับต่าง ๆ กัน (Alderson, 2000: 71) องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความยากง่ายของบทอ่าน คือ คำศัพท์ โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ (Aebersold and Field, 1997: 12-14; Urquhart and Weir, 1998: 51-62) คำศัพท์และโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ที่มีความยากและซับซ้อนส่งผลต่อความยากง่ายของบทอ่าน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อผู้อ่านในการทำความเข้าใจ

ดังนั้น ความยากง่ายของบทอ่านจึงเป็นองค์ประกอบอีกประการที่ผู้วิจัยควรคำนึงถึงเมื่อมีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านของผู้เรียน หรือปรับบทอ่านให้อยู่ในระดับความยากง่ายที่เหมาะสมกับผู้อ่านด้วย เพื่อให้ผลการทดสอบมีความน่าเชื่อถือ

1.3.2 การแบ่งประเภทของบทอ่าน

แนวคิดในการแบ่งประเภทของบทอ่านจากการศึกษา พบว่า Sipe (2006: 57-58) กล่าวถึง บทอ่านที่ใช้ในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ตำรา หนังสืออ่านประกอบ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ บทความ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต คู่มือต่าง ๆ ผลการศึกษาจากห้องปฏิบัติการ ใบบางวรรณกรรม หนังสือที่ผู้เรียนสนใจ หนังสืออ้างอิง ซึ่งนักวิชาการได้แบ่งประเภทของงานเขียนเหล่านี้ ออกเป็น 2 ประเภท คือ งานเขียนเชิงวิชาการ และงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังนี้

Calderonello และ Simmons (1997: 51) ได้ระบุประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ สำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่จำเป็นต้องอ่านไว้ ได้แก่ 1) บทความวิชาการ 2) งานวิจัย 3) รายงานวิชาการ และ Soles (2005: 8-9) ได้กล่าวถึงประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรีที่ต้องอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ไว้ 4 ประเภท ได้แก่ 1) งานวิจัย 2) งานเขียนเชิงอธิบาย 3) งานเขียนโน้มน้าวใจ และ 4) กรณีศึกษา ซึ่งเป็นงานเขียนประเภทที่จำเป็นต่อการเรียนและการประเมินผลในระดับปริญญาบัณฑิตและการประกอบอาชีพในอนาคต

สิริวรรณ นันทจันทุล และ ธันวพร เสรีชัยกุล (2555: 143-150) แบ่งประเภทการอ่านตามเนื้อหาของสาร ประกอบด้วย 1) การอ่านสารประเภทวิชาการ คือ งานเขียนทางวิชาการที่มุ่งให้ความรู้ทางวิชาการอย่างเดียวไม่ได้ให้ผลทางอารมณ์แก่ผู้อ่าน ได้แก่ ตำรา แบบเรียน บทความทางวิชาการ หรือบทความวิจัย 2) การอ่านสารประเภทสารคดี คือ งานเขียนที่นำเสนอข้อเท็จจริงที่

ผู้เขียนมุ่งแสดงความรู้ ความคิด ความจริง และเหตุผล ซึ่งสารคดีจะมีรูปแบบเป็นบทความ ความเรียง หรืองานเขียนประเภทเรื่องเล่าจากประสบการณ์ 3) การอ่านสารประเภทบันเทิงคดี คือ งานที่เขียนขึ้นจากจินตนาการ หรือจากเรื่องจริงมาดัดแปลงใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความบันเทิง เป็นสำคัญ ได้แก่ นิทาน นิยาย เรื่องสั้น และร้อยกรองขนาดสั้น

การจำแนกประเภทของการอ่านในข้างต้นดังกล่าวเป็นการจำแนกตามรูปแบบ การเขียนซึ่งจะเน้นไปที่การอ่านงานเขียนในรูปแบบร้อยแก้ว ซึ่งรูปแบบงานเขียนร้อยแก้วมีหลาย ประเภท ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักสูตรในระดับอุดมศึกษา (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552; มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2555; มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552; มหาวิทยาลัยราชภัฏ สอนสุนันทา, 2555; มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555) ที่แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในงานเขียนที่มีรูปแบบหลากหลาย นอกจากนี้ จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทัน อิมสำราญ (2551: 105-119); Buss and Karnowski (2000: 3-5); Alderson (2003: 63-67) และ Elder (2008: 1) แบ่งประเภทการอ่านที่เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไว้คือ งานเขียนเชิงวิชาการ บันเทิงคดี และสารคดี ซึ่งเป็นงานเขียนที่จำเป็นต่อการเรียนและการประเมินผลในระดับอุดมศึกษาและการประกอบวิชาชีพในอนาคต ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาประเภทของงานเขียนเพื่อใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ สารคดี เรื่องสั้น กวีนิพนธ์ และบทความวิจัย บทความดังกล่าว จัดอยู่ในประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ บันเทิง คดี และสารคดี ซึ่งผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ และความบันเทิง และรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ ของงานเขียนแต่ละประเภทที่ใช้ในการวิจัยสังเคราะห์จากนักวิชาการด้านการอ่าน ได้แก่ มาโนช ดินลานสกุล (2547: 78-80); รุ่งฤดี แผลงศร (2548: 5-7); จูไรรัตน์ ลักษณะศิริและคณะ (2551: 107-120); สิริวรรณ นันทจันทุล และ ธีรพร เสรีชัยกุล (2555: 149-150); Calderonello and Simmons (1997: 349-365) ; Beyea and Nicoll (1997); Schwiebert (2005: 159-164) ดังนี้

1. สารคดี (non-fiction)

งานเขียนที่นำเสนอเนื้อหาที่เป็นข้อเท็จจริง เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด ความจริง และเป็นงานเขียนขนาดยาวที่ดำเนินเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน มีวัตถุประสงค์ในการอ่าน 1) เพื่อให้ได้สาระความรู้และความเพลิดเพลิน และ 2) เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจและ ความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ ซึ่งสารคดีจำแนกประเภทตามจุดมุ่งหมายและลักษณะ เนื้อหา ดังนี้ สารคดีอัตชีวประวัติ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีวิชาการ (พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ, 2553: 44) มีลักษณะดังนี้

สารคดีประวัติบุคคล คือ เรื่องเกี่ยวกับบุคคล อาจเป็นด้านชีวประวัติ ผลงานที่สำคัญ สภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต การทำงาน อุดมการณ์ ประสบการณ์ที่น่าศึกษา ซึ่งมีรูปแบบการเขียนอยู่ 2 ประเภท คือ สารคดีชีวประวัติ และสารคดีอัตชีวประวัติ สารคดีชีวประวัติ เป็นเรื่องที่ถูกแต่งเขียนถึงประวัติของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เห็นว่ามีน่าสนใจ และสารคดีอัตชีวประวัติ นั้นเจ้าของประวัติเป็นผู้เขียนเรื่องราวของตนเอง

สารคดีท่องเที่ยว คือ สารคดีที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยว ประสบการณ์และบันทึกในการเดินทาง

สารคดีวิชาการ คือ สารคดีนำเสนอความรู้ความคิด หรือความเพลิดเพลิน โดยอาศัยจริง มีลักษณะการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสีย หรือข้อขัดแย้งของเรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่สังคมกำลังสนใจหรือเป็น การนำเสนอประเด็นปัญหาให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการสาขาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ฯลฯ เนื้อหามีความเฉพาะเจาะจง บางเรื่องอาจใช้ศัพท์วิชาการทำให้ผู้อ่านทั่วไปเข้าใจยาก

สารคดีทั่วไปมีโครงสร้างของงานเขียน ประกอบด้วย

- 1.บทนำ: ส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายของเรื่อง และเพื่อดึงความสนใจของผู้อ่านสู่เรื่อง
- 2.เนื้อเรื่อง : ส่วนที่นำเสนอความรู้ความเข้าใจของผู้เขียนที่มีต่อเรื่อง
- 3.บทสรุป: ส่วนที่บอกสาระสำคัญของเรื่อง ซึ่งใช้ได้หลายวิธี เช่น การนำใจความสำคัญมากล่าวอีกครั้ง เพื่อย้ำความสำคัญ การทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ โดยใช้สำนวน สุภาพิตที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และการให้ข้อคิดหรือการเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

4.ส่วนอ้างอิง: ส่วนที่แสดงรายชื่อผู้ที่สัมภาษณ์ และแหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

แนวการอ่าน: ผู้อ่านควรอ่านพินิจพิเคราะห์ให้ทราบนัยของเนื้อหา เจตคติของผู้เขียน โดยศึกษาความสัมพันธ์ของเนื้อหาสาระ และความสัมพันธ์ของเนื้อหากับการใช้ภาษา ดังนี้

1.จับใจความสำคัญของเรื่อง โดยวิเคราะห์ความหมายของคำเพื่อหาความหมายแฝง และข้อเท็จจริงที่ผู้เขียนกล่าวถึง แล้วสรุปใจความสำคัญตามลำดับความสำคัญ

2.วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เขียน ผู้อ่านควรแยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้เขียนออกจากกัน และวิเคราะห์ตัวผู้เขียนจากการใช้ภาษา และลีลาการเขียน อารมณ์ความรู้สึก และมีเจตนาในการเสนอสารคดีทำนองใด

3.วิเคราะห์กลวิธีการเขียน พิจารณาชื่อเรื่อง การวางโครงเรื่อง การดำเนินเรื่อง การเล่าเรื่อง บทสัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้อง ว่าเสนอแนวคิดอะไรให้แก่ผู้อ่านบ้าง

4.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อหา คือ พิจารณาการนำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นสอดคล้องกันหรือไม่ มีการใช้ภาษาและโวหารเหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือไม่

2. เรื่องสั้น (short story)

งานเขียนที่แต่งเป็นเรื่องสั้น มีขนาดสั้นและไม่ซับซ้อน ดำเนินเรื่องมีจุดมุ่งหมายเดียว มีแนวคิดเป็น “สาร” ที่ผู้เขียนต้องการบอกถึงผู้อ่าน มีฉากหรือเหตุการณ์ 1-2 เหตุการณ์ ตัวละครมีจำนวนน้อย การดำเนินเรื่องผูกปมไว้เพียงปมเดียว การใช้ถ้อยคำสำนวนไม่ยืดยาว มี 4 ประเภท ได้แก่ (ปราณี สุรสิทธิ์, 2549)

เรื่องสั้นประเภทผูกเรื่อง ลักษณะของเรื่องสั้นแนวนี้จะเน้นที่โครงเรื่องเป็นสำคัญ การดำเนินเรื่องมักเต็มไปด้วยการผูกปมและสร้างข้อขัดแย้ง ให้คนอ่านฉงนและติดตามด้วยความสนใจตลอดเวลา ส่วนใหญ่นิยมจบเรื่องแบบคาดไม่ถึงเรื่องสั้นในยุคแรก ๆ มักเป็นเรื่องสั้นแนวนี้ถึงแม้ปัจจุบันนักเขียนใหม่ที่เพิ่งเริ่มฝึกก็จะเขียนตามแนวนี้ก่อน

เรื่องสั้นประเภทแสดงลักษณะของตัวละคร เรื่องสั้นชนิดนี้ผู้แต่งจะดำเนินเรื่องโดยจะเน้นที่การสร้างลักษณะของตัวละครให้เด่นชัดเป็นพิเศษ เช่น เรื่องอุทมากรรมหลังแก้วเหล้า ของนิมิต ภูมิถาวร ก็เน้นพฤติกรรมของ “ครูเปี้ยก” ซึ่งในสายตาของสังคมครูและชาวบ้านนั้น “ครูเปี้ยก” เป็นครูที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเพราะดื่มสุราเป็นประจำ แต่ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่า ลึกลงไปตัวละครตัวนี้ก็มีอุทมากรรมที่ควรชมเชย

เรื่องสั้นประเภทสร้างบรรยากาศ เป็นเรื่องสั้นที่ผู้เขียนต้องสร้างบรรยากาศของเรื่องเห็นจริงเห็นจัง เหมือนกับผู้อ่านได้ร่วมรับรู้เหตุการณ์นั้น ๆ ด้วยตนเอง งานเขียนแนวนี้ผู้แต่งต้องใช้ศิลปะในการเขียนสูง เพื่อให้ผู้อ่านมีความรู้สึกมีส่วนร่วมมากที่สุด

เรื่องสั้นประเภทให้แนวคิด หมายถึง เรื่องที่ผู้แต่งต้องการแสดงแนวความคิดอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้อ่านเป็นสำคัญ เรื่องสั้นแนวนี้นอกจากจะให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านแล้ว ยังอาจชี้ให้เห็นความจริงบางอย่างของชีวิต ผู้อ่านสามารถนำมาคิดต่อซึ่งทำให้มุมมองที่แตกต่างไปจากเดิม

การอ่านเรื่องสั้นมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้ได้สาระความรู้และความเพลิดเพลิน 2) เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ โดยมีโครงสร้างของงานเขียน ประกอบด้วย

1. ความนำ: ส่วนที่ชักจูงให้ผู้อ่านสนใจ เป็นการเปิดเรื่องอย่างไรให้น่าติดตาม

2. เนื้อเรื่อง : ส่วนที่ใช้กลวิธีในการนำเสนอเรื่อง โดยมีองค์ประกอบดังนี้

แนวคิดหรือแก่นเรื่อง (theme) คือสาระสำคัญที่ผู้เขียนตั้งใจจะบอกแก่ผู้อ่าน

โครงเรื่อง (plot) คือโครงการดำเนินเรื่องที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น รวมทั้งพฤติกรรมตัวละคร เหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินเรื่องมีความสัมพันธ์

ตัวละคร (characters) ผู้แสดงบทบาทหรือพฤติกรรมต่างเพื่อให้สอดคล้องกับโครงเรื่องและแนวคิดสอดคล้องกับโครงเรื่องและแนวคิดของเรื่อง

ฉาก (setting) คือ สถานที่ เวลา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามเนื้อเรื่อง ทำให้เรื่องสมจริงมากขึ้น

3. ความจบ: การปิดเรื่องอย่างไรให้ผู้อ่านประทับใจ

แนวการอ่าน : ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจกับแก่นเรื่อง (theme) หมายถึง แนวคิดสำคัญของผู้เขียน พิจารณาโครงเรื่อง (plot) หมายถึง การผูกเรื่องให้เหตุการณ์ดำเนินไปอย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแก่นของเรื่องอย่างมีเหตุผล พิจารณาตัวละครและฉาก ของเรื่องที่จะต้องมีความสมจริงจากนั้นสังเกตการใช้สำนวนภาษาของผู้เขียน และวิเคราะห์ได้ว่าผู้อ่านแฝงคติหรือข้อคิดไว้อย่างไร

3. กวีนิพนธ์ (poem)

กวีนิพนธ์มีการกำหนดลักษณะบังคับในการแต่ง หากแบ่งตามลักษณะการแต่ง ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย กลบท ลิลิตและคำหลวง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ แต่งขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด คติธรรม การทำพิธี และความบันเทิง โดยกวีนิพนธ์มีธรรมเนียมในการแต่ง คือ การเล่นเสียง สัมผัสอักษร และการใช้วรรณศิลป์ มีวัตถุประสงค์เพื่อบอกแนวคิดในบทอ่าน สาระข้อคิดเห็นหรือความตั้งใจของกวีที่ต้องการจะสื่อมายังผู้อ่าน แนวการอ่านมีดังนี้

1. การเลือกสรรคำที่มีเสียงเสนาะ อันเกิดจากการใช้คำที่เล่นเสียงวรรณยุกต์ คำที่เล่นเสียงสัมผัสคล้องจองกัน การเล่นคำเสียงหนักเบา การหลាកคำ การใช้คำพ้องเสียงและคำซ้ำ การใช้ลีลาจังหวะของคำทำให้เกิดความไพเราะ

2. กลวิธีในการนำเสนอกวีจะใช้วิธีนำเสนอเพื่อให้กวีนิพนธ์มีความน่าสนใจ น่าติดตาม หรือน่าประทับใจต่าง ๆ เช่น เสนอสาระสำคัญอย่างตรงไปตรงมา หรือเสนอแบบให้ตีความหรือความเปรียบ

4.บทความวิจัย (research article)

งานเขียนที่นำเสนอผลของการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา ข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต การจดบันทึก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา เพื่อให้เข้าใจและทราบถึงข้อมูลปัจจุบันของความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ มีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ที่เป็นองค์ความรู้ของเรื่องที่ศึกษา
- 2) ศึกษาข้อมูลปัจจุบันของความรู้ในหัวข้อที่ศึกษา โดยมีโครงสร้างของงานเขียน ประกอบด้วย

1. บทคัดย่อ: เสนอวัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย และผลการวิจัย เพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมด

2. บทนำ: ส่วนที่อธิบายปัญหาและความสำคัญของการทำวิจัย การตั้งคำถามและสมมติฐานการวิจัย เป็นนำความสนใจของประเด็นที่ศึกษา

3. การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง: ส่วนที่ทบทวนงานแต่ละเรื่องและจัดกลุ่มงานที่สัมพันธ์กัน โดยใช้หัวข้อย่อยเพื่อให้ผู้อ่านเห็นขอบเขตของงาน แล้วอธิบายความเหมือน ความต่างและความสัมพันธ์อื่น ๆ ที่พบในงานที่ทบทวน พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญและขยายความคิดหลักที่เกิดขึ้นจากการทบทวนที่มีต่อพัฒนาการทางปัญญาของผู้อ่าน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย: ส่วนที่อธิบายกระบวนการวิจัย เครื่องมือ และกระบวนการ

5. วิธีการ: เสนอวิธีการดำเนินการวิจัย เครื่องมือวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล: การอธิบายสิ่งที่พบในการวิจัย ผลที่เกิดจากตัวแปรในการทดลอง

7. การอภิปรายและสรุป: ส่วนที่แสดงการอภิปรายผลการวิจัย และสิ่งที่ผู้เขียนได้เรียนรู้จากการทำวิจัย

8. ส่วนอ้างอิง: ส่วนที่แสดงแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบการเขียน

แนวการอ่านบทความวิจัยมีดังนี้ 1) อ่านชื่อเรื่อง เพื่อให้ทราบลักษณะเนื้อหาของงานวิจัย จะทำให้ผู้อ่านสนใจที่จะอ่านบทคัดย่อว่าเกี่ยวข้องกับความสนใจหรือไม่ 2) อ่านผ่าน ๆ ทั้งบทความ โดยอ่านหัวข้อในแต่ละส่วน แล้วอ่านส่วนอภิปรายผล แล้วย้อนกลับไปอ่านบทนำ ที่กล่าวถึงคำถามวิจัย สมมติฐานการวิจัย และความเป็นเหตุเป็นผลกัน 3) ศึกษาวิธีการวิจัย การออกแบบการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้อ่านจะสามารถ

ตัดสินใจได้ว่าการศึกษานี้เป็นการวิจัยประเภทใด 4) อ่านผลการศึกษา โดยอ่านวิธีการและผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามรูปแบบของการวิจัย 5) อ่านรายงานค่าสถิติ ผู้อ่านต้องมีความรู้ทางหลักสถิติ และใช้การตีความเพิ่มเติมความเข้าใจจากการอ่านบทอภิปราย 6) การวิเคราะห์ผลการศึกษา ผู้อ่านต้องคิดวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด แล้วตัดสินใจว่ามีความเกี่ยวข้องและความเป็นไปได้หรือไม่ 7) การแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่น หลังจากการอ่านและวิเคราะห์ด้วยตนเองแล้ว ผู้อ่านควรแลกเปลี่ยนประเด็นจากบทความวิจัยกับผู้ร่วมงาน เพื่อสร้างความเข้าใจในบทความให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

1.4 กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์

กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบด้วยกระบวนการคิดและกระบวนการอ่านที่มีขั้นตอนต่อเนื่องกัน นักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการในการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

Jesson et al. (2011: 48) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์หัวข้อเรื่อง (examine) โดยพิจารณาจากหลากหลายมุมมอง 2) การประเมินหรือวิจารณ์เนื้อเรื่อง (evaluate) เป็นการลงความเห็นในเรื่องที่อ่าน 3) สร้างความสัมพันธ์ (establish) ของเนื้อเรื่องแต่ละส่วน 4) การเปรียบเทียบ (compare) ความเหมือนความแตกต่างจากข้อมูลแหล่งอื่น และ 5) การโต้แย้ง (argue) สิ่งที่คุณเขียนพยายามโน้มน้าวให้ผู้อ่านเห็นด้วย

กระบวนการทั้ง 5 ขั้น สอดคล้องกับ Gyamfi et al. (2010 อ้างถึงใน Long, 2012: 17) ที่อธิบายถึงกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) การหาความหมายคำ 2) การวิเคราะห์ข้อความ 3) การระบุใจความสำคัญ และ 4) การเขียนนำเสนอแนวคิดที่ได้จากการอ่าน และยังอธิบายว่าการสอนกลยุทธ์การอ่านทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับ Donoghue (2009: 174) สรุปขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การคาดเดาเรื่องที่อ่านจากหัวข้อเรื่องแล้วอ่านเนื้อเรื่องจนจบ 2) การหาใจความสำคัญ 3) การพิจารณาความหมายของคำตามบริบทที่อ่าน 4) การสรุปเรื่องที่อ่าน 5) การนำข้อมูลไปเปรียบเทียบกับลักษณะทั่วไปหรือการอธิบายความสัมพันธ์ของเหตุและผลที่ปรากฏในบทอ่าน

Olsen (1992 อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์โสธร, 2538: 148) ได้กล่าวถึง กระบวนการอ่านและการคิด ซึ่งเน้นว่าการอ่านเป็นการเดาความหมาย โดยผู้อ่านที่มีความสามารถจะใช้ในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับบทอ่าน ผู้สอนจึงควรช่วยนำผู้อ่านในด้านการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน โดยกระบวนการตั้งคำถาม ในช่วงก่อนอ่าน โดยการหาที่มาและความสำคัญของบทอ่าน ในขั้นระหว่างที่อ่านเป็นการถามด้านเนื้อหาของเรื่อง และในขั้นหลังการอ่าน เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้อ่าน

เรียบเรียงความคิด การหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลและผล การคาดคะเน ซึ่งเป็นคำถามที่ใช้ความคิดในระดับวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมิน

Lamm and Euerett (2007:98-102) กล่าวถึง กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้อ่านต้องวิเคราะห์สิ่งที่อ่านอย่างละเอียด ซึ่งมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นก่อนอ่าน คือ การอ่านหัวเรื่อง หรือประเด็นสำคัญ การอ่านชื่อเรื่อง ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง และการอ่านข้อความคร่าว ๆ 2) ขั้นการอ่าน คือ การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และ 3) ขั้นหลังอ่าน คือ การที่ผู้อ่านสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้รับจากการอ่าน

นอกจากนี้ จีรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556: 207) ได้เสนอกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) พิจารณาองค์ประกอบของงานเขียน คือ รูปแบบเนื้อหา และแนวคิดของเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ ตลอดจนสำนวนภาษา 2) สำนวจเนื้อความว่าตอนใดเป็นข้อเท็จจริง และตอนใดเป็นข้อคิดเห็นหรือความรู้สึก หรือตอนใดแสดงอารมณ์ของผู้เขียน 3) พิจารณาเจตนาและแนวคิดของผู้เขียน ให้ทราบแน่ชัดว่าผู้เขียนมีเจตนาอย่างไรในการเสนองานชิ้นนี้หรือมุ่งหวังให้ผู้อ่านตอบสนองอย่างไร มีแนวคิดอะไรที่น่าสนใจ และ 4) พิจารณาสาระสำคัญที่ผู้เขียนนำเสนอ และพิจารณาว่าสารใดสำคัญที่สุด สารใดสำคัญรองลงไป สอดคล้องกับภัสกร เกิดอ่อน และคณะ (2554) ขั้นตอนการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรม มี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) พิจารณารูปแบบงานเขียน 2) ศึกษาประวัติผู้แต่ง จุดมุ่งหมายในการเขียนและที่มาของเรื่อง 3) พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องว่าสอดคล้องเหมาะสมกันหรือขัดแย้งกัน 4) พิจารณาเนื้อหาการนำเสนอและพฤติกรรมของตัวละคร 5) พิจารณาแก่นของเรื่อง และ 6) การวิจารณ์สรุปด้วยความคิดเห็นของผู้อ่าน

วรรณ บัวเกิด (2545: 160) กล่าวถึง ขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้ 1) อ่านอย่างคร่าว ๆ อ่านเฉพาะชื่อเรื่อง สารบัญ หัวเรื่อง หัวเรื่องย่อย โดยอ่านละเอียดเป็นบางส่วนเฉพาะที่ต้องการ 2) อ่านข้อความในส่วนที่สำรวจแล้วเห็นควรว่าควรอ่านเพื่อแปลความและตีความโดยละเอียด ทีละย่อหน้า ทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำ วลี และประโยคที่สัมพันธ์กันเพื่อจะเข้าใจความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น 3) อ่านทบทวนหัวข้อต่าง ๆ

กรมวิชาการ (2546) สรุปขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

1. พิจารณารูปแบบของงานประพันธ์ว่าใช้รูปแบบใด อาจเป็นนิทาน บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น บทร้อยกรอง หรือบทความจากหนังสือพิมพ์

2. แยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร
แยกพิจารณาเนื้อเรื่องแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไรหรือประกอบด้วยอะไรบ้าง

3. พิจารณาให้เห็นว่าผู้เขียนให้กลวิธีเสนอเรื่องอย่างไร

สรุปได้ว่ากระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบไปด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนก่อนอ่าน คือ การอ่านข้อมูลคร่าว ๆ เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
2. ขั้นระหว่างอ่าน คือ การพิจารณารูปแบบของงานเขียน เนื้อหา และแนวคิดของเรื่อง โดยอ่านเฉพาะที่ต้องการเพื่อแปลความและตีความโดยละเอียด
3. ขั้นหลังอ่าน คือ แยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ การสรุปและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

1.5 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์มีนักวิชาการได้อธิบายไว้หลายแนวทาง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.5.1 ความหมายของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผู้ที่มีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในกระบวนการคิดและกระบวนการอ่านที่ซับซ้อน กระบวนการคิดได้แก่ การวิเคราะห์ จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น พบว่า การอ่านและการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน การวิเคราะห์ทำให้ผู้อ่านระบุเนื้อเรื่อง จำแนกข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ ดังนั้น การอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้เรียนควรจะวิเคราะห์บทอ่านให้ได้ นอกจากนี้ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงนิยามความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้หลายประการ ผู้วิจัยจึงจัดตามหมวดหมู่ความหมายตามมิติการอ่าน ดังนี้

มิติที่ 1 มองความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นลำดับขั้นของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

นักวิชาการด้านการอ่านได้อธิบายระดับขั้นตอนของการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยอธิบายระดับการอ่านตีความ ซึ่งเป็นลักษณะความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจบทอ่าน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

Harris and Sipay (1990: 553) ได้ให้แนวคิดเรื่องระดับของความเข้าใจในการอ่านหรือความสามารถในการเข้าใจมี 3 ระดับ ไว้ดังนี้

1. การอ่านเอาเรื่อง (literal reading) การอ่านระดับนี้เป็นการอ่านที่บอกได้ว่าเรื่องอะไร เป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ในการอ่านแบบนี้ผู้อ่านใช้ความสามารถในการจำเป็นส่วนใหญ่

2. การอ่านตีความ (interpretive) คืออ่านแล้วแปลความ ตีความ ขยายความ ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถนอกเหนือไปจากการอ่านเอาเรื่อง คือจำเรื่อง แปลความ ตีความ และขยายความได้ การอ่านตีความหมายจึงเป็นการอ่านที่มีระดับความเข้าใจที่สูงกว่าการอ่านเอาเรื่อง

3. การอ่านขั้นวิจารณ์ (critical reading) การอ่านระดับนี้ต้องใช้ความสามารถของสติปัญญาขั้นสูงสุด โดยอาศัยการอ่านระดับการอ่านเอาเรื่อง ใช้การแปลความเป็นพื้นฐานอาศัยประสบการณ์ของผู้อ่าน นำเอาความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่ามาช่วยในการตัดสินเรื่องที่อ่าน

นอกจากนี้ Smith (1972 อ้างถึงใน Harris and Sipay, 1990: 553) ได้จัดระดับการอ่านออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. การอ่านทำความเข้าใจตามตัวอักษร (literal comprehension) การอ่านระดับนี้เป็นการอ่านที่บอกได้ว่าเรื่องนี้มีความสำคัญอย่างไร บอกข้อมูลในเรื่องที่อ่านได้

2. การอ่านตีความ (interpretion) คืออ่านแล้วบอกความหมายของคำ สำนวน ข้อความที่แฝงนัยได้

3. การอ่านขั้นวิจารณ์ (critical reading) การอ่านระดับนี้อาศัยประสบการณ์ของผู้อ่านในการประเมินค่าและการตัดสินเรื่องที่อ่าน

4. การอ่านอย่างสร้างสรรค์ (creative reading) คือการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมและนำมาต่อยอดความคิดหรือการเขียนต่อไป

มิติดังกล่าวมองการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า ผู้อ่านต้องอ่านทำความเข้าใจตัวอักษรก่อนแล้วจึงตีความ จึงจะเข้าใจบทอ่านนั้น การที่ผู้อ่านต้องแปลความ ตีความ ขยายความ บอกความหมายของคำ สำนวน ข้อความที่แฝงนัยเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในบทอ่านนั้นเป็นความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

มิตีที่ 2 มองความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นความสามารถในวิเคราะห์สาร

นักวิชาการด้านการอ่านได้อธิบายว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นความสามารถของการอ่านวิเคราะห์สารที่มีลักษณะเฉพาะตัว ดังนี้

Alder and Doren (1972: 64-163) ได้กล่าวถึง ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นความสามารถในการวิเคราะห์สิ่งที่อ่านว่าจัดอยู่ในรูปแบบประเภทใด ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องมีเหตุและผลกันหรือไม่ รวมทั้งการวิเคราะห์แนวคิดที่ผู้เขียน

ได้เสนอไว้ ซึ่งความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ยังรวมถึง การตีความความสำคัญ ประโยค ข้อความต่าง ๆ และการรู้ถึงการให้เหตุผลอธิบายของผู้เขียนการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านโดยแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

Dorrill and Harwell (1987: 191) กล่าวถึงลักษณะของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นการวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน วิเคราะห์โครงสร้างงานเขียนวิเคราะห์ข้อความใดเป็นเหตุและผล และการเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ในแต่ละข้อความ

Teaching and Learning Center (2013: 1) ของมหาวิทยาลัยออริกอน กล่าวถึงความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สรุปได้ว่าความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอธิบายว่าตัวบทอ่านพูดถึงอะไร (what a text say) คือความสามารถในการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง และวิเคราะห์แนวคิดสำคัญ รวมทั้งการอธิบายว่าตัวบทอ่านทำอะไร (what a text does) คือ ความสามารถในการวิเคราะห์รูปแบบ การอธิบายว่าสิ่งที่อ่านมีเป้าหมายให้ผู้อ่านทำอะไร และสุดท้ายการอธิบายว่าตัวบทให้ความหมายอะไร (what a text means) คือ ความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ข้อความ และบอกความหมายของสิ่งที่อ่าน

ในขณะที่ The University of Melbourne (2010: 5) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านที่ทบทวนสิ่งที่อ่านอย่างละเอียด สามารถตีความหาความหมายของคำสำคัญได้อย่างถูกต้อง

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556: 207) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สรุปได้ว่า เป็นความสามารถในการระบุ รูปแบบ เนื้อหา และแนวคิดของเรื่อง โดยสามารถตีความคำศัพท์ และสำนวนภาษา สามารถแยกแยะเนื้อความว่าตอนใดเป็นข้อเท็จจริง และเป็นข้อคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้เขียน บอกสาระสำคัญที่ผู้เขียนนำเสนอได้ สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553: 3) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า “ผู้อ่านสามารถจำแนกแยกแยะได้ว่า รูปแบบของงานประพันธ์ที่อ่านนั้นเป็นอย่างไร เช่น เป็นนิทาน บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น บทร้อยกรอง บทความ ฯลฯ สามารถพิจารณาเนื้อหาประกอบด้วยอะไรบ้าง โดยแยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร สามารถวิเคราะห์ทัศนคติของผู้แต่งเพื่อทราบจุดมุ่งหมายที่อยู่เบื้องหลังผ่านทางภาษาและถ้อยคำที่ใช้เป็นต้น”

สิริวรรณ นันทจันทุล และ ธันวพร เสรีชัยกุล (2555: 138) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย 1) ผู้อ่านสามารถพิจารณาข้อเท็จจริง ของเนื้อหาในส่วนที่

นำเสนอว่าเป็นความจริงตามข้อพิสูจน์ทางวิชาการ มีแหล่งอ้างอิง 2) ความสามารถในการพิจารณาข้อคิดเห็น คือ ความสามารถในการพิจารณาเนื้อหาส่วนที่เป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้เขียน สังเกตได้จากคำหรือว่า เช่น น่าจะ ควรจะ เชื่อว่า เป็นต้น และ 3) ความสามารถในการพิจารณาความรู้สึก คือ การพิจารณาเนื้อหาในส่วนที่แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนที่สื่อมายังผู้อ่าน

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545: 530) กล่าวถึง ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าผู้อ่านต้องมีความสามารถดังนี้ 1) สามารถวิเคราะห์งานเขียน คือ การพิจารณารูปแบบ แนวคิด เนื้อเรื่อง กลวิธีในการดำเนินเรื่อง และสำนวนภาษา 2) ความสามารถในการวินิจฉัยหรือตีความ คือ การระบุเนื้อความใดเป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ที่ผู้เขียนสอดแทรก พิเคราะห์เจตนาของผู้เขียน ให้แง่คิดและสาระสำคัญอะไร 3) สามารถเสนอความคิดแทรกและความคิดเสริมอย่างสมเหตุสมผล

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2548: 101-103) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์มี 2 ลักษณะ คือ 1) ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์สารได้ และผู้อ่านสามารถวินิจฉัยสารได้ 2) ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์คำ ประโยค ทรรศนะของผู้แต่ง และรสของวรรณกรรมได้

มิติดังกล่าวมองความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์มีลักษณะเป็นความสามารถในการวิเคราะห์สาร ดังนี้ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์งานเขียน ด้านรูปแบบและโครงสร้างงานเขียน แนวคิด กลวิธีการเขียน และสำนวนภาษา 2) ความสามารถในการวินิจฉัยหรือตีความ 3) ความสามารถในการวิเคราะห์เหตุและผลและการเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ในแต่ละข้อความ 4) ความสามารถในการแสดงความคิดอย่างสมเหตุสมผล

มิตีที่ 3 มองความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ของ Bloom

นักวิชาการด้านการอ่านหลายท่านได้มองการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามมิติระดับการอ่านของ Bloom (1956) ซึ่งได้วิเคราะห์ระดับความเข้าใจตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านการพัฒนาทางสติปัญญา (cognitive domain) และแบ่งพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ออกเป็น 6 ชั้น จากขั้นพื้นฐานไปสู่ขั้นที่ซับซ้อนดังนี้ คือ

1. ^{ขั้น}ความรู้ (knowledge) ความรู้ในเรื่อง
2. ^{ขั้น}ความเข้าใจ (comprehensive) การแปลความ การตีความ และการขยาย
ความ
3. ^{ขั้น}การนำความรู้ไปใช้ (application)
4. ^{ขั้น}การวิเคราะห์ (analysis) วิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์ และหลักการ
5. ^{ขั้น}การสังเคราะห์ (synthesis) สังเคราะห์ข้อความ สังเคราะห์แผนงาน
และสังเคราะห์ความสัมพันธ์
6. ^{ขั้น}การประเมินค่า (evaluation) ประเมินค่าโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอก
และเกณฑ์ภายใน

Miller (1972: 332) ได้กล่าวว่า การอ่านมีหลายลักษณะ ผู้อ่านควรพิจารณาว่า ลักษณะการอ่านชนิดใดควรใช้บทอ่านประเภทใด เช่น อ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านอย่างละเอียด แล้วแยกเป็นส่วนต่าง ๆ นั้นมีความหมาย และมีความสำคัญอย่างไร แต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กับ ส่วนอื่น ๆ อย่างไร

Ruddell (1978) ได้จัดประเภทของจุดมุ่งหมายในการอ่าน โดยแบ่งระดับการอ่าน ออกเป็น 3 ระดับ คือ การอ่านเก็บรายละเอียด (factual) การอ่านตีความ (interpretive) และการนำ ความรู้จากการอ่านไปใช้ (applicative)

มิติดังกล่าวมองความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในขั้นการวิเคราะห์ของ Bloom ว่าเป็นความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

จากการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในแต่ละมิติ พบจุดที่มีความเชื่อมโยงร่วมกัน คือ การวิเคราะห์ วิจัยหรือการตีความ ซึ่งเป็นความสามารถที่อยู่ในทุกมิติ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง “ความสามารถในการแยกแยะและอธิบายส่วนต่าง ๆ ของงานเขียนในด้านรูปแบบและโครงสร้างงานเขียน ด้านเนื้อหา ด้านกลวิธีการเขียน และด้านสำนวนภาษา โดยผู้อ่านสามารถตีความถึงทรรศนะของผู้เขียนและสาระสำคัญที่แฝงนัย นอกจากนี้ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นโดยอาศัยข้อมูลจากบทอ่านประกอบ ได้” ซึ่งจัดอยู่ในมิติที่ 2 ที่มองความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นความสามารถในการวิเคราะห์

1.5.2 องค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

การพัฒนาให้ผู้เรียนอ่านเชิงวิเคราะห์ได้จะต้องพัฒนาตามองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลายด้านด้วยกัน ดังที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2548: 101-102) กล่าวถึง องค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังนี้ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์สาร ประกอบด้วย การระบุรูปแบบของงานประพันธ์ การแยกเนื้อหาออกเป็น ส่วน ๆ ตามองค์ประกอบงานเขียน การแยกแต่ละส่วนให้ละเอียด การพิจารณาว่าผู้เขียนใช้กลวิธีเสนอเรื่องและสำนวนภาษาอย่างไร 2) ความสามารถในการวินิจฉัยสาร ประกอบด้วย การพิจารณาว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นของผู้เขียน การพิจารณาว่าผู้เขียนให้แง่คิดอะไร ต้องการให้ผู้อ่านตอบสนองอย่างไร การสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านและการแสดงความคิดเห็น

กุสุมา รักษ์มณี และคณะ (2533: 133) กล่าวถึง ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย

1. การระบุหัวเรื่อง คือ ผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญที่ไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในเนื้อเรื่องได้ว่าเกี่ยวกับอะไร บอกข้อความที่สนับสนุนหัวข้อเรื่องได้ หาข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านในแต่ละย่อหน้าหรือแต่ละวรรคตอนได้ เชื่อมโยงความคิดรวบยอดที่ได้ไปสู่ย่อหน้าอื่น ๆ

2. การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล คือ การพิจารณาโครงเรื่องและโครงสร้างงานเขียนตามลำดับเนื้อเรื่อง แล้วจึงสรุปข้อมูลที่เกี่ยวกับลำดับเวลาและเหตุการณ์

3. การตีความรายละเอียดสำคัญ คือ การวิเคราะห์รายละเอียดที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เพื่อหาประเด็นความคิดที่สำคัญของเรื่อง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545: 530- 573) และ วรรณมา บัวเกิด (2545: 165-183) อธิบายถึงองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้แก่

1. ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน ได้แก่ คำรา บันเทิงคดี สารคดี หนังสือประเภทข่าว โฆษณา งานเขียนเพื่อกิจธุระ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

คำรา เป็นงานเขียนที่มุ่งให้ความรู้ทางวิชาการ เน้นเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งหรือเสนอแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ รวมถึงหนังสือที่ใช้อ้างอิง เช่น สารานุกรม

บันเทิงคดี เป็นงานเขียนที่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน โดยใช้จินตนาการสมมติเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้น เช่น นิทานหรือนิยาย เรื่องสั้น บทละคร บทกวี การ์ตูน

สารคดี เป็นงานเขียนที่มุ่งเสนอข้อเท็จจริง เขียนขึ้นจากข้อมูลที่เป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราว เหตุการณ์ ตัวบุคคลหรือสถานที่ ทั้งยังมุ่งให้ผู้อ่านได้รับรสและความเพลิดเพลินด้วย สารคดีจำแนกประเภทตามจุดมุ่งหมายและลักษณะเนื้อหา เช่น สารคดีท่องเที่ยว สารคดีชีวประวัติ สารคดีให้ความรู้

หนังสือประเภทข่าว เป็นงานเขียนรายงานเหตุการณ์ที่ผู้คนให้ความสนใจ มีความสำคัญต่อผู้อ่านและมีผู้อ่านจำนวนมาก เช่น ข่าวการเมือง ข่าวธุรกิจ ข่าวการศึกษา วิจัย ข่าวสังคม

โฆษณา เป็นงานเขียนที่กระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจและตัดสินใจซื้อ งานเขียนเพื่อกิจธุระ ได้แก่ จดหมาย ป้ายประกาศ ใบปลิว แผ่นพับ การวิเคราะห์งานเขียนนั้น ผู้อ่านต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ด้านรูปแบบก่อนที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบอื่น ๆ

1.2 การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง

การวิเคราะห์เนื้อหาของงานเขียน เพื่อพิจารณาเนื้อเรื่องและแนวคิดนั้น เป็นการค้นหาสารที่ผู้เขียนส่งมาทั้งสารที่สำคัญที่สุด และสารที่สำคัญรองลงไป เนื้อหาของงานเขียนย่อมแตกต่างกันตามรูปแบบของงานเขียนนั้น ๆ

ตำรา เนื้อหาของตำรา คือ หลักวิชา ข้อเท็จจริง แนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่มีข้อพิสูจน์ เป็นเหตุเป็นผล และมีข้ออ้างอิง ถ้าเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนก็จะเป็นความเห็นที่มีผู้ยอมรับ การวิเคราะห์เนื้อหาของตำรานั้นผู้อ่านต้องแยกแยะได้ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอความรู้เรื่องใด ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน

บันเทิงคดี คือ เนื้อเรื่อง แนวคิด และสาระสำคัญของเรื่อง ซึ่งพิจารณาได้จากโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง ฉาก ตัวละคร บทสนทนา โดยปกติเนื้อเรื่องและจุดมุ่งหมายของเรื่องจะสัมพันธ์กันโดยมีกลวิธีการดำเนินเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาบันเทิงคดีนั้นผู้อ่านจะได้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้แต่งด้วย

สารคดี คือ การเสนอข้อเท็จจริง และประเด็นความคิด แยกเป็นแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับความจริง ความรู้ และความคิดเห็นของผู้เขียนโครงเรื่องที่สร้างจากแนวคิด และเนื้อความที่เป็นข้อมูลเหตุผล และรายละเอียดที่สัมพันธ์กัน

หนังสือประเภทข่าว มีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ พาดหัวข่าว ความนำ และเนื้อเรื่อง

โฆษณา คือ ถ้อยคำหรือเรื่องราวที่กระตุ้นให้ผู้รับสารเกิดความสนใจอยากรู้เรื่องราวของสินค้านั้น ๆ เนื้อหาของโฆษณาประกอบด้วย ส่วนที่หนึ่ง พาดหัวโฆษณา เป็นส่วนสำคัญ

เช่นเดียวกับการพาดหัวข่าว โฆษณาบางชิ้นอาจมีเพียงพาดหัวและคำลงท้ายโดยไม่ต้องมีคำอธิบาย รายละเอียด ส่วนที่สอง ข้อความอธิบายสรรพคุณ รายละเอียด เป็นส่วนที่ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมจากพาดหัว เพื่อโน้มน้าวใจกลุ่มผู้บริโภคให้คล้อยตาม เชื่อมั่นสินค้า ส่วนที่สาม ส่วนลงท้าย เป็นประโยคสรุปให้ผู้รับสารจดจำข้อมูลเกี่ยวกับสินค้านั้น โดยทั่วไปมักประกอบด้วยชื่อสินค้า ตราสินค้า และคำขวัญ

งานเขียนเพื่อกิจธุระ ได้แก่ จดหมายราชการ ส่วนเนื้อหาประกอบด้วย ส่วนแรก ที่ระบุถึงสาเหตุที่เขียนจดหมายนี้ ส่วนที่สองระบุถึงรายละเอียดของเรื่องราว ส่วนสุดท้าย เป็นข้อความสรุปใจความของหนังสือ และจดหมายธุรกิจ ในส่วนเนื้อหาจะระบุถึงความจำเป็นและรายละเอียดในการดำเนินธุรกิจนั้น ตอนท้ายเป็นการเร่งรัดให้ปฏิบัติโดยเร็ว ป้ายประกาศ เนื้อหาจะเป็นเรื่องที่หน่วยงานประสงค์จะแจ้งหรือบอกแนวทางให้คนทั่วไปรับรู้

การวิเคราะห์ด้านเนื้อหานี้ผู้อ่านต้องแยกแยะเนื้อหาของงานเขียนตามประเภทของงานเขียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวินิจฉัยหรือตีความต่อไป

1.3 การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ

การนำเสนอสารเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้อ่านต้องอ่านเพื่อแยกแยะนอกเหนือจากการพิจารณาด้านรูปแบบและเนื้อหาแล้ว เพราะการตีความว่าผู้เขียนมีเจตนาในการเสนออย่างไร หรือสารนั้นมีความหมายอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับกลวิธีการในการเสนอเนื้อหา ซึ่งงานเขียนแต่ละประเภทมีวิธีการแตกต่างกันตามองค์ประกอบของงานเขียน

1.4 การวิเคราะห์สำนวนภาษา

การใช้ภาษาและสำนวนภาษาของผู้เขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความคิดไปยังผู้อ่าน การพิจารณาในงานเขียนนั้นผู้อ่านต้องพิจารณาทั้งความหมายที่ปรากฏตามตัวอักษรและความหมายที่แฝงอยู่ เพื่อสามารถแปลความหมายตลอดจนตีความ “สาร” ที่ผู้เขียนส่งมา

2. ด้านความสามารถในการวินิจฉัยหรือตีความ เป็นความสามารถที่ต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ เมื่อพิจารณางานเขียนในด้านรูปแบบ เนื้อหา กลวิธีการนำเสนอและการใช้ภาษาแล้ว ผู้อ่านต้องตีความหาคำตอบว่าผู้เขียนส่งสารอะไรมาให้ทั้งด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึก ผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร ตลอดจนสาระสำคัญที่สุด และสาระสำคัญรองลงไป ดังรายละเอียด ดังนี้

2.1 การระบุเนื้อความใดเป็นข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน และอารมณ์ความรู้สึก

2.2 บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ให้ผู้อ่านเกิดการตอบสนองอย่างไร และให้แง่คิดอะไรแก่ผู้อ่าน

2.3 สรุปความจากสาระสำคัญหลักและสารที่สำคัญรองลงไปคืออะไร

3. ด้านการเสนอความคิดอย่างสมเหตุสมผล ได้แก่

3.1 ความคิดแทรกในระหว่างที่อ่านจะมีความคิดที่ปรากฏในสมองเรา ซึ่งไม่ได้ปรากฏในงานเขียน ผู้อ่านจดบันทึกความคิดนั้น ๆ ไว้ด้วยประโยคที่กระชับ สื่อความหมายชัดเจน และสมเหตุสมผล

3.2 ความคิดเสริมเกิดขึ้นหลังจากที่อ่านจบ ซึ่งได้วิเคราะห์และวิจารณ์สารไปแล้ว ความคิดเสริมอาจต่างเรื่องต่างประเด็นไปจากสารที่ปรากฏในงานเขียน แต่จะมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน

กรมวิชาการ (2546: 209) ได้จำแนกองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำ วลี ประโยค ข้อความที่อ่านได้ทั้งโดยตรงและโดยนัย 2) ความสามารถในการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ 3) ความสามารถในการวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ และ 4) ความสามารถในการสรุปความเรื่องที่อ่านได้ จับใจความสำคัญ บอกข้อคิดที่ได้ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 135) กล่าวว่า องค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์ต้องอาศัยความสามารถในการคิด คือ ต้องแยกแยะเนื้อเรื่องในบทอ่านแบ่งออกเป็นส่วน ๆ และมีความสามารถในการคิดพิจารณาว่าส่วนต่าง ๆ เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กันอย่างไร นอกจากนี้ ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2554: 123) กล่าวถึง องค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่ามีปัจจัย 3 ด้าน คือ 1) ผู้อ่านสามารถอธิบายลักษณะของสิ่งที่อ่านในแง่ของรูปแบบ ภาษา และเนื้อหา 2) ผู้อ่านสามารถวิจารณ์หรือประเมินค่าสิ่งที่อ่านพร้อมแสดงเหตุผล 3) รู้และเข้าใจจุดประสงค์ในการแต่งแนวคิดของเรื่อง

Henney (1984: 375-376) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าประกอบด้วยความสามารถในการตีความหมายคำศัพท์ตามบริบท ความสามารถในการเข้าใจใจความสำคัญ รายละเอียดเนื้อหา ความสัมพันธ์ของข้อเท็จจริง สำนวนภาษา รวมทั้งความสามารถในการคิด การวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและความคิดเห็น การวิเคราะห์เทคนิคการชวนเชื่อในบทอ่าน และทัศนคติของผู้เขียนที่ปรากฏในบทอ่าน และความสามารถในการแสดงความเห็นต่อสิ่งที่อ่าน

ในขณะที่ Bradarich (2012: 48-49) ได้กล่าวไว้ว่า “ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ประเภทสารคดีประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่

- 1) ความสามารถในการอธิบายข้อมูลที่อ่านได้ถูกต้อง
- 2) ผู้อ่านสามารถให้รายละเอียดใจความสำคัญได้

3) ผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลอื่นซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นการให้เหตุผลในงานเขียน

4) ความสามารถในการใช้ประสบการณ์และความรู้เดิมมาคาดเดาส่งที่อ่าน

5) ผู้อ่านสามารถระบุงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้ รวมทั้งวิเคราะห์องค์ประกอบโครงสร้างภายในของงานเขียน และวิเคราะห์ทัศนคติของผู้เขียน

6) ความสามารถในการนำแนวคิดไปปรับใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

7) สามารถประเมินมุมมองของผู้เขียนที่มีต่อบทอ่าน

Barton et al. (2002 อ้างถึงใน Long, 2012: 18) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาประกอบด้วยความสามารถในการจัดระบบความคิดเชื่อมโยงความรู้เดิมกับสิ่งที่อ่านอย่างมีความหมาย การวิเคราะห์เนื้อหา และสามารถตัดสินใจ แสดงความเห็นโดยการอ้างอิงเหตุผลและการยกตัวอย่างจากบทอ่านมาสนับสนุนความคิดได้

Miller (1990: 5) กล่าวถึงบุคคลที่มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้ 1) การอนุมานและสรุปความ 2) การค้นหาความหมายโดยนัย 3) การคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นภายหลัง 4) การชี้อารมณ์และวัตถุประสงค์ของผู้เขียน 5) การสรุปย่อเรื่อง การเข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล 6) การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง และ 7) การจับใจความสำคัญ

การศึกษาความหมายและองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ “หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะและอธิบายส่วนต่างๆของงานเขียนในด้านรูปแบบและโครงสร้างงานเขียน ด้านเนื้อหา ด้านกลวิธีการเขียน และด้านสำนวนภาษา โดยผู้อ่านสามารถตีความถึงทรรศนะของผู้เขียนและสาระสำคัญที่แฝงนัย นอกจากนี้ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นโดยอาศัยข้อมูลจากบทอ่านประกอบได้” ซึ่งจัดอยู่ในมิติที่ 2 ที่มองความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นความสามารถในวิเคราะห์สาร โดยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน ด้านการตีความ และการแสดงความคิดเห็น ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน คือ ความสามารถในการระบุรูปแบบงานเขียน การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ และการวิเคราะห์สำนวนภาษา

2) ด้านการตีความ คือ ความสามารถในการระบุทรรศนะของผู้เขียน การระบุความหมายของคำ และการบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

3) ด้านการแสดงความคิดเห็น คือ ความสามารถในการแสดงความความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบและอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้

รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบมีดังนี้

1. ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน ดังนี้

1) การวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน ได้แก่ การระบุประเภทงานเขียน เช่น ตำรา บันเทิงคดี สารคดี หนังสือประเภทข่าว โฆษณา งานเขียนเพื่อกิจธุระ ฯลฯ

2) การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาของงานเขียน การอธิบายรายละเอียดเนื้อเรื่องและแนวคิดในบทอ่าน ระบุข้อมูลเหตุผลและรายละเอียดที่สัมพันธ์กัน การวิเคราะห์เนื้อหาของงานเขียนย่อมนแตกต่างกันตามรูปแบบของงานเขียนนั้น ๆ

3) การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ ได้แก่ การอธิบายวิธีการในการเสนอเนื้อหา ซึ่งงานเขียนแต่ละประเภทมีวิธีการแตกต่างกันตามองค์ประกอบของงานเขียน ผู้อ่านต้องวิเคราะห์ว่า ผู้เขียนใช้วิธีการเขียนแบบใดในการดำเนินเรื่องที่วางไว้ ผู้เขียนบางคนมีวิธีการเสนอเรื่องให้มีความน่าสนใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคในการเขียน

4) การวิเคราะห์สำนวนภาษา ได้แก่ การอธิบายการใช้ภาษาและสำนวนภาษาของผู้เขียน ผู้อ่านต้องพิจารณาทั้งความหมายที่ปรากฏตามตัวอักษรและความหมายที่แฝงอยู่ เพื่อสามารถแปลความหมายตลอดจนตีความ “สาร” ที่ผู้เขียนส่งมา ซึ่งสำนวนภาษาต้องมีความเหมาะสมกับเนื้อหา สื่อความหมายได้ชัดเจน คมคาย

2. ด้านความสามารถในการตีความ เป็นความสามารถที่ต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ เมื่อพิจารณางานเขียนในด้านรูปแบบ เนื้อหา กลวิธีการนำเสนอและการใช้ภาษาแล้ว ผู้อ่านต้องบอกได้ว่าผู้เขียนส่งสารอะไรมาให้ทั้งด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึก ผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร ตลอดจนสารสำคัญที่สุด และสารสำคัญรองลงไป ดังรายละเอียด ดังนี้

1) การระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของผู้เขียน และอารมณ์ความรู้สึก

2) การระบุความหมายของคำที่มีความหมายโดยตรงและแฝงนัย

3) การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ให้ผู้อ่านเกิดการตอบสนองอย่างไร

3. ด้านการแสดงความคิดเห็น ได้แก่

1) ความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน

2) การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ

3) การอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้

1.6 การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

การวัดและประเมินผลการอ่านเป็นแนวทางที่ผู้สอนจะรู้ถึงทราบระดับความสามารถและปัญหาในการอ่านของผู้เรียน เป็นการช่วยให้ผู้สอนพัฒนาความรู้และความสามารถในการหาทางแก้ปัญหา การอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ตรงจุดประสงค์ และหาวิธีการวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ถูกต้องเที่ยงธรรมและตรงตามสภาพจริงมาใช้ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญกล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

1.6.1 วิธีการวัดและประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์

การประเมินทักษะการอ่านจะใช้แบบทดสอบ 2 ประเภท คือ แบบทดสอบแบบปรนัยและอัตนัย ซึ่งมีข้อดีและข้อจำกัดในการประเมินความสามารถในการอ่านที่ต่างกัน นักวิชาการได้กล่าวถึงแบบทดสอบไว้ดังนี้

Farrall (2012: 242-247) ได้กล่าวสรุปถึงแบบทดสอบที่ใช้ในการวัดความสามารถในการอ่านว่ามีความสะดวกใช้ในการตอบคำถามเพื่อแสดงความเข้าใจ ได้แก่ แบบทดสอบแบบให้เติม (cloze) แบบทดสอบแบบหลายตัวเลือก (multiple-choice) ที่มีคำถามเกี่ยวกับเรื่องอ่านแบบทดสอบที่มีคำถามปลายเปิด (open-ended format) ให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดในการอธิบายคำตอบ ซึ่งแบบทดสอบดังกล่าวบอกไม่ได้ว่าผู้เรียนมีความรู้เดิมเป็นอย่างไร

นอกจากนี้ Caldwell (2008: 23-27) ได้เสนอแบบสังเกตพฤติกรรม โดยเมื่อผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องจบลง ครูได้ตั้งประเด็นคำถามให้ผู้เรียนได้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม ระหว่างนี้ผู้สอนได้ใช้แบบสังเกตเก็บข้อมูลผู้เรียน แล้วนำมาตีความหมายว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านหรือไม่ นอกจากนี้ยังใช้ตารางรูบริกส์ วัดความสามารถของงานที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายว่าคุณภาพระดับใด แสดงระดับความสามารถในการอ่านของผู้เรียนเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับ พรทิพย์ แข็งขัน (2553: 463) ที่เสนอตารางรูบริกส์ในการประเมินการอ่านซึ่งองค์ประกอบในการประเมินด้าน การแปลความ คือ แปลความหมายและเข้าใจเรื่องที่ได้ด้านการขยายความ คือ อธิบายขยายความเกี่ยวกับเรื่องที่ได้โดยมีเหตุผล และสามารถยกตัวอย่างประกอบได้และด้านการตีความ คือ บอกจุดประสงค์และสาระสำคัญของเรื่องได้โดยอาศัยหลักการของเหตุและผล

ในด้านประเภทของแบบทดสอบ Urquhart และ Weir (1998: 111-151) ได้เสนอประเภทของแบบทดสอบทักษะการอ่านออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) แบบทดสอบการอ่าน

แบบปรนัย ไม่ควรใช้วัดความรู้สึก และลักษณะนิสัยการอ่าน 2) แบบทดสอบแบบอัตนัย เช่น การเขียนคำตอบสั้น ๆ ซึ่งแบบทดสอบประเภทนี้ผู้สร้างแบบทดสอบควรกำหนดให้ผู้เรียนเขียนจากข้อมูลที่แสดงให้เห็นรายละเอียดของสิ่งที่อ่านและที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในการฝึกอ่านระดับชั้นเรียน แบบทดสอบทั้ง 2 ประเภทนี้สะท้อนให้เห็นกระบวนการอ่าน และในการทักษะการอ่าน ตรงจุดมุ่งหมาย เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยแบบทดสอบจะถามถึงแนวคิดของเรื่อง รายละเอียดภายในเรื่อง และการอธิบายลักษณะของสิ่งที่อ่าน การทดสอบการอ่านสามารถทดสอบได้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่มขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการอ่าน สิ่งที่ควรตระหนักในการสร้างแบบทดสอบ การอ่าน ได้แก่ 1) ความเร็วในการอ่าน ผู้อ่านจะอ่านข้อความได้ประมาณ 300-350 คำ ต่อนาที ขึ้นอยู่กับประเภทของสิ่งที่อ่าน และความยากง่าย ถ้าให้เวลาอ่านมาก ผู้อ่านก็จะอ่านด้วยความถี่ถ้วน คำถามที่ใช้ในแบบทดสอบไม่ควรยาวมากนัก 2) เวลาที่ใช้ในการอ่าน คือ การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านที่ต้องใช้เวลาในการอ่านมากเพื่อตอบคำถามในท้ายเรื่อง ดังนั้น แบบทดสอบควรมีบทอ่านที่หลากหลายเพื่อประเมินทักษะการอ่านที่แตกต่างกัน การจำกัดเวลาทำให้ผู้อ่านรู้ว่าจะใช้เวลาในการอ่านแต่ละบทความนานเท่าไร 3) การใช้ตารางรูบริคส์คือ การตรวจคำตอบที่ได้จากการอ่านโดย ตารางรูบริคส์จะแสดงถึงระดับความเข้าใจของผู้อ่าน 4) รูปแบบบทอ่าน คือ แบบทดสอบก่อนเรียนหรือตัวอย่างที่ผู้เรียนได้ทำไปแล้ว เมื่อนำมาใช้ทดสอบอีกครั้งหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอน ผู้เรียนจำคำตอบได้ ผลคะแนนที่ได้ไม่ได้มาจากความสามารถที่แท้จริง 5) วิธีการตั้งคำถามของแบบทดสอบ คือ คำถามไม่ควรมีศัพท์ยากเกินจากบทอ่าน คำถามควรมีคำตอบที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ ถ้าผู้อ่านเข้าใจบทอ่านก็จะสามารถตอบคำถามได้

ขณะที่ Spolsky (1995 อ้างถึงใน Urquhart and Weir, 1998: 149) กล่าวถึงแบบทดสอบในการประเมินการอ่าน ได้แก่ การเขียนตอบคำถามสั้น ๆ เป็นการประเมินการเขียนอธิบายเหตุผล และนิยมใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบมากที่สุด ซึ่งมีความสะดวก สามารถหาความเที่ยงตรงของข้อสอบได้ และเสนอแนะว่าแบบทดสอบการอ่านที่ประเมินจุดประสงค์ในการอ่านหลายด้านนั้นนิยมใช้แบบทดสอบการอ่านแบบปรนัยหลายตัวเลือก (multiple-choice questions) และแบบเติมคำ (close procedure) ซึ่งช่วยวัดความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนในด้านการหาใจความสำคัญ (main ideas) การหาข้อเท็จจริงหรือรายละเอียด (facts or details) การจัดลำดับเหตุการณ์ (sequence) การสรุปและการอ้างอิง (conclusions and inferences) และการประเมินคุณค่าสิ่งที่อ่าน (evaluation and reacting) ส่วนการเขียนตอบแบบสั้น ๆ (short-answer) ปัจจุบันนิยมให้ผู้เรียนเขียนแผนผังความคิดแทน

Mehdian (2009) ประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบสังเกต ในการสังเกตพฤติกรรม การอภิปรายประเด็นที่พบในบทอ่าน เช่น ความอธิบายโดยยกตัวอย่างจากบทอ่าน

ประกอบการเชื่อมโยงข้อมูลการอ่านจากแหล่งอื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องทีอ่าน พร้อมทั้งการเขียนบันทึกผลการอ่าน (reading log) สรุปใจความสำคัญ สารระความรู้ แนวคิดและข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

ในด้านประเภทของงานเขียนที่จะนำมาใช้ทดสอบเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการให้คะแนนของผู้ตรวจ เนื่องจากงานเขียนบางประเภทยาวและความยากง่ายแตกต่างกัน ผู้อ่านต้องใช้เวลาในการตีความและการทำความเข้าใจ ดังนั้น ผู้สร้างแบบทดสอบจึงควรกำหนดเวลาและประเภทงานเขียนในแบบทดสอบให้ชัดเจนและมีความเหมาะสม

กล่าวสรุปได้ว่า แบบทดสอบการอ่านแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบการอ่านแบบปรนัยซึ่งใช้ทดสอบความสามารถในการอ่านทางตรงที่เน้นการวัดความรู้โดยการใช้คำถามประเมินเกี่ยวกับจุดประสงค์ของเรื่อง รายละเอียดของเนื้อหา ใจความสำคัญ การตีความ และข้อคิดที่ได้จากการอ่าน และแบบทดสอบการอ่านแบบอัตนัยซึ่งวัดความสามารถได้ทั้งความรู้ด้านเนื้อหา และผู้อ่านแสดงความคิดเห็นในการอธิบายคำตอบ นอกจากนี้ยังมีการเขียนบันทึกผลการอ่าน (reading log) ที่ประเมินความสามารถในการอ่านที่ได้รับมอบหมายในแต่ละสัปดาห์ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกแบบทดสอบการอ่านแบบปรนัยมาใช้ในการวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนตามองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ 2 ด้าน คือ 1. วัดความสามารถด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน 2. วัดความสามารถด้านการตีความ และใช้แบบทดสอบแบบอัตนัยในการวัดความสามารถด้านที่ 3. การแสดงความคิดเห็น

1.6.2 เกณฑ์การประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์

การประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ผู้เรียนจะรู้ถึงศักยภาพ และพัฒนาความสามารถทางการอ่านของตนได้ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้การประเมินผลการอ่านจึงจำเป็นต้องมีเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการตรวจผลงานได้อย่างถูกต้อง เทียงตรง โดยนักวิชาการได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเกณฑ์ในการตรวจประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

Foose (2012: 12) ได้สรุปเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยยึดเกณฑ์ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเข้าใจ (comprehention) คือ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการระบุแนวคิดหลักของเรื่อง ใช้เทคนิคค้นหาความหมายของข้อความโดยใช้วิจารณ์ญาณ และความสามารถในการตอบคำถามได้ตรงตามหัวข้อ 2) การเชื่อมโยงความรู้ (making connection) คือ ความเข้าใจระหว่างใจความสำคัญหลักและข้อมูลที่สนับสนุน รวมทั้งความคิดจากความรู้เดิมและประสบการณ์ส่วนตัว 3) การประเมิน (evaluation) คือ การวิเคราะห์ข้อความที่ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัว โดยประเมินความเป็นเหตุเป็นผล และข้อมูลหลักฐานที่ผู้เขียนเสนอไว้

OECD (2013: 66) ทำการประเมินความสามารถในการอ่าน 3 ด้าน ได้แก่

- 1) การค้นสาระ คือ การดึงเอาสาระของสิ่งที่อ่านออกมา แล้วทำความเข้าใจข้อความที่อ่าน
- 2) การตีความ คือ ความสามารถในการตีความ แปลความสิ่งที่อ่าน
- 3) การคิดวิเคราะห์ และการประเมิน คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ความสามารถในการประเมินข้อความที่ได้อ่านและสามารถให้ข้อคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งจากมุมมองของตน ซึ่งการประเมินดังกล่าวมีลักษณะมุ่งเน้นการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นหลัก

การวัดความสามารถในการอ่าน Hafner and Jolly (1972) ได้ให้แนวทางในการวัดและประเมินผลความสามารถของผู้อ่านไว้ ดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่าน
2. เข้าใจคำชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้
3. จดจำ และบรรยายสิ่งที่อ่านเป็นคำพูดของตนเอง
4. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราวที่อ่าน
5. แยกรายละเอียดว่าตอนไหนสำคัญ และตอนไหนไม่สำคัญ
6. บอกตัวอย่างหรือคำอธิบายต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับเนื้อความสำคัญว่าอยู่ในตอนใดและอย่างไร
7. บอกประโยชน์ใจความสำคัญของเรื่อง
8. บอกความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่อ่านกับเนื้อหาในบทความอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
9. แสดงข้อสรุปของสิ่งที่อ่านได้

Bradarich (2012: 49) ได้เสนอรูปแบบเกณฑ์การประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ สรุปได้ดังนี้ 1) การแสดงความรู้ในเนื้อเรื่องและแนวคิดของผู้เขียน (key ideas and content) 2) การวิเคราะห์โครงสร้าง สำนวนภาษา (craft and structure) 3) การเชื่อมโยงความรู้และความคิดมาตีความ (integration of knowledge and ideas) 4) การเลือกอ่านที่หลากหลาย (range of reading/text complexity)

ในขณะที่ ธัญญา สังขพันธานนท์ และคณะ (2548: 78) กล่าวถึงเกณฑ์การวัดการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยพิจารณา 1) การวิเคราะห์เนื้อเรื่องหรือเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน คือ การวิเคราะห์เนื้อเรื่องหรือเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่านจะขึ้นอยู่กับประเภทของงานเขียนว่างานเขียนที่อ่านนั้นเป็นงานเขียนประเภทไหน เช่น งานเขียนเชิงสารคดี เนื้อหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับสาระความรู้ ข้อเท็จจริง หรือแนวคิดและทัศนะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนงานเขียนประเภทบันเทิงคดี เนื้อเรื่องจะเป็นเรื่องราวที่มีเหตุการณ์ ตัวละครและการกระทำ งานเขียนประเภทร้อยกรอง เนื้อหามักจะเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก แนวคิดหรือทัศนะของผู้แต่ง 2) การวิเคราะห์แนวคิดสำคัญ คือ สิ่งที่ผู้แต่งต้องการ

นำเสนอ แนวคิดสำคัญหรือแก่นเรื่องนั้นมักจะพบในงานเขียนบันเทิงคดี ซึ่งจะไม่ปรากฏตรงไปตรงมาเป็นสิ่งที่ผู้เขียนซ่อนเอาไว้ ผู้อ่านสามารถค้นหาได้เมื่ออ่านงานเขียนนั้นจบลง 3) กลวิธีและวิธีการนำเสนอแนวคิดสำคัญ คือ การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเรื่องราว และการวิเคราะห์การใช้สำนวนภาษาในบทอ่าน เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบและเนื้อหาของงานเขียน สอดคล้องกับ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538:154-155) ได้กล่าวถึงความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบรวม ได้แก่

1) ความสามารถในการเรียบเรียงความ คือ การทำความเข้าใจเนื้อหา สามารถตอบคำถามโดยเรียบเรียงถ้อยคำใหม่ให้ได้ใจความเดิม หรือสามารถตอบคำถามแบบเลือกตอบ และแบบเรียงลำดับข้อความ

2) ความสามารถในการอ่านรายละเอียด คือ ความสามารถในการเชื่อมโยงรายละเอียดของเรื่องให้เข้ากับใจความสำคัญ ว่าข้อมูลใดเป็นการสนับสนุน หรือเป็นข้อขัดแย้งกัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดต่าง ๆ

3) ความสามารถในการจับใจความสำคัญ คือ สามารถระบุแก่นเรื่อง หัวเรื่อง และใจความสำคัญของเรื่องที่ทำได้อ่านได้

4) ความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความสัมพันธ์ของเนื้อความและการใช้ภาษา คือ การวิเคราะห์ ประเมินและสรุปบทอ่านได้ชัดเจนตรงประเด็น ตามวัตถุประสงค์ ทราบถึงทัศนคติของผู้เขียนในการวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงเหตุผลที่ปรากฏในบทความ

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 218) กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินรูบริคส์ (rubrics scoring) ที่ใช้ในการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง 2) ความชัดเจนในการวิเคราะห์วิจารณ์การพาดหัวข่าว 3) การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ที่ถูกต้องชัดเจน และ 4) เหตุผลที่ใช้ประกอบการประเมินคุณค่าของหนังสือที่อ่าน

กล่าวโดยสรุป การประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ควรพิจารณาความสามารถใน 2 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านการใช้ความคิด ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา การแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น การเชื่อมโยงความคิด และการแสดงเหตุผล ด้านความเข้าใจ ประกอบด้วย การตีความ การจับใจความสำคัญ การสรุปความเรื่องที่ทำได้อ่าน นอกจากนี้ การกำหนดเกณฑ์การประเมินการอ่านควรมีความชัดเจนและครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในทุกด้าน เพื่อให้การประเมินผลการอ่านมีประสิทธิภาพและบ่งชี้ระดับความสามารถทางการอ่านของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

การศึกษาด้านเครื่องมือ วิธีการและเกณฑ์การประเมินการอ่านในข้างต้นนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการวัดและประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วย

1. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ (แบบปรนัยและอัตนัย)
2. แบบบันทึกผลการอ่าน (reading log) โดยใช้เกณฑ์การประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินการอ่านตามองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ ส่วนประกอบของงานเขียน ด้านการตีความ และการแสดงความคิดเห็น

ผลการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่กล่าวมานั้น แสดงให้เห็นว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะที่มีความจำเป็น ผู้สอนควรปลูกฝังและพัฒนาให้แก่ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ที่ต้องอ่านงานเขียนรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการของแต่ละสาขาวิชา โดยการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้อ่านต้องใช้ความคิดในการวิเคราะห์เนื้อหาได้ถูกต้อง ตีความศัพท์และสำนวนภาษาได้ตรงประเด็น และแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือมาวัดความสามารถให้รอบด้าน เช่น การใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน การเขียนบันทึกการอ่าน เป็นต้น นอกจากนี้ การฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ดีควรฝึกอ่านงานเขียนที่หลากหลายประเภท ดังนั้น ผู้สอนจะต้องคัดสรรแนวทางการสอนอ่านที่ส่งเสริมผู้เรียนทั้งในด้านการพัฒนาการใช้ความคิดเพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์เนื้อหาได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น ตีความหมายของข้อความได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน รวมทั้งสามารถวิจารณ์การอ่านได้อย่างมีเหตุผล อีกทั้งเป็นแนวการสอนที่ช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับประเภทงานเขียนและส่งเสริมความเข้าใจการอ่านให้แก่ผู้เรียนด้วย

แนวการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวการสอนอ่านที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นฐานในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาครั้งนี้ แนวคิดดังกล่าวได้แก่ แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ (reading apprenticeship approach) และกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย (semantic mapping strategy)

2. แนวการสอนทักษะการอ่าน (reading approach)

นักการศึกษาได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านควบคู่กับแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งทักษะการอ่านมีความสัมพันธ์กับกระบวนการทางสมอง ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาแนวการสอนจะยึดเอารากฐานของปรัชญาการสอนที่เป็นตัวกำหนด

กระบวนการเรียนและผล การเรียนของผู้เรียน เช่น แนวการสอนภาษาแบบยึดหนังสือเรียนเป็นหลัก (basal reader approach) มีวิธีการสอนอ่านโดยผู้เรียนจะเรียนการอ่านได้ดีถ้าได้รับการฝึกทักษะ การอ่านหรือระบบของภาษาตามลำดับตั้งแต่ระบบย่อย ๆ ของหน่วยคำไปถึงประโยค การสอนตาม แนวนี้เป็นการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ซึ่งใช้หนังสือเรียนเป็นหลักในการสอน และเสริมกิจกรรม พัฒนาทักษะการอ่านด้วยการทำแบบฝึกหัดในช่วงท้ายชั่วโมง (Ryuddell and Ruddell, 1995: 611)

ปัจจุบัน นักการศึกษาให้ความสำคัญกับการที่ผู้อ่านใช้ประสบการณ์ความรู้เดิม ในการทำความเข้าใจงานเขียน จึงทำให้แนวการสอนอ่านเปลี่ยนจากการวิเคราะห์รายละเอียดสิ่งที่ อ่านมาเป็นผู้อ่านมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่อ่าน เชื่อมโยงเหตุและผลในการทำความเข้าใจ (Maxwell & Meiser, 2001) จึงทำให้มีแนวการสอนที่ผู้อ่านเป็นศูนย์กลาง (reader-centered approach) ซึ่งเป็นวิธีการอ่านงานวรรณกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมและอ่านงานตามความสนใจ ทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะเรียนรู้มากขึ้น ไม่เพียงแต่วิเคราะห์รายละเอียดย่อยของเนื้อเรื่อง แต่ยังวิเคราะห์ ข้อมูลรอบตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อ่าน (Appelman, 2000: 26 อ้างถึงใน Lowery, 2010: 26)

Brenner (2009: 3-4) เชื่อว่า การที่ผู้อ่านมีปฏิสัมพันธ์กับข้อความเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ครูที่ใช้แนวการสอนที่ผู้อ่านเป็นศูนย์กลางจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม อย่างแข็งขันกับงานที่ได้รับมอบหมายให้อ่าน และมีความกระตือรือร้นในการอ่าน นอกจากนี้ครูยัง ต้องหาวิธีการสอนที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอ่าน แนวการสอนที่ผู้อ่านเป็น ศูนย์กลางเป็นแนวการสอนใหม่ที่เปลี่ยนวิธีการสอนอ่านวรรณกรรมแบบเดิมมาเป็นการสร้าง องค์ความรู้ (constructivist) เข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างแท้จริง

ข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าแนวการสอนอ่านแต่ละแนวต่างมีข้อดีที่แตกต่างกันไปตาม จุดเน้นของแต่ละรูปแบบ ซึ่งในการจัดการเรียนส่วนใหญ่นิยมใช้แนวการสอนภาษาแบบยึดหนังสือ เรียนเป็นหลัก (basal reader approach) โดยมีลักษณะสอนแบบเดียวกัน มีการจัดเตรียมเนื้อหา และกิจกรรมฝึกทักษะภาษาไว้ล่วงหน้า ทำให้แนวการสอนมีข้อจำกัดในด้านการสอนที่ไม่สนองต่อ ความพร้อมของแต่ละคน ไม่ได้คำนึงถึงประสบการณ์ ความรู้พื้นฐานที่จะเป็นปัจจัยสำคัญในการสอน อ่านให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ในการวิจัย ครั้งนี้ จึงได้นำแนวคิดการสอนอ่านกับกลวิธีการอ่านมาพัฒนาการพิจารณาเนื้อหา การตีความ และการนำเสนอความคิดเห็นต่องานเขียนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการอ่านของผู้เรียนซึ่ง

ประกอบด้วย แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ (reading apprenticeship approach) กับกลวิธี ผังสัมพันธ์ของความหมาย (semantic mapping strategy) มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ (reading apprenticeship approach)

2.1.1 ทฤษฎีและหลักการ

การฝึกการอ่านจากต้นแบบเป็นแนวการสอนอ่านที่มีรากฐานมาจากแนวคิดของ ทฤษฎีสรรรคนิยมทางสังคม (social constructivism) ของไวทือตสกี และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (social cognitive learning theory) ของแบนดูรา โดยการอ่านจากต้นแบบเน้นความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคล และการช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อให้ก้าวหน้าจากระดับพัฒนาการที่เป็นอยู่ไปถึงระดับพัฒนาการที่ผู้เรียนมีศักยภาพจะไปถึง การให้ความช่วยเหลือที่แนะแก่ผู้เรียนจนทำกิจกรรมจนประสบความสำเร็จ เนื่องจากครูเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) โดยการให้คำปรึกษา ซึ่งการอ่านจากต้นแบบให้ความสำคัญกับครู เพราะครูต้องมีความรู้และทักษะในการสอนเนื้อหาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นและมีความเข้าใจในเนื้อหาในรูปแบบการอ่านต่าง ๆ (Strategic Literacy Initiative at WestEd, 1995-2009 อ้างถึงใน Smith, 2009) นอกจากนี้ได้รับความช่วยเหลือจากครูแล้ว การทำงานร่วมกับผู้เรียนคนอื่น ๆ โดยการสนทนากลุ่มจะทำให้ได้รับความรู้ที่หลากหลายมุมมอง ซึ่งทุกคนในชั้นเรียนจะกลายเป็นผู้เรียนรวมทั้งตัวครูด้วยที่มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Mehdian (2009: 6) กล่าวว่า การอ่านจากต้นแบบผู้เรียนไม่ได้อ่านเนื้อหาเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สิ่งที่อ่านกับเพื่อนในชั้นเรียนอีกด้วย

2.1.2 ความหมายของการอ่านจากต้นแบบ

การอ่านจากต้นแบบเป็น แนวคิด (approach) ที่พัฒนาความสามารถทางการอ่านของผู้เรียนได้ทุกระดับ โดยองค์การพัฒนาการอ่านและนักวิชาการได้กล่าวถึงการอ่านจากต้นแบบไว้ดังนี้

ศัพท์ “apprenticeship” เมื่อแปลตามพจนานุกรม หมายความว่า การฝึกงานระยะเวลาที่ฝึกงาน (ลอย ชุนพงษ์ทอง, 2544: 32) ได้มีนักวิชาการ แปลคำนี้โดยใช้ว่า การฝึกจากต้นแบบ (ภริดี ฤทธิเดช, 2553) การชี้แนะโดยผู้เชี่ยวชาญ การฝึกหัดกับผู้เชี่ยวชาญ การฝึกปฏิบัติกับผู้ที่มีทักษะ แต่ราชบัณฑิตยสถาน (2555: 30) ใช้ศัพท์บัญญัติคำนี้ว่า "การฝึกงาน" และ "การฝึกช่างฝีมือ" ซึ่งมีความหมายเหมือนกัน คือ การที่เราเข้าไปทำงานช่วยเหลือผู้ชำนาญงานในสายงานเฉพาะ เพื่อที่จะเรียนรู้งานต่าง ๆ กระทั่งเรากลายเป็นผู้ชำนาญงานนั้นขึ้นมา สำหรับ

reading apprenticeship approach นั้นความหมาย คือ เป็นแนวทางการอ่านอย่างหนึ่ง ที่ให้ผู้เรียนมาเรียนรู้กลวิธีการอ่านกับผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญแสดงตัวอย่าง สาธิต ด้วยการพูด และปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ กระทั่งผู้เรียนสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้ เป็นการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เชี่ยวชาญ ฟังและแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญบอกไปที่ละขั้น ๆ กระทั่งสามารถทำได้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นต้นแบบในการฝึกปฏิบัตินั่นเอง

Braunger et al. (2005: 23) กล่าวว่า แนวทางการอ่านจากต้นแบบ (reading apprenticeship approach) ได้รับการพัฒนามาจากแนวความคิดในการพัฒนาการอ่านจับใจความ ซึ่งแต่เดิมมีการจัดการเรียนการสอนที่ถูกจำกัดในด้านการคิด เพราะโลกทุกวันนี้มีวิทยาการความรู้เพิ่มมากขึ้น คนเราต้องทำความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ ในทุกแง่มุม และผู้สอนจำเป็นต้องหาวิธีการใหม่ ๆ ในการช่วยปรับปรุงการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน

ต่อมาองค์กร Strategic Literacy Initiative ได้จัดโครงการ WestEd ขึ้นในปี 1995 โดยฝ่ายวิชาการของ WestEd's Strategic Literacy Initiative (SLI) ร่วมกับครูโรงเรียนมัธยม San Francisco Bay มาออกแบบแนวการสอน (approach) เพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ (literacy) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยฝึกอ่านโดยการใช่วิธีที่หลากหลายในการอ่านทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาต่างๆ (Matz, 2012: 35) นอกจากนี้โครงการยังได้ศึกษาวิจัยและพัฒนาแนวการสอนที่ช่วยปรับปรุงทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวมทั้งในระดับมหาวิทยาลัยขึ้น ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อม และการประชุมติดตามผลในการฝึกอบรมครูที่จะนำกรอบแนวการสอนอ่านนี้ไปใช้กับเนื้อหาในห้องเรียน (content-area classroom) ซึ่งกรอบแนวการสอนอ่านดังกล่าวมีชื่อเรียกว่า แนวทางการอ่านจากต้นแบบ (reading apprenticeship approach) โดยนักวิจัยได้สำรวจสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านจากต้นแบบของครูในรายวิชาด้านการใช้ภาษา และสอบถามอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการฝึกอบรมครูและการพัฒนาหลักสูตรการอ่านที่ใช้แนวทางการอ่านจากต้นแบบ พบว่า แนวทางการอ่านจากต้นแบบเป็นแนวการจัดการเรียนการสอนการอ่านที่ช่วยให้ผู้อ่านพัฒนาความรู้ (knowledge) กลวิธีการอ่าน (strategies) และการนำเสนอสิ่งที่อ่าน (dispositions) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านให้มากขึ้น (Mehdian, 2009: 4)

ต่อมา Jordan et al. (2001: 15) ได้กล่าวถึง แนวทางการอ่านจากต้นแบบ ไว้ว่า "แนวทางการอ่านจากต้นแบบเป็นการสอนที่ช่วยปรับปรุงการอ่านของผู้เรียน ที่ผู้สอนมีส่วนช่วยในการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนรู้จักใช้กลวิธีในการอ่านและทักษะที่ต้องใช้ในพัฒนาการอ่าน" เช่นเดียวกับ

Jordan & Schoenbach (2003: 9) กล่าวถึง หลักการสอนอ่านจากต้นแบบเป็นการประยุกต์เอากรอบแนวคิดของ reading apprenticeship มาใช้ โดยผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนอ่าน เขียนสื่อความ พุดแสดงความคิดเห็น และคิดเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน เพื่อแสดงถึงความเข้าใจในแนวคิด หรือสิ่งที่ผู้เขียน ต้องการสื่อถึง นอกจากนี้ ผู้สอนยังมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้อ่านเป็นนักคิด โดยการให้ความช่วยเหลือ หรือฝึกให้ผู้เรียนมีการรู้คิด (metacognitive) เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน และช่วยในการพัฒนาผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านสังคม (social) 2) ด้านบุคลิกลักษณะ (personal) 3) ด้านสติปัญญา (cognitive) และ 4) ด้านการสร้างความรู้ (knowledge building) โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นแบบอย่าง และแสดงวิธีการใช้กลวิธีในการอ่านให้กับผู้เรียนศึกษา นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้รับการประเมินในด้านกระบวนการคิดในการใช้กลวิธีการอ่านของตนเองอีกด้วย (Greenleaf, Schoenbach, Cziko and Mueller, 2001 อ้างถึงใน Braunger et al., 2005: 41-43)

กล่าวโดยสรุป การอ่านจากต้นแบบเป็นแนวคิดที่ผสมผสานทฤษฎีสรรคินิยมทางสังคม และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาเข้าด้วยกัน โดยผู้สอนมีส่วนช่วยในการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนรู้จักใช้กลวิธีในการอ่านและทักษะที่ต้องใช้ในพัฒนาการอ่านโดยกระตุ้นให้ผู้อ่านเป็นนักคิด โดยนำเนื้อหาจากบทเรียนที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนมาใช้พัฒนาทักษะการอ่าน และใช้ทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เนื้อหาอื่น ๆ จึงช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา การใช้กลวิธีในการอ่าน และการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายประเด็นที่อ่านกับผู้อื่น ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศในการพัฒนาทักษะการรู้คิด นอกจากนี้ยังเป็นแนวการสอนที่ช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เนื่องจากได้เรียนรู้ในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการ และยังช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการคิดของผู้อื่นอีกด้วย

2.1.3 ลักษณะสำคัญของการอ่านจากต้นแบบ

แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ เป็นแนวคิดที่ใช้กับการอ่านในระดับมัธยมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้กระบวนการคิดและทักษะการอ่านที่ซับซ้อนเพื่อแสดงความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ตนเองอ่าน ผู้สอนที่นำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ไปใช้ในการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์จึงต้องตระหนักในความสัมพันธ์ของบรรยากาศในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยให้ความสำคัญกับการเป็นแบบอย่าง การสาธิต การแนะนำกลวิธีการอ่าน และใช้การอ่านในการประเมินความสามารถของผู้เรียน และการพัฒนาความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาในวิชาเฉพาะ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ในงานเขียนได้หลากหลายประเภท องค์การการศึกษาด้านการอ่านและนักวิชาการได้สรุปลักษณะสำคัญของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ดังนี้

Strategic Literacy Initiative (2009: 1 อ้างถึงใน Lowery, 2010: 7) แนวคิด การอ่านจากต้นแบบมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนใช้การรู้คิด (metacognition) ที่จะช่วยให้ผู้เรียนกำหนด วิธีการที่พวกเขาจะใช้อ่านงานเขียนที่ยาก ๆ และทำความเข้าใจได้ดีที่สุด

Schoenbach (2000 อ้างถึงใน Mehdian 2009: 4-5) ได้กล่าวถึงลักษณะของ การอ่านจากต้นแบบสรุปได้ดังนี้ 1) การสอนตามแนวนี้จะมุ่งเน้น ให้ผู้เรียนอ่านมากขึ้นตาม ความต้องการของตนเอง 2) กิจกรรมการเรียนการสอนผู้สอนจะเป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติตาม กระบวนการอ่านในงานเขียนแต่ละประเภทมากกว่าการบรรยายในห้องเรียน 3) นำบริบททางสังคม กลวิธีการอ่าน ความรู้เกี่ยวกับเรื่องทีอ่านมาใช้ในการกระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ และถ่ายทอด ความรู้ที่ได้รับให้แก่ผู้เรียนคนอื่น ๆ 4) มุ่งเน้นการใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการอ่าน และแก้ปัญหาหาคำตอบ จากสิ่งที่อ่านทั้งในและนอกห้องเรียน ดังนั้น การสอนตามแนวนี้จะมีส่วนช่วยส่งเสริมทักษะการคิด และการวิจารณ์สิ่งที่อ่านได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

กิจกรรมในชั้นเรียนที่ผู้เรียนและผู้สอนจะมีปฏิสัมพันธ์กันในทางบวก ผู้สอนเป็น ผู้คอยแนะนำ สาธิต และช่วยเหลือให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านได้ในหลายวิชาทำให้เข้าใจบทเรียน ได้ดียิ่งขึ้น และสามารถควบคุมกระบวนการการอ่านได้ตามวัตถุประสงค์ของตนเอง (Mehdian, 2009: 5)

ผู้เรียนและผู้สอนมีการสืบสอบเรื่องทีอ่านร่วมกัน ทำให้พัฒนากระบวนการอ่านของ ตนเองและผู้อื่นด้วย นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการรู้คิดด้านการสื่อสาร (metacognitive conversation) ภายในชั้นเรียนแล้ว ยังมีการใช้ความคิดในการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน และการระบุ จุดแข็งและจุดอ่อนในการอ่านของตนเองอีกด้วย (Smith, 2009)

Sipe (2006: 34-36) กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบที่มี ผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญพัฒนาการสอนโดยใช้กลวิธีที่หลากหลายในการค้นพบความหมายจากการอ่าน และการคิด โดยใช้ความรู้มาแบ่งปันกับผู้เรียนคนอื่น ๆ เป็นการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญจะมีการพูดคุยปรึกษา แลกเปลี่ยนกลวิธีต่าง ๆ (Jordan & Schenbach, 2003) ครูที่ ได้รับการฝึกอบรมจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการชี้แนะและเป็นตัวอย่างในการฝึกปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้ จากการลงมือทำโดยได้รับการส่งเสริมจากผู้สอน ผู้เรียนจะเข้าใจว่าอ่านอะไร และจะอ่านอย่างไร และทำไมต้องอ่านจะใช้วิธีการอย่างไร

เป้าหมายของแนวคิดการสอนอ่านจากต้นแบบ คือ ผู้สอนจะเปิดโอกาสให้ทำงานกลุ่ม อย่างอิสระ ทั้งงานคู่ งานกลุ่มเล็ก ๆ หรือการอภิปรายร่วมกันภายในห้องแล้วสังเคราะห์สรุปร่วมกัน

การจัดการเรียนการสอนอ่านตามกรอบแนวคิดมิติทั้ง 4 ด้านมาบูรณาการกันทั้งด้านสังคม ด้านตัวผู้อ่าน ด้านสติปัญญา และด้านการสร้างความรู้ผ่านการรู้คิดทางการสื่อสาร (Braunger, 2005) ซึ่งมีมิติทั้ง 4 ด้านจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภายในเรื่องที่อ่าน หัวข้อเรื่อง เนื้อหา การใช้คำศัพท์ให้ตรงกับความหมาย

ลักษณะสำคัญของการอ่านจากต้นแบบกล่าวโดยสรุป คือ

1. แนวคิดการอ่านที่ใช้กลวิธีพัฒนาทักษะการอ่านและอ่านงานเขียนได้หลากหลายประเภท โดยครู ผู้เชี่ยวชาญ และเพื่อนจะเป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติตามกระบวนการอ่านในงานเขียนแต่ละประเภท บทบาทของครูจะเป็นต้นแบบในการใช้กลวิธีที่หลากหลาย ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนควบคุมกระบวนการอ่านของตนเอง

2. กระบวนการเรียนรู้เกิดจากการใช้การรู้คิดทางการสื่อสาร (metacognition conversation) มาช่วยวางแผนเลือกเนื้อหาที่จะอ่าน และตรวจสอบความเข้าใจในขณะที่อ่าน รวมทั้งการประเมินผลในด้านความรู้ที่ได้รับ และภาระงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งเลือกใช้กลวิธีการอ่านงานเขียนที่ยาก ๆ และทำความเข้าใจได้ดีที่สุด

3. การเรียนการสอนเน้นการเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ทั้งนักเรียน ครู และเพื่อน โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำ สาธิต และช่วยเหลือผู้เรียน และใช้กระบวนการกลุ่มมาแบ่งปันความรู้กับผู้เรียนคนอื่น ๆ เปิดโอกาสให้ทำงานกลุ่มอย่างอิสระ ทั้งงานคู่ งานกลุ่มเล็ก ๆ หรือการอภิปรายร่วมกันภายในห้องแล้วสังเคราะห์สรุปร่วมกัน

4. พัฒนาการอ่านตามกรอบแนวคิดมิติทั้ง 4 ด้านมาบูรณาการกัน ทั้งด้านสังคม ด้านตัวผู้อ่าน ด้านสติปัญญา และด้านการสร้างความรู้ผ่านการรู้คิดทางการสื่อสาร

5. การนำประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาทำความเข้าใจบทอ่าน

2.1.4 การจัดการเรียนการสอนจากต้นแบบ

การอ่านจากต้นแบบให้ความสำคัญกับกรอบแนวคิดมิติสี่ด้านในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (four dimensions of classroom life) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 1 มิติสี่ด้านในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

(Schoenbach et al., 1999 อ้างถึงใน Braunger et al., 2005: 27-39)

มิติสี่ด้านในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประกอบด้วย

1. มิติด้านสังคม คือ ผู้เรียนอ่านและแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยฝึกอ่านเนื้อเรื่องหลากหลายประเภททั้งที่มีความยากและความซับซ้อน
2. มิติด้านตัวผู้อ่าน คือ การพัฒนาการอ่านแต่ละประเภทและการพัฒนาการรู้คิดรวมทั้งมีความตระหนักถึงความสำคัญในการอ่าน
3. มิติด้านสติปัญญา คือ กระบวนการภายในใจ ที่ผู้อ่านใช้ทำความเข้าใจและใช้กลวิธีในการแก้ปัญหา เช่น การอ่านซ้ำ การตั้งคำถาม การถอดความ และการสรุปเรื่อง
4. มิติด้านการสร้างความรู้ คือ การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน และการมีปฏิสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน

มิติสี่ด้านการทำกิจกรรมการอ่านในห้องเรียนจะช่วยทำให้ผู้เรียนมีการรู้คิดทางการสื่อสาร (metacognitive conversations) และทำให้ผู้เรียนและผู้สอนให้ความใส่ใจในสิ่งที่อ่าน ซึ่งแต่ละมิติไม่สามารถแยกออกจากกันได้และเป็นฐานในการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่านตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ห้องเรียนที่ใช้แนวการสอนตามกรอบนี้จะช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าเขาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการสืบสอบหาความรู้ การอภิปรายกลุ่ม และการเรียนรู้จากผู้อื่น

Smith (2009: 45-48) กล่าวถึง แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม คือ การอ่านเป็นรายบุคคล/การเขียนประวัติ (personal reading/writing history essay) ในช่วงสัปดาห์แรกนักเรียนในชั้นจะกรอกข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับประวัติการอ่านและการเขียนเรียงความเพื่อที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับตนเองก่อนที่จะเข้าเรียนในวิชาคอมพิวเตอร์ ครูใช้คำถามเพื่อเป็นประเด็นในการอธิบายชีวิตของนักอ่านและนักเขียน

2. ขั้นก่อนอ่าน คือ การมอบหมายการอ่าน (reading assignments) โดยครูมอบหมายการอ่านสำหรับ 1 ภาคการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 4 บท ที่จัดหัวเรื่องเรียงตามลำดับผู้อ่านต้องตั้งใจอ่านและเลือกบทอ่านร่วมกับครู ทำให้ครูได้มีส่วนร่วมในการอ่านครั้งนี้ ซึ่งการเลือกข้อความขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้เรียน และตรงตามเป้าหมายของชั้นเรียน และเป็นประเด็นทางสังคมที่สามารถกระตุ้น การอภิปรายในห้องเรียนต่อไปได้ ตัวอย่างการเลือกบทอ่านที่มีการโต้แย้งและโน้มน้าว เช่น เรื่องค่านิยมของหญิงที่ต้องการมีผิวกระจ่างใส

3. ขั้นระหว่างการอ่าน คือ การเขียนคำอธิบายประกอบการอ่าน (annotations) ผู้เรียนจะอธิบายข้อความที่พวกเขาอ่าน ซึ่งเป็นโอกาสที่จะได้ฝึกการเขียนบันทึกย่อ รวมทั้งการแก้ไขเรียงความที่เขียนไว้แล้ว ซึ่งต้องเขียนเรียงความจำนวน 16 เรื่องต่อ 1 ภาคเรียน

4. ขั้นหลังอ่าน โดยเขียนประเด็นอภิปรายบนกระดาน (discussion board postings) ผู้เรียนทุกคนจะเขียนประเด็นคำถามบนกระดานคนละ 1 คำถามตามหัวข้อเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้อ่าน ซึ่งผู้สอนจะแสดงตัวอย่างการตั้งคำถามที่ดีในการให้ทุกคนได้แสดงความเข้าใจต่อสิ่งที่อ่านอย่างลึกซึ้ง และใน 1 ภาคเรียนผู้เรียนจะได้เป็นทั้งผู้ตั้งคำถาม 1 คำถาม เพื่อให้ทุกคนในห้องร่วมกันอภิปรายและตอบคำถาม และสลับเป็นผู้ร่วมอภิปรายในสัปดาห์ต่อไป

5. ขั้นการเขียนบันทึก (metacognitive reading log) เป็นการกรอกบันทึกสรุปผลการอ่าน และการใช้กลวิธีในการอ่าน แนวทางวิธีการแก้ปัญหา หาคำตอบจากประเด็นในการอภิปรายในชั้นเรียนซึ่งจะต้องกรอกทุกครั้งหลังในช่วงท้ายชั่วโมง

6. ขั้นกระบวนการวิเคราะห์การอ่านโดยการนำเสนอภาพนิ่ง (reading process analysis powerpoint presentations) คือ การนำเสนอเนื้อเรื่องและกลวิธีการอ่านที่มีประสิทธิภาพ

ในช่วงที่ตนเองได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำการอ่านนั้น ด้วยโปรแกรมการนำเสนอภาพนิ่ง (powerpoint) ซึ่งทุกคนจะได้นำเสนอในช่วงท้ายก่อนปิดภาคการศึกษา

7. ชั้นอภิปรายการอ่าน (group metacognitive reading discussions) คือ การสนทนากลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นเรื่องที่อ่านและการใช้กลวิธีในการอ่านและจะร่วมกันอภิปรายในทุกชั่วโมงเรียน ในช่วงสัปดาห์สุดท้ายของการเรียน ผู้เรียนจะประเมินตนเองจากการเขียนเรียงความอธิบายกลวิธีการอ่านและปัจจัยที่ช่วยเหลือส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและการเขียน ผู้สอนจะใช้คำถามชี้แนะประเด็นข้อควรปฏิบัติของนักอ่านและนักเขียนที่ดีเป็นการสรุปในช่วงท้ายการสอน

Jordan et al. (2001: 22) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนอ่านจากต้นแบบ ผู้สอนจะเป็นผู้เสริมศักยภาพให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ฝึกการคิดและการทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน วิธีการที่ผู้เรียนคิดเป็นส่วนหนึ่งของการรู้คิดในการสื่อสาร (metacognitive conversation) ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้ สอนโดยใช้ การรู้คิดในการสื่อสาร (metacognitive conversation) ในรายวิชาการอ่าน ตลอดภาคการศึกษา โดยกำหนดให้ผู้เรียนเรียนบันทึกการอ่านและนำเสนอ โปรแกรมการนำเสนอ ภาพนิ่ง (powerpoint) เกี่ยวกับกระบวนการอ่านและกลวิธีที่ใช้ในการอ่านของตนเอง นอกจากนี้ ผู้เรียนจะทำกิจกรรมกลุ่มกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ตลอดภาคการศึกษาเพื่อช่วยกันวิเคราะห์กระบวนการ การอ่านที่หลากหลาย เช่น กลวิธีการคิดดัง (think aloud) กลวิธีเพื่อนคู่คิด (think-pair share) และการพูดคุยเกี่ยวกับข้อความที่อ่าน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียน ให้ ผู้เรียนได้ฝึกคิดเกี่ยวกับกระบวนการอ่านของตนเองและถ่ายทอดกระบวนการเหล่านี้ให้กับผู้อื่นซึ่งก็ จะได้กลวิธีที่หลากหลายในการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Schoenbach et al, 1999 อ้างถึงใน Lowey, 2010)

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการด้านการอ่านคนอื่น ๆ กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน ตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ สรุปได้ดังนี้

1. กลวิธีการอ่านที่ได้รวบรวมไว้จากการศึกษาของนักวิจัยที่พัฒนาการอ่านโดยใช้ แนวคิดการอ่านจากต้นแบบที่ใช้ช่วงระหว่างที่อ่าน (Mehdian, 2009: 5) ได้แก่ กลวิธีการคิดดัง (think aloud) เมื่อผู้สอนแสดงตัวอย่างกลวิธีในการอ่านให้ผู้อ่านดูนั้น และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตาม เพื่อดูว่าผู้อ่านมีความเชี่ยวชาญขึ้นหรือไม่ และมีวิธีการแก้ปัญหาการอ่านอย่างไร โดยการคิดออกมาแล้วเขียนวิธีการดังกล่าวไว้ และเข้ากลุ่มซึ่งเป็นกลุ่มขนาดเล็ก 3-5 คน เพื่อแลกเปลี่ยนวิธีการอ่าน หรือกลวิธีในการอ่านร่วมกัน และสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่าน

2. การจัดเตรียมเนื้อหา หรือเนื้อเรื่องที่มีความเหมาะสมและน่าสนใจสำหรับผู้เรียน ผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาในบทเรียนว่าเรื่องใดที่ผู้เรียนต้องการจำเป็นเพื่อที่จะได้จัดตารางการอ่านได้เหมาะสมตลอดทั้งปีการศึกษา เช่น วิชาวรรณกรรมปัจจุบัน สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ผู้เรียนต้องอ่านเรื่องสั้น นวนิยาย บทกวี และบทละคร แล้ววิเคราะห์ แสดงความเข้าใจ (Lowey, 2010: 56) สอดคล้องกับ Sipe (2006: 57-58) กล่าวถึงบทอ่านที่ใช้ในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ตำรา หนังสืออ่านประกอบ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ บทความ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต คู่มือต่าง ๆ ผลการศึกษาจากห้องปฏิบัติการ ใบบาง วรรณกรรม หนังสือที่ผู้เรียนสนใจ หนังสืออ้างอิง

3. กลวิธีในการอ่านที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนเลือกใช้ Sipe (2006: 59-60) ใช้กลวิธีในการอ่านตั้งแต่ช่วงก่อนลงมืออ่าน-หลังการอ่าน ได้แก่ 1) การอภิปรายเรื่องที่จะอ่าน 2) การเขียนสะท้อนผลการอ่าน 3) การอ่านในใจและตอบคำถาม 4) การคิดออกเสียง 5) การค้นหาคำศัพท์ (25 word abstract) 6) การพูดถึงบทอ่าน 7) การใช้หนังสือกับนิตยสารในการอ่านนอกเวลา 8) การอ่านซ้ำ ส่วน Braunger (2005: 63) กลวิธีที่ครูใช้เมื่อสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ได้แก่ 1) การคิดออกเสียง 2) การคาดเดาจากบทอ่าน 3) การอ่านโครงเรื่อง 4) เพื่อนคู่คิด 5) การระบุปัญหาข้อสงสัย 6) การอ่านซ่อมเสริม (fix-ups) และ Schenbach et al. (2000: 38) กลวิธีที่ครูใช้เมื่อสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ได้แก่ 1) การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท 2) การตั้งคำถาม 3) การสรุป 4) การคาดคะเน 5) การเลือกอ่าน 6) การถาม-ตอบ 7) การอธิบายขยายความ 8) การจัดประเภทคำถาม ครูจะเป็นต้นแบบในการทำกิจกรรม ซึ่งมีเป้าหมายในการช่วยเหลือผู้เรียนให้พัฒนากลวิธีการตั้งคำถาม และทำความเข้าใจความแตกต่างของคำถามที่ดี

4. ชิ้นงานหรือภาระงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำหลังจากสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ คือ Braunger (2005) นำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบไปใช้กับนักศึกษาครู โดยมอบหมายให้ทำฟอร์โพริโอสรุปเรื่องที่อ่านในวิชาต่าง ๆ ซึ่งเป้าหมายของฟอร์โพริโอนี้เป็นการสะท้อนการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าเข้าใจสิ่งที่อ่านเพียงใด เป็นกิจกรรมสร้างความหมาย เป็นการประยุกต์ใช้ความเข้าใจกับวิชาอื่น ๆ และการฝึกใช้กลวิธีจะช่วยให้อ่านได้หลากหลาย ซึ่งนักศึกษาครูจะใช้กลวิธีคิดออกเสียงร่วมกับการคาดคะเน การระบุปัญหา และการใช้การอ่านซ่อมเสริม (fix-up) และ Smith (2009: 48) นำเสนอโดยใช้โปรแกรมนำเสนอภาพนิ่งในการสรุปกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน กระบวนการอ่าน และเนื้อหาที่อ่าน ในช่วงท้ายภาคเรียน

5. การสรุปความคิดที่ได้จากการอภิปรายควรรับทักการเรียนรู้ โดย Jordan et al. (2001: 22) ใช้กลวิธีคิดออกเสียงแล้วสรุปความคิดของทุกคนลงแผ่นชาร์ต

6. การเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบเน้นการมีปฏิสัมพันธ์การทำงานเป็นกลุ่มเล็ก จนถึงกลุ่มรวมทั้งห้อง แบ่งปันความรู้เรื่องกลวิธีการอ่าน ครูต้องตระหนักการรู้คิดจากการสนทนา โดยจัดเวลาให้ได้ฝึกอย่างเต็มที่ Sipe (2006: 59-61)

2.1.5 การกำหนดต้นแบบและเกณฑ์การคัดเลือกต้นแบบ

นักวิชาการได้นำเสนอผู้ที่สามารถเป็นต้นแบบ บทบาทหน้าที่ของต้นแบบในการจัดการเรียนการสอน เกณฑ์การคัดเลือกต้นแบบ ดังนี้

ผู้เป็นต้นแบบ

Sipe (2006: 50) กล่าวถึง ผู้เป็นต้นแบบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญในด้านการอ่าน ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการใช้กลวิธีในการอ่าน และสื่อวัสดุวิดิทัศน์ที่แสดงการอธิบาย สาธิตการใช้กลวิธีในการอ่าน

Mehdian (2009: 5-6) กล่าวถึง ต้นแบบที่เป็นผู้เรียนที่คัดเลือกมาจากการสังเกตผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ครูพิจารณาว่าผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญขึ้นหรือไม่ และมีวิธีการแก้ปัญหาการอ่านอย่างไร เมื่อเข้ากลุ่มซึ่งเป็นกลุ่มขนาดเล็ก 3-5 คน เพื่อแลกเปลี่ยนวิธีการอ่านหรือกลวิธีในการอ่านร่วมกัน ให้สมาชิกกลุ่มเลือกผู้เรียนที่ใช้กลวิธีที่มีประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์บทอ่านได้ครบทุกประเด็น มาเป็นต้นแบบในการฝึกอ่านรอบที่ 2

Braunger et al. (2005: 24) กล่าวว่า ต้นแบบ คือ ผู้เชี่ยวชาญ ที่คัดเลือกมาจากผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานเขียนนั้น ๆ เช่น นักเขียน นักวิจารณ์ นักวิจัย มาอธิบายและสาธิตวิธีการใช้กลวิธีในการอ่านให้แก่ผู้เรียน

Smith (2009: 45) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนอ่านบทอ่านที่มีความซับซ้อน เช่น การอ่านเรื่องสั้น กวีนิพนธ์ งานวิจัย ผลจากห้องปฏิบัติการ ต้นแบบในการอ่านควรเป็นผู้เชี่ยวชาญในการอ่านงานเขียนเหล่านั้น นอกจากนี้ได้เสนอการใช้วิดิทัศน์ในการอธิบายและสาธิตวิธีการใช้กลวิธี โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติม

สรุปได้ว่าต้นแบบมี 2 ลักษณะ คือ ต้นแบบที่เป็นมนุษย์ ได้แก่ ครู ผู้เชี่ยวชาญ และเพื่อนที่มีบทบาทในการให้คำแนะนำการใช้กลวิธีในการอ่าน ต้นแบบที่เป็นสื่อวัสดุวิดิทัศน์ที่แสดงการอธิบายและสาธิตการใช้กลวิธีในการอ่าน

บทบาทของผู้เป็นต้นแบบ

ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญ ทำหน้าที่เป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติตามกระบวนการอ่าน และเป็นผู้เสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) การใช้กลวิธีในการอ่านแต่ละประเภท และการดูแล

ความเรียบร้อยในระหว่างที่ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่ง Mehdiان (2009:5) และ Jordan et al. (2001: 22) เสนอการใช้กลวิธีการอ่านในแต่ละช่วงเวลา สรุปได้ ดังนี้

1. การตั้งวัตถุประสงค์ (purpose) ในช่วงเริ่มต้นชั่วโมงการอ่าน จะตั้งคำถามว่ามีกลวิธีอะไรที่จะช่วยให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลวิธีดังกล่าวมีวิธีการใช้อย่างไร
2. การให้ความรู้เรื่องกลวิธีในการอ่าน (input) การแนะนำกลวิธีการอ่านและการสาธิตวิธีการใช้
3. การเรียนรู้จากต้นแบบ (modeling) ใช้การคิดออกเสียง กับตัวอย่างกลวิธีที่เลือกมาใช้ในการอ่าน ซึ่งเพื่อบันทึกปัญหาการอ่าน ข้อสงสัยที่พบ คำถามที่เกี่ยวกับเนื้อหา
4. การฝึกจากต้นแบบ (guided practice) ผู้เรียนเข้ากลุ่มเพื่อฝึกการอ่านด้วยกัน ผู้เรียนจะคาดคะเนเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ทดลองใช้กลวิธีในการอ่านของแต่ละคน แล้วฟังผลสะท้อนจากเพื่อน และต้นแบบ ซึ่งเป็นการเข้ากลุ่มเล็ก การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะทำช่วยให้เพื่อนในกลุ่มได้เรียนรู้ประเด็นใหม่ ๆ และคำแนะนำเรื่องการใช้กลวิธีในการอ่าน ซึ่งผลสะท้อนจากการอ่านของกลุ่มที่ยังอ่านไม่ได้นั้นต้องการการเสริมต่อการเรียนรู้จากผู้สอนในการแนะนำ การตั้งคำถาม
5. การฝึกอ่านอย่างอิสระ (independent practice) เมื่อผู้เรียนฝึกอ่านจากการเข้ากลุ่มเล็กแล้ว ผู้สอนจะเปิดโอกาสให้อ่านได้อย่างอิสระ
6. การจัดการเรียนการสอนอ่านจากต้นแบบ ผู้สอนจะเป็นผู้เสริมศักยภาพให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ฝึกการคิดและการทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

ผู้เรียน ทำหน้าที่เป็นต้นแบบ โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่าน ในแต่ละกลุ่มในการแบ่งปันความรู้และกระบวนการอ่านหรือกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน จากการคิดออกเสียง (think-alouds) กับเพื่อนในกลุ่ม และการอธิบายให้เพื่อนฟังจะทำให้เข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น Mehdiان (2009: 6) กล่าวว่า ไม่ได้คาดหวังว่าผู้เรียนทุกคนจะมีความสามารถในการอ่านได้ดีทุกคน แต่การใช้กลวิธีในการอ่านที่แตกต่างกัน กับกลุ่มอื่น ๆ ผู้เรียนจะอภิปรายประเด็นแต่บทสนทนาที่เกิดขึ้นจะเป็นการสะสมความเข้าใจของผู้เรียนคนอื่น ๆ เป็นการเปิดโอกาสให้ได้พูดและคิด ได้ทำในวิธีการใหม่ ๆ

Mehdiان (2009: 7) กล่าวถึงขั้นตอนการฝึกจากต้นแบบจะเกิดขึ้น 2 ระดับคือ 1) ผู้สอนเป็นผู้เชี่ยวชาญในการฝึกการใช้กลวิธี ผู้เรียนทุกคนจะฝึกปฏิบัติตาม 2) ผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่านแต่ละกลุ่มจะเป็นแบบอย่าง (model) ให้กับผู้ที่ยังอ่านไม่ได้ เพื่อให้ทำตามต้นแบบ

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ผู้เป็นต้นแบบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เรียน และสื่อวิดิทัศน์ โดยผู้เป็นต้นแบบจะให้ความสำคัญกับ

การใช้กลวิธีในการอ่านและการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน โดยผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อเสนอแนะ สาธิต อธิบาย และกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ในส่วนเนื้อหาที่อ่านจะตรงต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และมีการวางแผนหัวเรื่องที่จะอ่านตลอดปีการศึกษา สอดคล้องกับแผนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนอ่านเกี่ยวกับหัวข้อในสาขาวิชาที่ศึกษา และนำข้อมูลการวิเคราะห์กระบวนการอ่าน การใช้กลวิธีในการอ่านมาอภิปราย แล้วเขียนเรียบเรียงเป็นบันทึกประจำการอ่านแต่ละครั้ง และการนำเสนอประเด็นดังกล่าวในตอนท้ายปีการศึกษา ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดและความสามารถในการอ่าน ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน หรือเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

เกณฑ์การคัดเลือกต้นแบบ

ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญ ทำหน้าที่เป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติ นักวิชาการได้เสนอเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เป็นต้นแบบ ดังนี้

Simmons (1998: 50) กล่าวถึง เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เป็นต้นแบบควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1) การเป็นแบบอย่างของมืออาชีพ โดยเป็นบุคคลที่ผู้ร่วมงานและผู้เรียนให้ความเคารพ เป็นผู้ที่ยินดีมาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และสามารถมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางวิชาการในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจได้

2) การเป็นผู้มีจิตอาสา โดยเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ให้คำปรึกษาด้วยความสมัครใจ

3) การเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถสื่อสารระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี สามารถตอบคำถาม แก้ไขปัญหา และตัดสินใจได้ ผู้เรียนมีความมั่นใจที่จะแก้ไขปัญหาตามที่แนะนำ

Mehdian (2009: 6) กล่าวถึง คุณลักษณะของต้นแบบที่เป็นผู้เรียน ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านบทอ่านประเภทดังกล่าวในระดับดี และมีวิธีการแก้ปัญหาการอ่านได้ สามารถแลกเปลี่ยนวิธีการอ่านหรือกลวิธีในการอ่านร่วมกับผู้เรียนคนอื่น ๆ สามารถวิเคราะห์บทอ่านได้ครบทุกประเด็น

Clutterbuck et al. (2012: 4-7) กล่าวถึง คุณลักษณะที่สำคัญของต้นแบบที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดี ดังนี้

- 1) การเป็นผู้มีความชำนาญและความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ตนสนใจเป็นอย่างดี
- 2) การมีเทคนิค กลวิธีในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี
- 3) การมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนในมีความสามารถที่สูงขึ้น

- 4) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ๆ ได้ดี
 5) การนำเสนอความรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีทักษะในการสื่อสาร
 Hudson et al. (2013) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่นำมาพิจารณาเลือกต้นแบบ ควร

มีดังนี้

1. คุณลักษณะส่วนตัว
  - 1.1 สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง
  - 1.2 สามารถเป็นผู้ให้โอกาสผู้เรียนสะท้อนคิดในการเรียนรู้
  - 1.3 สามารถเป็นผู้ให้แรงบันดาลใจในการทำงาน
  - 1.4 สามารถเป็นผู้ให้การเสริมแรงทางบวกได้
2. คุณลักษณะในการทำงาน
  - 2.1 ทักษะในการสื่อสาร พูดอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการเรียนรู้
  - 2.2 สามารถนำเสนอเนื้อหาความรู้ที่จำเป็น
  - 2.3 ช่วยแนะนำกลวิธีในการเรียนได้
3. การเป็นแบบอย่าง
  - 3.1 เป็นแบบอย่างในการเรียน
  - 3.2 อภิปรายเกี่ยวกับความรู้ในการสอน
  - 3.3 ช่วยสอนในประเด็นที่ยาก

สื่อวีดิทัศน์ ทำหน้าที่เป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติ Smith (2009: 46) ได้เสนอการใช้วีดิทัศน์ในการอธิบายและสาธิตวิธีการใช้กลวิธี สื่อดังกล่าวควรมีความสอดคล้องกับเรื่องที่จะสอน มีการแสดงลำดับขั้นตอนในการฝึกปฏิบัติกลวิธีการอ่านที่ชัดเจน ผู้สอนควรแนะนำ อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมในการใช้สื่อ และเป็นผู้นำการอภิปรายถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในการใช้สื่อดังกล่าว

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ เกณฑ์การคัดเลือกต้นแบบ ได้แก่ ต้นแบบที่เป็นผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ จะเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่สอน สามารถแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนและสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนได้ มีเทคนิคกลวิธีในการเรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เป็นผู้มีทักษะในการสื่อสารนำประเด็นอภิปรายได้ ต้นแบบที่เป็นผู้เรียน ควรเป็นผู้มีความสามารถในการอ่านระดับดี สามารถถ่ายทอดเนื้อหาและกลวิธีการอ่านให้แก่ผู้เรียนคนอื่น ๆ ได้ และต้นแบบที่เป็นสื่อวีดิทัศน์ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับเรื่องที่จะสอน สามารถแสดงการสาธิต อธิบาย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความน่าสนใจ ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่านได้

2.1.6 หลักการของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ

แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ เป็นแนวคิดที่ใช้กับการอ่านในระดับมัธยมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้กระบวนการคิดและทักษะการอ่านที่ซับซ้อนเพื่อแสดงความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ตนเองอ่าน ผู้สอนที่นำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ไปใช้ในการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์จึงต้องตระหนักในความสัมพันธ์ของบรรยากาศในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยให้ความสำคัญกับการเป็นแบบอย่าง การสาธิต การแนะนำกลวิธีการอ่าน และใช้การอ่านในการประเมินความสามารถของผู้เรียน และการพัฒนาความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาในวิชาเฉพาะ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ในงานเขียนได้หลากหลายประเภท องค์การศึกษาด้านการอ่านและนักวิชาการได้สรุปลักษณะสำคัญของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ดังนี้

Strategic Literacy Initiative (1995-2009: 1 อ้างถึงใน Lowery, 2010: 7) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างแนวคิดการอ่านจากต้นแบบกับการสอนอ่านรูปแบบเดิม ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ผู้สอนควรนำแนวการสอนอ่านดังกล่าวมาใช้ในการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพราะแนวคิดการอ่านจากต้นแบบมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนใช้การรู้คิด (metacognition) ที่ตระหนักวิธีการที่พวกเขาจะใช้อ่านงานเขียนที่ยาก ๆ และทำความเข้าใจได้ดีที่สุด

Matz (2012: 37-38) กล่าวว่า การรู้คิด (Metacognition) มีบทบาทสำคัญในการฝึกอ่านตามแนวการสอน โดยผู้เรียนใช้การรู้คิดทางการสื่อสาร (metacognition conversation) ตั้งแต่การวางแผนเลือกเนื้อหาที่จะอ่าน และตรวจสอบความเข้าใจในขณะที่อ่าน รวมทั้งการประเมินผลในด้านความรู้ที่ได้รับ และภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ และการรู้คิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการอ่าน โดยเฉพาะการใช้กลวิธีในการอ่านที่หลากหลาย และการทำงานร่วมกันของผู้เรียนจะทำให้พัฒนากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Lowery (2010: 7) กล่าวว่า การคิดเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการรู้คิดในการสื่อสาร ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ

Braunger et al. (2005: 24) กล่าวว่า การอ่านจากต้นแบบ ผู้เรียนจะใช้กลวิธีการอ่านพัฒนาทักษะการอ่านและอ่านงานเขียนได้หลากหลายประเภท และการจัดการเรียนการสอน มีการบูรณาการกันทั้งด้านสังคม ด้านตัวผู้อ่าน ด้านสติปัญญา และด้านการสร้างความรู้ผ่านการรู้คิดทางการสื่อสาร ซึ่งเป็นมิติ 4 ด้านส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภายในเรื่องที่อ่าน ลักษณะสำคัญในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การสอนอ่านจากต้นแบบ ประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่

มิติด้านสังคม คือ ผู้เรียนอ่านและแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยฝึกอ่านเนื้อเรื่องหลากหลายประเภททั้งที่มีความยากและความซับซ้อน

มิติด้านตัวผู้อ่าน คือ การพัฒนาการอ่านแต่ละประเภทและการพัฒนาการรู้คิด รวมทั้งมีความตระหนักถึงความสำคัญในการอ่าน

มิติด้านสติปัญญา คือ กระบวนการภายในใจ ที่ผู้อ่านใช้ทำความเข้าใจและใช้กลวิธีในการแก้ปัญหา เช่น การอ่านซ้ำ การตั้งคำถาม การถอดความ และการสรุปเรื่อง

มิติด้านการสร้างความรู้ คือ การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน และการมีปฏิสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน

นอกจากนี้ แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ คือฝึกครูให้ช่วยผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านให้อ่านได้อิสระ รู้จักเลือกใช้กลวิธีเป็น เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการอ่าน ผู้เรียนจะเกิดความมั่นใจและมีสมรรถนะเป็นผู้อ่านที่ดี สามารถอ่านงานที่หลากหลาย ยากและซับซ้อนได้

Schoenbach (2000 อ้างถึงใน Mehdiian 2009: 4-5) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการอ่านจากต้นแบบสรุปได้ดังนี้ 1) การสอนตามแนวนี้จะมุ่งเน้น ให้ผู้เรียนอ่านมากขึ้นตามความต้องการของตนเอง 2) กิจกรรมการเรียนการสอนครูจะเป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติตามกระบวนการอ่านในงานเขียนแต่ละประเภทมากกว่าการบรรยายในห้องเรียน 3) นำบริบททางสังคม กลวิธีการอ่าน ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาใช้ในการกระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ และถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้แก่ผู้เรียนคนอื่น ๆ 4) มุ่งเน้นการใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการอ่าน และแก้ปัญหาหาคำตอบจากสิ่งที่อ่านทั้งในและนอกห้องเรียน ดังนั้น การสอนตามแนวนี้จะมีส่วนช่วยส่งเสริมทักษะการคิด และการวิจารณ์สิ่งที่อ่านได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

Mehdiian (2009: 5) กล่าวถึง ลักษณะของการอ่านจากต้นแบบว่า การสอนตามแนวนี้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมในชั้นเรียน โดยนักเรียนและครูมีปฏิสัมพันธ์กันในทางบวก ครูเป็นผู้คอยแนะนำ สาธิต และช่วยเหลือให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านได้ในหลายวิชาทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น และสามารถควบคุมกระบวนการการอ่านได้ตามวัตถุประสงค์ของตนเอง

Smith (2009) กล่าวว่า การอ่านจากต้นแบบผู้เรียนและผู้สอนมีการสืบสอบเรื่องที่อ่านร่วมกัน ฝึกการอ่านหลากหลายประเภทที่มีความยากและซับซ้อนทำให้พัฒนากระบวนการอ่านของตนเองและผู้อื่นด้วย นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการรู้คิดด้านการสื่อสาร (metacognitive conversation)

ภายในชั้นเรียนแล้ว ยังมีการใช้ความคิดในการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน และการระบุดูขัดแย้งและจุดอ่อนในการอ่านของตนเองอีกด้วย

Sipe (2006: 34-36) กล่าวว่า การอ่านจากต้นแบบ คือ การที่ผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญพัฒนาการสอนโดยใช้กลวิธีที่หลากหลายในการค้นพบความหมายจากการอ่านและการคิด โดยใช้ความรู้มาแบ่งปันกับผู้เรียนคนอื่น ๆ เป็นการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญจะมีการพูดคุยปรึกษาแลกเปลี่ยนกลวิธีต่าง ๆ บทบาทของครูจะเป็นต้นแบบในการใช้กลวิธีที่หลากหลาย ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนควบคุมกระบวนการอ่านของตนเองได้ สอดคล้องกับ Jordan & Schenbach (2003) กล่าวว่า ผู้สอนที่ได้รับการฝึกอบรมจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการชี้แนะและเป็นตัวอย่างในการฝึกปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้จากการลงมือทำโดยได้รับการส่งเสริมจากผู้สอน ผู้อ่านจะเข้าใจว่าอ่านอะไร อ่านอย่างไรและใช้วิธีการอย่างไร ผู้สอนจะเปิดโอกาสให้ทำงานกลุ่มอย่างอิสระ ทั้งงานคู่ งานกลุ่มเล็กๆ หรือการอภิปรายร่วมกันภายในห้องแล้วสังเคราะห์สรุปร่วมกัน

นอกจากนี้ การใช้ความรู้เดิมของผู้เรียนมีความสำคัญต่อแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ผู้สอนจึงต้องฝึกผู้เรียนให้ปฏิบัติบ่อย ๆ โดยการตั้งคำถาม การสรุป การคาดคะเน การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท (reciprocal teaching) กับกลุ่มเล็ก ๆ และการอภิปรายร่วมกันทั้งห้อง กิจกรรมที่หลากหลายเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกให้ผู้เรียนพัฒนาสร้างสรรค์และใช้ความรู้เดิมเชื่อมโยงกับเรื่องที่อ่าน

สรุปหลักการของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ คือ

1. ต้นแบบมีบทบาทในการนำเสนอกลวิธีการอ่านและเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตาม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การให้ผู้เรียนวางแผนเลือกกลวิธีการอ่าน และตรวจสอบประเมินการอ่านด้วยตนเอง จะช่วยให้อ่านได้ประสบผลสำเร็จ
3. การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภายในเรื่องที่อ่าน
4. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่านร่วมกับผู้อื่น ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสื่อสารร่วมกันจะช่วยกระตุ้นการอ่านและวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านได้

2.1.7 การนำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบไปใช้ในการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

Smith (2009) ได้กล่าวถึงแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ มาใช้ในการสอนอ่านในรูปแบบอื่น ดังนี้ “ผลการศึกษาวิจัยในปี 1997-2000 เพื่อดูวิธีการสอนของครูที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายการใช้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบมีการเปลี่ยนแปลงทางความคิดเกี่ยวกับการอ่านในเชิงบวกและมีการฝึกปฏิบัติอ่านในหลายวิชาเรียน นอกจากนี้ครูได้พัฒนาการอ่านเรื่องที่มีความซับซ้อนและศึกษากระบวนการการอ่านประเภทต่าง ๆ ทั้งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านเพื่อความเข้าใจ ครูได้ขยายความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนอ่านทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์การใช้กลวิธีในการอ่านที่หลากหลายวิธีเพื่อฝึกนักเรียนให้สามารถอ่านได้ทุกประเภท เมื่อครูมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกก็ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของผู้เรียน ในช่วงปี 2001-2003 โครงการ WestEd (2004: 5 อ้างถึงใน Smith, 2009) มีการนำแนวการสอนอ่านจากต้นแบบไปใช้สอนในหลายวิชา เช่น วิชา การอ่าน การเขียนเชิงวิชาการ วิชาเคมี วิชาชีววิทยา วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษและศิลปะการใช้ภาษาอังกฤษ วิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งมีรูปแบบการอ่านที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น และมีผลการศึกษาประจำภาคเรียนดีขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การเตรียมผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะนักศึกษาครู โดยเชื่อว่าทักษะการอ่านมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการฝึกฝนและการเสริมแรงตลอดหลักสูตรการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้สอนจะพัฒนาความสามารถในการอ่านให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลในเวลาที่คุณเรียนต้องการ ตรงกับเนื้อหาในหัวข้อตามบทเรียน ผู้เรียนจะได้รับคำแนะนำในการฝึกทักษะการอ่าน ทักษะการเรียนรู้ และการวิเคราะห์กระบวนการอ่าน โดยการสรุป การเขียนบันทึกสะท้อนความคิด การวิเคราะห์ และการวิพากษ์ จุดเน้นที่สำคัญคือ เมื่อผู้เรียนอ่านและคิดถึงสิ่งที่อ่านพร้อมทั้งวิเคราะห์กระบวนการอ่านและแบ่งปันสิ่งดังกล่าวให้แก่ผู้อื่นโดยการอ่านตามลำพัง แล้วจับคู่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิด ต่อมาผู้เรียนจะเข้ากลุ่มเล็กเพื่อแบ่งปันความคิดเห็น สุดท้ายจะเป็นการอภิปรายภายในชั้นเรียนตามประเด็นที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังได้ฝึกกลวิธีการอ่าน ซึ่งการสอนตามแนวคิดนี้จะเน้นความร่วมมือระหว่างผู้สอนอ่านและผู้อ่าน โดยผู้สอนอ่านจะให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการรายงานข้อมูลที่อ่าน และความกระจำชัดในการสรุปประเด็น การโต้แย้งและการให้เหตุผลในการอภิปราย (Sipe, 2006: 35)

กลวิธีที่ใช้พัฒนาการอ่านตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ มีดังนี้

Sipe (2006: 59-60) นำกลวิธีที่ครูใช้เมื่อสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ได้แก่

- 1) การอภิปรายเรื่องที่อ่าน
- 2) การเขียนสะท้อนผลการอ่าน
- 3) การอ่านในใจและตอบคำถาม

4) การคิดออกเสียง 5) การค้นหาศัพท์ (25 word abstract) 6) การพูดถึงบทอ่าน 7) การใช้หนังสือกับนิตยสารในการอ่านนอกเวลา 8) การอ่านซ้ำ

Braunger et al. (2005: 63) กล่าวถึง กลวิธีที่ครูใช้เมื่อสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ได้แก่ 1) การคิดออกเสียง 2) การคาดเดาจากบทอ่าน 3) การอ่านโครงเรื่อง (thematic reading) 4) เพื่อนคู่คิด 5) การระบุปัญหาข้อสงสัย

Schenbach et al. (2000: 38) กลวิธีที่ครูใช้เมื่อสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ได้แก่ 1) การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท 2) การตั้งคำถาม 3) การสรุป 4) การคาดคะเน 5) การเลือกอ่าน 6) การถาม-ตอบ 7) การอธิบายขยายความ 8) การจัดประเภทคำถาม ครูจะเป็นต้นแบบในการทำกิจกรรม ซึ่งมีเป้าหมายในการช่วยเหลือผู้เรียนให้พัฒนา กลวิธีการตั้งคำถาม และทำความเข้าใจความแตกต่างของคำถามที่ดี

สรุปได้ว่า กลวิธีที่ผู้สอนใช้ในการพัฒนาการอ่าน ได้แก่ 1) การคิดออกเสียง (think aloud) ผู้เรียนพูดในสิ่งที่คิดและถามตัวเองออกมาขณะที่แก้ปัญหาจากการอ่าน ทำให้ได้รับรู้กระบวนการคิด (Posner, 1989: 24) 2) การถามกับตนเอง (self-questioning) 3) การคาดเดา (prediction) เป็นการเดาความหมายของคำหรือเนื้อหาบทอ่านในภาพรวม 4) การอ่านคร่าว ๆ (skimming/scanning) 5) การสรุปความ (summarizing) เป็นการสรุปเรื่องที่อ่านในแต่ละช่วง เพื่อให้มั่นใจว่าเกิดความเข้าใจในข้อมูลนั้นอยู่ 6) การหาข้อสรุป (deducing) เป็นการสรุปภาพรวมเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ดีขึ้น 7) การอ่านซ้ำ (reread) 8) การขยายความ (elaborating) เป็นการขยายความรู้ไปสู่เนื้อหาใหม่ ๆ หรือเป็นการบูรณาการแนวคิดใหม่กับข้อมูลเดิม

การใช้กรอบมิติสี่ด้านในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (four dimensions of classroom life) เป็นการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมที่ออกแบบสำหรับผู้เรียนเจ้าของภาษาในระดับอุดมศึกษา และมีความยืดหยุ่นในการนำไปใช้กับการอ่านในเนื้อหาประเภทต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอนจะบูรณาการมิติทั้งสี่ด้านเข้าไว้ด้วยกันโดยผ่านกิจกรรมการรู้คิดในการสื่อสาร (metacognitive conversations) มิติทั้งสี่ด้านประกอบด้วย มิติด้านสังคม คือ การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ข้อสงสัย หรือปัญหาในการอ่าน จากคำถามเกี่ยวกับเนื้อหา จุดประสงค์ของผู้เขียน และแนวคิดสำคัญของเรื่อง ผู้สอนจะอธิบายและสะท้อนให้เห็นกลวิธีการอ่านให้ผู้เรียนสังเกต มิติด้านตัวผู้อ่าน คือ การพัฒนาการอ่านประเภทต่าง ๆ ทั้งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านเชิงวิเคราะห์ และการอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความคล่องแคล่วเวลาที่อ่านงานเขียนประเภทต่างๆ เหมาะสมกับกลวิธี การอ่านแบบใด มิติด้านสติปัญญา คือ การพัฒนากระบวนการคิด รวมทั้งการทำความเข้าใจ และคิดหากลวิธีในการอ่าน

มาใช้ตามจุดมุ่งหมายในการอ่าน มิติด้านการสร้างความรู้ คือ การวิเคราะห์โครงสร้างงานเขียนทั้งหัวเรื่อง เนื้อหา ความหมายของศัพท์ สำนวนภาษา แล้วบรรยายรูปแบบของสิ่งที่วิเคราะห์ด้วยภาษาของตนเอง (Braunger et al., 2005: 27-39; Sipe, 2006: 36)

ในการเลือกกิจกรรมในการนำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้สอนต้องคำนึงถึงปัจจัย เช่น ความสามารถของผู้เรียน ความรู้พื้นฐาน ความสนใจในการอ่านที่มีร่วมกับเพื่อนสมาชิกในห้องเรียน และรูปแบบของความร่วมมือกับผู้สอนเนื้อหาวิชา

2.1.8 ข้อดีและประโยชน์ของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ

การอ่านจากต้นแบบเป็นการสอนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยให้ผู้เรียนมีกลวิธีในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน นอกจากนี้ยังเป็นแนวการสอนที่ใช้ร่วมกับเนื้อหาบทเรียนในหลากหลายวิชา ซึ่งมีเป้าหมายหลักคือช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Schoenbach et al., 1999 อ้างถึงใน Braunger et al., 2005: 22-23) เนื่องจากผู้สอนได้เสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการคิดของแต่ละคน (Jordan et al., 2001: 16) และความคิดดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการรู้คิดในการสื่อสาร ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ

ดังนั้น การอ่านจากต้นแบบจึงช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านเนื้อหาวิชา และความสามารถในการใช้กลวิธีในการอ่านของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะการคิด และทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อในระดับสูง และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ การสอนอ่านตามแนวนี้ ยังช่วยเรื่องการทำงานกลุ่มและเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านให้แก่ผู้เรียนเนื่องจากเป็นการอ่านที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเอง ถึงแม้ว่าการจัดการเรียนการสอนเขียนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบมีสิ่งที่ควรต้องคำนึงถึงดังนี้

แนวคิดการอ่านจากต้นแบบเป็นวิธีการส่งผ่านการเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่ผู้สอนถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของงานและเนื้อหาที่อ่าน กลวิธีการสอนอ่าน การคัดเลือกเนื้อหา การตั้งคำถาม รวมทั้งต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมิน กลยุทธ์ทางความคิด การทำงานร่วมกับผู้อื่นของผู้เรียน (Baumann and Duffy-Hester, 2002: 78)

ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับการคัดเลือกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน โดยเลือกเนื้อหาที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และควรเป็นเนื้อหาที่มีความหมายในการเรียนรู้ ทันสมัย เนื้อเรื่องมีความหลากหลาย (Sipe, 2006: 27)

ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการการตีความงานเขียนเพิ่มเติมเนื่องจากแนวคิด การอ่านจากต้นแบบให้ความสำคัญกับกลวิธีการอ่านและแสดงความคิดเห็นสิ่งที่อ่าน มากกว่าการฝึก ทักษะวิธีการตีความในด้านภาษา (Braunger et al., 2005: 22)

2.2 กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย (semantic mapping strategy)

จุดเริ่มต้นของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายมีชื่อเรียกหลายชื่อด้วยกัน ได้แก่ semantic webbing, story maps, webbing, cognitive mapping, semantic organizer และ concept maps (Pearson & Johnson, 1978 อ้างถึงใน Coleman, 1995 : 14) ซึ่งเป็นกลวิธี การอ่าน (strategy) ที่พัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ทำความเข้าใจคำศัพท์และการอ่านของ ผู้เรียนได้ทุกระดับโดยพัฒนามาจากทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม (schema theory) และทฤษฎี อภิปัญญา (metacognition) และรูปแบบการเขียน (text structure) เข้าด้วยกัน (Reutzel and Cooter, 2003: 326; Halterman, 2013: 26)

Johnson et al. (1986: 778) กล่าวถึง กลวิธีการอ่านและสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการอ่าน โดยเขียนหนังสือ Semantic mapping : classroom applications ในปี ค.ศ. 1986 โดยกล่าวว่า ในการพัฒนากระบวนการอ่านนั้นผู้วิจัยมักจะมุ่งไปที่การอ่านเพื่อความเข้าใจ แต่ ไม่ลงรายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องของคำศัพท์และเหตุผลที่ผู้เขียนใช้คำเหล่านี้ ซึ่งคำศัพท์ สำนวน และข้อความนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจในละเอียดก่อน

นักวิชาการด้านการอ่านหลายคนต่างยอมรับกันว่ากลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายมี อิทธิพลต่อการเรียนการสอนอ่านในทุกรายวิชา ดังที่ Vadasy and Nelson (2012: 104) และ Johnson et al., 1986: 781) กล่าวถึงกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายทำให้การสอนการอ่าน เปลี่ยนจุดเน้นจากเนื้อหาเป็นการสร้างความเข้าใจคำศัพท์ที่มีต่อเนื้อหา ซึ่งความเข้าใจมาจากการ ใช้ความรู้เดิมเรียนรู้คำศัพท์ตามบริบทที่อ่าน และเข้าใจโดยนำมาจัดกลุ่มคำหรือข้อความที่มี ความหมายสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันตามหัวข้อที่กำหนดขึ้น ซึ่งการจัดกลุ่มคำผู้อ่านต้องวิเคราะห์ตาม โครงเรื่อง ความเหมือนหรือความแตกต่าง ความเป็นเหตุและผลของคำดังกล่าว สามารถนำไปใช้ได้ กับทุกรายวิชา

2.2.1 ความหมายของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย

กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายเป็น กลวิธีที่พัฒนาการอ่านของผู้เรียนได้ ทุกระดับโดยนักวิชาการด้านการอ่านได้กล่าวถึงกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย ไว้ดังนี้

Johnson et al. (1986: 779) ได้ให้ความหมายของผังความสัมพันธ์ของความหมาย คือ การจัดระบบโครงสร้างของข้อมูลเป็นประเภทต่าง ๆ ในรูปแบบของแผนผัง (graphic form) โดยการพิจารณาเนื้อหาที่อ่านซึ่งเป็นความรู้ใหม่มาสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์เดิม

Sinatra et al. (1984: 22-29) กล่าวถึง ผังความสัมพันธ์ของความหมายว่าเป็น กลวิธีการสอนอ่าน นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของแผนภูมิ โดยเสนอใจความสำคัญแก่ผู้อ่านได้ดีกว่าข้อมูลที่ปรากฏในแบบข้อความ ผังความสัมพันธ์ของความหมายช่วยเสริมความรู้ให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของคำศัพท์ คำสำคัญในเรื่องที่อ่าน โดยใช้เส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลัก และประเด็นต่าง ๆ ในเรื่องที่อ่าน

Harris and Sipay (1990: 538-539) กล่าวว่า ผังความสัมพันธ์ทางความหมาย คือ รูปภาพเรขาคณิตที่แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวของของแนวความคิดรวบยอดของเนื้อหา ซึ่งอาจใช้เพื่อแสดงถึงองค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างความคิด ซึ่งสามารถใช้ได้ตั้งแต่ก่อนการอ่าน และหลังการอ่าน เป็นการพัฒนาในด้านคำศัพท์หรือความเข้าใจ โดยใช้ความรู้เดิมมาจัดระบบความคิดที่จะเขียนหรือบูรณาการเนื้อหาเข้าด้วยกัน

Vadasy and Nelson (2012: 104) กล่าวถึงกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายว่าเป็นการจัดกลุ่มคำศัพท์ที่พบในเนื้อเรื่องมาจัดกลุ่มเข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงความความสัมพันธ์ของคำศัพท์ ด้วยรูปแผนภูมิ (graphic presentation) ดังนั้น ผังบางชนิดได้รับแนวคิดมาจากแนวคิดดั้งเดิมของโครงเรื่อง (plot structure) ซึ่งได้รับการดัดแปลงมาจากโครงสร้างของเรื่อง (story grammar) คล้ายกับการจัดองค์ประกอบของโครงสร้างของข้อเขียน (text structure or structure overview)

Khoii and Sharififar (2013: 202) กล่าวว่า การสร้างผังความสัมพันธ์ของความหมาย ทำให้ผู้อ่านมองเห็นความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในข้อความที่อ่าน โดยสรุปโยงความสัมพันธ์จัดรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ เข้าเป็นกลุ่มตามหัวข้อหรือประเภทและแยกแยะข้อความที่ไม่เกี่ยวข้อง โดยผู้อ่านจะต้องอ่านเป็นลำดับขั้นตอน มีการศึกษาโครงสร้างของบทอ่าน ค้นหาใจความสำคัญและลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหา

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย คือ กลวิธีในการนำเสนอความรู้ ความคิดรวบยอดในรูปแบบผังที่ใช้แสดงเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงแนวความคิด ข้อมูลของใจความสำคัญ และรายละเอียดต่าง ๆ ของเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

2.2.2 ลักษณะสำคัญของกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

นักวิชาการด้านการอ่านได้กล่าวถึงกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย โดยสรุป ลักษณะสำคัญของกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายไว้ ดังนี้

Johnson et al. (1986: 779- 782) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย สรุปได้ว่า บทอ่านเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ในเรื่อง ผู้อ่านต้องค้นหาความหมายด้วยตนเอง โดยนำประสบการณ์เดิมของตนเข้ามาตีความ และสร้างความเข้าใจความหมายของคำศัพท์จากบทอ่าน โดยผู้เรียนเขียนฝังความสัมพันธ์ของความหมาย โดยการนำประสบการณ์เดิมของตนมาสัมพันธ์กับคำศัพท์ใหม่ในเนื้อหา แล้วแบ่งกลุ่มคำดังกล่าวมาจัดประเภทอยู่ภายใต้หัวข้อเดียวกันหรือภายใต้หัวข้อย่อย ๆ และนำมาอภิปรายร่วมกันจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแก่นสำคัญของบทอ่านได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความเข้าใจแก่นสำคัญของบทอ่านนั้นไม่ได้เกิดขึ้นในลักษณะโดดเดี่ยว แต่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ผู้เรียนสามารถใช้การเขียนฝังความสัมพันธ์ของความหมายได้ในขั้นก่อนอ่านและหลังการอ่านกับผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา

Harris and Sipay (1990: 538-539) กล่าวว่า หัวใจสำคัญของกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย เป็นการสอนคำศัพท์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความหมายการเรียนรู้คำดังกล่าวจากการเชื่อมโยงความหมายจากบริบทการอ่านที่มีความสัมพันธ์กับแนวคิดของคำนั้น ๆ และช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการจัดระบบและบูรณาการข้อมูลที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน การจัดการเรียนการสอนที่นำเนื้อหาในบทอ่านที่มีความซับซ้อนทั้งทางกว้าง เนื้อหาเชิงลึก และเนื้อหาที่มีมุมมองได้หลายด้านมาให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าและสรุปเป็นองค์รวมได้ ซึ่งครูสามารถประเมินความรู้และความเข้าใจจากการทำฝังความสัมพันธ์ของความหมายดังกล่าว

Vadasy and Nelson (1990: 2012: 104) กล่าวว่า กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเน้นการอ่านและการตีความตามประสบการณ์เดิมของตนของคำศัพท์ใหม่ สำนวน หรือข้อความที่มีลักษณะเป็นนามธรรม มีความซับซ้อน ซึ่งคำเหล่านั้นมีแนวคิดสำคัญที่ซ่อนอยู่ ซึ่งเป็นขั้นแรกที่จะทำให้เข้าใจความหมาย และการนำคำไปใช้กับบริบทที่หลากหลาย

Khoii and Sharififar (2013: 201) และ Harris and Sipay (1990: 538) กล่าวว่า กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย คือ การเรียกคืนข้อมูลและเป็นการจัดหมวดหมู่ของโครงสร้างงานเขียน โดยอยู่ในรูปเรขาคณิต สามารถใช้ในขั้นก่อนอ่านและหลังการอ่านได้ โดยการเชื่อมโยงข้อความเหตุและผลในบทอ่าน การเปรียบเทียบความเหมือนความต่าง การบอกจุดขัดแย้งในเรื่อง

สรุปลักษณะสำคัญของกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย ได้ดังนี้ กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเน้นการจัดระบบข้อมูลเป็นประเภทต่าง ๆ ในรูปแบบของแผนผังเพื่อเชื่อมโยงแนวคิด ใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง โดยผู้เรียนนำเอาความรู้และประสบการณ์เดิมมาสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ สร้างความหมายการเรียนรู้ค่าจากการเชื่อมโยงกับบริบทการอ่าน และการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น

2.2.3 การจัดการเรียนการสอนอ่านด้วยกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

นักวิชาการด้านการอ่านได้กล่าวถึงกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย โดยสรุปการจัดการเรียนการสอนอ่านด้วยกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายไว้ ดังนี้

Vadasy and Nelson (2012: 104-105) กล่าวถึงวิธีการสอนด้วยกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายว่าใช้สอนกลุ่มคำศัพท์ที่มีความสัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดขึ้นโดยครูและผู้เรียน เช่น คำศัพท์หรือข้อความที่ปรากฏในบทอ่าน ตัวอย่าง แกนโลก ลาวา แผ่นดินไหว ภูเขาไฟ ทวีป ผู้สอนจะเริ่มจากการระดมสมองให้ผู้เรียนคิดหาคำที่มีความสัมพันธ์กับหัวข้อที่ตั้งไว้ก่อนจัดหมวดหมู่เข้าด้วยกัน และตั้งชื่อหัวข้อย่อยให้ ซึ่งการจัดหมวดหมู่ของคำศัพท์จะวิเคราะห์ตามหัวเรื่อง (terms) และเปรียบเทียบบอกความแตกต่าง (comparison-contrast) หรืออธิบายแบบเป็นเหตุและเป็นผล โดยสรุปการนำไปใช้สอนได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระดมสมอง (brain storming) ครูและนักเรียนในชั้นจำแนกแยกแยะคำศัพท์สำนวน และข้อความที่เกี่ยวข้องกับบทอ่าน ว่าคำใดมีความสัมพันธ์กับหัวข้อหลัก หรือคำที่กำหนด
2. การเขียนแผนผังความสัมพันธ์ของความหมาย (mapping) นำคำศัพท์ สำนวน มาจัดระบบในรูปแบบแผนผังโดยการจัดหมวดหมู่ตามที่ครูและผู้เรียนกำหนดหัวข้อร่วมกัน
3. การอ่าน (reading) เมื่อเขียนแผนผังความสัมพันธ์ของความหมายเสร็จแล้ว นักเรียนในชั้นเรียนจะอ่านบทอ่านร่วมกัน
4. การทบทวนการเขียนแผนผังความสัมพันธ์ของความหมาย (reviewing the map) หลังจากที่ผู้เรียนอ่านบทอ่านหรือเรียนรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่สนใจเสร็จแล้ว ผู้เรียนจะในชั้นเรียนจะร่วมกันพิจารณาแผนผังอีกครั้งหนึ่ง แล้วเพิ่มเติมคำศัพท์หรือจัดหมวดหมู่ของคำศัพท์ใหม่ รวมทั้งการหาข้อความมาอ้างอิงเกี่ยวกับคำศัพท์ที่นำมาใช้

การอธิบายเกี่ยวกับคำศัพท์สามารถชี้ให้เห็นถึงความเข้าใจและความแตกต่างของคำศัพท์ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของคำ สำนวน หรือข้อความ ในชั้นนี้ผู้เรียนจะตั้งประเด็นอภิปราย

เช่น ใครคือผู้เขียนบทความนี้ ใครคือผู้รับสาร และข้อความอะไรที่อธิบายรายละเอียดตรงกับดัชนีหรือตารางที่ปรากฏในบทอ่าน ประเภทของบทอ่านคืออะไร

Reutzell and Cooter (2003: 326) ได้อธิบายขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้การอ่าน โดยใช้กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย สรุปได้ดังนี้

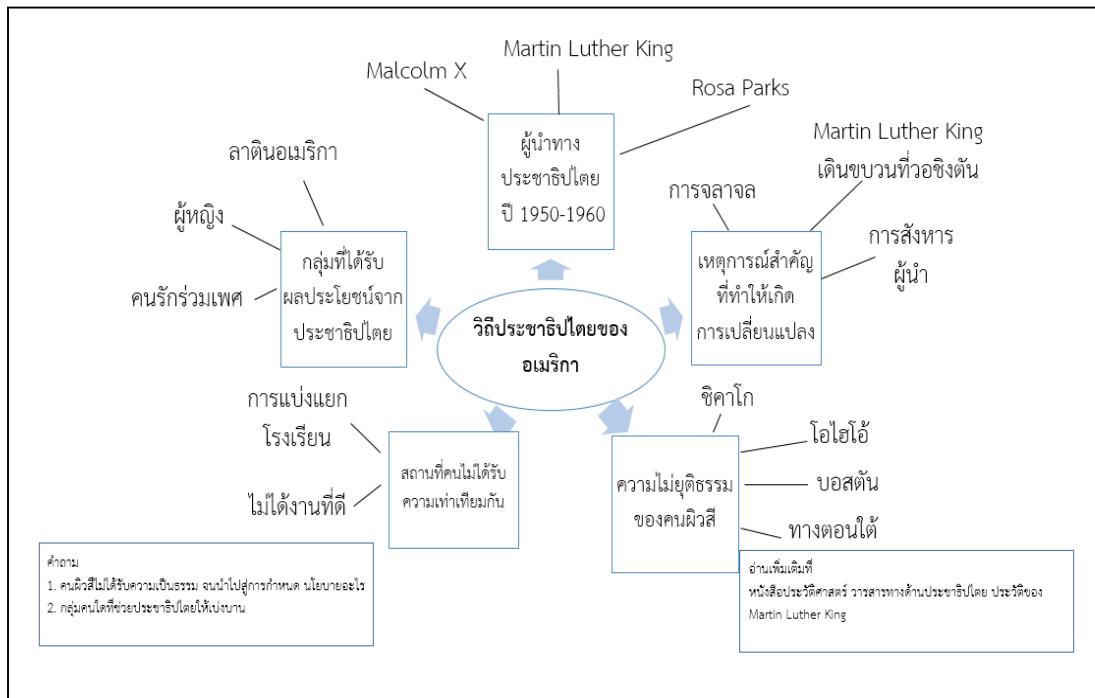
1. ผู้สอนสร้างความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียน โดยกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ โดยใช้คำถามในการนำอภิปราย เช่น บทอ่านนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านหรือไม่ นักเรียนรู้จักตัวนักเขียนหรือไม่

2. ผู้เรียนในชั้นร่วมกันหาอาสาสมัครมากำหนดประเด็นหัวข้อที่จะศึกษา ผู้สอนจดคำศัพท์ สำนวน หรือข้อความที่ผู้เรียนเสนอแล้วรวมกลุ่ม โดยห้ามติเอกฉันท์ในการเลือกหัวข้อ นั้น ๆ

3. ผู้เรียนทุกคนลงมืออ่านงานเขียนอย่างละเอียด ผู้สอนกระตุ้นโดยการซักถามให้ผู้เรียนพิจารณาหัวข้อหลัก หัวข้อย่อย และคำศัพท์อื่น ๆ ที่ปรากฏในบทอ่านว่ามีความสัมพันธ์กับข้อความที่อ่านหรือไม่ คำศัพท์ดังกล่าวมีข้อความอะไรสนับสนุน เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมขึ้นอีก และสามารถนำคำศัพท์ สำนวน หรือข้อความดังกล่าวมาเป็นประเด็นอภิปราย

4. ผู้เรียนทุกคนทำงานเป็นอิสระหรือเป็นคู่กับเพื่อนเพื่อเติมข้อมูลใหม่ลงไป ในฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

5. หลังการอ่าน ผู้เรียนทุกคนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับคำถามที่หลากหลายที่เหลืออยู่ ซึ่งสามารถหาอ่านเอกสารเพิ่มเติมได้

ภาพที่ 2 ตัวอย่าง การทำผังความสัมพันธ์ของความหมายเรื่องวิถีประชาธิปไตย

(Reutzel and Cooter, 2003: 327)

Antonacci et al. (2015: 19-20) อธิบายขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กลวิธี ผังความสัมพันธ์ของความหมาย ดังนี้

ขั้นก่อนอ่าน

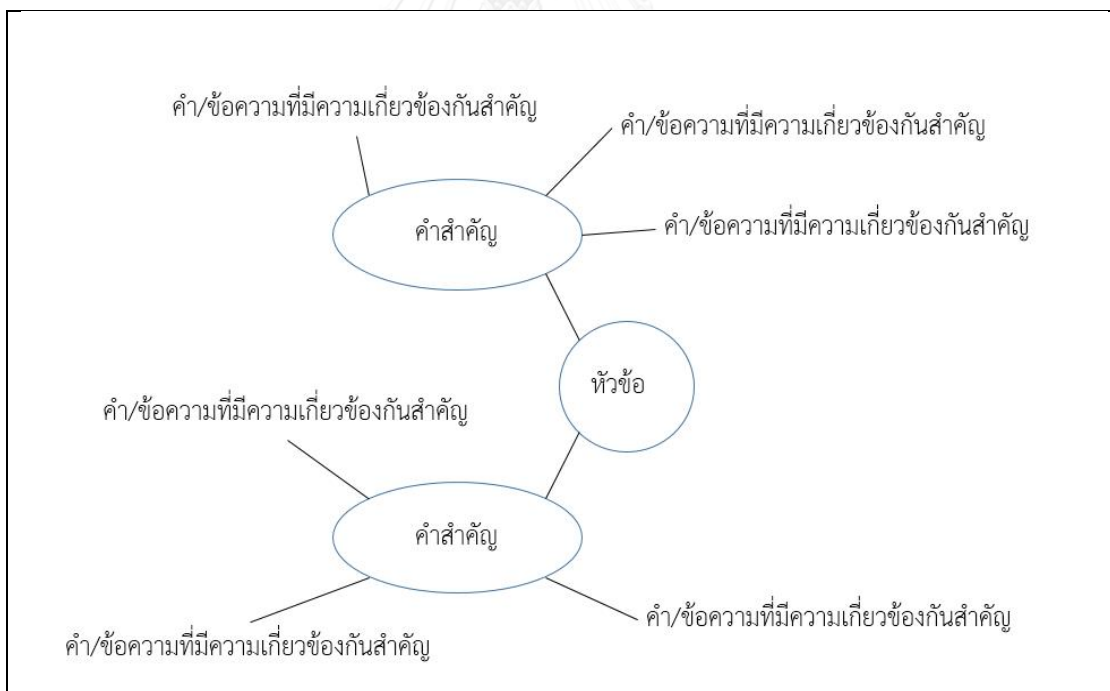
1. ผู้สอนแนะนำและเลือกเนื้อหาเพื่อกำหนดคำศัพท์ สำนวน หรือข้อความ พร้อมทั้งแนะนำวิธีการอภิปราย
2. ผู้สอนมอบให้ให้ผู้เรียนวาดแผนผัง พร้อมทั้งเขียนหัวข้อประเด็นที่จะศึกษา หรือมโนทัศน์สำคัญตรงกลางแผนผัง
3. ผู้สอนเริ่มต้นการสนทนาโดยมุ่งเน้นที่เนื้อหาของคำสำคัญเพื่อหาแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับคำและความหมายนั้น
4. เมื่อนักเรียนไม่สามารถหาแนวคิดสำคัญที่ซ่อนอยู่ในคำศัพท์ สำนวนหรือข้อความนั้น ผู้สอนควรให้ความหมายของคำตามบริบทที่อ่าน

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ขณะที่ผู้เรียนอ่านบทอ่านพวกเขาจะเพิ่มความหมายของคำลงในผังความสัมพันธ์ของความหมายของพวกเขา ผู้เรียนอ่านข้อความที่ได้รับมอบหมายอย่างรวดเร็วเพื่อทบทวนคำสำคัญ
2. ผู้เรียนที่จะเพิ่มข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากการอ่าน ต้องชี้แจงความหมายของคำนั้น ๆ และอธิบายความคิดเพิ่มเติมที่ได้จากการอ่าน
3. ขณะที่ผู้เรียนอ่านผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเขียนคำถามเกี่ยวกับคำศัพท์นั้น ๆ เพื่อหาความชัดเจนต่อไป

ขั้นหลังการอ่าน

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายขยายความรู้ที่ได้จากการอ่านโดยมุ่งเน้นไปที่คำศัพท์ สำนวนหรือข้อความที่กำหนด โดยพิจารณาว่าความหมายตามบริบทที่อ่าน แล้วเพิ่มเติมความเข้าใจใหม่ของผู้เรียนเองลงผังความสัมพันธ์ของความหมายของตนเอง

ภาพที่ 3 ตัวอย่าง ผังความสัมพันธ์ของความหมายของคำศัพท์

(Antonacci, O'Callaghan and Berkowitz, 2015: 21)

ภาพที่ 4 ตัวอย่าง ผังความสัมพันธ์ของคำศัพท์ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์

Sinatra Stahl- Gemake and Morgan (1986: 4-6) เสนอกลวิธีการอ่านในระดับอุดมศึกษา โดยแนะนำการเขียนผังความสัมพันธ์ของคำศัพท์ ซึ่งเป็นกลวิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ โครงสร้างของงานเขียน และผู้สอนสามารถใช้เป็นภาระงานในการทำกิจกรรมการอ่านได้ ซึ่งกลวิธี ผังความสัมพันธ์ของคำศัพท์เป็นการถ่ายโอน (transfer) ความเข้าใจจากบทอ่านสู่ การเขียนข้อความอธิบายใหม่ การเขียนผังความสัมพันธ์ของคำศัพท์ย่อมแตกต่างออกไปตาม โครงสร้างการเขียนของบทอ่านนั้น ๆ โดยเสนอรูปแบบการสร้างผังความสัมพันธ์ของคำศัพท์ได้ 4 รูปแบบ ตามลักษณะของรูปแบบการเขียน (written discourse) ซึ่งบทอ่านเรื่องเดียวกันอาจเขียน ได้หลายรูปแบบ ดังนี้

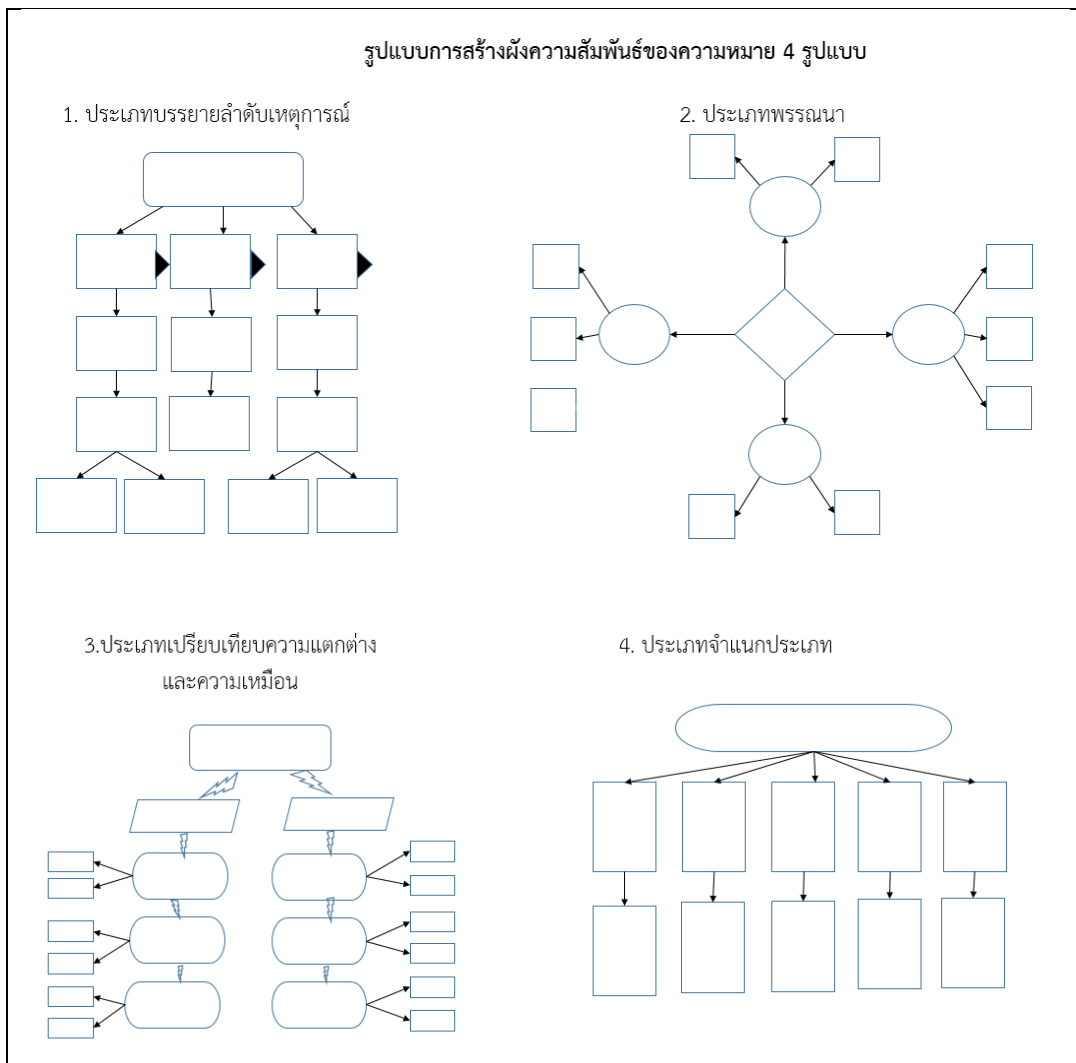
1. ผังความสัมพันธ์ของคำศัพท์ประเภทบรรยายลำดับเหตุการณ์ (narrative sequential organization of sequential/episodic map) การเขียนผังรูปแบบนี้ใช้กับบทอ่านประเภท บันเทิงคดีสั้น ๆ โดยจัดเรียงองค์ประกอบของบทอ่านตามลำดับหัวข้อ มีลูกศรเป็นเครื่องแสดงลำดับ และเชื่อมโยงรายละเอียดย่อย ๆ เพื่อสนับสนุนหัวข้อสำคัญในแต่ละกรอบ

2. ผังความสัมพันธ์ของความหมายประเภทพรรณนา (thematic or descriptive map) ใช้กับงานเขียนที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ หรือสถานที่ โดยมีใจความสำคัญในกรอบตรงกลางแล้วโยงความสัมพันธ์จากใจความสำคัญไปยังหัวข้อสำคัญด้วยเส้นตรง จากนั้นก็เรียงความสัมพันธ์ของรายละเอียดต่าง ๆ เข้ากับหัวข้อที่สำคัญอีกครั้งหนึ่ง

3. ผังความสัมพันธ์ของความหมายประเภทเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือน (comparative and contrastive map) วิธีการเขียนผังประเภทนี้คือเริ่มจากการเขียนหัวเรื่อง ที่จะเปรียบเทียบเป็นกรอบบนสุดและใช้เครื่องหมายลูกศรโยงไปยังกรอบด้านซ้ายมือเพื่อแสดงความเหมือน (sameness) ลูกศรหยุกเชื่อมไปยังกรอบด้านขวามือเพื่อแสดงความแตกต่าง นอกจากนี้แต่ละด้านยังมีรายละเอียดปลีกย่อยสนับสนุนประเด็นหลักอยู่ในกรอบทั้งสองข้าง

4. ผังความสัมพันธ์ของความหมายประเภทจำแนกประเภท (classification map) ผังชนิดนี้เหมาะกับงานเขียนประเภทพรรณนาโวหาร (expository discourse) โดยจะแสดงความสัมพันธ์หัวเรื่องกับตัวอย่างหรือคุณสมบัติ คุณลักษณะ โดยกรอบหัวเรื่องจะอยู่บนสุด กรอบตัวอย่างหรือคุณสมบัติหรือรายละเอียดสนับสนุนจะโยงลงมาข้างล่างใต้หัวเรื่องนั้น ๆ

ภาพที่ 5 รูปแบบการสร้างผังความสัมพันธ์ของความหมาย 4 รูปแบบ

(Sinatra Stahl- Gemake and Morgan, 1986: 4)

นอกจากนี้ Sinatra Stahl Gemake and Morgan (1986: 8) ยังได้เสนอให้ใช้กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายในชั้นหลังอ่าน ดังนี้

1. เมื่อผู้สอนมอบหมายบทอ่านและให้ผู้เรียนเลือกรูปแบบผังความสัมพันธ์ของความหมายตามประเภทของงานเขียนแล้ว ให้ผู้เรียนทบทวนองค์ประกอบของบทอ่านของประเภทที่ตนเองอ่านและเขียนผังความสัมพันธ์ของความหมายร่วมกับเพื่อนคนอื่น ๆ

2. ให้ผู้เรียนร่วมกันเลือกผังความสัมพันธ์ ของความหมายที่ดีที่สุดในกลุ่มเพื่อนจากการนำเสนอ จะทำให้ผู้เรียนเห็นวิธีการเขียนผังความสัมพันธ์ของความหมายและเนื้อหาที่เพื่อนคนอื่น ๆ ใช้

3. ผู้เรียนจะทบทวนผังความสัมพันธ์ของความหมายที่ตนเองเขียนอีกครั้งและปรับปรุงผังความสัมพันธ์ของความหมายให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

4. ผู้เรียนเขียนความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างคำศัพท์ และข้อความ

5. ผู้เรียนเขียนความเรียงตามเนื้อเรื่องเดิมโดยใช้ผังความสัมพันธ์ของความหมายที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาและความคิดของผู้เรียนเอง

Coleman (1995: 16) กล่าวว่า ในการสอนให้ผู้เรียนสร้างผังความสัมพันธ์ของความหมาย มีส่วนประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1) ความคิดหลักหัวข้อหรือชื่อเรื่อง 2) การจัดประเภทหมวดหมู่ของคำ และ 3) การใส่ข้อมูลสนับสนุนรายละเอียด

สรุปการจัดการเรียนการสอนอ่านด้วยกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย ดังนี้ 1) การระดมสมองของครูและนักเรียนในการกำหนดคำศัพท์ สำนวน และข้อความที่เกี่ยวข้องกับบทอ่าน และหาความสัมพันธ์ของคำดังกล่าวกับหัวข้อหลัก 2) สร้างแผนผังความสัมพันธ์โดยจัดหมวดหมู่คำเข้าด้วยกัน เพื่อสรุปข้อมูลที่สำคัญ ตามโครงสร้างบทอ่านแต่ละประเภท โดยการพิจารณาการใช้ภาษา และการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง การอธิบายความเป็นเหตุและเป็นผลกันของบทอ่าน 3) นักเรียนอ่านบทอ่านร่วมกัน 4) ทบทวนการเขียนแผนผังความสัมพันธ์ของตนเอง แล้วเพิ่มเติมคำศัพท์หรือจัดหมวดหมู่ของคำศัพท์ใหม่ 5) เขียนความเรียงตามผังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อสรุปเนื้อเรื่องเดิม

2.2.4 หลักการของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย

นักวิชาการด้านการอ่านได้กล่าวถึงกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย โดยสรุปหลักการในการสอนอ่านตามกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายไว้ ดังนี้

Sinatra Stahl-Gemake and Berg (1984: 22-23) กล่าวว่า กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย คือ การที่ผู้เรียนใช้ประสบการณ์เดิมของตนมาเชื่อมโยงกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความในบทอ่านเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ ความรู้ที่ได้จากบทอ่าน เกิดจากการอ่านอย่างละเอียดและตีความบทอ่านตามประสบการณ์เดิมของผู้เรียน นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนของกลวิธีนี้ได้เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การสร้างแรงจูงใจในการอ่าน โดยการอภิปรายในกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้คิดไตร่ตรองเชื่อมโยงความหมายของคำศัพท์ สำนวน และข้อความในบทอ่าน ตรวจสอบการอ่านของตนเองกับผู้อื่น

Harris and Sipay (1990: 538) และ Khoii and Sharififar (2013: 201) กล่าวว่า กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายเป็นการจัดความสัมพันธ์ของความหมายของคำ โดยผู้เรียนระดมความคิดเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เกี่ยวกับประเด็นหัวข้อ และจัดหมวดหมู่ของคำหรือข้อความตามโครงสร้าง

งานเขียนในรูปเรขาคณิต โดยการเชื่อมโยงข้อความเหตุและผลในบทอ่าน การเปรียบเทียบ ความเหมือนความต่าง การบอกจุดขัดแย้งในเรื่องสามารถใช้ในขั้นก่อนอ่านและหลังการอ่านได้

Coleman (1995: 15) กล่าวว่า กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย ผู้อ่านจะแสดง ภาพให้เห็นถึงแนวคิดของสิ่งที่อ่านที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิม ช่วยให้ผู้อ่านความเข้าใจงานเขียน เป็นรูปธรรมมากขึ้น การเขียนแนวคิดหลักที่มีข้อมูลมาสนับสนุนรายละเอียดและเชื่อมโยง ความสัมพันธ์กับคำ หรือข้อความในบทอ่าน

Reutzel and Cooter (2003: 326) กล่าวว่า กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย ผู้สอนจะกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน หรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อหลัก ที่กำหนด โดยการตั้งคำถาม เปิดโอกาสให้อภิปรายถึงคำศัพท์ที่ใช้ในฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

Khoii and Sharififar (2013: 203) กล่าวว่า กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย สามารถใช้ได้ทั้งก่อนอ่านและหลังการอ่าน โดยการสร้างฝังความสัมพันธ์ของความหมายที่ได้มา จากการตีความของคำ สำนวน และข้อความแล้วแสดงออกมาเป็นรูปแบบของแผนผัง

Antonacci et al. (2015: 19) กล่าวถึง หลักการนำกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของ ความหมายไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ 1) ผู้เรียนใช้วิธีการอภิปรายในการระบุคำสำคัญ สำนวนหรือข้อความที่ต้องการอ่านอย่างละเอียด โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะในประเด็นที่ยังมองข้าม 2) ผู้สอนจะเลือกคำสำคัญ สำนวนหรือข้อความจากการอภิปรายร่วมกันว่าจะมุ่งเจาะประเด็นเรื่องใด เพื่อให้ผู้เรียนได้ข้อสรุปร่วมกัน 3) ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการสร้างฝังความสัมพันธ์ของ ความหมายของพวกเขาผ่านการมีส่วนร่วมในการอภิปรายที่มีชีวิตชีวาเกี่ยวกับบทอ่าน

สรุปหลักการในการสอนอ่านตามกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย คือ

1. การเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความในบทอ่าน เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านได้ดี
2. การจัดหมวดหมู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์ของความหมาย ที่ต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น และนำเสนอเป็นแผนภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้ดี
3. การให้ผู้เรียนตรวจสอบการอ่านของตนเองร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านเพิ่มขึ้น และช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในการเรียนรู้

2.2.5 บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ตามกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

Ngoc Thuy (2003: 635) กล่าวว่า ผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นด้วยคำถาม และนำการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนคิดถึงคำศัพท์ สำนวนภาษา และข้อความที่มีความเกี่ยวข้องกับบทอ่าน และให้คำแนะนำในการจัดหมวดหมู่ของคำศัพท์ สำนวนภาษา และข้อความ สอดคล้องกับ Sinatra -Stahl Gemake and Morgan (1986: 5-8) กล่าวว่า ผู้สอนมอบหมายบทอ่านและให้ผู้เรียนเลือกรูปแบบฝังความสัมพันธ์ของความหมายตามประเภทของงานเขียนแล้ว ให้ผู้เรียนทบทวนองค์ประกอบของบทอ่านของประเภทที่ตนเองอ่านและเขียนฝังความสัมพันธ์ของความหมายร่วมกับเพื่อนคนอื่น ๆ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานอิสระ และกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดถึงคำศัพท์ สำนวนภาษา และข้อความ โดยใช้ความรู้เดิมมาทำความเข้าใจ เพื่อจัดประเภทของกลุ่มคำดังกล่าว (Reutzel and Cooter, 2003: 326)

Johnson et al. (1986: 780) กล่าวว่า ครูมีหน้าที่สำคัญในการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดถึงความหมายของคำศัพท์ใหม่ที่แฝงนัยหรือคำที่ไม่เข้าใจความหมายจากความรู้เดิมในคำนั้น ๆ และเขียนฝังความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์ใหม่กับคำศัพท์เก่าที่ผู้เรียนคิดเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ครูจะกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนอภิปรายพูดคุย โดยเรียกเป็นรายบุคคล ไม่เพียงแต่การสังเกตคนอื่น ๆ ตอบคำถามเท่านั้น ครูจะให้การสนับสนุนและให้กำลังใจช่วยให้นักเรียนแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจของกลุ่ม สอดคล้องกับ Goodman (1994) กล่าวว่า ผู้สอนจะให้ผู้เรียนเขียนแผนผังสัมพันธ์ของความหมายเพื่อสรุปเนื้อเรื่อง เมื่อผู้เรียนเขียนแผนผังเสร็จแล้วครูจะให้ข้อมูลย้อนกลับ

2.2.6 ลักษณะสำคัญที่ส่งผลต่อการอ่านเชิงวิเคราะห์

กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายมีลักษณะสำคัญที่ส่งผลต่อการอ่านเชิงวิเคราะห์ในบทอ่านแต่ละประเภท ดังนี้

1. รูปแบบการเขียนฝังความสัมพันธ์ของความหมายเป็นการจัดระบบความคิดของผู้อ่าน เพื่อวิเคราะห์รายละเอียดตามโครงสร้างของงานเขียน การเขียนฝังความสัมพันธ์ของความหมายจะแตกต่างกันออกไปตามโครงสร้างการเขียนของบทอ่านนั้น ๆ โดยเสนอรูปแบบการสร้างฝังความสัมพันธ์ของความหมายได้ 4 รูปแบบ ตามลักษณะของรูปแบบการเขียน (written discourse) ได้แก่ 1) ฝังความสัมพันธ์ของความหมายประเภทบรรยายลำดับเหตุการณ์ การเขียนฝังรูปแบบนี้ใช้กับบทอ่านประเภทบันเทิงคดีสั้น ๆ 2) ฝังความสัมพันธ์ของความหมายประเภทพรรณนาใช้กับงานเขียนที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ หรือสถานที่ 3) ฝังความสัมพันธ์ของความหมายประเภทเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนใช้ได้กับ

งานเชิงวิชาการทั่วไป 4) ผังความสัมพันธ์ของความหมายแบบจำแนกประเภท (classification map) ผังชนิดนี้เหมาะกับการเขียนประเภทพรรณนาโวหาร (Sinatra-Stahl Gemake and Morgan ,1986: 4-6)

2. การอภิปรายกลุ่ม จะทำให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจการประเมินการตีความข้อมูลจากเพื่อนคนอื่น ๆ โดยกระบวนการตีความหมายเกิดจากการสร้างจินตภาพ (ผังความสัมพันธ์ของความหมาย) จากบทอ่าน การระบุว่าคำศัพท์ สำนวนภาษาและข้อความนั้นมีความสัมพันธ์กับบทอ่านอย่างไร ส่วนไหนของบทอ่านเป็นเหตุและเป็นผลกัน

3. การเขียนแผนความสัมพันธ์จะช่วยเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา และการเขียนสรุปเรื่องที่อ่าน (Pressley et al., 1992: 523)

สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญที่ส่งผลต่อการอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ การหาความหมายของคำที่แฝงนัยจากบริบทการอ่านร่วมกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน แล้วถ่ายทอดเป็นผังความสัมพันธ์ของความหมาย โดยเขียนผังตามประเภทของงานเขียน และกิจกรรมการอภิปรายกลุ่มทำให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจประเมินความถูกต้องในการตีความข้อมูลจากผู้เรียนคนอื่น ๆ และนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงผังความสัมพันธ์ของความหมายของตนเอง นอกจากนี้ ผู้เรียนสรุปได้ว่าข้อความนั้นมีความสัมพันธ์กับบทอ่านอย่างไร ส่วนไหนของบทอ่านเป็นเหตุและเป็นผลกัน

2.2.7 ข้อดีและประโยชน์ของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย

นักวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่การอ่านเพื่อความเข้าใจ แต่ไม่ลงรายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องของคำศัพท์ และเหตุผลในการอธิบายความหมายของคำเหล่านั้น ซึ่งคำศัพท์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการอ่าน ที่ผู้อ่านต้องวิเคราะห์ว่ามีความหมายตามเนื้อเรื่องอย่างไร ซึ่งกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย ให้ความสำคัญกับคำศัพท์และจัดหมวดหมู่ของความหมายคำศัพท์สำนวนภาษา และข้อความ โดยถ่ายทอดออกมาเป็นภาพที่เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยง การสนับสนุนความคิดด้วยการยกเหตุและผลมาประกอบ (Johnson et al., 1986: 788)

นักวิจัยทั่วไปไม่ได้ศึกษาวิธีการตีความ เพราะมุ่งไปที่การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญหรือการทำให้ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น ซึ่งการตีความของผู้เรียนจะอยู่ในช่วงของการทดสอบหลังการอ่าน โดยการทำให้แบบทดสอบที่ออกโดยครู เพราะความสามารถในการตีความจำเป็นต้องใช้โครงสร้างความรู้เดิม ทักษะคิด ความคิดเห็น และกลวิธีในการอ่านมาช่วยตีความซึ่งสามารถแสดงออกด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน และการแสดงภาพคำศัพท์ที่เป็น

นามธรรม ให้เป็นแผนผังเชื่อมโยงความหมาย (Pressley et al., 1992: 524-525; Vadasy and Nelson, 2012: 104)

ผังความสัมพันธ์ของความหมายเป็นการอธิบายความหมายของคำศัพท์จากการตีความของแนวคิดที่แฝงอยู่ในบทอ่าน ซึ่งเป็นนามธรรมและมีความคิดที่ซับซ้อนให้อยู่ในรูปของแผนผัง ซึ่งทำให้ผู้สอนตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน (Vadasy and Nelson, 2012: 104)

ผังความสัมพันธ์ของความหมายของผู้เรียนแต่ละคนนำไปประกอบการอภิปรายเรื่อง ที่อ่านได้อย่างมีทิศทาง ไม่หลงประเด็นและถ่ายโอนความเข้าใจสู่การเขียนความเรียงอธิบายบทอ่านที่ ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วน (Sinatra-Stahl Gemake and Morgan, 1986: 8)

การใช้เขียนผังความสัมพันธ์ของความหมายในชั้นก่อนอ่าน เป็นการกำหนด จุดมุ่งหมายในการอ่านว่าต้องลงรายละเอียดตรงประเด็นไหนบ้าง และการใช้ผังความสัมพันธ์ของ ความหมายในชั้นหลังอ่าน โดยผู้สอนจะให้ผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับบทอ่าน ซึ่งผังความสัมพันธ์ของ ความหมายจะช่วยให้ระลึกถึงข้อมูลในบทอ่าน และการจัดหมวดหมู่ของคำศัพท์ สำนวน และข้อความ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แนวคิดสำคัญของบทอ่านจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกัน (Antonacci et al., 2015: 18)

3. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยข้อมูล 5 ด้าน ได้แก่ ความหมาย องค์ประกอบ ประเภท และ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

3.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Instructional Model ซึ่งมี นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Joyce and Weil (2000: 6-7) ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบการเรียนการสอนว่าเป็น แผนหรือแบบ (Pattern) ซึ่งสามารถใช้เพื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน หรือการสอนพิเศษ เป็นกลุ่มย่อย หรือเพื่อจัดสื่อการสอน ซึ่งรวมถึงหนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรม คอมพิวเตอร์หรือหลักสูตรรายวิชา แต่ละรูปแบบจะให้แนวทางในการออกแบบการสอนที่ช่วยให้ ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กัน

ทิตานา แชมมณี (2554: 221) ให้คำนิยามคำว่า รูปแบบการเรียนการสอนคือ สภาพลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดที่ยึดถือ รูปแบบจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ ดังนั้นรูปแบบการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญๆ ดังนี้

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบการเรียนการสอนนั้น ๆ
2. มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ
3. มีการจัดระบบคือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ
4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากคำนิยามและความคิดเห็นของนักวิชาการที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผน หรือโครงสร้างที่ได้รับการจัดไว้ตามหลักปรัชญา ทฤษฎีหรือแนวคิดต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบสำคัญของวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่ละขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งรูปแบบจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ ที่จะสามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ

3.2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

Joyce and Weil (2000: 13-14) ได้สรุป องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนมี 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 กล่าวถึงที่มาของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน (orientation to the model) ประกอบด้วย เป้าหมายของรูปแบบ ข้อตกลงเบื้องต้น หลักการ มโนทัศน์ที่สำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน

ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน (the model of teaching) มี 4 ตอนประกอบด้วย

1. ขั้นตอนของรูปแบบ (syntax หรือ phases) เป็นการจัดเรียงตามลำดับกิจกรรมที่จะสอนเป็นขั้นๆ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีจำนวนขั้นตอนการสอนแตกต่างกัน

2. รูปแบบของสังคม (social system) เป็นการอธิบายบทบาทผู้สอน ผู้เรียนและความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในแต่ละรูปแบบ บทบาทของผู้สอนจะแตกต่างกันไปในแต่ละรูปแบบการสอน

3. หลักการแสดงการโต้ตอบ (principle of reaction) เป็นการบอกวิธีการที่ผู้สอนจะตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้เรียนกระทำ อาจเป็นการให้รางวัล พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การสร้างบรรยากาศอิสระและไม่มีการประเมินว่าถูกหรือผิด

4. ระบบการสนับสนุน (support system) เป็นการบอกเงื่อนไขหรือสิ่งจำเป็นในการที่จะใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผล เช่น การสอนฝึกทักษะ ผู้เรียนจะต้องได้ฝึกการทำงานในสถานที่ด้วยอุปกรณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพการทำงานจริง ๆ

ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไปใช้ (application) เป็นการแนะนำและให้ข้อสังเกตการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนนั้น เช่น จะใช้กับเนื้อหาประเภทใดใช้กับผู้เรียนระดับใดจึงจะเหมาะสม

ส่วนที่ 4 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทางตรงและทางอ้อม (instructional and nurturant effects) เป็นการบอกให้รู้ว่าแต่ละรูปแบบจะเกิดอะไรบ้างกับผู้เรียน โดยผลทางตรงมาจากการสอนของผู้สอนที่จัดขึ้นตามขั้นตอน หรือผลทางอ้อมมาจากสภาพแวดล้อม ซึ่งถือเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นแฝงไปกับผลการสอน ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อพิจารณาในการเลือกรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ในห้องเรียน

ในขณะที่ ทิศนา ขัมมณี (2554: 222) ได้อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน 2) การบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการ 3) การจัดระบบ คือ การจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบให้สามารถนำไปสู่เป้าหมายได้ และ 4) การอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้การสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.3 ประเภทของรูปแบบการเรียนการสอน

นักวิชาการได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

ทิตนา แชมมณี (2554: 224-255) แบ่งรูปแบบการเรียนการสอนเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย เป็นรูปแบบที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย มุ่งให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระ ต่าง ๆ ในรูปของข้อมูล ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด 2) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย ทักษะพิสัยเป็นความสามารถของ นักเรียนในด้านการปฏิบัติการกระทำ หรือ การแสดงออกต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางกายการทำงานของกลุ่มเนื้ออาจซับซ้อนต้องใช้ กล้ามเนื้อ หลายส่วน เกิดจากการสั่งของสมอง ซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์ กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะ ส่วนใหญ่ประกอบด้วย ทักษะย่อย ๆ ทักษะปฏิบัตินี้พัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนที่ 3) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา ด้านจิตพิสัย ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ การให้ความรู้ ความจำ ความเข้าใจไม่เพียงพอ ต้องอาศัยหลักการ วิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม 4) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านกระบวนการคิด เป็นการแสดงศักยภาพของมนุษย์ในการชี้นำชะตาชีวิตของตนเอง โดยการพยายามปรับตัวเองและ สิ่งแวดล้อม ให้ผสมกลมกลืนกัน ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาเพื่อเป้าหมาย ที่สำคัญ คือการดำรงชีวิต อย่างมีความสุข 5) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ รูปแบบการเรียนการสอนในกลุ่มนี้ พยายามพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน ทำให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ มีการบูรณาการทั้งด้านเนื้อหา สาระและวิธีการ เป็นความรู้แบบองค์รวม ไกล่เคียงกับชีวิตจริง ซึ่งการคิดแก้ปัญหาต้องใช้ความรู้ แบบองค์รวมหลาย ๆ วิชา

ในขณะที่ Saylor et al. (1981: 272) ได้จำแนกรูปแบบการสอนตามแบบของหลักสูตร 5 แบบ โดยพิจารณาความเกี่ยวข้องเหมาะสมของรูปแบบการสอนกับหลักสูตรแต่ละประเภท ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อนักพัฒนาหลักสูตร ที่จะเลือกรูปแบบการสอนได้เหมาะกับจุดเน้นของหลักสูตรแต่ละ ประเภท รูปแบบการสอนตามแนวคิดนี้ จึงจัดเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับ หลักสูตรเน้นเนื้อหาวิชา 2) รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรเน้นสมรรถภาพ 3) รูปแบบการสอน ที่เหมาะสมกับหลักสูตรเน้นคุณลักษณะ 4) รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรเน้นกิจกรรม และ ปัญหาสังคม และ 5) รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรเน้นความต้องการ และความสนใจของ ผู้เรียน

สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนสามารถแบ่งได้หลากหลายประเภทตามแนวคิดหรือ เกณฑ์ที่นักการศึกษาใช้ในการจัดกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีทางจิตวิทยา ประเภทของหลักสูตร เป็นต้น โดยรูปแบบการเรียนการสอนแต่ละประเภทจะมีจุดมุ่งหมาย และ

ลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไปตามจุดเน้นของรูปแบบการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่ม

สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เน้นการพัฒนาทั้งทางด้านการวิเคราะห์ การตีความ และการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างสูงสุด

3.4 กระบวนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างสูงสุดนั้นจะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาและจัดองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนนั้น ๆ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงหลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ทิตินา แชมมณี (2552: 222-224) ที่สรุปขั้นตอนสำคัญในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ต้องมีความสอดคล้องระหว่างหลักการ แนวคิดทฤษฎี และองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ตลอดจนการกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ มีการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน การนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองหรือใช้ในสถานการณ์จริง แล้วจึงนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอาจออกแบบให้ใช้ได้อย่างกว้างขวาง หรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะก็ได้ โดยต้องมีทฤษฎีรองรับ และจะต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงก่อนการนำไปใช้ นอกจากนี้ยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้สรุปได้ว่าการนำรูปแบบไปใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลักจะทำให้เกิดผลสูงสุด แต่ก็สามารถนำรูปแบบนั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ที่เหมาะสมได้

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสรุปขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาได้ดังนี้ (ทิตินา แชมมณี, 2554; Joyce and Weil, 2000)

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และข้อค้นพบจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน หรือปัญหาจากเอกสาร ผลการวิจัยหรือการสังเกต สอบถามผู้เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดหลักการ เป้าหมายและองค์ประกอบอื่น ๆ ของรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานและสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ

3. การกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการและเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น กลุ่มผู้เรียน การเตรียมการของผู้สอน การจัดสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้การใช้รูปแบบการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การประเมินรูปแบบการเรียนการสอนเป็นการทดสอบความมีประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยอาจใช้การประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีโดยคณะผู้เชี่ยวชาญ หรือประเมินความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติการ โดยนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริง

5. การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนซึ่งมี 2 ระยะ คือ 1) ระยะก่อนนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้ โดยใช้ผลจากการประเมินในเชิงทฤษฎีเป็นข้อมูลในการปรับปรุง และ 2) ระยะหลังนำรูปแบบไปทดลองใช้ โดยอาศัยข้อมูลจากการทดลองใช้เป็นตัวชี้้นำในการปรับปรุงและอาจจะมีการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้และปรับปรุงซ้ำจนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนดังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนั้นต้องจัดทำอย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาลักษณะ แนวคิดหรือทฤษฎีที่จะนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ และนำมากำหนดองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบอย่างมีความสัมพันธ์และเป็นเหตุเป็นผลกัน จากนั้นกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ทำการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนการสอนทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ แล้วจึงนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ และกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย สรุปได้ดังต่อไปนี้

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.1.1 งานวิจัยต่างประเทศ

Beach (2007: 86-87) ได้ศึกษาการใช้รูปแบบการอ่านเชิงวิเคราะห์งานเขียนโน้มน้าวใจที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนโน้มน้าวใจของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้รูปแบบการอ่านเชิงวิเคราะห์งานเขียนโน้มน้าวใจในการพัฒนาทักษะการเขียนโน้มน้าวใจของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา และศึกษาเจตคติในการเรียนของผู้เรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการอ่านเชิงวิเคราะห์งานเขียนโน้มน้าวใจ ผลการวิจัยพบว่า การใช้รูปแบบการอ่านเชิงวิเคราะห์งานเขียนโน้มน้าวใจของกลุ่มทดลองก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการพัฒนาทักษะการเขียนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ระยะเวลายาวนาน ควรเริ่มต้น

ฝึกตั้งแต่ช่วงต้นโปรแกรม และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนพบว่ารูปแบบการอ่านเชิงวิเคราะห์งานเขียน โนมน์น่าใจทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงประโยชน์ของการเขียนโนมน์น่าใจและมีส่วนช่วยให้ตนเองพัฒนา งานเขียนที่ดีขึ้น

Bradarich (2012: 124-139) ได้ทำการวิจัยและพัฒนากรอบแนวคิดการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจจากกรณีศึกษาผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 10 คน โดยอ่านงานเขียน 3 ประเภท ได้แก่ เรื่องสั้น สารคดี และบทความและ ผลการวิจัยพบว่า กรอบแนวคิดการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ส่งเสริมผู้เรียน 7 ใน 10 คน ให้มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงขึ้น สามารถสะท้อนความคิด และพัฒนาการรู้คิดของผู้เรียนอีกด้วย

Flores (2006: 2-4) ได้สำรวจการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แบบสำรวจการอ่านเชิงวิเคราะห์และแบบสำรวจการอ่านทั่วไปพบว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนอ่านของครูผู้สอน การทำกิจกรรมกลุ่มในการฝึกอ่านทำให้มีประสิทธิภาพในการอ่านสูงขึ้น บทอ่านควรมีความหลากหลายและตรงกับความสนใจในการอ่าน นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนอ่านควรเชื่อมโยงประเด็นสำคัญในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งการสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน

4.1.2 งานวิจัยในประเทศ

ปริญญา บุนนาค (2552: 122-126) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบอิงเนื้อหาในรายวิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อมูล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้รายวิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อมูลให้มีลักษณะเป็นการเรียนการสอนแบบอิงเนื้อหาวิชา และ 2) เพื่อศึกษาภูมิหลังในสาขาวิชาเอกที่นักศึกษาเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษแบบอิงเนื้อหา และเจตคติที่มีต่อการเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา การอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 27 คน จากคณะต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการสอนรายวิชา อ.221 การอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อมูล 2) หน่วยการเรียนรู้วิชา อ.221 การอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อมูลที่อิงเนื้อหาวิชาเอกของนักศึกษา 3) กิจกรรมประเมินผู้เรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ 4) เกณฑ์การประเมิน 5) อนุทินบรรยายเจตคติที่มีต่อบทเรียน เนื้อหา กิจกรรม ทักษะการอ่าน 6) การสัมภาษณ์เพิ่มเติม 7) อนุทินบรรยายบรรยากาศการเรียนการสอนในแต่ละหน่วย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์อยู่ระดับสูง ได้คะแนนระดับ B ถึง A และผลจากการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการประเมินตนเองและเจตคติของนักศึกษาทุกหน่วยการเรียนรู้แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนแบบอิงเนื้อหาวิชาสามารถตอบสนอง

ความต้องการของนักศึกษาที่เรียนวิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อมูลได้ดีเพราะนักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ นักศึกษายังมีเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาและการเรียนในหน่วยการเรียนรู้ที่อิงเนื้อหาที่ตรงกับวิชาเอกของนักศึกษา และนักศึกษาสามารถทำคะแนนได้สูงในบางหน่วยการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาไม่ตรงกับวิชาเอกและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการอ่านอีกด้วย

วาสนา บุญสม (2555: 63-74) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนจุลบทเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่วิจารณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอนจุลบท และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและระดับเจตคติในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่วิจารณ์ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 44 คนและกลุ่มควบคุม 44 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยชุดการสอนจุลบทจำนวน 3 ชุด แบบทดสอบพุทธิพิสัยและทักษะพิสัย รวมถึงแบบวัดเจตพิสัยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่วิจารณ์ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนจุลบทมีประสิทธิภาพระหว่างใช้เท่ากับ 82.52 และมีประสิทธิภาพหลังใช้เท่ากับ 81.67 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์พุทธิพิสัยและทักษะพิสัยของกลุ่มที่ใช้ชุดการสอนจุลบทสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเจตคติด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่วิจารณ์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่า ได้มีการศึกษาค้นคว้าตัวแปรดังกล่าวในหลายด้าน ทั้งในด้านการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การสร้างกรอบแนวคิด การสำรวจสภาพและปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับการศึกษาต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษากิจกรรมและสื่อการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพ ระเบียบวิธีการวิจัยส่วนใหญ่ใช้การวิจัยและพัฒนา การวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงบรรยาย

ผลการวิจัยที่พบทำให้มีประเด็นที่น่าสนใจในการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ภูมิหลังของผู้อ่าน ความรู้เกี่ยวกับการอ่านประเภทต่าง ๆ ทักษะการอ่าน และเจตคติที่มีต่อการอ่านเชิงวิเคราะห์ 2) ด้านปัญหาที่ควรแก้ไข คือ การขาดการรู้คิด การใช้กลวิธีในการอ่าน และการขาดการสะท้อนความคิดที่มีต่อเรื่องที่อ่าน และ 3) ด้านแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน การพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล การให้ความรู้เกี่ยวกับการอ่านประเภทต่าง ๆ และการจัดเวลาในการสอนอ่านอย่างเหมาะสม ซึ่งผลการวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า การที่จะพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียนได้นั้น ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ตั้งคำถามและ

ตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล รวมทั้งต้องส่งเสริมการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมองเห็นแนวทาง เทคนิคและวิธีการที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาต่อไป

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการอ่านจากต้นแบบ

4.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

Lowery (2010: 12) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลของการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบเดิมกับแนวทางการอ่านจากต้นแบบ โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบเดิมกับแนวทางการอ่านจากต้นแบบ ที่มีต่อทัศนคติในการอ่านวิชาวรรณกรรมของผู้เรียน 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบเดิมกับกลุ่มที่เรียนด้วยแนวทางการอ่านจากต้นแบบ ประชากรที่ใช้คือนักศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 104 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 36 คน และกลุ่มควบคุม 68 คน ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยแนวทางการอ่านจากต้นแบบ มีทัศนคติในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบเดิม และคะแนนการทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มวิธีการสอนแบบเดิมกับกลุ่มที่สอนด้วยแนวการสอนอ่านจากต้นแบบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Bray et al. (2004: 306 อ้างถึงใน Lowery, 2010: 38) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้แนวทางการอ่านจากต้นแบบ ในวิชาวรรณคดีระดับอุดมศึกษา พบว่า แนวการสอนดังกล่าวสามารถกระตุ้นผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาให้เกิดการใช้กลวิธีในการอ่าน และมีความสามารถในการอ่านวรรณคดีวรรณกรรมสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Smith (2009: 49-53) ได้ศึกษาผลการใช้แนวทางการอ่านจากต้นแบบ ที่มีต่อการตระหนักรู้ การรู้คิด และความเข้าใจในการอ่านตำราเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาแนวการสอนอ่านจากต้นแบบที่มีต่อการตระหนักรู้ การรู้คิดและความเข้าใจในการอ่านตำราเรียน กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 141 คน โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่ม และมีผู้สอนจำนวน 3 คน ที่ได้รับการอบรมการใช้แนวทางการอ่านจากต้นแบบในการสอนอ่านให้กับผู้เรียนตลอด 1 ปีการศึกษา โดยมีการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปรีคส์ประเมินการอ่าน ในการประเมินการตระหนักรู้ การรู้คิดและความเข้าใจในการอ่านในช่วงต้นโปรแกรมและในตอนท้ายโปรแกรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนทั้ง 6 กลุ่มที่เรียนด้วยแนวทางการอ่านจากต้นแบบ มีการตระหนักรู้ การรู้คิด และเข้าใจบทอ่านในตำราเรียนมีคะแนนสูงขึ้น ส่วนผู้เรียนที่มี

คะแนนการตระหนักรู้คิด และคะแนนความเข้าใจลดลงจำนวน 16 คน เป็นผลมาจากการไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมตลอดปีการศึกษา

โครงการ WestEd (2004: 5 อ้างถึงใน Smith, 2009) ได้กล่าวถึงแนวทางในการนำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ มาใช้ในการสอนอ่านในรูปแบบอื่น เช่น “ผลการศึกษาวิจัยในปี 1997-2000 เพื่อดูวิธีการสอนของครูที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายการใช้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ มีการเปลี่ยนแปลงทางความคิดเกี่ยวกับการอ่านในเชิงบวกและมีการฝึกปฏิบัติอ่านในหลายวิชาเรียน นอกจากนี้ครูได้พัฒนาการอ่านเรื่องที่มีความซับซ้อนและศึกษากระบวนการ การอ่านประเภทต่าง ๆ ทั้ง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านเพื่อความเข้าใจ ครูได้ขยายความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนอ่านทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์การใช้กลยุทธ์ในการอ่านที่หลากหลายวิธีเพื่อฝึกนักเรียนให้สามารถอ่านได้ทุกประเภท เมื่อครูมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกก็ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของผู้เรียน ในช่วงปี 2001-2003 มีการนำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ไปใช้สอนในหลายวิชา เช่น วิชาการอ่าน การเขียนเชิงวิชาการ วิชาเคมี วิชาชีววิทยา วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษและศิลปะการใช้ภาษาอังกฤษ วิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งมีรูปแบบการอ่านที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น และมีผลการศึกษาประจำภาคเรียนดีขึ้น

Matz (2012: 92) ได้ศึกษาแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ โดยใช้กิจกรรมคิดออกเสียง ในการส่งเสริมการรู้คิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษากิจกรรมการคิดออกเสียงของครูวิชาสังคมศึกษาที่มีผลต่อการรู้คิดของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ครูในโรงเรียนรัฐแพนซิลวาเนียจำนวน 10 คนที่ได้รับการอบรมการใช้แนวการสอนอ่านจากต้นแบบและครูที่สอนตามปกติ โดยการสังเกตของนักวิจัย แล้วเปรียบเทียบคะแนนการอ่านของนักเรียนกลุ่มที่เรียนกับครูที่ใช้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ และกลุ่มที่เรียนด้วยการสอนตามปกติพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนกับครูที่ใช้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ มีคะแนนการอ่านสูงขึ้น

Sipe (2006: 68-69) ได้ศึกษาการฝึกอบรมการใช้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ในรายวิชาเลือกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ การศึกษาครูในระดับเกรด 6- 12 ในการใช้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ มาสอนในรายวิชาเลือก ผลการวิจัยพบว่า ครูทุกคนมีความเป็นมืออาชีพและการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน โดยการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ซึ่งครูผู้สอนเกรด 9-12 มีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนในการใช้กลยุทธ์ในการอ่านมากที่สุด เมื่อเทียบกับครูผู้สอนระดับเกรด 6-8 และจากการสัมภาษณ์ครูพบว่า หลังการฝึกอบรมแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ พวกเขาสามารถที่จะเข้าใจ

ว่าตัวเองเป็นผู้อ่านและช่วยให้เข้าใจความต้องการของนักเรียนในฐานะเป็นผู้อ่านว่าต้องการวิธีการใดในการช่วยให้อ่านดีขึ้น และจากการสำรวจกลวิธีในการอ่านที่นิยมใช้มาที่สุดได้แก่ การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การถาม-ตอบ การเดาศัพท์ และการคิดออกเสียง

งานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในต่างประเทศ ซึ่งในประเทศไทยยังไม่มีใครศึกษาถึงแนวคิดการอ่านจากต้นแบบมาก่อน ซึ่งแนวคิดการอ่านจากต้นแบบนี้มาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่าน การรู้คิด การเขียน และเจตคติในการอ่านของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา โดยมีการศึกษากระบวนการอ่านในแต่ละขั้นตอนไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการอ่าน กลวิธีในการอ่านของตัวผู้เรียนและตัวผู้สอนด้วย

นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาวิจัยกับผู้สอนในรายวิชาอื่น ๆ อีกด้วยที่มีการนำเอาแนวคิดการอ่านจากต้นแบบไปใช้ โดยศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้แนวการสอนอ่านในรายวิชาต่าง ๆ การสำรวจความเข้าใจของผู้สอนต่อแนวการสอนอ่านดังกล่าว ระเบียบวิธีการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยเชิงบรรยายและการวิจัยเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดการอ่านจากต้นแบบช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน ความรู้และความสามารถในการรู้คิดได้ดี เนื่องจากขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการอ่านผู้สอนจะเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น และอธิบายวิธีการใช้กลวิธีในการอ่าน การทำกิจกรรมในทุกขั้นตอน และยังเปิดโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนร่วมชั้น

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

4.3.1 งานวิจัยในประเทศ

วีระวรรณ พุนดี (2544) ศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านด้วยวิธีสอนแบบใช้แผนภูมิความหมายกับการสอนตามคู่มือที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจและความคงทนในการจำของนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ 1) แผนการสอนอ่านโดยวิธีใช้ แผนภูมิความหมาย 2) แผนการสอนตามคู่มือครู 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนแบบใช้แผนภูมิ ความหมาย โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวนนักศึกษา 40 คน ห้องที่เหลือเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวนนักศึกษา 32 คน กลุ่มทดลองทำการสอนอ่านโดยวิธีสอนแบบใช้แผนภูมิความหมาย และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) นักศึกษาที่เรียนการสอนอ่านโดยวิธีสอนแบบใช้แผนภูมิความหมายมีคะแนน ความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักศึกษาที่เรียนการสอนและมีคะแนนความคงทนในการจำสูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยวิธีสอนตาม

คู่มือครูอย่างมีนัยความสำคัญที่ระดับ .05 2) นักศึกษามีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการอ่านที่สอนด้วยแผนภูมิมีความเหมาะสมในการสอนอ่าน

ปริยาภรณ์ ศุภมงคล (2553: 56-58) ศึกษาระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายกับการสอนโดยให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านด้วยตนเอง ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจในอยู่ในระดับความรู้ ความเข้าใจ และการวิเคราะห์ และผลการอภิปรายผู้วิจัยได้อธิบายกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายช่วยให้กระบวนการคิดของนักเรียนได้รับการกระตุ้น ช่วยให้มี ความเข้าใจโดยรวมในการอ่านบทอ่าน ส่งผลให้นักเรียนนำคุณค่าข้อคิดจากบทอ่านไปประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งการใช้กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายในการอ่านนั้น นักเรียนไม่ได้คิดถี่ถ้วนลึกซึ้งพอ จึงเป็นเรื่องยากที่จะทำให้ผู้เรียนวิเคราะห์ได้ครบทุกประเด็น ดังนั้นผู้สอนควรให้ความสำคัญกับพื้นฐานความรู้ของนักเรียนก่อนอ่าน

แสงทอง คำเสื่อ (2554: 69-73) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ผังความสัมพันธ์ของความหมายและศึกษาความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการเรียนและศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษและมีคะแนนความรู้ด้านคำศัพท์สูงขึ้น ผู้วิจัยได้อธิบายข้อค้นพบจากการศึกษา ดังนี้ 1) การเติมข้อความลงในผังความสัมพันธ์ของความหมายจะช่วยให้ นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ที่เชื่อมต่อระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ทำให้ความรู้ยิ่งขยายออกไปได้เรื่อย ๆ และช่วยให้นักเรียนควบคุมกระบวนการอ่านของตนได้ดีกว่าการอ่านแบบที่ไม่ต้องเติมข้อความ หรืออ่านแล้วทำกิจกรรมหลังการอ่านอย่างอื่น เช่น การตอบคำถาม หรือทำแบบฝึกหัดท้ายบท 2) การเติมข้อความ คำศัพท์ลงในผังความสัมพันธ์ของความหมายนั้น เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะด้านการคิดของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาการคิดแบบวิจิวเคราะห์ และความมีเหตุผล ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีความหมาย และเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และมีความคงทนในการจำคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว

4.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Zahedia and Abdi (2012) ได้ศึกษาผลการใช้กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายที่มีการเรียนรู้ด้านคำศัพท์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยอิสลามอฮาดอิหฺร่าน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน โดยแบ่งผู้เรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองใช้กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายใน

การอ่านภาษาอังกฤษ และกลุ่มควบคุมใช้การสอนอ่านแบบปกติ และทำการเก็บคะแนนการทดลอง และหลังการทดลอง พบว่า กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายทำให้นักศึกษาจำความหมายของ คำศัพท์สูงขึ้น โดยอภิปรายผลการศึกษาว่า กระบวนการจำของผู้เรียนมาจากการวิเคราะห์คำศัพท์ ซึ่ง ได้มาจากการวิเคราะห์เนื้อหาและการเขียนแผนผังแสดงออกมา ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความหมายที่มีความสัมพันธ์กับพื้นความรู้เดิม และการจัดหมวดหมู่ของคำศัพท์เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้ระลึกถึง ข้อความที่อ่านอีก

Coleman (1995) ได้ศึกษาผลของการใช้ฝังความสัมพันธ์ของความหมายที่มีผลต่อ ระดับความ เข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับเกรด 3 ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่ากลุ่มทดลองที่เรียน โดยใช้ฝังความสัมพันธ์ของความหมาย มีความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจเพิ่มขึ้น ผลของ การใช้ฝังความสัมพันธ์ของความหมายทำให้ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของ นักเรียนเพิ่มขึ้น และนอกจากนี้ นักเรียนยังสามารถรักษาระดับความสามารถในการอ่านระดับพื้นฐาน ได้ สำหรับระดับความคิดเห็นของต่อการใช้การสอนโดยใช้ฝังความสัมพันธ์ของความหมายของ กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Dilek and Yurak (2012: 1531) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้ฝังความสัมพันธ์ของ ความหมายที่ส่งผลต่อความ เข้าใจในการอ่านของนักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยซีลัค (Seluck) ประเทศตุรกี พบว่า ฝังความสัมพันธ์ของความหมายมีประโยชน์ในด้านการใช้เป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาทักษะการอ่านในรายวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบผลของเขียนเล่าเรื่อง จากบทอ่านที่ได้อ่านของนักเรียน โดยผลวิจัยปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านของทั้งกลุ่มทดลองที่ เรียนโดยใช้ฝังความสัมพันธ์ของความหมายและกลุ่มควบคุมที่เรียนตามวิธีปกติแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญ นอกจากนี้ผลการสำรวจข้อมูลจากทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมนั้นปรากฏว่า นักเรียนมี ความเห็นต่อการใช้ฝังความสัมพันธ์ของความหมายว่าเป็นกลวิธีการอ่านที่มีประโยชน์สามารถพัฒนา ทักษะการอ่านได้ นอกจากนี้ในการทดลองปรากฏว่า นักศึกษาสามารถเขียนฝังความสัมพันธ์ของ ความหมายจากบทอ่านที่มีความยาวและซับซ้อนได้เร็ว

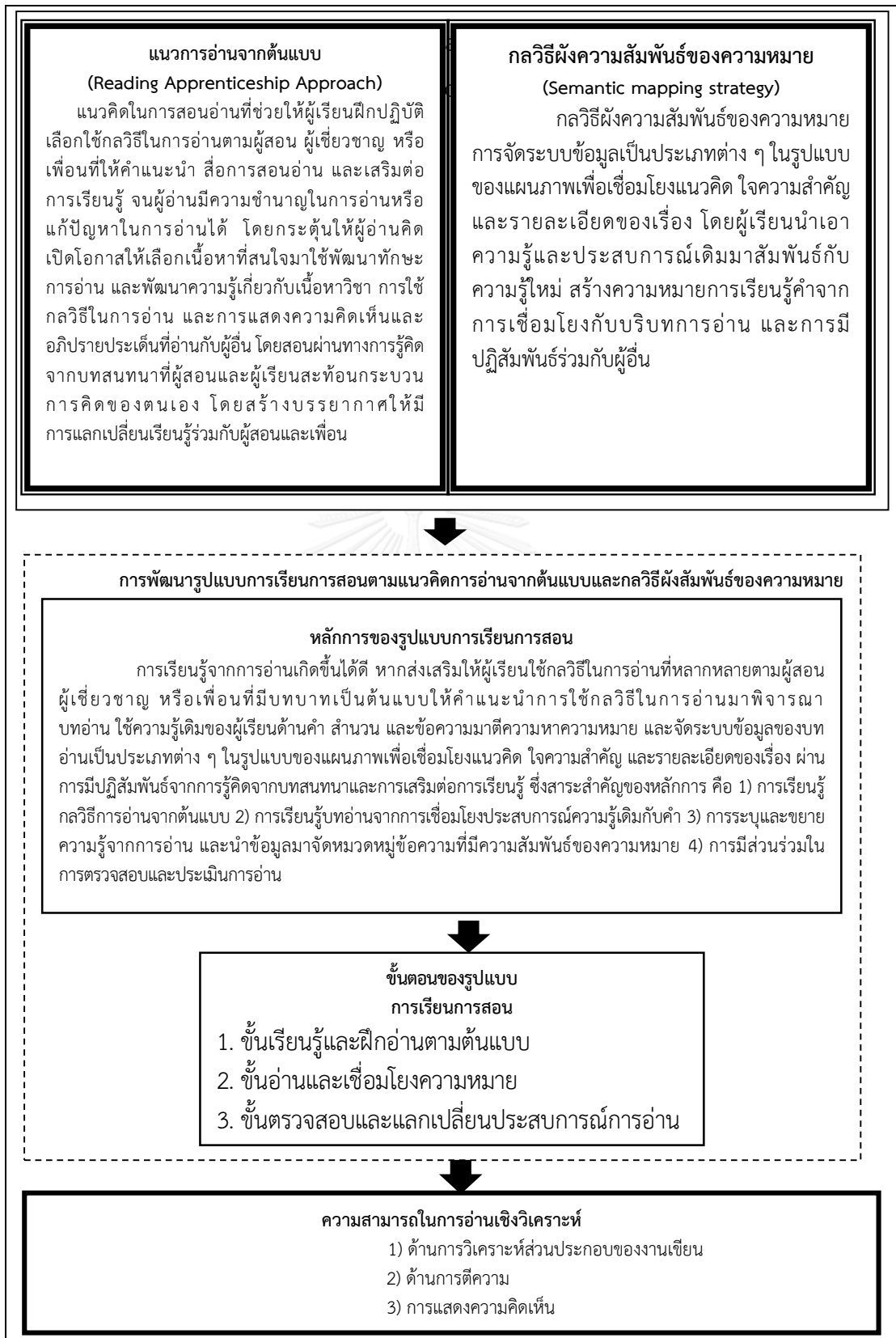
สรุปได้ว่า จากศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของ ความหมาย พบว่า ในปัจจุบันมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านในรายวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาด้านความเข้าใจและ การวิเคราะห์คำศัพท์ สำนวนและข้อความจากบทอ่าน ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ดำเนินการวิจัยเพื่อทดลอง ผลของการใช้กลวิธีดังกล่าวเป็นจำนวนมาก และอยู่ในแนวเดียวกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่ง ผลการทดลองส่งผลต่อการอ่านให้มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนใช้ความคิดพิจารณาความหมายของคำศัพท์

จากการวิเคราะห์บทอ่าน นอกจากนี้ยังใช้กับผู้เรียนในทุกระดับ และการอ่านในรายวิชาต่าง ๆ จึงกล่าวได้ว่าการใช้กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่คุณสอนจะใช้ในการจัดการสอนอ่านให้อยู่ในระดับดียิ่งขึ้น และมีข้อสังเกตพบว่าผู้สอนควรให้ความสำคัญกับพื้นฐานความรู้ของนักเรียนก่อนอ่าน

การศึกษาแนวคิดที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดการอ่านจากต้นแบบจะช่วยพัฒนาการใช้กลวิธีในการอ่านมาทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้สอนผู้เรียน และเพื่อนจากการทำงานกลุ่มและเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านให้แก่ผู้เรียน ในขณะที่ผังความสัมพันธ์ของความหมายจะช่วยส่งเสริมกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์ความรู้เดิมมาเชื่อมโยงแล้วสร้างแผนผังความสัมพันธ์เพื่อสรุปข้อมูลที่สำคัญ ตามโครงสร้างบทอ่านแต่ละประเภท โดยพิจารณาลักษณะการใช้ภาษา การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง การอธิบายความเป็นเหตุและเป็นผลกันลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ และตีความบทอ่านได้ ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้อ่านใช้กลวิธีในการอ่านที่หลากหลาย และมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นนั้น จะเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย โดยผู้อ่านเป็นศูนย์กลางเป็นแนวการสอนใหม่ที่เปลี่ยนวิธีการสอนอ่านแบบเดิมมาเป็นการสร้างองค์ความรู้ (constructivist) ทำให้เข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการสร้างเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และสาระสำคัญของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ (reading apprenticeship approach) และกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย (semantic mapping strategy) มากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 6 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีขั้นตอนในการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

1. การศึกษาปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
2. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. การสร้างรูปแบบการเรียนการสอน
4. การจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน
5. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน
6. การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

1. การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น
2. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน
4. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
5. การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

การดำเนินการในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาและแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์จากการประเมินผลการอ่าน การสัมภาษณ์ผู้สอน และผู้เรียน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปเป็นปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนอ่านในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นงานวิจัยที่ดำเนินการในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งมีบริบทแตกต่างจากระดับอุดมศึกษา และยังไม่มียานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนความสำคัญของปัญหาวิจัย และเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผู้วิจัยจึงดำเนินการดังนี้

1.1.1 สัมภาษณ์ผู้สอนรายวิชาที่พัฒนาทักษะการอ่านในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา รวม 20 คน ประเด็นที่สัมภาษณ์ คือ พฤติกรรมการอ่านของผู้เรียนในรายวิชาการอ่าน ปัญหาและสาเหตุที่พบในการสอนการอ่าน

1.1.2 สอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษาในข้อ 1.1.1 สถาบันละ 20 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน โดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามวิธีการสอนการอ่าน และสภาพทั่วไปในการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

1.1.3 เก็บรวบรวมคะแนนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ด้านการพัฒนาการอ่าน ของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษาในข้อ 1.1.1 เพื่อพิจารณาระดับความสามารถการอ่านของนักศึกษา

1.1.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และคะแนนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เพื่อเป็นข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับอุดมศึกษาและนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของดวงมน จิตรจ่าง (2536: 54); มณีรัตน์ สุโขติรัตน์ (2548:191); รัชณี ซอโสติกุล (2548: 48); จุไรรัตน์ ลักษณะศิริและคณะ (2551: 95) ; ปราณี กุลละวนิชย์ และคณะ (2554: 1);

ชยพร กระต่ายทอง (2552: 4); สถาบันภาษาไทยสิรินธร (2555: 6); วาสนา บุญสม (2555); Taylor (2009: 54-55); Smith (2007: 53); Flemming (2009: 280); Roskos and Walker (1994: 148); Spencer et al. (2014: 3-4); Long (2012: 10); และ Taylor (2009: 54-55) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการรวบรวมปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เกิดขึ้นในขั้นตอนต่อไป

1.3 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยดำเนินการสัมภาษณ์และสำรวจความคิดเห็นของนักวิชาการด้านการสอนภาษาและผู้สอนรายวิชาการอ่านในระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของผู้เรียนในปัจจุบัน

1.4 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้วสรุปปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ 2 ด้าน ตามลำดับ ดังนี้

ด้านตัวผู้เรียน

1. ด้านความรู้ความเข้าใจเนื้อหา เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด โดยมีสาเหตุมาจากผู้อ่านไม่สามารถจับประเด็นสำคัญของบทอ่านได้
2. ด้านการอ่านอย่างละเอียด โดยมีสาเหตุมาจากผู้อ่านขาดทักษะในการวิเคราะห์เนื้อหา บอกข้อมูลที่ขัดแย้งไม่ได้ ขาดทักษะการเชื่อมโยงข้อมูล และสรุปความจากสิ่งที่อ่านได้ไม่ครบ
3. ด้านการตีความ มีสาเหตุมาจากผู้อ่านขาดความรู้เรื่องคำที่มีความหมายแฝง รวมทั้งขาดการใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมาช่วยหาความหมายที่ซ่อนเร้นของผู้เขียน

ด้านการจัดการเรียนการสอน

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบสาเหตุจากการสอนแบบบรรยาย ผู้เรียนไม่ได้ฝึกใช้กลวิธีในการอ่านและไม่มีเทคนิคการอ่าน และผู้เรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
2. ด้านบทอ่านมีสาเหตุมาจากผู้เรียนไม่ได้วิเคราะห์บทอ่านที่หลากหลาย และบทอ่านที่มีความยากซับซ้อน

1.5 วิเคราะห์เป้าหมายการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาสังเคราะห์เป้าหมายการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่หลักสูตรต้องการให้เกิดกับผู้เรียน โดยวิเคราะห์วัตถุประสงค์ คำอธิบายรายวิชาและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรกำหนด รวมทั้งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ผลการศึกษา พบว่า รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่าน

ร้อยแก้วและร้อยกรอง ตามจุดมุ่งหมาย สามารถวิเคราะห์สารจากการอ่านและสังเคราะห์แนวคิดที่ได้จากการอ่านในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดทำโครงการและกิจกรรมส่งเสริมลักษณะนิสัยรักการอ่าน (มาโนช ดินลานสกุล, 2547: 78-80; รุ่งฤดี แผลงศร, 2548: 5-7; จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และคณะ, 2551: 107-120; สิริวรรณ นันทจันทุล และฉันทพร เสรีชัยกุล, 2555: 149-150; Calderonello & Simmons, 1997: 349-365; Beyea and Nicoll, 1997; Schwiebert, 2005: 159-164)

1.6 ผู้วิจัยนำผลการศึกษาสภาพปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเป้าหมายของหลักสูตร แล้วสรุปทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้เรียนระดับอุดมศึกษาควรได้รับการส่งเสริม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน คือ ความสามารถในการระบุรูปแบบงานเขียน การวิเคราะห์เนื้อหาได้ถูกต้องตามประเภทของงานเขียน การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ และการวิเคราะห์สำนวนภาษา

2) ด้านการตีความ คือ ความสามารถในการระบุทฤษฎีของผู้เขียน อารมณ์ และความรู้สึกในบทอ่าน การระบุความหมายของคำ การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ถูกต้อง

3) ด้านการแสดงความคิดเห็น คือ ความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ และอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการที่จะพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ให้แก่นักศึกษาระดับอุดมศึกษาได้นั้น ผู้สอนจะต้องเลือกสรรแนวคิด ทฤษฎีที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งด้านกระบวนการคิด การตีความและการแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาการอ่านเชิงวิเคราะห์ (analytical reading) แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ (reading apprenticeship approach) และกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย (semantic mapping strategy) โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความและงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความสามารถในการวิเคราะห์งานเขียน ด้านรูปแบบและโครงสร้างงานเขียน ด้านเนื้อหา ด้านกลวิธีการเขียน และด้านสำนวนภาษา โดยผู้อ่านสามารถวินิจฉัยหรือตีความถึงทฤษฎีของผู้เขียนและ

สาระสำคัญที่แฝงนัย นอกจากนี้ผู้อ่านสามารถสะท้อนความคิดโดยอาศัยข้อมูลจากบทอ่านประกอบได้ ดังนี้

หลักการของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ

แนวคิดการอ่านจากต้นแบบ เป็นแนวคิดที่ใช้กับการอ่านในระดับมัธยมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้กระบวนการคิดและทักษะการอ่านที่ซับซ้อนเพื่อแสดงความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ตนเองอ่าน ผู้สอนที่นำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ ไปใช้ในการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์จึงต้องตระหนักในความสัมพันธ์ของบรรยากาศในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยให้ความสำคัญกับการเป็นแบบอย่าง การสาธิต การแนะนำกลวิธีการอ่าน และใช้การอ่านในการประเมินความสามารถของผู้เรียน และการพัฒนาความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาในวิชาเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้และสามารถปฏิบัติตามได้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ในงานเขียนได้หลากหลายประเภท โดยต้นแบบเป็นผู้ให้คำชี้แนะ และเสริมต่อการเรียนรู้จนผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและเกิดความชำนาญ โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

หลักการของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ

1. ต้นแบบมีบทบาทในการนำเสนอกลวิธีการอ่านและเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตาม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การให้ผู้เรียนวางแผนเลือกกลวิธีการอ่าน และตรวจสอบประเมินการอ่านด้วยตนเอง จะช่วยให้อ่านได้ประสบผลสำเร็จ
3. การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภายในเรื่องที่อ่าน
4. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่านร่วมกับผู้อื่น ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสื่อสารร่วมกันจะช่วยกระตุ้นการอ่านและวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านได้

หลักการของกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเป็นการจัดระบบข้อมูลเป็นประเภทต่าง ๆ ในรูปแบบของแผนผังเพื่อเชื่อมโยงแนวคิด ใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง โดยผู้เรียนนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ สร้างความหมายการเรียนรู้ค่าจากการเชื่อมโยง

กับบริบทการอ่าน และการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น นักวิชาการด้านการอ่านได้กล่าวถึงหลักการในการสอนอ่านตามกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายไว้ ดังนี้

หลักการในการสอนอ่านตามกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

1. การเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความในบทอ่านเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านได้ดี
2. การจัดหมวดหมู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์ของความหมาย ที่ต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น และนำเสนอเป็นแผนภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้ดี
3. การให้ผู้เรียนตรวจสอบการอ่านของตนเองร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านเพิ่มขึ้น และช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในการเรียนรู้

ตารางที่ 1 การสรุปหลักการของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย

หลักการของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ	หลักการของกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย
<p>1. ต้นแบบมีบทบาทในการนำเสนอกลวิธีการอ่านและเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตาม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. การให้ผู้เรียนวางแผนเลือกกลวิธีการอ่าน และตรวจสอบประเมินการอ่านด้วยตนเอง จะช่วยให้อ่านได้ประสบผลสำเร็จ</p> <p>3. การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภายในเรื่องที่อ่าน</p> <p>4. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่านร่วมกับผู้อื่น ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสื่อสารร่วมกันจะช่วยกระตุ้นการอ่านและวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านได้</p>	<p>1. การเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความในบทอ่านเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านได้ดี</p> <p>2. การจัดหมวดหมู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์ของความหมาย ที่ต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น และนำเสนอเป็นแผนภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้ดี</p> <p>3. การให้ผู้เรียนตรวจสอบการอ่านของตนเองร่วมกับผู้อื่นจะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการอ่าน</p>

การศึกษาแนวคิดที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดการอ่านจากต้นแบบจะช่วยพัฒนาการใช้กลวิธีในการอ่านมาทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้สอนผู้เรียน และเพื่อนจากการทำงานกลุ่มและเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านให้แก่ผู้เรียน ในขณะที่ฝังความสัมพันธ์ของความหมายจะช่วยส่งเสริมกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์ความรู้เดิมมา

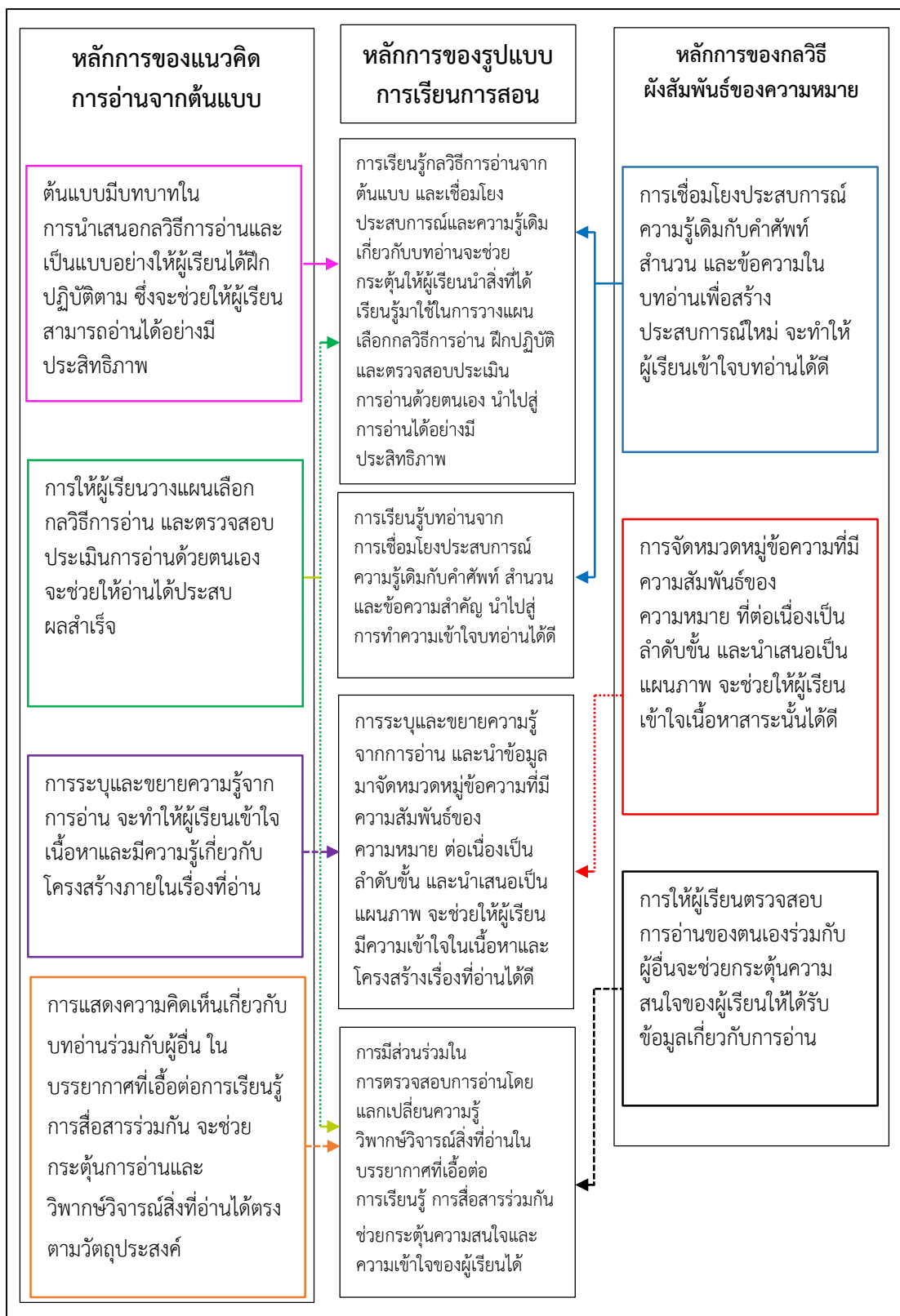
เชื่อมโยงแล้วสร้างแผนผังความสัมพันธ์เพื่อสรุปข้อมูลที่สำคัญ ตามโครงสร้างบทอ่านแต่ละประเภท โดยพิจารณาลักษณะการใช้ภาษา การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง การอธิบายความเป็นเหตุและเป็นผลกันลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ และตีความบทอ่านได้ ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้อ่านใช้กลวิธีในการอ่านที่หลากหลาย และมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นนั้น จะเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย โดยผู้อ่านเป็นศูนย์กลาง

3. การสร้างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธี ผังสัมพันธ์ของความหมาย

ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดของการวิจัยที่ได้มากำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีผังสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 กำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีผังสัมพันธ์ของความหมาย โดยนำมากำหนดเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ดังแสดงรายละเอียดในภาพที่ 7

ภาพที่ 7 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธี ผังสัมพันธ์ของความหมาย

ภาพที่ 7 พบความเชื่อมโยงของแนวคิดในการกำหนดหลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยการวิเคราะห์และสรุปสาระสำคัญของแนวการสอนอ่านจากต้นแบบมาผสมผสานกับแนวการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย สามารถนำมากำหนดเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งมีหลักการสำคัญ 4 ประการดังนี้

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

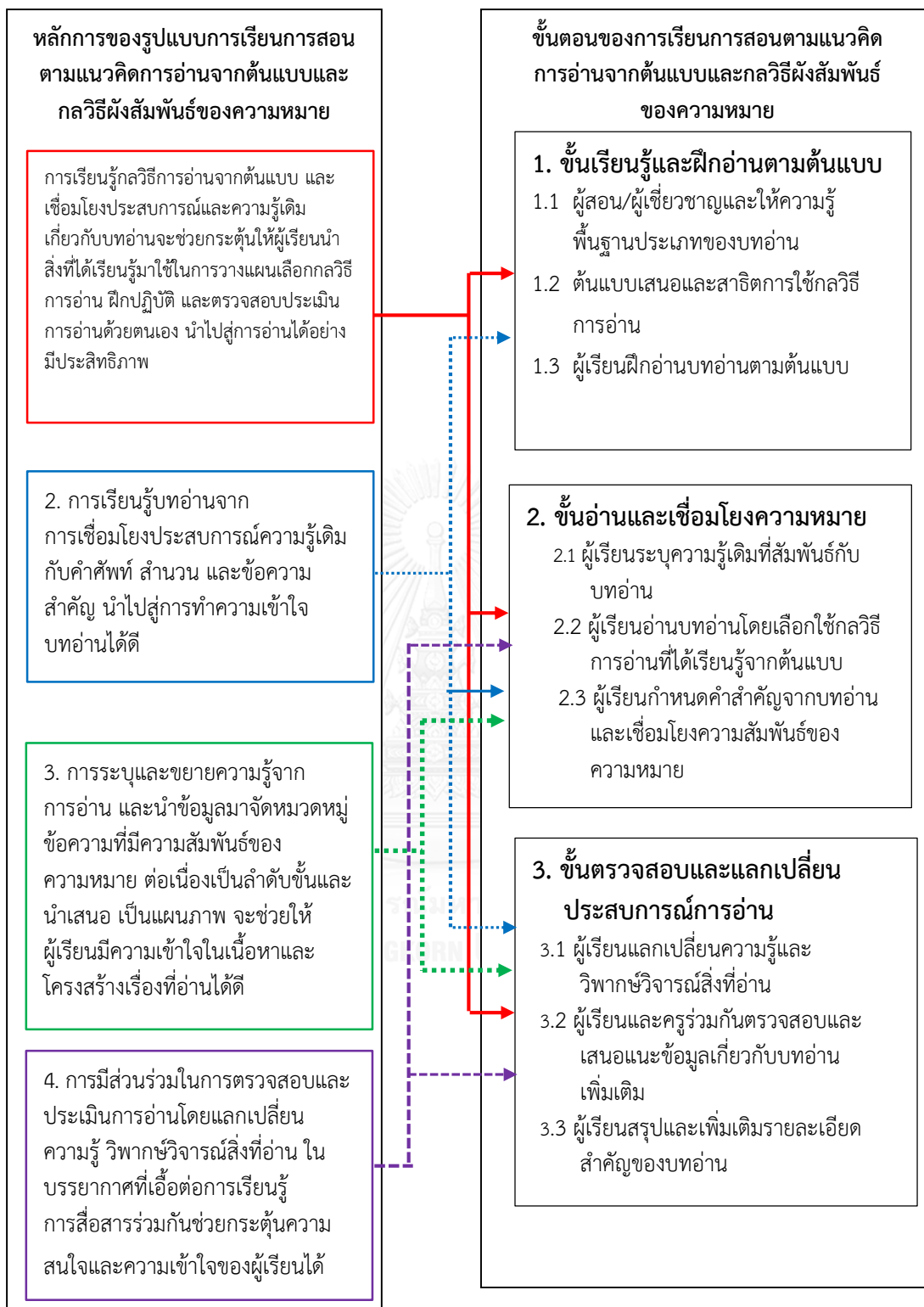
1. การเรียนรู้กลวิธีการอ่านจากต้นแบบ และเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่านจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการวางแผนเลือกกลวิธีการอ่านฝึกปฏิบัติ และตรวจสอบประเมินการอ่านด้วยตนเอง นำไปสู่การอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การเรียนรู้บทอ่านจากการเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ นำไปสู่การทำความเข้าใจบทอ่านได้ดี
3. การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน และนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์ของความหมาย ต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น และนำเสนอเป็นแผนภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาและโครงสร้างเรื่องที่อ่านได้ดี
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินการอ่านโดยแลกเปลี่ยนความรู้ วิชาทฤษฎีวิจารณ์สิ่งที่อ่าน ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสื่อสารร่วมกันช่วยกระตุ้นความสนใจ และความเข้าใจของผู้เรียนได้

3.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยวิเคราะห์และเชื่อมโยงหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ไปสู่ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน จากนั้นนำข้อมูลที่ศึกษามากำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน คือ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทั้งในด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน ด้านการตีความ และด้านการแสดงความคิดเห็น

3.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนได้แก่

ภาพที่ 8 การวิเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนา

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ เป็นขั้นที่ต้นแบบอธิบายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน และแนะนำกลวิธีในการอ่านให้ผู้เรียนสังเกตและเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียน วิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน ซึ่งผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่านและอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยมีต้นแบบคอยชี้แนะและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้พื้นฐานประเภทของบทอ่าน ต้นแบบซักถามเกี่ยวกับประเภทของงานเขียนที่ผู้เรียนเคยศึกษามาแล้วเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมและอธิบายความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียน โครงสร้างของงานเขียนเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการอ่านงานเขียนและอธิบายงานเขียนแต่ละประเภทได้

1.2 ต้นแบบเสนอและสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน ต้นแบบให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีในการอ่านและเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่าน และวิธีการแก้ปัญหาในการอ่านหรือการให้ผู้เรียนศึกษาจากต้นแบบที่เป็นสื่อการเรียนรู้อะไรก็ได้ที่ตนถนัดหรือวิธีการสอนอ่านที่มีคุณภาพ ต้นแบบสาธิตการใช้กลวิธีเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตวิธีการและจดบันทึกสรุปขั้นตอนหลักของกลวิธีนั้น ๆ

1.3 ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านตามต้นแบบ ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านขนาดสั้นตามขั้นตอนการใช้กลวิธีในการอ่านของต้นแบบ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยชี้แนะและอธิบายขั้นตอนสำคัญอีกครั้ง ต้นแบบหรือผู้สอนซักถามเกี่ยวกับบทอ่านในด้านรูปแบบงานเขียน เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันอธิบายและสรุปประเภทของบทอ่าน

ขั้นที่ 2 ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำกลวิธีในการอ่านของต้นแบบมาฝึกอ่านและใช้แก้ปัญหาในการอ่าน โดยผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีในการอ่านที่เหมาะสมมาวิเคราะห์เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษา และฝึกการตีความคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอน

2.1 ผู้เรียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านประจำสัปดาห์ ผู้สอนนำเข้าสู่หัวข้อเรื่องที่จะอ่าน โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมและเขียนข้อมูลที่ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นบนกระดานดำ จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันจัดกลุ่มความคิดให้เป็นหมวดหมู่เพื่อนำกลุ่มความคิดดังกล่าวมาขยายความหมายของคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในกิจกรรมขั้นตอนต่อไป โดยมีผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและตอบข้อซักถามของผู้เรียน

2.2 ผู้เรียนอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ ผู้เรียนแต่ละคนนำกลวิธีการอ่านที่ได้จากการเรียนรู้จากต้นแบบและข้อมูลการเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมที่ได้จัดกลุ่มไว้มาอ่านงานเขียนอย่างละเอียดโดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ และเสริมต่อการเรียนรู้ จากนั้นผู้เรียนสรุปประเภทของบทอ่าน เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษาที่พบในบทอ่าน

2.3 ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย ผู้เรียนแต่ละคนเลือกคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในบทอ่านและเขียนลงในกระดาษเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายจากประสบการณ์เดิมและการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมในรูปแบบภาพ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงธรรมชาติของผู้เขียน ความหมายของคำที่แฝงนัย และทราบถึงจุดมุ่งหมายในการเขียน จากนั้นเขียนสรุปแนวคิดหลักที่ได้จากการอ่านแล้วหาข้อมูลมาสนับสนุนรายละเอียด เพื่อทำความเข้าใจข้อมูลในบทอ่าน โดยมีผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและตอบข้อซักถามของผู้เรียน

2.4 ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น ผู้เรียนนำแผนภาพของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มย่อยในด้านสาระจากการอ่านและกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับแผนภาพของเพื่อน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทราบข้อดีและข้อบกพร่องในการอ่าน ผู้เรียนทบทวนและปรับปรุงแผนภาพของตนเอง โดยมีผู้สอนตรวจพิจารณาและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 คือ ขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน เป็นขั้นพัฒนาการอ่าน โดยการตรวจสอบความถูกต้องและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สาระสำคัญที่ได้จากการอ่านในแผนภาพและนำมาทบทวนแผนภาพการอ่านของตนเอง จากนั้นนำเสนอต่อชั้นเรียนและร่วมกันอภิปรายเพื่อประเมินผลการอ่านและสรุปผลการเรียนรู้ โดยมีผู้สอนตรวจพิจารณาให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

3.1 ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน ผู้เรียนเลือกแผนภาพของแต่ละกลุ่มย่อยมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านกับเพื่อนในชั้นเรียน จากนั้นนำรวบรวมประเด็นที่มีผลการอ่านไม่ชัดเจนมาทบทวนและปรับปรุงแผนภาพให้มีความสมบูรณ์ โดยมีผู้สอนพิจารณาให้คำแนะนำ

3.2 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันตรวจสอบการอ่านอีกครั้งในด้านความถูกต้องของสาระสำคัญในชั้นเรียน โดย

การตอบคำถามที่เกี่ยวกับบทอ่าน ผู้สอนตั้งประเด็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้และคุณค่าข้อคิดที่ได้จากบทอ่านให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม จากนั้นให้ผู้สอนตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของประเด็นคำถาม

3.3 ผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่าน ผู้เรียนเขียนสรุปข้อมูลเพิ่มเติมในรายละเอียดของบทอ่านที่ไม่สมบูรณ์ลงในแผนภาพ และเขียนบันทึกผลการอ่านที่ผู้เรียนมอบหมายให้เป็นภาระงานประจำสัปดาห์ โดยผู้สอนตรวจพิจารณาความถูกต้อง

การกำหนดกรอบการจัดกิจกรรมผู้วิจัยได้วิเคราะห์รายละเอียดการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น แล้วกำหนดกรอบการจัดกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับขั้นตอนการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลการกำหนดกรอบการจัดกิจกรรมแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 กรอบการจัดกิจกรรมของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย

ขั้นตอนของ รูปแบบการเรียนการสอน	กรอบการจัดกิจกรรม
<p>1. ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ</p> <p>1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้พื้นฐานประเภทของบทอ่าน</p>	<p>1.1 ผู้สอน/ต้นแบบอธิบายความรู้พื้นฐานการอ่านตามประเภทที่จะใช้ฝึก โดยผู้สอน/ต้นแบบเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้เรียนโดยอ่านชื่อเรื่องหรือแสดงภาพประกอบ และซักถามเกี่ยวกับบทอ่าน แล้วระบุลักษณะโครงสร้างของบทอ่านที่สำคัญของประเภทการอ่าน*</p> <p>1.2 ผู้เรียนสรุปประเภทของบทอ่านแต่ละประเภทและอธิบายลักษณะโครงสร้างของบทอ่านที่สำคัญของประเภทการอ่านประจำสัปดาห์นั้นโดยการเขียนลงสมุดบันทึก</p> <p>1.3 ผู้สอน/ต้นแบบ ให้ผู้เรียนอ่านบทอ่านขนาดสั้นที่กำหนดให้ 1-2 บทอ่าน พร้อมทั้งฝึกการวิเคราะห์ประเภทของบทอ่าน และเขียนระบุชื่อประเภทแต่ละบทอ่านนั้นกำกับไว้คู่กัน</p>
<p>1.2 ต้นแบบเสนอและสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน</p>	<p>1.4 ต้นแบบอธิบายการใช้กลวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับบทอ่านประเภทต่าง ๆ เช่น การคาดเดาเนื้อเรื่อง การอ่านซ้ำ การถอดความ การสรุปเรื่อง การคิดออกเสียง การอ่านคร่าว ๆ และการยกเหตุการณ์เปรียบเทียบ</p> <p>1.5 ต้นแบบสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน ผู้เรียนสังเกตวิธีการในแต่ละขั้นตอนและจดบันทึกสรุปขั้นตอนหลักของกลวิธีนั้น ๆ</p>

<p style="text-align: center;">ขั้นตอนของ รูปแบบการเรียนการสอน</p>	<p style="text-align: center;">กรอบการจัดกิจกรรม</p>
<p>1.3 ผู้เรียนฝึกอ่านตามต้นแบบ</p>	<p>1.6 ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านขนาดสั้น 1 เรื่อง ตามต้นแบบและสรุปสาระสำคัญของบทอ่านตามประเด็นที่กำหนดในด้านรายละเอียดของเนื้อหา</p> <p>1.7 ผู้สอน/ต้นแบบนำบทอ่านที่มีการคัดเลือกจากผู้เรียนในช่วงต้นเทอมจำนวน 1 เรื่อง มาให้ผู้เรียนอ่าน ซึ่งเป็นภาระงานประจำสัปดาห์ พร้อมทั้งแจกใบงานในการเขียนแผนภาพและแบบบันทึกการอ่านเพื่อใช้ในการจดสาระสำคัญของบทอ่านในครั้งนี้</p> <p>1.8 ผู้สอน /ต้นแบบ ตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านในด้านรูปแบบงานเขียน ผู้เรียนร่วมกันอธิบายรูปแบบงานเขียนและสรุปประเภทของบทอ่านและเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับบทอ่านดังกล่าว</p>
<p>2. ขั้นอ่านและเชื่อมโยง</p> <p>ความหมาย</p> <p>2.1 ผู้เรียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน</p>	<p>2.1 ต้นแบบ/ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย 4-5 คน เพื่อฝึกการอ่าน และนำเสนอเนื้อหาสาระในบทอ่าน โดยกล่าวเชื่อมโยงหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมที่มีมา</p> <p>2.2 ผู้เรียนระบุข้อมูลเดิมที่ตนเองมีความรู้เกี่ยวกับบทอ่าน ผู้สอน/ต้นแบบเขียนความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่านบนกระดานดำ แล้วนำเข้าสู่หัวข้อเรื่องที่จะอ่านในวันนี้</p>
<p>2.2 ผู้เรียนอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ</p>	<p>2.3 ผู้เรียนอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ เช่น การคาดเดาเนื้อเรื่อง การอ่านซ้ำ การถอดความ การสรุปเรื่อง การคิดออกเสียง การอ่านคร่าว ๆ และการยกเหตุการณ์เปรียบเทียบมาฝึกอ่านงานเขียน</p> <p>2.4 ในระหว่างที่ผู้เรียนอ่านบทอ่าน ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน ในการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่นตามหัวข้อเรื่องที่อ่านได้</p> <p>2.5 ผู้เรียนเขียนสรุปสิ่งที่อ่านตามประเภทของบทอ่าน เช่น สารคดี : ระบุข้อเท็จจริง วัตถุประสงค์ของผู้เขียน กลวิธีในการเขียน เพื่อนำมาสรุปและร่วมอภิปรายกับสมาชิกในกลุ่มย่อยในชั้นการให้ข้อมูลย้อนกลับ</p>
<p>2.3 ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย</p>	<p>2.6 ผู้เรียนระบุคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญที่พบในบทอ่านเป็นรายบุคคล โดยเขียนคำดังกล่าวลงบนกระดานเพื่อใช้ในการอภิปรายทำความเข้าใจเนื้อหาเพิ่มเติม</p> <p>2.7 ผู้เรียนเลือกคำที่เขียนมาเป็นคำสำคัญในการใช้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย</p>

ขั้นตอนของ รูปแบบการเรียนการสอน	กรอบการจัดกิจกรรม
	2.8 ผู้เรียนนำคำสำคัญที่ระบุไว้มาค้นหาความหมายตรงและแฝงนัยและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทอ่านในรูปแผนภาพเป็นรายบุคคล โดยเขียนลงในใบงานที่ครูได้แจกไว้ช่วงต้น 2.9 ผู้เรียนเขียนสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของ ความหมายของคำสำคัญ ลงในแบบบันทึกผลการอ่าน
2.4 ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น	2.10 ผู้เรียนตรวจสอบผลการอ่านร่วมกับผู้อื่นโดยพิจารณาจากแผนภาพในกลุ่มย่อยที่แบ่งไว้ในตอนต้น หากข้อมูลไม่ครบถ้วน สามารถเปลี่ยนกลวิธีการอ่านใหม่ และเพิ่มเติมข้อมูลลงในแผนภาพ
3.ขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การอ่าน 3.1 ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน	3.1 ผู้เรียนร่วมกันเลือกแผนภาพจากการนำเสนอในกลุ่มย่อยมาอภิปรายแลกเปลี่ยนสาระที่ได้จากบทอ่านและกลวิธีที่ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ 3.2 ผู้เรียนทบทวนและปรับปรุงแผนภาพที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ความหมายของตนเอง จากการอภิปรายผลการอ่านและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่านคนละ 1 ประเด็น
3.2 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม	3.3 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันตรวจสอบการอ่านอีกครั้งในด้านความถูกต้องของสาระสำคัญในบทอ่านหน้าชั้นเรียนโดยผู้สอนตั้งคำถามและสุ่มผู้เรียนตอบเป็นรายบุคคล 3.4 ผู้สอนตั้งประเด็นเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และคุณค่าข้อคิดที่ได้จากบทอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม
3.3 ผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่าน	3.5 ผู้เรียนเขียนสรุปข้อมูลเพิ่มเติมในรายละเอียดที่ตนยังเขียนไม่สมบูรณ์ลงในแบบบันทึกผลการอ่านที่ผู้สอนแจกไว้ในตอนต้นชั่วโมง

* หมายเหตุ ประเภทของการอ่านที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในงานวิจัยมี 4 ประเภท ได้แก่

1. สารคดี ได้แก่ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีอัตชีวประวัติ และสารคดีวิชาการ
2. เรื่องสั้น ได้แก่ ประเภทแสดงลักษณะตัวละคร ประเภทสร้างบรรยากาศ และประเภทให้แนวคิด
3. กวีนิพนธ์ ได้แก่ โคลง ฉันท์ และกลอน
4. บทความวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ การวิจัยเชิงพรรณนา และการวิจัยเชิงทดลอง

กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและ กลวิธีฝังสัมพันธ์ของ ความหมายแสดงให้เห็นว่าในแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กับแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธี ฝังสัมพันธ์ของความหมาย ผู้วิจัยจึงได้สรุปเชื่อมโยงหลักการของรูปแบบ ขั้นตอนการจัดการเรียน การสอนของรูปแบบที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ แสดงดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 9 การเชื่อมโยงหลักการของรูปแบบ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

จากภาพที่ 10 สรุปได้ว่า หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ การเรียนรู้กลวิธีการอ่านจากต้นแบบและเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่าน การเรียนรู้บทอ่านจากการเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินการอ่านโดยแลกเปลี่ยนความรู้ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย และขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน

เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นให้ความสำคัญกับการฝึกอ่านตามต้นแบบ โดยเน้นต้นแบบที่เป็นบุคคล ได้แก่ ผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ และเพื่อนที่มีความสามารถในการอ่าน รวมถึงการศึกษาจากสื่อการสอนประเภทวีดิทัศน์กลวิธีการอ่านที่มีคุณภาพ ดังนั้น การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้จากต้นแบบและบทบาทของต้นแบบ

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาทผู้สอน
<p>1. ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ</p> <p>1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญทบทวนเกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน</p> <p>1.2 ต้นแบบเสนอและสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน</p> <p>1.3 ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านตามต้นแบบ</p>	<p>1. ต้นแบบ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ครู และสื่อการสอน ให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน และเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมของผู้เรียนกับบทอ่าน</p> <p>2. ต้นแบบอธิบายการใช้กลวิธีการอ่านเพื่อความเข้าใจประเภทต่าง ๆ แก่ผู้เรียนและสาธิต</p> <p>3. ต้นแบบจัดกิจกรรมและฝึกวิเคราะห์ประเภทการอ่าน</p> <p>4. ต้นแบบดูแลตอบคำถามระหว่างฝึกปฏิบัติการใช้กลวิธี</p>	<p>1. เตรียมเนื้อหา กิจกรรม ตัวบทอ่าน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบทอ่านแต่ละประเภท</p> <p>2. ทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียนเพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการอ่าน</p> <p>3. การทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเป็นแบบอย่างในการฝึกใช้กลวิธีในการอ่านแต่ละประเภท</p> <p>4. การซักถาม ทบทวนประเภทของการอ่าน</p>
<p>2. ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย</p> <p>2.1 ผู้เรียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน</p> <p>2.2 ผู้เรียนอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ</p>	<p>1. ต้นแบบยกตัวอย่างคำสำคัญในบทอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกระบุความรู้เดิมเกี่ยวกับคำดังกล่าว</p> <p>2. ต้นแบบตอบคำถามระหว่างที่ฝึกปฏิบัติ</p> <p>3. ต้นแบบอธิบายและให้คำแนะนำ ตรวจสอบการใช้</p>	<p>1. ผู้สอนทบทวนและสรุปกลวิธีที่ต้นแบบนำเสนอ</p> <p>2. ผู้สอนให้คำแนะนำและสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่นตามหัวข้อเรื่องที่อ่านเพื่ออธิบายขยายความเข้าใจ</p>

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาทผู้สอน
<p>2.3 ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย</p> <p>2.4 ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น</p>	<p>กลวิธีการอ่านของผู้เรียนระหว่างฝึกปฏิบัติ</p>	<p>3. ผู้สอนถามความรู้เดิมของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับบทอ่าน</p> <p>4. ผู้สอนซักถามคำถามเกี่ยวกับบทอ่าน ในด้านผู้เขียน และเนื้อหา</p> <p>5. ผู้สอนกระตุ้นด้วยคำถาม และนำการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนคิดถึงคำศัพท์ สำนวนภาษา และข้อความที่มีความเกี่ยวข้องกับบทอ่าน และให้คำแนะนำเพื่อนำมาจัดหมวดหมู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์ของความหมาย</p> <p>6. ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการประเมินการอ่าน พร้อมทั้งจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน</p>
<p>3.ขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน</p> <p>3.1 ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน</p> <p>3.2 ครูตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม</p> <p>3.3 ผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่าน</p>	<p>1. ต้นแบบดูแลความเรียบร้อยและตอบคำถามระหว่างที่ฝึกปฏิบัติ</p> <p>2. การแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์ ผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่านระดับดีจะเป็นต้นแบบในการแนะนำกลวิธีการอ่านที่ตนประสบความสำเร็จในการอ่านให้กับผู้เรียนคนอื่น</p>	<p>1. ครูจัดกลุ่มผู้เรียนแบบคละความสามารถกลุ่มละ 3-5 คน</p> <p>2. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรม และควบคุมชั้นเรียนให้เป็นที่ยอมรับ</p> <p>3. ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเตรียมรายละเอียดของผังสัมพันธ์ฯ</p>

บทบาทของต้นแบบและผู้สอนในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนเป็นการอธิบายบทบาทในการเป็นต้นแบบ การให้คำชี้แนะ และการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทของการเป็นต้นแบบด้านการอ่าน ซึ่งการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้สอน

จะต้องพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องของสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากต้นแบบ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกต้นแบบ โดย Simmons (1998: 50); Mehdian (2009: 6); Smith (2009: 46); Clutterbuck et al. (2012: 4-7); Hudson et al. (2013) กล่าวถึง เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เป็นต้นแบบควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ต้นแบบที่เป็นผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ ต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่สอน สามารถแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนและสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนได้ มีเทคนิคกลวิธีในการเรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสารนำประเด็นอภิปรายได้
2. ต้นแบบที่เป็นผู้เรียน ต้องเป็นผู้มีความสามารถในการอ่านระดับดี สามารถถ่ายทอดเนื้อหาและกลวิธีการอ่านให้แก่ผู้เรียนคนอื่น ๆ ได้
3. ต้นแบบที่เป็นสื่อวีดิทัศน์ ต้องมีลักษณะเนื้อหาที่สอดคล้องกับเรื่องที่จะสอน สามารถแสดงการสาธิต อธิบาย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความน่าสนใจ ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่านได้

3.4 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย ดำเนินการทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังการจัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อน และหลังการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
2. การประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบบันทึกผลการอ่านและตรวจด้วยเกณฑ์การประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีแนวทางในการดำเนินการดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปแนวทางการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	สิ่งที่ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม	การวัดและประเมินผล
<p>1. ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ</p> <p>1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญ ทบทวนเกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน</p> <p>1.2 ต้นแบบเสนอและสาธิตการใช้กลวิธีิการอ่าน</p> <p>1.3 ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านตามต้นแบบ</p>	<p>1. ต้นแบบ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ครู และสื่อการสอน ให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีิการอ่าน</p> <p>2. ต้นแบบอธิบาย การใช้กลวิธีิการอ่านเพื่อความเข้าใจประเภทต่าง ๆ แก่ผู้เรียนและสาธิต</p> <p>3. ต้นแบบจัดกิจกรรม และฝึกวิเคราะห์ประเภท การอ่าน</p> <p>4. ต้นแบบดูแลตอบคำถามระหว่างฝึกปฏิบัติการใช้กลวิธีิ</p>	<p>1. เตรียมเนื้อหา กิจกรรม ตัวบทอ่าน และสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ให้สอดคล้องกับบทอ่านแต่ละประเภท</p> <p>2. ทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียนเพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการอ่าน</p> <p>3. การทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบอย่างในการฝึกใช้กลวิธีิในการอ่านแต่ละประเภท</p> <p>4. การซักถาม ทบทวน ประเภทของการอ่าน</p>	<p>1. ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบทอ่านเชิงวิเคราะห์ แนวทางการอ่านและประเมินผลตามกิจกรรมที่ผู้สอนจัดให้</p> <p>2. การทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียน โดยการฟังบรรยาย หรือสะท้อนประสบการณ์เกี่ยวกับ การอ่านงานเขียน ประเภทต่าง ๆ</p> <p>3. สังเกต และจดบันทึก รายละเอียดการใช้กลวิธีิ การอ่าน</p>	<p>1. ด้านการวิเคราะห์ ส่วนประกอบของงานเขียน</p> <p>1.1 การวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน</p>	<p>1. ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการตอบคำถาม โดยใช้การสังเกต และการบันทึกพฤติกรรม</p> <p>2. การตรวจบันทึกผล การอ่านของผู้เรียน</p>

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้	บทบาทต้นแบบ	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	สิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	การวัดและประเมินผล
<p>การสอน</p> <p>2. ขนอ่านและเชื่อมโยง</p> <p>ความหมาย</p> <p>2.1 ผู้เรียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน</p> <p>2.2 ผู้เรียนอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลยุทธ์การอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ</p> <p>2.3 ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพัทธ์ของความรู้เดิม</p> <p>2.4 ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น</p>	<p>1. ต้นแบบยกตัวอย่างคำสำคัญในบทอ่านเพื่อให้ผู้เรียนฝึกระบุความรู้เดิมเกี่ยวกับคำดังกล่าว</p> <p>2. ต้นแบบตอบคำถามระหว่างที่ฝึกปฏิบัติ</p> <p>3. ต้นแบบอธิบายและให้คำแนะนำ ตรวจสอบการใช้กลยุทธ์การอ่านของผู้เรียนระหว่างฝึกปฏิบัติ</p>	<p>1. ผู้สอนทบทวนและสรุปกลยุทธ์ที่ต้นแบบนำเสนอ</p> <p>2. ผู้สอนให้คำแนะนำและสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่นตามหัวข้อเรื่องที่อ่านเพื่ออธิบายขยายความเข้าใจ</p> <p>3. ผู้สอนถามความรู้เดิมของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับบทอ่าน</p> <p>4. ผู้สอนซักถามคำถามเกี่ยวกับบทอ่าน ในด้านผู้เขียน และเนื้อหา</p> <p>5. ผู้สอนกระตุ้นด้วยคำถาม และนำ</p> <p>การอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนคิดถึงคำศัพท์ จำนวน ภาษา และข้อความที่มีความเกี่ยวข้องกับบทอ่านและให้คำแนะนำเพื่อ</p>	<p>1. ผู้เรียนเลือกใช้กลยุทธ์การอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบไปประยุกต์ใช้ในแต่ละขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์</p> <p>2. ผู้เรียนสรุปคำศัพท์จำนวน และข้อความสำคัญที่พบในบทอ่าน เพื่อใช้ในการอภิปราย</p> <p>3. ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญของบทอ่าน</p> <p>4. ผู้เรียนอธิบายความหมายของคำที่เป็นประเด็นหัวข้อหลัก และหัวข้อรองลงในผังความสัมพัทธ์ของ</p> <p>ความหมาย</p> <p>5. ผู้เรียนเชื่อมโยงความสัมพัทธ์ข้อความที่ได้จากบทอ่านมา นำมาจัดหมวดหมู่ข้อความที่มี</p>	<p>การส่งเสริม</p> <p>1.2 การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง</p> <p>1.3 การวิเคราะห์กลยุทธ์การนำเสนอ</p> <p>1.4 การวิเคราะห์จำนวนภาษา</p> <p>2. ด้านการตีความ</p> <p>2.1 การระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน</p> <p>2.2 การระบุความหมายของคำ</p> <p>2.3 บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน</p>	<p>1. ประเมินความเข้าใจการอ่านจากคุณภาพของแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ของความหมาย</p> <p>2. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม</p> <p>3. การตรวจบันทึกผล การอ่านของผู้เรียน</p>

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ การสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	สิ่ง que ผู้เรียนได้รับ การส่งเสริม	การวัดและประเมินผล
		<p>นำมาจัดหมวดหมู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์ของความหมาย</p> <p>6. ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของ</p> <p>การประเมินการอ่านพร้อมทั้งจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน</p>	<p>ความสัมพันธ์ของ</p> <p>ความหมายเป็นแผนภาพ</p>		

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ การสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	สิ่งที่ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม	การวัดและประเมินผล
<p>3. ขั้นตอนตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์</p> <p>3.1 ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน</p> <p>3.2 ผู้สอนตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม</p> <p>3.3 ผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่าน</p>	<p>1. ต้นแบบดูแลความเรียบร้อยและตอบคำถามระหว่างที่ฝึกปฏิบัติ</p> <p>2. การแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์ ผู้เรียนที่มีความสามารถใน การอ่านระดับดีจะเป็นต้นแบบในการแนะนำ กลวิธีการอ่านที่ตนเองประสบความสำเร็จใน การอ่านให้กับผู้เรียนคนอื่น</p>	<p>1. ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียน แต่ละกลุ่ม 3 -5 คน</p> <p>2. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการ ดำเนินกิจกรรม และควบคุมชั้นเรียนให้เป็นที่เรียบร้อย</p> <p>3. ผู้สอนจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมรายละเอียดของฝั่งสัมพันธ์</p>	<p>1. ผู้เรียนเข้ากลุ่มตามที่ผู้สอนกำหนดให้</p> <p>2. ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงข้อมูลที่ได้รับมา จาก การอ่านของแต่ละพร้อมทั้งตรวจสอบและประเมินผลการอ่าน เพื่อ ทบทวนความเข้าใจ</p> <p>3. ผู้เรียนทบทวนและปรับปรุงแผนภาพของตนเองโดยวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านและการเปลี่ยนแปลงวิธีการอ่าน</p>	<p>3. ด้านการแสดงความคิดเห็น</p> <p>3.1 ความสามารถในการแสดงรู้และความคิดเห็นตามมุมมองของผู้อ่าน</p> <p>3.2 การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความ คิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ</p> <p>3.3 การอธิบายการนำแนวคิดจากบทอ่านไปใช้</p>	<p>1. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้ การสังเกตและบันทึก พฤติกรรม</p> <p>2. การตรวจบันทึกผล การอ่านของผู้เรียน</p>

4. การจัดทำเอกสารรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อบรรจุแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การประเมินผลไว้ ดังนี้

4.1 เอกสารรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย

- 1) ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ
- 2) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน
- 3) จุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนการสอน
- 4) ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้
- 5) แนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้
- 6) เงื่อนไขในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

4.2 เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ตามที่ผู้วิจัยศึกษาคำอธิบายรายวิชาการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ จากหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2555 แล้วเลือกประเภทของงานเขียน 4 ประเภทมาทดลองสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ความหมาย จำนวน 12 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 36 ชั่วโมง ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้และจำนวนชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	การอ่านสารคดี (ท่องเที่ยว)	3
2	การอ่านสารคดี (วิชาการ)	3
3	การอ่านสารคดี (อัตชีวประวัติ)	3
4	การอ่านเรื่องสั้น (เน้นแนวคิด)	3
5	การอ่านเรื่องสั้น (เน้นบรรยากาศ)	3
6	การอ่านเรื่องสั้น (เน้นตัวละคร)	3
7	การอ่านกวีนิพนธ์ (กลอน)	3
8	การอ่านกวีนิพนธ์ (กาพย์)	3
9	การอ่านกวีนิพนธ์ (โคลงสี่สุภาพ)	3
10	การอ่านบทความวิจัย (เชิงคุณภาพ)	3
11	การอ่านบทความวิจัย (เชิงปริมาณ)	3
12	การอ่านบทความวิจัย (แบบผสมผสาน เชิงคุณภาพและปริมาณ)	3
รวมเวลาทั้งสิ้น		36

ผู้วิจัยเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย จำนวน 12 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนคาบ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ในแผนการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนา

5. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

เมื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยนำร่างของรูปแบบการเรียนการสอนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนพร้อมแบบประเมินเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน จำนวน 7 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอน มีรายละเอียด ดังนี้

5.1.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านรูปแบบการเรียนการสอน

ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนเนื้อหาครอบคลุมแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน และการวัดและประเมินตรงตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

5.1.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องบทอ่าน เช่น “ในการฝึกอ่านในแต่ละสัปดาห์เดิมใช้บทอ่าน 3 เรื่อง ปรับเป็น 1-2 เรื่อง” เนื่องจากการฝึกทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้เรียนจะใช้เวลาในการอ่านและการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ยังเสนอแนะเรื่องการใช้กลวิธีในการอ่านของต้นแบบ เช่น “ผู้วิจัยควรสอบถามกลวิธีในการอ่านของต้นแบบก่อนเริ่มสอน เพื่อผู้สอนจะได้ทำความเข้าใจและแนะนำผู้เรียนได้ในเวลาที่ฝึกอ่านตามต้นแบบ”

ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาดำเนินการปรับแก้รายละเอียดในขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปทดลองใช้ในขั้นตอนต่อไป (รายละเอียดปรับแก้ดูในข้อ 6)

5.2 ผู้วิจัยปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในการกำหนดกิจกรรมการอ่านบทอ่าน 1-2 เรื่อง และวางแผนก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยการสอบถามกลวิธีในการอ่านของต้นแบบก่อนเริ่มสอนเพื่อเตรียมความพร้อมและความชัดเจนของขั้นตอนการอ่านกลวิธีแต่ละวิธี แล้วจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ชั้นปีที่ 2 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อ

ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในสภาพการเรียนการสอนจริง แล้วนำผลจากการทดลองสอนมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 2 ครั้ง ดังนี้

5.2.1 ผลการทดลองสอนครั้งที่ 1 พบว่าการจัดการเรียนการสอนใช้เวลาานานกว่า 3 ชั่วโมงตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ผู้วิจัยสังเกตว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ใช้กลวิธีการอ่านตามที่ต้นแบบแนะนำ หลังจากการฝึกตามต้นแบบเสร็จสิ้นลง ผู้เรียนยังคงใช้วิธีการอ่านแบบเดิม ๆ ผู้วิจัยจึงได้กระตุ้นเตือนให้ใช้กลวิธีการอ่าน เมื่อผู้เรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับบทอ่านและบอกขั้นตอนของกลวิธีการอ่านอีกครั้ง และผู้เรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้ความรู้เดิมในการทำความเข้าใจคำสำคัญ ผู้วิจัยจึงแนะนำการสืบค้นข้อมูลประกอบจากอินเทอร์เน็ต และอธิบายโดยการยกตัวอย่างเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำดังกล่าวให้แก่ผู้เรียน ในส่วนของการเขียนแผนภาพเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่เขียนแผนภาพทำให้การอธิบายแลเปลี่ยนข้อคิดเห็นในกลุ่มย่อยผู้เรียนอธิบายความเข้าใจเกี่ยวกับบทอ่านไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะในการอธิบายควรมีแผนภาพเป็นตัวช่วยในการสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับบทอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนนำเสนอประเด็นข้อมูลในบทอ่านได้อย่างมีเหตุผลและมีข้อมูลมาสนับสนุน

5.2.2 ผลการทดลองสอนครั้งที่ 2 พบว่า ผู้วิจัยสามารถจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนการสอนได้ตามเวลาที่กำหนด โดยผู้วิจัยคัดเลือกบทอ่านที่มีความเหมาะสมในด้านความยากง่าย และความสั้นยาวของบทอ่านแต่ละประเภท จำนวน 2 บทอ่านต่อ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนส่วนใหญ่เริ่มใช้กลวิธีการอ่านจากต้นแบบหลังการฝึกปฏิบัติ และเขียนแผนภาพเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายได้ โดยนำแผนภาพดังกล่าวมาอธิบายร่วมกันในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ได้

หลังจากผู้วิจัยทดลองสอนทั้ง 2 ครั้ง ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองสอนมาปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนขั้นตอนที่ 1 ชั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ โดยให้มีขั้นตอนที่กระชับเหมาะสมกับเวลาในการฝึกปฏิบัติการอ่านเชิงวิเคราะห์ เนื่องจากขั้นตอนย่อยที่ 1.1 มีการบรรยายให้ความรู้แก่ผู้เรียน ซึ่งใช้เวลานาน ผู้เรียนบางคนมีความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทบทอ่านอยู่แล้ว ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญควรทบทวนพอสังเขป ดังนี้

ขั้นตอนย่อย 1.1 ปรับจาก

“ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้พื้นฐานประเภทของบทอ่าน” เป็น

“ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน”

6. การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ

ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ และนำผลจากการทดลองสอนมาพิจารณาและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ในการทดลองเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 5 การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ

เอกสาร	ข้อมูลเดิม	การปรับแก้ไข
รูปแบบการเรียนการสอน	<p>ปรับปรุงขั้นตอนการเรียนการสอนจาก</p> <p>“ขั้นที่ 1 ชั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ เป็นขั้นที่ต้นแบบอธิบายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน และแนะนำกลวิธีในการอ่านให้ผู้เรียนสังเกตและเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียน วิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน ซึ่งผู้เรียนจะต้องอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยมีต้นแบบคอยชี้แนะและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน</p> <p>1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้พื้นฐานประเภทของบทอ่าน ต้นแบบคำถามเกี่ยวกับประเภทของงานเขียนที่ผู้เรียนเคยศึกษามาแล้ว และอธิบายความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียน โครงสร้างของงานเขียนเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการอ่านงานเขียนและอธิบายงานเขียนแต่ละประเภทได้”</p>	<p>ผู้วิจัยได้แก้ไข เป็น</p> <p>“ขั้นที่ 1 ชั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ เป็นขั้นที่ต้นแบบทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน และแนะนำกลวิธีในการอ่านให้ผู้เรียนสังเกตและเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียน วิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน ซึ่งผู้เรียนจะต้องอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยมีต้นแบบคอยชี้แนะและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน</p> <p>1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน ต้นแบบคำถามเกี่ยวกับประเภทของงานเขียนที่ผู้เรียนเคยศึกษามาแล้ว และอธิบายความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียน โครงสร้างของงานเขียนเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการอ่านงานเขียนและอธิบายงานเขียนแต่ละประเภทได้”</p>

เอกสาร	ข้อมูลเดิม	การปรับแก้ไข
เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน	<p>1. หลังการทดลองสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ต้นแบบมีการนำเสนอกลวิธีการอ่านที่หลากหลาย</p> <p>2. คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนไม่ระบุเกณฑ์การพิจารณาเลือกต้นแบบ</p>	<p>1. ผู้วิจัยได้รวบรวมกลวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับประเภทของงานเขียน มาอธิบายไว้ในคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนและยกตัวอย่างบทอ่านที่สามารถนำมาฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ดีไว้ส่วนท้ายของคู่มือดังกล่าว</p> <p>2. ผู้วิจัยได้เพิ่มหัวข้อเกณฑ์การพิจารณาเลือกต้นแบบในคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน</p>
แผนการจัดการเรียนรู้	<p>ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>ขั้นตอนย่อยที่ 1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้พื้นฐานประเภทของบทอ่าน ที่กำหนดให้อ่าน “บทอ่านขนาดสั้นที่กำหนดให้ 2 บทอ่าน พร้อมทั้งฝึกการวิเคราะห์ประเภทของบทอ่าน และเขียนระบุชื่อประเภทแต่ละบทอ่านนั้นกำกับไว้คู่กัน”</p>	<p>ผู้วิจัยได้แก้ไข เป็น “บทอ่านขนาดสั้นที่กำหนดให้ 1 บทอ่าน” และผู้วิจัยจัดลำดับเนื้อหาในการสอนตามความยากง่ายของบทอ่านแต่ละประเภท</p>

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย

1. การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

1.1 การกำหนดประชากร

การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย ผู้วิจัยกำหนดให้ประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

จันทร์เกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สาขาวิชาภาษาไทย เป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นตัวแทนของผู้เรียนที่ผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผ่านการเรียนวิชาภาษาไทยมาอย่างน้อยเป็นเวลา 6 ปี จากการเรียนในระดับมัธยมศึกษา บริบทนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีลักษณะของผู้เรียนเช่นเดียวกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในด้านความรู้ความสามารถที่ใกล้เคียงกัน โดยพิจารณาจากคะแนนการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ด้านเพศและวัยที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น จึงเป็นกลุ่มผู้เรียนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ทักษะทางภาษาไทยในระดับที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ นักศึกษาดังกล่าวจะต้องออกไปประกอบวิชาชีพที่ต้องอาศัยความชำนาญในการอ่าน จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อใช้ในการเรียนรู้และการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงได้กลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม จากผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ของคณะครุศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ข้อจำกัดของการวิจัยที่ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ และไม่สามารถใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อจัดเข้ากลุ่มได้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ มีผู้เรียนเพียงกลุ่มเดียวตามจำนวนผู้ลงทะเบียน

2. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเกณฑ์การประเมินแบบบันทึกผลการอ่านของผู้เรียน (reading log) การดำเนินการสร้างเครื่องมือแต่ละฉบับมีดังนี้

2.1 แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษาค้นคว้าด้านงานเขียนประเภทต่าง ๆ เพื่อคัดเลือกงานเขียนที่มีความเหมาะสมและกำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบ

2.1.2 สร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน โดยทั้ง 2 ฉบับ มีลักษณะคู่ขนานกัน กล่าวคือ เนื้อหาของบทอ่านเป็นประเภทเดียวกัน มีรูปแบบข้อสอบและจำนวนข้อคำถามเท่ากันและมีค่าความยากง่ายใกล้เคียงกัน แบบทดสอบมีลักษณะเป็นแบบสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 38 ข้อ และอัตนัยจำนวน 12 ข้อ รวม 50 คะแนน โดยสังเคราะห์ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักวิชาการด้านการอ่าน (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2545: 530; สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์, 2548; Teaching and Learning Center, 2013; Alder and Doren, 1972) ดังนี้

1) ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน คือ ความสามารถในการระบุรูปแบบงานเขียน การวิเคราะห์เนื้อหาได้ถูกต้องตามประเภทของงานเขียน การวิเคราะห์กวีวิธีการนำเสนอ และการวิเคราะห์สำนวนภาษาของข้อความ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่กำหนด

2) ด้านการตีความ คือ ความสามารถในการระบุทัศนคติของผู้เขียน อารมณ์ และความรู้สึกในบทอ่าน การระบุความหมายของคำ การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ถูกต้อง

3) ด้านการแสดงความคิดเห็น คือ ความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ และอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้

เนื้อหาที่นำมาออกแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ มีความคู่ขนานกัน โดยมาจากรรณกรรม เยาวชน นิตยสาร วารสาร และบทความจากอินเทอร์เน็ต โดยพิจารณาจากประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับจากการอ่าน และเนื้อเรื่องที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งครอบคลุมประเภทของการอ่าน 4 ประเภท คือ สารคดี เรื่องสั้น กวีนิพนธ์และบทความวิจัย ซึ่งมาจากการสังเคราะห์รายวิชาการอ่านในหลักสูตรระดับอุดมศึกษาถึงประเภทงานเขียนที่นักศึกษาระดับอุดมศึกษาควรอ่าน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552; มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2552; มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

2556; มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2555; มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555) โครงสร้างของแบบทดสอบและรายละเอียดของเนื้อหาแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 โครงสร้างของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

องค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	ข้อสอบปรนัย		ข้อสอบอัตนัย		รวม
	จำนวน	ข้อที่	จำนวน	ข้อที่	
1. ด้านการวิเคราะห์					
ส่วนประกอบของงานเขียน					
1) การวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน	4	1, 13, 25, 39	-	-	4
2) การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง	9	2, 3, 14, 15, 26, 27, 40, 41, 42	-	-	9
3) การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ	7	4, 16, 17, 28, 29, 31, 43	-	-	7
4) การวิเคราะห์สำนวนภาษา	4	5, 18, 30, 44	-	-	4
2. ด้านการตีความ					
1) การระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน	4	6, 19, 34, 45	-	-	4
2) การระบุความหมายของคำ	6	7, 8, 21, 32, 33, 46	-	-	6
2) การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน	4	9, 20, 35, 47	-	-	4
3. ด้านการแสดงความคิดเห็น					
1) ความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน	-	-	4	10, 22, 36, 48	4
2) การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ	-	-	4	11, 23, 37, 49	4
3) การอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้	-	-	4	12, 24, 38, 50	4
รวม	38	-	12	-	50

2.1.3 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ข้อให้ 0 คะแนน

2.1.4 นำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้อง ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 7 ท่าน

(รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์ของการทดสอบ (Item - objective congruence : IOC)

2.1.5 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์พบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นว่าข้อสอบในแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดทั้ง 3 ด้าน และผู้เชี่ยวชาญได้ให้เสนอแนะในการปรับจำนวนข้อสอบเพิ่มขึ้นจาก 40 ข้อ เป็น 50 ข้อ เพื่อวัดการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ และการระบุความหมายของคำ นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้ปรับข้อคำถามให้มีความชัดเจน เช่น “ข้อใดมีเนื้อหาแตกต่างจากข้ออื่น” เป็น “ข้อใดมีเนื้อหาความเปรียบแตกต่างจากข้ออื่น” และ “บทอ่านข้างต้นมีรูปแบบใด เพราะเหตุใด” เป็น “บทอ่านข้างต้นเป็นรูปแบบใด เพราะเหตุใด” รวมทั้งปรับตัวเลือกข้อถูกและตัวลวงให้เหมาะสม เพื่อให้ข้อสอบมีความยากง่ายและมีอำนาจจำแนกเหมาะสมกับผู้เรียน ดังนี้

แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ข้อ 3 ปรับตัวเลือกข้อ ง จาก

“บรรยายและบุคลาธิษฐาน” เป็น

“บรรยายและพรรณนา”

ข้อ 32 ปรับตัวเลือกข้อ ข จาก

“ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนการสอน” เป็น

“ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน”

ข้อ 34 ข้อ ค เขียนขยายคำว่า “ความเหมาะสม ชัดเจน”

“สำนวนภาษามีความเหมาะสม ชัดเจน” เป็น

“ใช้ภาษาระดับทางการยกตัวอย่างได้ชัดเจน”

ข้อ 37 ปรับตัวเลือกข้อ ง จาก

“เพื่อการศึกษาผลกระทบของการใช้ชุดการเรียนที่มีต่อทักษะภาษา” เป็น

“เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการเรียนที่มีต่อทักษะภาษา”

แบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ข้อ 11 ปรับตัวเลือกข้อ ค จาก

“เรื่องสั้น ประเภทให้มุ่งเสนอความคิด เพราะต้องการแสดงแนวคิดเป็นสำคัญ” เป็น

“เรื่องสั้น ประเภทให้แนวคิด เพราะต้องการแสดงแนวคิดเป็นสำคัญ”

ข้อ 22 ปรับคำตอบจากข้อ ข เป็นข้อ ค

“ผลดีแห่งการเจริญสติ” เป็น

“การรู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับฐานะ”

ข้อ 25 ปรับตัวเลือกข้อ ง จาก

“อุปสรรค ทางออกของปัญหา” เป็น

“อุปสรรค ความหวังในการปัญหา”

ข้อ 26 ปรับตัวเลือกข้อ ค มีแตกต่างจากข้ออื่นชัดเจน จาก

“กลัวความมืดมิด” เป็น

“ให้ตั้งใจเป็นกุศล”

2.1.6 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์แบบปรนัยฉบับก่อนเรียนและหลังเรียนให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.0 (ประภาพรรณ เส็งวงศ์, 2550 : 70) โดยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ฉบับก่อนเรียนมีจำนวนข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ 42 ข้อ และฉบับหลังเรียน 44 ข้อ ผู้วิจัยได้ออกข้อสอบเพิ่มฉบับก่อนเรียนมีจำนวน 8 ข้อ และฉบับหลังเรียน 6 ข้อ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา และนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองแต่มีความสามารถในวิชาภาษาไทยใกล้เคียงกับตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจข้อคำถาม จากนั้นนำมาตรวจคะแนนและคำนวณค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรของ คูเดอร์ริชาร์ดสัน 20 (KR-20) กำหนดค่าความเที่ยงให้มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แล้วคำนวณหาค่าความยากง่าย (level of difficulty of the items) และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ (discrimination power of the items) การวิเคราะห์ข้อสอบนี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ TAP (test analysis program) คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.22-0.88 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.78 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.79 และหลังเรียนมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.28-0.88 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25-0.71 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82

2.1.7 นำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ ไปใช้พัฒนานักศึกษากลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.2 เกณฑ์การประเมินแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์แบบอัตนัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเกณฑ์การประเมินแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์แบบอัตนัย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเกณฑ์การประเมินข้อสอบประเภทอัตนัยและการประเมินผลการอ่าน

2.2.2 ศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่กำหนดไว้ในงานวิจัย เพื่อนำมากำหนดเกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ด้านการแสดงความคิดเห็น ซึ่งมี 1) ความสามารถในการแสดงความรู้สึกตามมุมมองของผู้อ่าน 2) การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ 3) การอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้ (รายละเอียดโครงสร้างของแบบทดสอบอัปเดตอยู่ในตารางที่ 6)

2.2.3 พัฒนาเกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์กำหนดการให้คะแนน (scoring rubrics) แบบแยกองค์ประกอบย่อยที่มีความครอบคลุมองค์ประกอบความสามารถในการแสดงความคิดเห็นที่กำหนดไว้ในงานวิจัย โดยแบ่งคะแนนเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ดี ปานกลาง และปรับปรุง ผู้วิจัยได้อธิบายความสามารถในแต่ละระดับ เพื่อให้การประเมินผลมีประสิทธิภาพและสามารถบ่งชี้ระดับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ถูกต้อง

ตัวอย่างการให้คะแนนในด้านการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

ตารางที่ 7 การให้คะแนนในด้านการแสดงความคิดเห็น

ระดับ	คะแนนที่ได้
ดี	1
ปานกลาง	0.5
ต้องปรับปรุง	0

2.2.4 นำเกณฑ์การประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขด้านความถูกต้อง แล้วผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.5 นำเกณฑ์การประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรง ความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน เสนอแนะดังนี้

1) เกณฑ์ด้านการแสดงความคิดเห็น ข้อ 3.1 จากเดิม “ความสามารถในการแสดงความรู้สึกตามมุมมองของผู้อ่าน” โดยเสนอแนะว่า ความรู้สึกเป็นสิ่งที่ไม่สามารถตัดสินได้ว่าถูกหรือผิด ควรพิจารณาจากเหตุผลที่ตอบว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องหรือไม่

ปรับปรุงดังนี้

ข้อ 3.1 “ความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน”

2) ควรปรับเกณฑ์การประเมิน ข้อ 3.2 “การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ” การให้คะแนน 1 คะแนน และ 0.5 คะแนน มีความกำกวมชัดเจน ดังนี้

1 คะแนน - แสดงความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และมีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับเนื้อหา โดยยกตัวอย่างจากบทอ่านที่สัมพันธ์กัน

0.5 คะแนน - แสดงความคิดสำคัญของเรื่องไม่ชัดเจน ความคิดยังไม่รอบด้าน และขาดเหตุผลประกอบความคิด

ปรับปรุงดังนี้

1 คะแนน - แสดงความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และมีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับเนื้อหา โดยยกตัวอย่างจากบทอ่านที่สัมพันธ์กัน

0.5 คะแนน - แสดงความคิดสำคัญของเรื่องได้ และเขียนแสดงความคิดยังไม่รอบด้าน และขาดรายละเอียดในการอธิบายเหตุผลประกอบความคิด

2.2.6 ผู้วิจัยปรับแก้ไขเกณฑ์ตามคำแนะนำ แล้วนำเกณฑ์ดังกล่าวไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ชั้นปีที่ 2 โดยนำผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ในข้อ 10-12 ข้อ 22-24 ข้อ 36-38 และข้อ 48-50 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนการอ่านจำนวน 2 ท่าน จากนั้นหาค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) แล้วนำมาคำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าความยากง่าย (level of difficulty of the items) และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ (discrimination power of the items) ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์แบบอัตนัยก่อนเรียนมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.25-0.70 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23-0.72 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.79 และหลังเรียนมี

ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.66-0.71 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.43-0.50 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.81 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพต้องมีค่าความยากง่ายอยู่ที่ระหว่าง .20-.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 และมีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

2.3 แบบบันทึกผลการอ่านของผู้เรียน (reading log)

แบบบันทึกผลการอ่านของผู้เรียน เพื่อผู้วิจัยได้ศึกษาพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนในช่วงเวลาที่ดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยให้ผู้เรียนเขียนบันทึกผลการอ่านเอง เมื่อสิ้นสุดการเรียนในแต่ละชั่วโมง

การพัฒนาแบบบันทึกผลการอ่าน (reading log) มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และตำราที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนบันทึกผลการอ่าน (reading log)

2.3.2 กำหนดวิธีการวัดคุณลักษณะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้วิธีการให้ผู้เรียนส่งผลงานการเขียนบันทึกผลการอ่านหลังจากการอ่านและการทำแผนภาพ โดยให้ผู้เรียนเขียนอธิบายรายละเอียดของบทอ่านตามประเด็นที่ระบุไว้ตามความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1) ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน คือ การระบุรูปแบบงานเขียน การวิเคราะห์เนื้อหาตามประเภทของงานเขียน การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ และการวิเคราะห์สำนวนภาษาของข้อความ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่กำหนด

2) ด้านการตีความ คือ การระบุทรรศนะของผู้เขียน อารมณ์ และความรู้สึกในบทอ่าน การระบุความหมายของคำ การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ถูกต้อง

3) ด้านการแสดงความคิดเห็น คือ การแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ และอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้

2.3.3 ผู้วิจัยพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งกำหนดการให้คะแนน (scoring rubrics) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยกำหนดสัดส่วนการให้คะแนนตามความสำคัญขององค์ประกอบ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน (20 คะแนน) 2) ด้านการตีความ (15 คะแนน) 3) ด้านการแสดง

ความคิดเห็น (15 คะแนน) และในแต่ละด้านจะแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ตัวอย่างการให้คะแนน ดังนี้

ด้านการวิเคราะห์รูปแบบของงานเขียน (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)

ระดับ	คะแนนที่ได้
ดีมาก	5
ดี	4
ปานกลาง	3
พอใช้	2
ต้องปรับปรุง	1

2.3.4 ผู้วิจัยนำแบบบันทึกผลการอ่านและเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence : IOC) ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบบันทึกผลการอ่านที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5-1.0 โดยแบบบันทึกผลการอ่านอยู่ในเกณฑ์ 12 ข้อ ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในด้านภาษาที่ต้องระบุเกณฑ์ในแต่ละข้อให้มีความแตกต่างกัน แล้วส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความเหมาะสม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แบบบันทึกผลการอ่าน

ข้อ 10 ปรับคำถามจาก

“จงอธิบายความรู้สึกเกี่ยวกับบทอ่านดังกล่าว” เป็น

“จงอธิบายความรู้และความคิดที่นักศึกษามีต่อบทอ่านดังกล่าว พร้อมแสดงเหตุผลประกอบ”

ข้อ 12 ปรับคำถามจาก

“จงระบุข้อคิดที่ได้จากบทอ่านที่นักศึกษาได้รับ” เป็น

“จงระบุข้อคิดที่ได้จากบทอ่านและแนวทางในการนำไปปฏิบัติตน (ยกตัวอย่างประกอบ)”

โครงสร้างของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 8
 ตารางที่ 8 โครงสร้างของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการอ่านเชิงวิเคราะห์

องค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	จำนวนข้อ	คะแนน
1. ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน	4	20
1) การวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน	1	5
2) การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง	1	5
3) การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ	1	5
4) การวิเคราะห์สำนวนภาษา	1	5
2. ด้านการตีความ	3	15
2.1 การระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน	1	5
2.2 การระบุความหมายของคำ	1	5
2.3 การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน	1	5
3. ด้านการแสดงความคิดเห็น	3	15
1) ความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน	1	5
2) การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ	1	5
3) การอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้	1	5
รวม	10	50

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะแบบบันทึกผลการอ่านในแต่ละองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยปรับจากการศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเกณฑ์การประเมินงานเขียนของ OECD (2013); Foose (2012); Bradarich (2012); Miller (1990); Henney (1984); Hafner and Jolly (1972); ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2554); กระทรวงศึกษาธิการ (2553); สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2548); ัญญา สังขพันธานนท์ และคณะ (2548); ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545); วรธนา บัวเกิด (2545); กระทรวงศึกษาธิการ (2546); อัจฉรา วงศ์โสธร (2538); กุสุมา รักษ์มณี และคณะ (2533) มีรายละเอียด ดังนี้

1. **ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน** (20 คะแนน) คือ ความสามารถในการระบุรูปแบบงานเขียน การวิเคราะห์เนื้อหาได้ถูกต้องตามประเภทของงานเขียน การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ และการวิเคราะห์สำนวนภาษาของข้อความ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่กำหนด โดยประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ประการ (9 องค์ประกอบย่อย) ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน (2 องค์ประกอบย่อย: 5 คะแนน) ได้แก่ การระบุประเภทงานเขียน และการอธิบายลักษณะงานเขียนถูกต้องตามองค์ประกอบของงานเขียนแต่ละประเภท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	ระบุประเภทงานเขียนและอธิบายลักษณะงานเขียนได้ถูกต้อง
ดี	ระบุประเภทงานเขียนได้และอธิบายลักษณะงานเขียนได้ไม่ชัดเจน
ปานกลาง	ระบุประเภทงานเขียนได้ แต่อธิบายลักษณะงานเขียนไม่ได้
พอใช้	ระบุประเภทงานเขียนได้ แต่ไม่อธิบายลักษณะงานเขียน
ต้องปรับปรุง	ระบุประเภทงานเขียนและการอธิบายลักษณะงานเขียนไม่ถูกต้อง

1.2 การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง (3 องค์ประกอบย่อย: 5 คะแนน) ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาของงานเขียนตามรูปแบบของงานเขียนแต่ละประเภท การอธิบายรายละเอียดเนื้อเรื่องและแนวคิดในบทอ่าน ระบุข้อมูลเหตุผลและรายละเอียดที่สัมพันธ์กัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	วิเคราะห์เนื้อหาของงานเขียนตามรูปแบบของงานเขียนแต่ละประเภทได้ถูกต้อง อธิบายรายละเอียดสำคัญครบถ้วนทุกประเด็น มีข้อมูล/เหตุผลและรายละเอียดที่สัมพันธ์กัน
ดี	วิเคราะห์เนื้อหาของงานเขียนตามรูปแบบของงานเขียนแต่ละประเภทได้สอดคล้อง อธิบายรายละเอียดสำคัญทุกประเด็น มีข้อมูล/เหตุผลและรายละเอียดมาสนับสนุน
ปานกลาง	วิเคราะห์เนื้อหาได้เป็นบางส่วน อธิบายรายละเอียดสำคัญได้บางประเด็น แต่มีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์อยู่บ้าง
พอใช้	วิเคราะห์เนื้อหาได้ไม่ชัดเจน อธิบายรายละเอียดสำคัญขาดรายละเอียดสำคัญ 1-2 ประเด็น และมีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน
ต้องปรับปรุง	วิเคราะห์เนื้อหาไม่ถูกต้องและไม่อธิบายรายละเอียดเนื้อเรื่องและแนวคิดในบทอ่าน

1.3 การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ (2 องค์ประกอบย่อย: 5 คะแนน) ได้แก่ อธิบายความสอดคล้องของภาษากับเนื้อหาและวัตถุประสงค์งานเขียนแต่ละประเภท และวิเคราะห์กลวิธีในการเขียนของผู้เขียนถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	อธิบายลักษณะของภาษากับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ สอดคล้อง ตามประเภทของงานเขียน และวิเคราะห์กลวิธีในการเขียนของผู้เขียนได้ถูกต้อง
ดี	อธิบายลักษณะของภาษากับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ มีบางประเด็น ไม่สอดคล้อง ตามประเภทของงานเขียน และวิเคราะห์กลวิธีในการเขียนของผู้เขียนได้ถูกต้อง
ปานกลาง	อธิบายลักษณะของภาษากับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ แต่ไม่สอดคล้อง ตามประเภทของงานเขียน และวิเคราะห์กลวิธีในการเขียนของผู้เขียน ไม่ถูกต้อง 1-2 ตำแหน่ง
พอใช้	อธิบายลักษณะของภาษากับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ สอดคล้อง ตามประเภทของงานเขียน แต่วิเคราะห์กลวิธีในการเขียนของผู้เขียน ไม่ถูกต้อง 3-4 ตำแหน่ง
ต้องปรับปรุง	อธิบายลักษณะของภาษา ไม่สอดคล้อง กับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และวิเคราะห์กลวิธีในการเขียนของผู้เขียน ไม่ถูกต้อง

1.4 การวิเคราะห์สำนวนภาษา (2 องค์ประกอบย่อย: 5 คะแนน) ได้แก่ การอธิบายการใช้สำนวนภาษาของผู้เขียนได้ถูกต้องตามความหมาย การวิเคราะห์ความเหมาะสมของสำนวนภาษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีเยี่ยม	ระบุสำนวนภาษาของผู้เขียนได้ ถูกต้อง ตามความหมาย และวิเคราะห์ความเหมาะสมของสำนวนภาษาได้ ถูกต้อง สมเหตุผล
ดีมาก	ระบุสำนวนภาษาของผู้เขียน ได้ ตามความหมาย และวิเคราะห์ความเหมาะสมของสำนวนภาษาได้
ดี	ระบุสำนวนภาษาของผู้เขียนและวิเคราะห์ความเหมาะสมของสำนวนภาษาได้ แต่ไม่ครบถ้วน
พอใช้	ระบุสำนวนภาษาของผู้เขียนและวิเคราะห์ความเหมาะสมของสำนวนภาษา ไม่ถูกต้อง
ต้องปรับปรุง	ไม่ ระบุสำนวนภาษาของผู้เขียน และวิเคราะห์ความเหมาะสมของสำนวนภาษา

2. **ด้านการตีความ** (15 คะแนน) คือ ความสามารถในการระบุพรรณนา อารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียนที่มีต่อบทอ่าน การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และแง่คิดจากเรื่องได้ถูกต้อง โดยประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ประการ (5 องค์ประกอบย่อย) ดังนี้

2.1 การแสดงข้อคิดเห็นของผู้เขียน (2 องค์ประกอบย่อย: 5 คะแนน) ได้แก่ การระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือพรรณนาของผู้เขียน และอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	ระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือพรรณนาของผู้เขียนได้ถูกต้องอย่างชัดเจน และอธิบายอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนได้ถูกต้องสอดคล้องกับบทอ่าน
ดี	ระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือพรรณนาของผู้เขียนได้ และอธิบายอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนได้
ปานกลาง	ระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือพรรณนาของผู้เขียนได้ แต่อธิบายอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนไม่ครบถ้วน
พอใช้	ระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือพรรณนาของผู้เขียนไม่ชัดเจน และการอธิบายอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนไม่ถูกต้อง
ต้องปรับปรุง	ระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือพรรณนาของผู้เขียนไม่ชัดเจน และขาดการอธิบายอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียน

2.2 การแปลความหมายของคำสำคัญ (2 องค์ประกอบย่อย: 5 คะแนน) ได้แก่ ระบุความหมายของคำสำคัญหรือข้อความที่ปรากฏทั้งความหมายตรงและความหมายแฝง และอธิบายสาระสำคัญของคำดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	ระบุความหมายของคำสำคัญหรือข้อความทั้งความหมายตรงและความหมายแฝง และอธิบายสาระสำคัญได้ครบถ้วนถูกต้อง
ดี	ระบุความหมายของคำสำคัญหรือข้อความได้ แต่อธิบายสาระสำคัญได้บางส่วน
ปานกลาง	ระบุความหมายของคำสำคัญหรือข้อความได้ แต่อธิบายสาระสำคัญไม่ครบถ้วน
พอใช้	ระบุความหมายของคำสำคัญหรือข้อความไม่ชัดเจน และอธิบายสาระสำคัญไม่ครบถ้วน
ต้องปรับปรุง	ระบุความหมายของคำสำคัญหรือข้อความไม่ถูกต้อง และไม่สามารถอธิบายสาระสำคัญได้

2.3 การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน (1 องค์กรประกอบย่อย: 5 คะแนน) ได้แก่ การระบุจุดมุ่งหมายในการเขียนของผู้เขียน และความครบถ้วนของข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	ระบุจุดมุ่งหมายในการเขียนของผู้เขียนได้ตรงกับเนื้อหา มีประเด็นครบถ้วนทุกประเด็น
ดี	ระบุจุดมุ่งหมายในการเขียนของผู้เขียนได้สอดคล้องกับเนื้อหา มีประเด็นครบทุกประเด็น
ปานกลาง	ระบุจุดมุ่งหมายในการเขียนของผู้เขียนได้ ระบุประเด็นได้ แต่มีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง
พอใช้	ระบุจุดมุ่งหมายในการเขียนของผู้เขียนได้ แต่ขาดประเด็นสำคัญ 1-2 ประเด็น และมีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่มาก
ต้องปรับปรุง	ระบุจุดมุ่งหมายของผู้เขียนไม่ชัดเจน

3. ด้านการแสดงความคิดเห็น (15 คะแนน) คือ ความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน การอธิบายความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบเหตุผลที่สัมพันธ์กัน และอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้ โดยประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ประการ (5 องค์กรประกอบย่อย) ดังนี้

3.1 การแสดงความรู้และความคิด (2 องค์กรประกอบย่อย: 5 คะแนน) ได้แก่ การอธิบายความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่านอย่างมีเหตุผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	อธิบายความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่านได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และมีเหตุผลที่สัมพันธ์กับบทอ่าน
ดี	อธิบายความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่านได้ และมีเหตุผลประกอบ
ปานกลาง	อธิบายความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่านได้ไม่ครบถ้วน และไม่สัมพันธ์กับเหตุผล
พอใช้	อธิบายความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้ได้ไม่สอดคล้องกับบทอ่าน ขาดการแสดงเหตุผลประกอบ
ต้องปรับปรุง	อธิบายความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่านที่ไม่มีเหตุผล ไม่เกี่ยวข้องกับสาระของบทอ่าน

3.2 การอธิบายความคิดเห็น (2 องค์กรประกอบย่อย: 5 คะแนน) ได้แก่ ความชัดเจนของการแสดงความคิดเห็น และความสอดคล้องของเหตุผลประกอบความคิดโดยยกตัวอย่างจากบทอ่านที่สัมพันธ์กัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	แสดงความคิดเห็นสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และมีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับเนื้อหา โดยยกตัวอย่างจากบทอ่านที่สัมพันธ์กัน
ดี	แสดงความคิดเห็นสำคัญของเรื่องได้ และมีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับเนื้อหา โดยยกตัวอย่างจากบทอ่านที่สัมพันธ์กัน
ปานกลาง	แสดงความคิดเห็นสำคัญของเรื่องได้แต่ไม่ครบทุกประเด็น และมีเหตุผลประกอบความคิดที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา
พอใช้	แสดงความคิดเห็นสำคัญของเรื่องไม่ชัดเจน ความคิดยังไม่รอบด้าน และขาดเหตุผลประกอบความคิด 1-2 ประเด็น
ต้องปรับปรุง	แสดงความคิดเห็นสำคัญของเรื่องไม่ถูกต้อง และขาดเหตุผลประกอบความคิด

3.3 การนำแนวความคิดไปใช้ (1 องค์กรประกอบย่อย: 5 คะแนน) การอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	อธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้ได้ครบถ้วน และสอดคล้องกับบทอ่าน
ดี	อธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้ได้ และสอดคล้องกับบทอ่าน
ปานกลาง	อธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้ได้ และสอดคล้องกับบทอ่าน แต่มีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง
พอใช้	อธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้ได้ และสอดคล้องกับบทอ่านบางประเด็น มีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง 1-2 ประเด็น
ต้องปรับปรุง	อธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้ได้ไม่ครบถ้วน และไม่สอดคล้องกับบทอ่าน

2.3.5 ผู้วิจัยตรวจสอบความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้วิเคราะห์เนื้อหาของบันทึกการอ่านของผู้เรียน 5 คน จำนวน 5 ฉบับ ตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้น และถ่ายเอกสารบันทึกการอ่านทั้ง 5 ฉบับ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ประเมินบันทึกการอ่านของผู้เรียน เพื่อหาค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน ผลการวิเคราะห์มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน .604 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมอีกครั้ง แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดแบบอนุกรมเวลา (The One-Group Time Series Design) ซึ่งเป็นการศึกษากลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว แต่มีการวัดซ้ำตามเวลาที่กำหนดหลายครั้งทั้งก่อน ระหว่างและหลังการทดลองเพื่อดูพัฒนาการ ดังแบบแผนการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 9 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	เวลา					
E-Group	1	2	3	4	5	6
กลุ่มทดลอง	O ₁	O _{2.1}	O _{2.2}	O _{2.3}	O _{2.4}	O ₃

		X				
O ₁	คือ	ผลที่ได้ก่อนการทดลองด้วย แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์				
O _{2.1} O _{2.2} O _{2.3} O _{2.4}	คือ	ผลที่วัดได้ระหว่างการทดลองด้วย 1) แบบบันทึกผลการอ่านของผู้เรียน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการอ่าน				
O ₃	คือ	ผลที่วัดได้หลังการทดลองด้วย แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์				
X	คือ	การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น				

ขั้นตอนการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน มีดังนี้

3.1 การดำเนินการก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยทดสอบก่อนการทดลอง โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 12 สัปดาห์ ซึ่งการดำเนินการวิจัยดำเนินการดังนี้

กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอน โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้สอนประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์จากแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการสอน (pre-test)
2. พิจารณาผลการวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
3. ดำเนินการสอนในชั้นเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นตามแนวทางในรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีผังสัมพันธ์ของความหมาย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ดังนี้

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ เป็นขั้นที่ต้นแบบอธิบายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน และแนะนำกลวิธีในการอ่านให้ผู้เรียนสังเกตและเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียน วิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน ซึ่งผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่านและอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยมีต้นแบบคอยชี้แนะและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน ต้นแบบซักถามเกี่ยวกับประเภทของงานเขียนที่ผู้เรียนเคยศึกษามาแล้วเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิม และอธิบายความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียนเพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการอ่านงานเขียนและอธิบายงานเขียนแต่ละประเภทได้

1.2 *ต้นแบบเสนอและสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน* ต้นแบบให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีในการอ่านและเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่าน และวิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน หรือการให้ผู้เรียนศึกษาจากต้นแบบที่เป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทวีดิทัศน์กลวิธีการสอนอ่านที่มีคุณภาพ ต้นแบบสาธิตการใช้กลวิธีเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตวิธีการและจดบันทึกสรุปขั้นตอนหลักของกลวิธีนั้น ๆ

1.3 *ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านตามต้นแบบ* ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านขนาดสั้นตามขั้นตอนการใช้กลวิธีในการอ่านของต้นแบบ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยชี้แนะและอธิบายขั้นตอนสำคัญอีกครั้ง ต้นแบบหรือผู้สอนซักถามเกี่ยวกับบทอ่านในด้านรูปแบบงานเขียน เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันอธิบายและสรุปประเภทของบทอ่าน

ขั้นที่ 2 *ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย* เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำกลวิธีในการอ่านของต้นแบบมาฝึกอ่านและใช้แก้ปัญหาในการอ่าน โดยผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีในการอ่านที่เหมาะสมมาวิเคราะห์เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษา และฝึกการตีความคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอน

2.1 *ผู้เรียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน* ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านประจำสัปดาห์ ผู้สอนนำเข้าสู่หัวข้อเรื่องที่จะอ่าน โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมและเขียนข้อมูลที่ผู้เรียนแสดงความคิดบนกระดานดำ จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันจัดกลุ่มความคิดให้เป็นหมวดหมู่เพื่อนำกลุ่มความคิดดังกล่าวมาขยายความหมายของคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในกิจกรรมขั้นตอนต่อไป โดยมีผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและตอบข้อซักถามของผู้เรียน

2.2 *ผู้เรียนอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ* ผู้เรียนแต่ละคนนำกลวิธีการอ่านที่ได้จากการเรียนรู้จากต้นแบบและข้อมูลการเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมที่ได้จัดกลุ่มไว้มาอ่านงานเขียนอย่างละเอียด โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ และเสริมต่อการเรียนรู้ จากนั้นผู้เรียนสรุปประเภทของบทอ่าน เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษาที่พบในบทอ่าน

2.3 *ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย* ผู้เรียนแต่ละคนเลือกคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในบทอ่านและเขียนลงในกระดาษเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายจากประสบการณ์เดิมและการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมในรูปแบบภาพ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงทรรศนะของผู้เขียน ความหมายของคำที่แฝงนัย และทราบถึงจุดมุ่งหมายในการเขียน จากนั้นเขียนสรุปแนวคิดหลักที่ได้จากการอ่านแล้วหาข้อมูลมาสนับสนุน

รายละเอียด เพื่อทำความเข้าใจข้อมูลในบทอ่าน โดยมีผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและตอบข้อซักถามของผู้เรียน

2.4 ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น ผู้เรียนนำแผนภาพของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มย่อยในด้านสาระจากการอ่านและกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับแผนภาพของเพื่อน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทราบข้อดีและข้อบกพร่องในการอ่าน ผู้เรียนทบทวนและปรับปรุงแผนภาพของตนเอง โดยมีผู้สอนตรวจพิจารณาและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 คือ ขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน เป็นขั้นพัฒนาการอ่าน โดยการตรวจสอบความถูกต้องและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สาระสำคัญที่ได้จากการอ่านในแผนภาพ และนำมาทบทวนแผนภาพการอ่านของตนเอง จากนั้นนำเสนอต่อชั้นเรียนและร่วมกันอภิปรายเพื่อประเมินผลการอ่านและสรุปผลการเรียนรู้ โดยมีผู้สอนตรวจพิจารณาให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

3.1 ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน ผู้เรียนเลือกแผนภาพของแต่ละกลุ่มย่อยมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านกับเพื่อนในชั้นเรียน จากนั้นนำรวบรวมประเด็นที่มีผลการอ่านไม่ชัดเจนมาทบทวนและปรับปรุงแผนภาพให้มีความสมบูรณ์ โดยมีผู้สอนพิจารณาให้คำแนะนำ

3.2 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันตรวจสอบการอ่านอีกครั้งในด้านความถูกต้องของสาระสำคัญในชั้นเรียน โดยการตอบคำถามที่เกี่ยวกับบทอ่าน ผู้สอนตั้งประเด็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้และคุณค่าข้อคิดที่ได้จากบทอ่านให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม จากนั้นให้ผู้สอนตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของประเด็นคำถาม

3.3 ผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่าน ผู้เรียนเขียนสรุปข้อมูลเพิ่มเติมในรายละเอียดของบทอ่านที่ไม่สมบูรณ์ลงในแผนภาพ และเขียนบันทึกผลการอ่านที่ผู้สอนมอบหมายให้เป็นภาระงานประจำสัปดาห์ โดยผู้สอนตรวจพิจารณาความถูกต้อง

3. ผู้สอนประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ในแต่ละสัปดาห์จากแบบบันทึกผลการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยจัดลำดับเนื้อหาในการสอนตามความยากง่ายของบทอ่านแต่ละประเภท ใช้เวลาในการทดลอง 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ

3.3 การดำเนินการหลังการทดลอง

หลังจากการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังบัพคู่ขนานของกลุ่มทดลอง (post-test) เพื่อประเมินความสามารถของผู้เรียนที่เกิดจากรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

4. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมี 2 ส่วน ได้แก่

4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นผลของการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จากนั้น นำคะแนนทั้งหมดมาคำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเขียนบันทึกผลการอ่านของกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาใช้ในการอภิปรายผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน

5. การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1.1 การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งก่อน ระหว่างและหลังการทดลอง

5.1.2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

5.1.3 ศึกษาพัฒนาการการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมายสำหรับระดับอุดมศึกษาในช่วงระหว่างการเรียนการสอนโดยทดสอบก่อนและหลังเรียนต่อเนื่องตามช่วงเวลาที่กำหนด (time-series)

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำผลการสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบบันทึกผลการอ่านของผู้เรียน (reading log) มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อหาข้อสรุปและประเมินคุณภาพของ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมายสำหรับ ระดับอุดมศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวเมื่อมีการวัดซ้ำ (one-way analysis of variance with repeated measure) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน ในแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย นำเสนอตามองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

- 1.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน
- 1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน
- 1.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอน
- 1.4 การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 2.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2.2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ใน 4 ระยะของการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยในแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน มี 4 ประการ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำสาระสำคัญของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของ ความหมายที่วิเคราะห์และสรุปได้มากำหนดเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งมีหลักการ สำคัญ 4 ประการดังนี้

1. การเรียนรู้กลวิธีการอ่านจากต้นแบบ และเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิม เกี่ยวกับบทอ่านจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการวางแผนเลือกกลวิธีการอ่าน ฝึกปฏิบัติ และตรวจสอบประเมินการอ่านด้วยตนเอง นำไปสู่การอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การเรียนรู้บทอ่านจากการเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ นำไปสู่การทำความเข้าใจบทอ่านได้ดี
3. การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน และนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ข้อความ ที่มีความสัมพันธ์ของความหมาย ต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น และนำเสนอเป็นแผนภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนมี ความเข้าใจในเนื้อหาและโครงสร้างเรื่องที่อ่านได้ดี
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินการอ่านโดยแลกเปลี่ยนความรู้ วิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสื่อสารร่วมกัน ช่วยกระตุ้นความสนใจ ของผู้เรียนได้

1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของ ความหมายมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทั้งในด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน ด้านการตีความ และด้าน การแสดงความคิดเห็น

1.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอน

การนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในชั้นเรียนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้สอนดำเนินการ 2 ส่วน ได้แก่ การวางแผนการจัดการเรียนการสอนก่อนการนำรูปแบบการเรียน การสอนไปใช้ และขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน คือ การเตรียมผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยประกอบด้วยการวิเคราะห์ ผู้เรียน การกำหนดประเภทบทอ่าน การออกแบบเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเตรียมสื่อ การเรียนรู้และวิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมการของผู้สอน

1.1 การวิเคราะห์ผู้เรียน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเกี่ยวกับ 1) สาขาวิชา 2) ความรู้และประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ 3) ประเภทงานเขียน เนื้อหาและโครงสร้างบทอ่านที่มีความจำเป็นสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดบทอ่าน กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้

1.2 การกำหนดประเภทของบทอ่าน คือ การกำหนดขอบเขตประเภทของงานเขียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งประเภทของงานเขียนที่กำหนดมาจากการศึกษาหลักสูตรในรายวิชาการอ่านในระดับอุดมศึกษา การสำรวจความสนใจและความจำเป็นในการอ่านของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา การวางแผนหัวข้อที่จะอ่านตลอดปีการศึกษาสอดคล้องกับแผนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนอ่านเกี่ยวกับหัวข้อในสาขาวิชาที่ศึกษา

1.3 การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การกำหนดวิธีสอน กลวิธีและเทคนิคการสอนอ่าน เช่น วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบนิรนัย และวิธีสอนแบบอุปนัยเป็นวิธีสอนที่ใช้ในการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภทงานเขียนต่าง ๆ องค์ประกอบของรูปแบบงานเขียน หลักการและกลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยเป็นวิธีสอนที่ใช้ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจสาระสำคัญของบทอ่าน รวมทั้งใช้ในการวางแผนการใช้กลวิธีการอ่านในการปรับปรุงการอ่านของตนเอง และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการอ่านให้ได้สาระสำคัญที่ครบถ้วน กลวิธีและเทคนิคการสอนอ่าน เช่น กลวิธีการคิดออกเสียง (think aloud) กลวิธีการถามกับตนเอง (self-questioning) กลวิธีการคาดเดา (prediction) กลวิธีการอ่านคร่าว ๆ (skimming/scanning) กลวิธีการสรุปความ (summarizing) กลวิธีการหาข้อสรุป (deducing) กลวิธีการอ่านซ้ำ (reread) และกลวิธีขยายความ (elaborating)

1.4 กำหนดใบงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน เช่น 1) แบบบันทึกผลการอ่านของผู้เรียน (reading log) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเขียนสรุปบทอ่าน แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นของตนที่มีต่อบทอ่าน ทั้งรูปแบบงานเขียน เนื้อหา กลวิธีการเขียน และสำนวนภาษา ตลอดจนแนวคิดสำคัญ โดยให้ผู้เรียนเขียนบันทึกผลการอ่าน เมื่อสิ้นสุดการเรียนในแต่ละชั่วโมง 2) การทำใบงาน เรื่อง การเขียนผังสัมพันธ์ของความหมาย เพื่อให้ผู้เรียนใช้ในการวิพากษ์และอภิปรายร่วมกับเพื่อนเพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลของประเด็นการเขียนสรุปบทอ่านที่กำหนด

1.5 การเตรียมสื่อการเรียนรู้ ผู้สอนเตรียมสื่อประกอบการเรียนรู้ ดังนี้ 1) สื่อวีดิทัศน์สถานการณ์แสดงวิธีการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญการอ่านงานเขียนแต่ละประเภทในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยเป็นสถานการณ์ที่มีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

และสอดคล้องกับวัยและความสนใจของผู้เรียน 2) บทอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ที่มีลักษณะการใช้ภาษาที่ดีและมีเนื้อหาสอดคล้องกับสาขาวิชาของผู้เรียน

2. การคัดเลือกผู้เป็นต้นแบบ

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เป็นต้นแบบควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ต้นแบบที่ เป็นผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ ต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่สอน สามารถแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนและสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนได้ มีเทคนิคกลวิธีในการเรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เป็นผู้มีทักษะในการสื่อสารนำเสนอประเด็นอภิปรายได้

2. ต้นแบบที่ เป็นผู้เรียน ต้องเป็นผู้มีความสามารถในการอ่านระดับดี สามารถถ่ายทอดเนื้อหาและกลวิธีการอ่านให้แก่ผู้เรียนคนอื่น ๆ ได้

3. ต้นแบบที่ เป็นการเรียนรู้ประเภทสื่อวีดิทัศน์ ต้องมีลักษณะเนื้อหาที่สอดคล้องกับเรื่องที่จะสอน สามารถแสดงการสาธิต อธิบาย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความน่าสนใจ ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่านได้

บทบาทของผู้เป็นต้นแบบ ดังนี้

ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญ ทำหน้าที่เป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติตามกระบวนการอ่านและเป็นผู้เสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) การใช้กลวิธีในการอ่านแต่ละประเภทและการดูแลความเรียบร้อยในระหว่างที่ผู้เรียนฝึกอ่าน

ผู้เรียน ทำหน้าที่เป็นต้นแบบ โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่าน ในแต่ละกลุ่ม โดยแบ่งปันความรู้และกระบวนการอ่านหรือกลวิธีที่ใช้ในการอ่านจากการคิดออกเสียง (think-alouds) กับเพื่อนในกลุ่มและการอธิบายให้เพื่อนฟังจะทำให้เข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ดีขึ้น

สื่อการเรียนรู้ประเภทวีดิทัศน์ มีบทบาทในการเป็นตัวอย่งนำเสนอกลวิธีในการอ่านให้เห็นขั้นตอนของการฝึกใช้กลวิธี

ส่วนที่ 2 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน คือ การดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ที่พัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ เป็นขั้นที่ต้นแบบอธิบายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน และแนะนำกลวิธีในการอ่านให้ผู้เรียนสังเกตและเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียน วิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน ซึ่งผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่านและอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยมีต้นแบบคอยชี้แนะและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน ต้นแบบ ซักถามเกี่ยวกับประเภทของงานเขียนที่ผู้เรียนเคยศึกษามาแล้วเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิม และอธิบายความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียนเพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการอ่านงานเขียนและอธิบายงานเขียนแต่ละประเภทได้

1.2 ต้นแบบเสนอและสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน ต้นแบบให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีในการอ่านและเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่าน และวิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน หรือการให้ผู้เรียนศึกษาจากต้นแบบที่เป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทวีดิทัศน์กลวิธีการสอนอ่านที่มีคุณภาพ ต้นแบบสาธิตการใช้กลวิธีเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตวิธีการและจดบันทึกสรุปขั้นตอนหลักของกลวิธีนั้น ๆ

1.3 ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านตามต้นแบบ ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านขนาดสั้นตามขั้นตอนการใช้กลวิธีในการอ่านของต้นแบบ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยชี้แนะและอธิบายขั้นตอนสำคัญอีกครั้ง ต้นแบบหรือผู้สอนซักถามเกี่ยวกับบทอ่านในด้านรูปแบบงานเขียน เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันอธิบายและสรุปประเภทของบทอ่าน

ขั้นที่ 2 ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำกลวิธีในการอ่านของต้นแบบมาฝึกอ่านและใช้แก้ปัญหาในการอ่าน โดยผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีในการอ่านที่เหมาะสมมาวิเคราะห์เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษา และฝึกการตีความคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอน

2.1 ผู้เรียนระบุนำความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านประจำสัปดาห์ ผู้สอนนำเข้าสู่หัวข้อเรื่องที่จะอ่าน โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมและเขียนข้อมูลที่ผู้เรียนแสดงความคิดบนกระดานดำ จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันจัดกลุ่มความคิดให้เป็นหมวดหมู่เพื่อนำกลุ่มความคิดดังกล่าวมาขยายความหมายของคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในกิจกรรมขั้นตอนต่อไป โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำและตอบข้อซักถามของผู้เรียน

2.2 ผู้เรียนอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ ผู้เรียนแต่ละคนนำกลวิธีการอ่านที่ได้จากการเรียนรู้จากต้นแบบและข้อมูลการเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมที่ได้จัดกลุ่มไว้มาอ่านงานเขียนอย่างละเอียดโดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ และเสริมต่อการเรียนรู้ จากนั้นผู้เรียนสรุปประเภทของบทอ่าน เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษาที่พบในบทอ่าน

2.3 ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย ผู้เรียนแต่ละคนเลือกคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในบทอ่านและเขียนลงในกระดาษเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายจากประสบการณ์เดิมและการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมในรูปแบบภาพ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงธรรมชาติของผู้เขียน ความหมายของคำที่แฝงนัย และทราบถึงจุดมุ่งหมายในการเขียน จากนั้นเขียนสรุปแนวคิดหลักที่ได้จากการอ่านแล้วหาข้อมูลมาสนับสนุนรายละเอียดเพื่อทำความเข้าใจข้อมูลในบทอ่าน โดยมีผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและตอบข้อซักถามของผู้เรียน

2.4 ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น ผู้เรียนนำแผนภาพของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มย่อยในด้านสาระจากการอ่านและกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับแผนภาพของเพื่อน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทราบข้อดีและข้อบกพร่องในการอ่าน ผู้เรียนทบทวนและปรับปรุงแผนภาพของตนเอง โดยมีผู้สอนตรวจพิจารณาและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 คือ ขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน เป็นขั้นพัฒนาการอ่านโดยการตรวจสอบความถูกต้องและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สาระสำคัญที่ได้จากการอ่านในแผนภาพและนำมาทบทวนแผนภาพการอ่านของตนเอง จากนั้นนำเสนอต่อชั้นเรียนและร่วมกันอภิปรายเพื่อประเมินผลการอ่านและสรุปผลการเรียนรู้ โดยมีผู้สอนตรวจพิจารณาให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

3.1 ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน ผู้เรียนเลือกแผนภาพของแต่ละกลุ่มย่อยมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านกับเพื่อนในชั้นเรียน จากนั้นรวบรวมประเด็นที่นำเสนอผลการอ่านไม่ชัดเจนมาทบทวนและปรับปรุงแผนภาพให้มีความสมบูรณ์ โดยมีผู้สอนพิจารณาให้คำแนะนำ

3.2 ผู้เรียนและครูร่วมกันตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันตรวจสอบการอ่านอีกครั้งในด้านความถูกต้องของสาระสำคัญในชั้นเรียน โดยการตอบคำถามที่เกี่ยวกับบทอ่าน ผู้สอนตั้งประเด็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้และคุณค่าข้อคิดที่ได้จากบทอ่านให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม จากนั้นให้ผู้สอนตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของประเด็นคำถาม

3.3 ผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่าน ผู้เรียนเขียนสรุปข้อมูลเพิ่มเติมในรายละเอียดของบทอ่านที่ไม่สมบูรณ์ลงในแผนภาพ และเขียนบันทึกผลการอ่านที่ผู้สอนมอบหมายให้เป็นภาระงานประจำสัปดาห์ โดยผู้สอนตรวจพิจารณาความถูกต้อง

1.4 แนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย ดำเนินการก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังการจัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อน และหลังการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
2. การประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบบันทึกผลการอ่านและตรวจโดยใช้เกณฑ์การประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ และพิจารณาตามองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของเนื้อหา ด้านการตีความ และด้านการแสดงความคิดเห็น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

การศึกษาประสิทธิผลรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้ 1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ 2) ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ใน 4 ระยะของการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ในการนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์นั้นมีลำดับการนำเสนอ ดังนี้ คือ การนำเสนอคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวม และการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จำแนกตามองค์ประกอบของแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน 2) ด้านการตีความ และ 3) ด้านการแสดงความคิดเห็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การนำเสนอคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวม

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองในภาพรวม โดยมีคะแนนเต็ม 50 คะแนน ดังนี้ ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง (N= 30)

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	ก่อนเรียน		หลังเรียน		D	t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
คะแนนเต็ม 50 คะแนน	29.63	3.362	37.30	3.030	7.67	-10.884	.000*

*p < .05

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนการทดลองเท่ากับ 29.63 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 37.30 และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จำแนกตามองค์ประกอบ

การนำเสนอผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน 2) ด้านการตีความ และ 3) ด้านการแสดงความคิดเห็น ผลปรากฏดังตารางที่ 11-13

2.1.1 ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน

ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองซึ่งมีคะแนนเต็ม 24 คะแนน มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน 4 คะแนน การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง 9 คะแนน การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ 7 คะแนน การวิเคราะห์สำนวนภาษา 4 คะแนน

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามตัวบ่งชี้ (N=30)

ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน (4)	3.06	0.827	3.46	0.681	1.934	.063
2. การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง (9)	3.86	1.105	5.66	1.268	5.835	.000*
3. การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ (7)	4.93	1.172	4.40	1.275	1.915	.065
4. การวิเคราะห์สำนวนภาษา (4)	2.70	0.749	2.83	0.791	0.643	.526
รวมคะแนน (24)	14.56	2.062	16.36	2.606	3.366	.002*

*p < .05

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนก่อนการทดลองเท่ากับ 14.56 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 16.36 และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้ พบว่า คะแนนเฉลี่ยในด้านการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน ด้านการวิเคราะห์สำนวนภาษา กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนก่อนเรียนสูงกว่าหลังเรียนแต่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.2 ด้านการตีความ

ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการตีความของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองซึ่งมีคะแนนเต็ม 14 คะแนน มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน 4 คะแนน การระบุความหมายของคำ 6 คะแนน การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน 4 คะแนน ผลปรากฏดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านการตีความก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามตัวบ่งชี้ (N=30)

ด้านการตีความ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.การระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน (4)	1.90	0.959	2.26	0.784	1.733	.094
2. การระบุความหมายของคำ (6)	3.30	0.876	4.43	0.858	4.852	.000*
3. การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน (4)	3.03	0.764	2.23	0.897	3.607	.001*
รวมคะแนน (14)	8.23	1.546	8.93	1.552	1.948	.061

*p < .05

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความก่อนการทดลองเท่ากับ 8.23 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 8.93 และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการตีความในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านการตีความ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยในการระบุความหมายของคำ ก่อนการทดลองเท่ากับ 3.30 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 4.43 สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนก่อนการทดลองเท่ากับ 1.90 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 2.26 สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนก่อนการทดลองเท่ากับ 3.03 และมีคะแนนเฉลี่ยหลัง

การทดลองเท่ากับ 2.23 ก่อนการทดลองสูงกว่าหลังการทดลองแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3 ด้านการแสดงความคิดเห็น

ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองซึ่งมีคะแนนเต็ม 12 คะแนน มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การแสดงรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน 4 คะแนน การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ 4 คะแนน การอธิบายการนำแนวคิดจากบทอ่านไปใช้ 4 คะแนน ผลปรากฏดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านการแสดงความคิดเห็นก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามตัวบ่งชี้ (N=30)

ด้านการแสดงความคิดเห็น	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน (4)	1.90	0.781	4.00	0.000	14.723	.000*
2. การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ (4)	2.26	0.858	4.00	0.000	11.060	.000*
3. การอธิบายการนำแนวคิดจากบทอ่านไปใช้ (4)	2.66	0.791	4.00	0.000	9.227	.000*
รวมคะแนน (12)	6.83	1.782	12.00	0.000	15.874	.000*

*p < .05

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นก่อนการทดลองเท่ากับ 6.83 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 12.00 และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที พบว่าหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบด้านการแสดงความคิดเห็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยในด้านการแสดงรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ การอธิบายการนำแนวคิดจากบทอ่านไปใช้ ก่อนการทดลองเท่ากับ 1.90, 2.26 และ 2.66 ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 4, 4 และ 4 และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นในทุกตัวบ่งชี้สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ใน 4 ระยะของการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

การนำเสนอพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีลำดับการนำเสนอตั้งนี้ คือ การนำเสนอคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่าง 4 ระยะของการทดลอง และการนำเสนอพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 การนำเสนอคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่าง ในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง

การนำเสนอคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากการทดสอบ 4 ครั้ง ในสัปดาห์ที่ 3, 6, 9 และ 12 เป็นการวัดคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง (N=30)

สัปดาห์ที่	ระยะการทดลอง	$\bar{x}$	S.D.
3	ครั้งที่ 1	32.43	3.66
6	ครั้งที่ 2	39.16	3.20
9	ครั้งที่ 3	39.20	4.13
12	ครั้งที่ 4	39.20	5.77

ตารางที่ 14 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบระยะที่ 1-4 คิดเป็นร้อยละ 32.43, 39.16, 39.20 และ 39.20 เมื่อพิจารณาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่า ในสัปดาห์ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการอ่าน

เชิงวิเคราะห์น้อยสุด แต่หลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้เรียนมีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นในสัปดาห์ที่ 6, 9 และ 12

2.2.2 การนำเสนอพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวม

การนำเสนอพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละช่วงเวลาการทดสอบทั้ง 4 ครั้ง (3 ช่วง) เพื่อยืนยันว่าคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนในแต่ละช่วงเวลามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การดำเนินการดังกล่าวเริ่มจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนเบื้องต้นเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ช่วงเวลา และทำการทดสอบรายคู่ของคะแนนผลการประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากนั้นนำค่าเฉลี่ยของการทดสอบแต่ละครั้งไปเขียนกราฟเชิงเส้นเพื่อแสดงให้เห็นภาพพัฒนาการของผู้เรียนอย่างชัดเจน ผลดังตารางที่ 15 -16 และภาพที่ 11

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวม (N=30)

แหล่งความแปรปรวน	Type III	df	MS	F	p
	SS				
ช่วงเวลาในการประเมิน	1026.867	3	342.289	30.728	.000*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและช่วงเวลา	969.133	87	11.139		

*p < .05

ตารางที่ 15 พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างในระยะต่าง ๆ ของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างน้อยหนึ่งครั้ง จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไป ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวม จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

ช่วงเวลา	$\bar{x}$	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
ครั้งที่ 1	32.43		.000*	.000*	.000*
ครั้งที่ 2	39.16	-		1.000	1.000
ครั้งที่ 3	39.20	-	-		1.000
ครั้งที่ 4	39.20	-	-	-	

*p < .05

ข้อมูลจากตารางที่ 16 พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งที่ 1-2, 1-3 และ 1-4 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งที่ 2-3, 2-4 และ 3-4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับคะแนนพัฒนาการแสดงได้ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

ภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ระดับคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นตามลำดับดังนี้ การทดสอบครั้งที่ 1-4 มีคะแนนเฉลี่ย 32.43, 39.16, 39.20 และ 39.20 สูงขึ้นตามลำดับ

2.2.3 พัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จำแนกตามองค์ประกอบ

การนำเสนอผลการเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการรู้การอ่านจำแนกตามองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน 2) ด้านการตีความ และ 3) ด้านการแสดงความคิดเห็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.3.1 ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน

การเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนจำแนกตามช่วงเวลา ผลดังตารางที่ 17-18 และภาพที่ 12

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนของกลุ่มตัวอย่าง (N=30)

แหล่งความแปรปรวน	Type III SS	df	MS	F	p
ช่วงเวลาในการประเมิน	170.694	5	510.827	34.139	.000*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและ ช่วงเวลา	842.806	145	14.165		

*p < .05

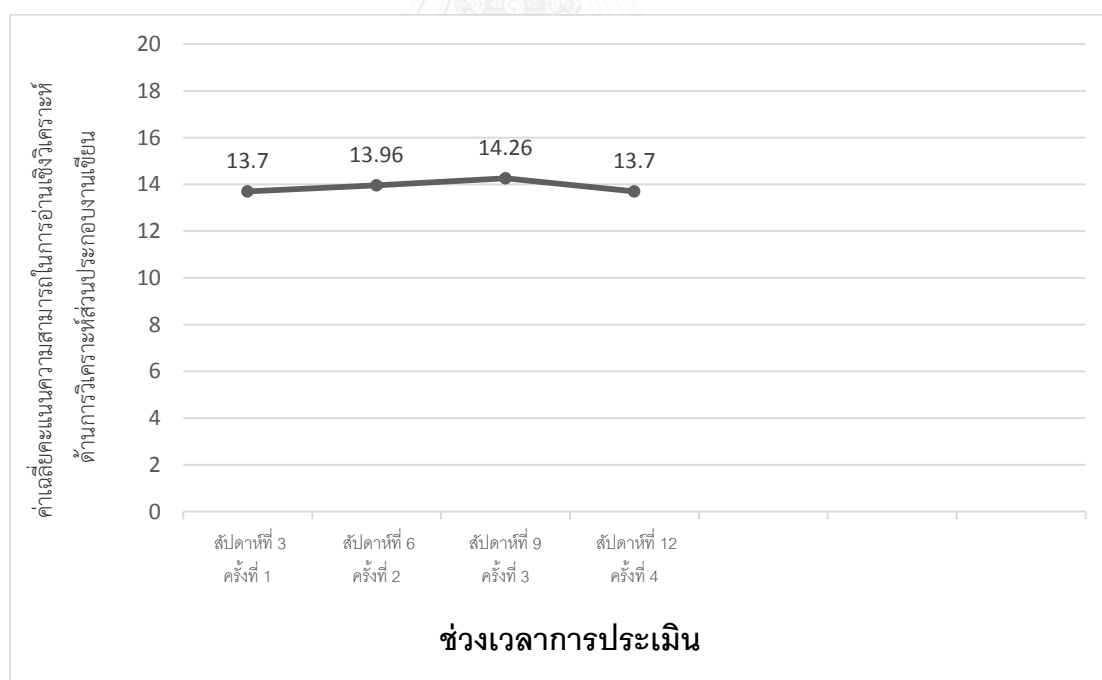
ตารางที่ 17 พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนของกลุ่มตัวอย่าง ในระยะต่าง ๆ ของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างน้อยหนึ่งครั้ง จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไปดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน

ช่วงเวลา	$\bar{x}$	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
ครั้งที่ 1	13.70		.427	.000*	.000*
ครั้งที่ 2	13.96	-		.000*	.000*
ครั้งที่ 3	14.26	-	-		1.000
ครั้งที่ 4	13.70	-	-	-	

*p < .05

ข้อมูลจากตารางที่ 18 พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน จำแนกตามช่วงเวลาของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในช่วงเวลาที่ 1-3, 1-4, 2-3 และ 2-4 ส่วนช่วงเวลาที่ 1-2 และ 3-4 คะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยแสดงได้ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

ภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่าระดับคะแนนความสามารถด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนของกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการตามลำดับดังนี้ การทดลองครั้งที่ 1-3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.70, 13.96 และ 14.26 สูงขึ้นตามลำดับ และลดลงในการทดลองครั้งที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.70

2.2.3.2 ด้านการตีความ

การเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลา ผลดังตารางที่ 19-20 และภาพที่ 13

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความ ของกลุ่มตัวอย่าง (N=30)

แหล่งความแปรปรวน	Type III SS	df	MS	F	p
ช่วงเวลาในการประเมิน	144.100	3	48.033	21.170	.000*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและ ช่วงเวลา	197.400	87	2.269		

*p < .05

ตารางที่ 19 พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความของกลุ่มตัวอย่างในระยะต่าง ๆ ของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างน้อยหนึ่งครั้ง จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไป ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความจำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

ช่วงเวลา	$\bar{x}$	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
ครั้งที่ 1	9.26		.000*	.000*	.000*
ครั้งที่ 2	11.66	-		1.000	1.000
ครั้งที่ 3	12.00	-	-		1.000
ครั้งที่ 4	11.66	-	-	-	

*p < .05

ข้อมูลจากตารางที่ 20 พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความจำแนกตามช่วงเวลาของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในช่วงเวลาที่ 1-2, 1-3 และ 1-4 ส่วนช่วงเวลาที่ 2-3, 2-4 และ 3-4 คะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยแสดงได้ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

ภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ระดับคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้น ตั้งแต่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นตามลำดับ ดังนี้ การทดลองครั้งที่ 1-3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.26, 11.66 และ 12.00 สูงขึ้นตามลำดับ และในการทดลองครั้งที่ 4 ระดับคะแนนลดลง ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.66

2.2.3.3 ด้านการแสดงความคิดเห็น

การเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลา ผลดังตารางที่ 21-22 และภาพที่ 14 ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่าง (N=30)

แหล่งความแปรปรวน	Type III SS	df	MS	F	p
ช่วงเวลาในการประเมิน	366.625	3	122.208	83.308	.000*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและ ช่วงเวลา	127.625	87	1.467		

*p < .05

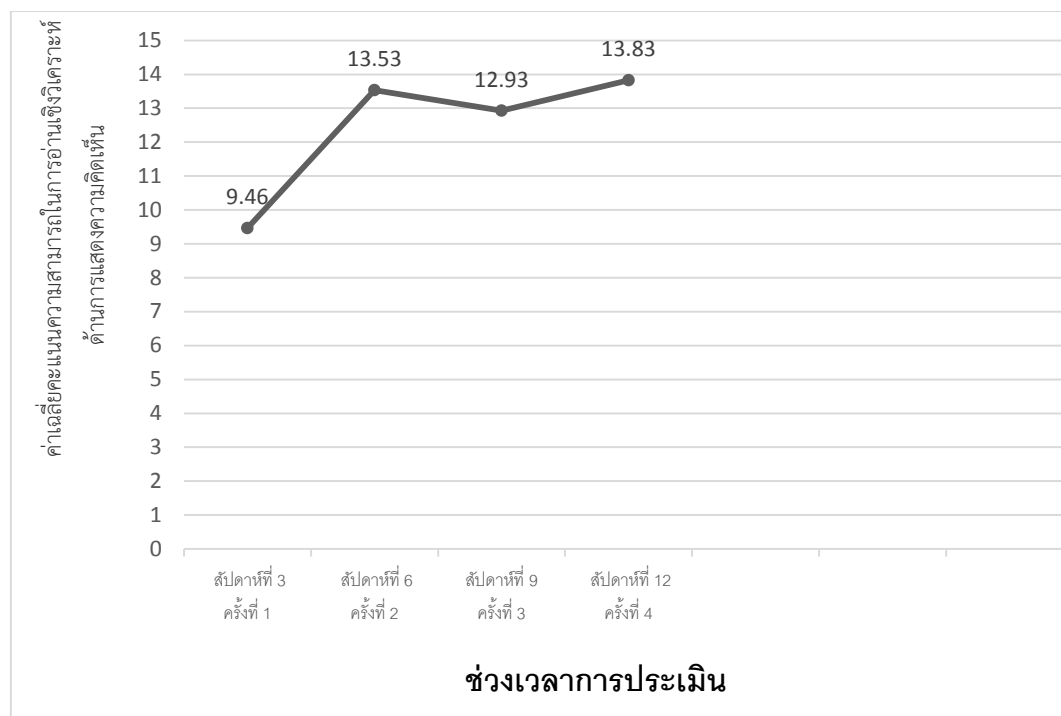
ตารางที่ 21 พบว่า ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการประเมินความสามารถด้านการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระยะต่าง ๆ ของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างน้อยหนึ่งครั้ง จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไปดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

ช่วงเวลา	$\bar{x}$	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
ครั้งที่ 1	9.46		.000*	.000*	.000*
ครั้งที่ 2	13.53	-		.173	1.000
ครั้งที่ 3	12.93	-	-		.044*
ครั้งที่ 4	13.83	-	-	-	

*p < .05

ข้อมูลจากตารางที่ 22 พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามช่วงเวลาของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในช่วงเวลาที่ 1-2, 1-3, 1-4 และ 3-4 ส่วนช่วงเวลาที่ 2-3 และ 2-4 คะแนนพัฒนาการด้านการแสดงความคิดเห็นไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยแสดงได้ดังภาพที่ 14

ภาพที่ 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ด้านการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

ภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ระดับคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้านการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้น ตั้งแต่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นตามลำดับ ดังนี้ การทดลองครั้งที่ 1-2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.46 และ 13.53 สูงขึ้นตามลำดับ และการทดลองครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.93 ซึ่งลดลง และการทดลองครั้งที่ 4 ระดับคะแนนสูงขึ้น ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.83

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยพิจารณาจากบันทึกผลการอ่าน (reading log) เพื่อสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบกับกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย และจากการพิจารณาการบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนและบรรยากาศการเรียนการสอน รวมทั้งการบันทึกภาพถ่ายขณะผู้เรียนทำกิจกรรม เพื่อสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ในข้อ 2.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกผลการอ่าน (reading log) 2.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน และ 2.3.3 บรรยากาศการเรียนการสอนในภาพรวม รายละเอียด ดังนี้

2.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกผลการอ่าน (reading log)

ผู้วิจัยให้ผู้เรียนเขียนบันทึกผลการอ่านหลังจากการเรียนการสอนแต่ละครั้ง เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และนำมาตรวจพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้ 1) ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน 2) ด้านการตีความ 3) ด้านการแสดงความคิดเห็น โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ประกอบข้อความจากบันทึกผลการอ่าน ดังนี้

พัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น โดยสามารถระบุประเภทของบทอ่าน วิเคราะห์เนื้อหา กลวิธีการนำเสนอและสำนวนภาษาในบทอ่านได้ รวมทั้งการตีความทรรศนะของผู้เขียน คำสำคัญ และจุดมุ่งหมายของบทอ่านได้ ประกอบกับการแสดงความคิดเห็นของผู้อ่านอย่างมีเหตุผล ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมของรูปแบบการเรียนการสอนส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

2.3.1.1 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน

การวิเคราะห์ผลการเขียนบันทึกผลการอ่านของผู้เรียนสะท้อนให้เห็นว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน เนื้อหา กลวิธีการนำเสนอ และสำนวนภาษาที่พบในบทอ่าน เมื่อได้รับการจัดการเรียน

การสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 3 ผู้เรียนเริ่มมีพัฒนาการที่ดี สามารถระบุประเภทของบทอ่านได้ถูกต้อง อธิบายรายละเอียดของเนื้อหาได้ตรงตามบทอ่าน และอธิบายสำนวนภาษาได้ แต่ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ผู้เรียนยังไม่สามารถวิเคราะห์ทฤษฎีการนำเสนอของนักเขียนในบทอ่านประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ผู้วิจัยพิจารณาข้อมูลจากแบบบันทึกผลการอ่าน พบว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้จากต้นแบบเกี่ยวกับการใช้ทฤษฎีในการอ่านในการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน นอกจากนี้ ผู้เรียนบางส่วนที่มีความรู้พื้นฐานในการอ่าน แต่ยังไม่เคยอ่านงานเขียนอย่างละเอียด ก็ได้นำความรู้และทักษะที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียนได้ดียิ่งขึ้น ดังตัวอย่างจากแบบบันทึกผลการอ่านต่อไปนี้

1) การระบุรูปแบบงานเขียน

1.1 สารคดี เรื่อง "จิตร ภูมิศักดิ์" จัดเป็นสารคดี ประเภทใด เพราะเหตุใด
 สารคดี เรื่อง จิตร ภูมิศักดิ์ จัดเป็นสารคดีประเภทเชิงประวัติ เพราะ
 สารคดีนี้เขียนขึ้นโดยนักเขียนที่ชื่อก้องไกล ซึ่งเขียนบทความเพื่อ
 ยกย่องและชื่นชมจิตร ภูมิศักดิ์

1.1 เรื่องสั้น ซอยเดียวกัน จัดเป็นเรื่องสั้นประเภทใด เพราะเหตุใด
 จัดเป็นเรื่องสั้น ประเภทเน้นตัวละคร เนื่องจากในเรื่องซอยเดียวกัน
 มีเพียงตัวละครหลักเพียงคนเดียวในเรื่อง ในทุกเรื่อง และมีสัมผัสเป็นข้อศก
 รวง ที่ทำให้เรื่องทราบดีถึงความน่าสนใจยิ่งขึ้น เรื่องซอยเดียวกัน ตอน
 เพลงในฝัน จึงนับว่าเป็นการเน้นตัวละครยกย่องและสัมผัส

1. จงเขียนสรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการอ่านตามประเด็นต่อไปนี้

1.1 กวีนิพนธ์ วิกทะเล จัดเป็นบทร้อยกรองประเภทใด เพราะเหตุใด
 วิกทะเล จัดเป็นบทร้อยกรองเป็นกวีนิพนธ์ ประเภทกาพย์กลอน
 ไม่เคร่งครัดทั้งสัมผัสและฉันทลักษณ์ เพราะการอ่านแปงวรรณกรรม
 และ เป็นกวีนิพนธ์ แสดงแนวคิด เพราะมีการเสียดสีสังคมอยู่ ในที่เพื่อ
 ให้ผู้รับงานแนวคิดของตัวเอง

1.1 บทความเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยกระบวนการ Lesson Study
 ทรชนนำพา Open approach (รูปแบบการสอนแบบเปิด) จัดเป็นงานวิจัยประเภทใด เพราะ
 เหตุใด
 งานวิจัยประเภท การวิจัยเชิงปฏิบัติ หรือวิจัยเชิงปฏิบัติ เป็นวิจัยที่มุ่งเน้นผล
 ความรู้ ผลสัมฤทธิ์ที่ใช้ ทักษะ หรือวิธีการต่างๆ ใช้เรื่องตัวอย่างเช่น การวิจัย
 ข้อค้นพบการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในวิชา

ภาพที่ 14 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการระบุรูปแบบงานเขียน

ข้อมูลจากแบบบันทึกผลการอ่าน แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ ที่ต้นแบบให้ความรู้พื้นฐานประเภทของบทอ่าน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบงานเขียนประเภทต่าง ๆ หลักการงานเขียนตามโครงสร้างบทอ่าน สามารถพิจารณาโครงสร้างและโครงสร้างงานเขียนตามลำดับเนื้อเรื่องได้ ส่งผลต่อการอ่านรายละเอียดเนื้อหาในบทอ่าน การทำความเข้าใจสาระสำคัญของบทอ่านแต่ละประเภทได้ดียิ่งขึ้น

2) การวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 สรุปสาระสำคัญของสารคดี เรื่อง "จิตร ภูมิศักดิ์"

บทความสารคดีเรื่อง "จิตร ภูมิศักดิ์" เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งในประวัติศาสตร์ไทย จิตรเป็นคนหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางการเมือง เป็นนิสิตคณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีความกล้าหาญ สละสิทธิ์ผลงานทางด้านภาษา วรรณคดี กวีนิพนธ์ บทเพลง และประวัติศาสตร์ ต่อมาสิทธิถูกจำกัดจนกระทั่งต้องหนีไปลี้ภัยในจีนในช่วงที่ถูกจับกุมขัง ในขณะนั้นจิตรได้ตีพิมพ์หนังสือที่วิพากษ์วิจารณ์ระบอบคอมมิวนิสต์ ที่อยู่ในคุกกลางบท จิตรยังคงเขียนงานทางวิชาการที่ถูกลำกวดเสรีภาพของสื่อ เมื่อออกจากคุก จิตรถูกเพิกเฉยและถูกมองว่าเป็นผู้ลี้ภัยทางการเมือง นับเป็นการปิดฉากนักต่อสู้ผู้ยอมพลีชีวิตเพื่อสังคมแห่งความเป็นธรรมที่งดงาม ประเด็น จิตร ภูมิศักดิ์ เหมือนกับดวงดาวแห่งศรัทธา ที่ไม่มีวันดับแสง

1.2 จงวิเคราะห์เนื้อหาถึงสาเหตุที่ "ยายอยากให้อีสัมเข้ามาบันทึกเพลง"

สาเหตุที่ "ยายอยากให้อีสัมเข้ามาบันทึกเพลง" เพราะยายต้องการเพลงที่เข้ากับงานซึ่งยายเป็นผู้ดูแลสวนผลไม้ ยายอยากฟังเสียงคนขับขานเพลงที่ไพเราะและฟังสบายหู ยายอยากฟังเสียงคนขับขานเพลงที่ไพเราะและฟังสบายหู ยายอยากฟังเสียงคนขับขานเพลงที่ไพเราะและฟังสบายหู ยายอยากฟังเสียงคนขับขานเพลงที่ไพเราะและฟังสบายหู

1.2 จงวิเคราะห์เนื้อหาของกริณิพนธ์ว่าเหตุใด นำสัตว์ต่างๆมาเปรียบเทียบ

จากเนื้อหาของกริณิพนธ์ เห็นการกล่าวถึงคนดี และ คนชั่ว ว่าคนดีเริ่มไม่มีที่ยืนในสังคม เริ่มเห็นผิดเป็นชอบ ในขณะที่คนชั่วมีที่ยืนในสังคมได้อย่างเห็นหน้าตา และเริ่มนิยมเกริมเกริมขึ้น การที่ผู้รู้สัตว์ต่างๆมาเปรียบเทียบ ทำให้เราได้ถึงความรู้สึกของผู้อ่านที่ได้เห็นว่าคนชั่วที่เห็นหน้าตาว่าเป็นสิ่งชั่วร้าย กำลังเริ่มเกริมทำให้สังคมดีขึ้น สังคมเดือดร้อน และกำลังจะหมดไป เห็นได้ว่าสัตว์ที่นำมาเปรียบเทียบกำลังทำสิ่งที่ไม่ควร

1.2 ในบทอ่าน Lesson Study เหมาะกับการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านใดมากที่สุด

การศึกษามากที่สุด : Lesson Study เป็นระบบการพัฒนาวิชาชีพครู ที่ถูกนำมาใช้ในหลายประเทศทั่วโลกเพื่อใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครู และได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการ มีประสิทธิภาพที่สุดในการปรับปรุง และพัฒนาการสอน คนที่ศาสตร์ ดังนั้น Lesson Study เหมาะกับการพัฒนาการจัดการศึกษาด้าน การสอนคณิตศาสตร์

ภาพที่ 15 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา

ข้อมูลจากแบบบันทึกผลการอ่าน แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ ซึ่งต้นแบบจะให้คำแนะนำและสาธิตเกี่ยวกับกลวิธีในการอ่าน ทำให้ผู้เรียนใช้กลวิธีในการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบมาฝึกอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาในบทอ่าน พิจารณาเนื้อเรื่องและแนวคิดที่ผู้เขียนส่งมาให้ ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และอธิบายรายละเอียดเนื้อหาในบทอ่านแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจนและสรุปเรื่องที่อ่านได้

3) การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ

1.4 กลวิธีการเขียน/กลวิธีการใช้ภาษาในสารคดี เรื่อง "จิตร ภูมิศักดิ์" ที่มีลักษณะโดดเด่น ได้แก่ อะไรบ้าง

บทความสารคดีเรื่อง "จิตร ภูมิศักดิ์" มีกลวิธีการเขียนที่น่าสนใจ โดยเริ่มจากข้อเรื่อง สิ่งที่น่าค้นหาและน่าอ่าน โดยนำ จิตร ภูมิศักดิ์ มาไปเปรียบเทียบกับ "ตม" ที่อยู่บนฟ้า ก็เป็น แรงกระตุ้นให้ศรัทธาให้กับคุณน้าหลังมีแรงบันดาลใจในการต่อสู้กับคตขบวนการ

ลักษณะโดดเด่นอีกอย่างหนึ่ง คือการนำคำอุปมา เปรียบเป็นนัยแฝง เพื่อให้อรรถาธิบาย อ่านบทความสารคดี เช่น เปรียบ จิตร ภูมิศักดิ์ เป็น ตม, นักคิดฝ่ายซ้าย, เรือแค้นของคตขบวนการ และ ไก่ทอง นอกจากนี้ยังมีภาษาพูดที่มีนัยยะทำให้ผู้อ่านได้รู้เรื่องเกิดอยู่ตลอดเวลา เพราะเป็นบทความที่เกี่ยวกับศิลปะ จึงต้องเปรียบเปรยการพูดต่างๆ

ในบทความนี้เป็นบทความที่ตีความน่าเชื่อถือ มีทั้งข้อเท็จจริง และบทแสดงความคิดเห็น ซึ่งทั้งนี้ต้องคำนึงถึงนักวิชาการที่นำเชื่อถือ

1.3 จงอธิบายกลวิธีการเขียน/กลวิธีการใช้ภาษาในเรื่องสั้น ขอยเดียวกัน ว่ามีลักษณะโดดเด่นอย่างไร ดังนี้

ข้อ 1 " แม่น้ำสุพรรณยามนี้เงียบสงบ วันๆมีเรือผ่านไปมาไม่กี่ลำ เมื่อไม่นานมานี้เอง มันยัง พลุกพล่านหนวกหูด้วยเสียงเรือไฟเรือหางยาว เตียนถิ่นนราดยงไปถึงไหนต่อไหน ไม่มีใครใช้เรือไฟ เรือหางยาวอีกแล้ว มีก็แต่เรือโยงของพวกค้าข้าว นานๆจะผ่านมาสักพวง"

วิธีการใช้ภาษาถ่ายทอดออกมาทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการ ได้ถึงฉากที่ น่า สักซึ้ง อย่างไร วิธีการบรรยายถึงลักษณะ ของแม่น้ำในสมัยก่อน และได้วิธีการ บรรยาย ถึงลักษณะ ของแม่น้ำในสมัยนี้ที่ สดใส เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง

1.3 จงอธิบายกลวิธีการเขียน/กลวิธีการใช้ภาษาในกวีนิพนธ์ วัฑฒนะ ว่ามีลักษณะโดดเด่นอย่างไร ดังนี้

ข้อ 1 " ดูปูหอยเรียงระบำ เต้นรำทำเพลงวังเวงสิ้น
กิ้งก่ากิ้งกือบิน ไปกินตะวันและจันทร์"

กวีนิพนธ์เปรียบเทียบสัตว์ไฟเป็นดนตรีประเภทหนึ่ง ในสังคมทำให้ผู้อ่าน เห็นภาพชัดเจนและที่ในบทกวีบรรยาย คือ แทนที่จะเป็นสังคม ปูหอยเป็นดนตรีระบำ นี้น่าทึ่งยิ่ง ในสังคมกึ่งกึ่งเป็นดนตรีในไฟสว่าง ครกทกวีใช้สัตว์แทนการกล่าวถึงตนโดยตรงนั้นที่ในกวีนิพนธ์ไม่แน่นอน แต่กลืนกลมกลืนกันหมดแล้ว

1.3 จงอธิบายกลวิธีการเขียนการดำเนินการวิจัยว่ามีลักษณะโดดเด่นอย่างไร

วิธีการสังเกตทั้งที่ภาคของปีอุษาและ คตขบวนการที่วิจัย จากที่สังเกตถึง บทบาท หน้าที่ให้คตขบวนการและอธิบายถึง Lesson Study และ Open Approach โดยชี้แนะสิ่งอ้างอิงที่ชัดเจน เน้นจุดของภาคศึกษาศาสตร์ใช้ ส่วนที่เมืองหรือหา วิธีการสังเกตวิธีแบบ ขั้นตอน ของการศึกษาและคิดเห็นสำหรับใช้ รวมถึงสรุป เนื้อหาและการศึกษาและคิด Lesson Study และ Open Approach ซึ่งให้ข้อสรุปที่ชัดเจน

ภาพที่ 16 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ

ข้อมูลจากแบบบันทึกผลการอ่าน แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ โดยอธิบายเนื้อหา แนวคิด และสาระสำคัญของเรื่อง จากการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอได้ไม่ครบถ้วน เช่น งานเขียนบันเทิงคดี อธิบายกลวิธีการเขียนของผู้เขียนได้ไม่ถูกต้องในสัปดาห์ที่ 6 และ 9 ส่งผลให้ไม่เข้าใจเนื้อเรื่องครบทุกประเด็น เนื่องจากเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของเรื่องจะสัมพันธ์กันเพราะผู้เขียนใช้กลวิธีการดำเนินเรื่องในการถ่ายทอดผลงาน นอกจากนี้ผู้เรียนเริ่มมีพัฒนาการในการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอที่ดีขึ้น และพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดหลังการฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์ในสัปดาห์ที่ 12 เนื่องจากผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้กลวิธีในการอ่านจากต้นแบบ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน ทำให้วิเคราะห์เนื้อหาของบทอ่านได้ถูกต้องและอธิบายกลวิธีการนำเสนอข้อเท็จจริงและประเด็นความคิดเห็นในงานเขียนประเภทบทความได้ชัดเจนมีเหตุผล ตามตัวอย่างการเขียนบันทึกผลการอ่านด้านบน

4) การวิเคราะห์สำนวนภาษา

1.5 สำนวนภาษา โดยยกตัวอย่างสำนวนภาษาที่พบแล้วระบุสาระสำคัญ

นักคิดฝ่ายซ้ายผู้ไม่ลังเลที่จะไปจากมวลชน ผู้เขียนได้ใช้สำนวนภาษานี้เป็นการบ่งบอกถึง สติระ กุณิศักดิ์ เป็นผู้ที่ต่อต้านกลุ่มอำนาจชั้นสูง กองทัพที่สังหาร เปลี่ยนแปลง ทหารการเมือง และ เป็นบุคคลที่มีแนวคิดเสรีนิยม ซึ่งถือเป็นแนวคิดใหม่ แนวคิดเชิงปฏิวัติในขณะนั้น

1.4 ลักษณะสำนวนภาษาที่ผู้เขียนใช้มีสาระสำคัญอะไร

“... เอ๊ย... ต้นแก้วต้นเก๋าดอกมันขาวเต็มกิ่ง อยู่ใกล้ต้นกร่างลูกกลิ้งออกเกลื่อนไป โป่นสาเกแตกก้านแล้วใครเขากานต้นตะโก เหลือแต่ตอตั้งไต่อยู่ข้างกองหนองไก่ ไบกร่างแก่แกไม่มีใครแลเหมือนเก๋าดอกมันขาวเต็มกิ่ง... เอ๊ย... ลอยไปไกล” (เพลงอีแซว)

ผู้เขียนใช้ถ้อยคำในบทเปรียบ เปรียบ โดย ใช้ถ้อยคำที่...
ลักษณะการเปรียบเทียบ “ต้นแก้วต้นเก๋าดอกมันขาวเต็มกิ่ง” เปรียบไว้กับคุณยายที่นั่นว่าเป็นต้นแก้วที่สวย หรือออกดอกสวยงามที่พี่เขยเห็นเหมือนคนที่ไปอยู่กับพี่เขยที่นั่นเพื่อเวลาผ่านไป “ในทางกลับกัน ไม่มีใครแลเหมือนเก๋าดอกมันขาวเต็มกิ่ง” เปรียบไว้กับตัวคนธรรมดาที่เห็นว่ามีค่าที่หมดความสำคัญลง เพราะโดนวัฒนธรรมต่างชาติเขามาแทนที่

1.4 ลักษณะสำนวนภาษาที่ผู้เขียนใช้มีสาระสำคัญอะไร

‘คางคกขึ้นวอทอง ลอยล่องท่องเที่ยวสวรรค์
ซึ่งอ้างไปด้วยกัน เทวดานั้นหนีเข้ากะลา’
✓ สาระสำคัญกล่าวถึง สังคม ที่เต็มไปด้วยคนไม่ดี ที่ไปยุ่งเหยิงของคนที่มีความเจริญ จนคนดีไม่เหลือที่อยู่

1.4 ลักษณะสำนวนภาษาที่ผู้เขียนใช้มีสาระสำคัญอะไร

“การศึกษาบทเรียน : Lesson Study เป็นระบบการพัฒนาวิชาชีพครูที่ถูกนำไปใช้ในหลายประเทศทั่วโลกเพื่อใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครู และได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการปรับปรุงและพัฒนาการสอนคณิตศาสตร์...”

✓ ในบทเรียนข้อนี้เขียนเกี่ยวกับวิชา Lesson Study เป็นระบบทางของวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการสอนคณิตศาสตร์ ซึ่งสามารถปรับปรุงให้เข้ากับเด็กเรื้อรังได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 17 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการวิเคราะห์สำนวนภาษา

ข้อมูลจากแบบบันทึกผลการอ่าน แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการวิเคราะห์สำนวนภาษามากขึ้น สามารถเขียนแสดงความเข้าใจสำนวนและโวหารที่ผู้เขียนใช้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้จากต้นแบบเกี่ยวกับหลักการและกลวิธีการเขียน ประกอบกับการสังเกตต้นแบบสาธิตวิธีการทำความเข้าใจสำนวนโวหารที่ผู้เขียนนิยมใช้ ซึ่งผู้เรียนได้นำวิธีการดังกล่าวไปใช้ในการอ่าน ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจสาระสำคัญที่ปรากฏในบทอ่าน ดังตัวอย่างข้อความจากการเขียนบันทึกผลการอ่านด้านบน

2.3.1.2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริม ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความ

การวิเคราะห์ผลการเขียนบันทึกผลการอ่านของผู้เรียนสะท้อนให้เห็นว่า ในระยะแรก ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถตีความข้อความของนักเขียนได้ในด้านข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของนักเขียนที่ปรากฏในงานเขียน และยังไม่สามารถระบุความหมายของคำที่แฝงนัยได้ รวมทั้งการบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ถูกต้อง เมื่อพิจารณาดังตัวอย่างจากแบบบันทึกผลการอ่านต่อไปนี้

1) การระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของผู้เขียน

16 การระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทัศนคติ และความรู้สึของผู้เขียน

ผู้เขียนมีทัศนคติที่เห็นใจคนที่ยากจนที่ช่วยกันเงินมาให้เงินกู้เรื่องราวของ
ลิตรา ฤทธิศักดิ์ จำเป็นพูดเล่นเรื่องก็ควรจับตาดู

1.5 จงระบุทัศนคติของผู้เขียน

“...สมัยที่เพื่อนฝูงพ่อเพลงแม่เพลงรุ่นๆเดียวกันยังอยู่ครบ ยายเล่นเพลงได้เงินมากเหมือนกัน แต่
ตอนนี้ยายไม่ได้คิดว่าจะอยู่มาถึงปุ่นนี้ ไม่ได้คิดว่าจะต้องมาเลี้ยงอัส้มเข้า เงินได้มายากก็ทำบุญ
หมด ถึงตอนนี้ยายต้องเขียนมาก ผ่าถุงผ่าถุงก็ไม่ค่อยอยากจะซื้อใหม่
พ่อเพลง แม่เพลงรุ่นยายตายไปเกือบหมดแล้ว แม่ต่วน พี่พรหม อีเชื้อ นายต่อม แม่บั้ง อี
ทองหล่อยังอยู่ อีทองอยู่ก็ยังมีอยู่ พุดมากนั่นนี่ แต่ก็อยากเจอมัน เจอกันตอนเขาตามไปเล่นเพลง
เท่านั้นแหละ...”

ทัศนคติของผู้เขียนได้กล่าวถึงบุคคลที่อยู่ในสังคมเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยที่ผู้เขียน
ว่ามีการแสดงเพลงต่างๆ ทำให้อายุได้เกินอายุและไม่คิดว่าตนเองจะได้มาถึงจุดที่
จึงได้มาเงินที่ได้ไปทำบุญ แต่กลับสิ่งนี้คนรุ่นยายได้ตายไปเกือบหมด ผู้เขียนจึงได้
แสดงทัศนคติที่ใจกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงไปกาลเวลาเรื่องเกิด ก็ต้อง แก่ เจ็บ
และตายไปในที่สุด

ภาพที่ 18 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็น
หรือทัศนคติของผู้เขียนในระยะแรก

2) การระบุความหมายของคำ

1.5 ส่วนวนภาษา โดยยกตัวอย่างส่วนภาษาที่พบแล้วระบุสาระสำคัญ

✓ นักคิดฝ่ายซ้ายไม่มีสิทธิขาด ผู้เริ่มเข้าใจเรื่องส่วนภาษา
 นอกถึงว่า ลีโอน อูนิคัตตี เป็น คนที่รอบรู้กับทาง ไม่ใช่อัจฉริยะคน
 รอบรู้ทางด้านภาษา ประวัติศาสตร์ และวรรณคดี เขาสามารถถ่ายทอด
 ความเห็นอย่างลึกซึ้ง เช่น คติธรรม เรื่องสังคมไทย ในข้อนี้
 และต่อมอดจายผลงานอยู่แล้ว

1.6 จงระบุความหมายของคำ ข้อความที่แนบมาต่อไปนี้ หมายถึงอะไร

คำที่ 1 "กฎของกูได้ เรือนเท่าแมวคืนตายแค่นี้..."

✓ ก้าลังก่าวกๆ ได้ด้วยตาเอง โดยไม่ต้องพึ่งพิงใคร

ภาพที่ 19 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการระบุความหมายของคำใน
 ระยะแรก

3) การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

1.8 ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดในการถ่ายทอดสารคดี เรื่อง "จิตร ภูมิศักดิ์"

✓ เนื้อเพลงเพื่อสื่อราชย์ประวัติ ผลงานของ "จิตร ภูมิศักดิ์" ในด้าน
 ฐานะที่ได้รับ

1.7 ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดในการถ่ายทอดเรื่องขอยเดียวกัน

✓ ต้องการสะท้อนภาพของภาพหลังล้มวัฒนธรรม ความเป็นไทย

ภาพที่ 20 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน
 ในระยะแรก

เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 3-9 ผู้เรียนเริ่มมี
 พัฒนาการที่ดี สามารถบอกความคิดเห็น บอกน้ำเสียงของนักเขียนในงานเขียนได้ อธิบายความหมาย
 ของคำศัพท์ที่แนบมา และความหมายตรงได้ถูกต้องตามบริบท แต่ยังไม่สามารถบอกจุดมุ่งหมายของ
 การถ่ายทอดงานเขียนของนักเขียนได้ถูกต้อง ซึ่งในสัปดาห์ที่ 9 เป็นการอ่านงานเขียนประเภท
 กวีนิพนธ์ ผู้เรียนมีความสามารถในการตีความด้านการระบุจุดมุ่งหมายของผู้เขียนลดลง และดีขึ้นใน
 สัปดาห์ที่ 12 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ช่วยส่งเสริม
 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความของผู้เรียนได้

1) การระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน

1.5 จรรยาบรรณของผู้เขียน

✓ ...สมัยที่เพื่อนฝูงพ่อเพลงแม่เพลงรุ่นๆ เดียวกันยังอยู่ครบ ยายเล่นเพลงได้เงินมากเหมือนกัน แต่ตอนนั้นยายไม่ได้คิดว่าจะอยู่มาถึงปูนี่ ไม่ได้คิดว่าจะต้องมาเลี้ยงอิสัมเข้า เงินได้มายากก็ทำบุญหมด ถึงตอนนี้ยายต้องเขียนมาก ผ้านุ่งผ้าถุงก็ไม่ค่อยอยากจะทำซื่อใหม่

พ่อเพลง แม่เพลงรุ่นยายตายไปเกือบหมดแล้ว แม่ต่วน พี่พรหม อีเชื้อ นายต้อม แม่นิ่ง อีทองหล่อยังอยู่ อีทองอยู่ก็ยังมีอยู่ พุฒมากนั่นนี่ แต่ก็อยากเจอมัน เจอกันตอนเขาตามไปเล่นเพลงเท่านั้นแหละ...."

สาระที่ขอให้เห็นถึงคุณค่าไม่เพียงพอและสิ่งของในชีวิต เพราะ
งงได้สามารถได้ เชื่อว่าเรา ต้องหจ เจออะไรให้บทละอีก อาจมีอีกที่ดี
บะชีวิตที่ร้าย ปะปท่ทไป แทจตั้ง ทำจจุบืหให้ดที่จตุ

1.5 จรรยาบรรณ และน้ำเสียงของผู้เขียน

✓ 'รักทะเลเตใสจาง รับประทานกับข้าวขาว เอื่อมเก็บบางดวงดาวไว้คลุมเกล้าสาวเกลือกิน'
จากข้อความ นี้ ก็วิ แสดงน้ำเสียง เสียดสี และยัรม ความเขลจในลวิสาระของภรรยา
- เพราะดวงดาว เป็น สลั สักขรณ ของ ความ อิงงาม การก็ เอื่อม เก็บบาง ดวงดาว
นั่นแสดงถึงการ เสียดสี จอง กวี ว่า คนอีโน สักขรณ นัอม และยัยว่า กำนามาเก็บรักษา
ไว้ คงจะพอ เขียงมาล้งคม ก็หา คนอีโนบอม เอื่อมข้องนี้ ได้

1.5 จรรยาบรรณของผู้เขียนที่กล่าวถึงการนำนวัตกรรมไปใช้กับโรงเรียน นักเรียนและชุมชน

✓ การที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้โปรแกรมในปี 1970 ใ้กับ โรงเรียน หักพิเศษ สักพิเศษ นอกบ้นรอ
ที่เล่า คดีนี้ ได้กล่าว สักขรณ จิตกรรม การใดนกรตจขณบอชกรรมที่น สักขรณ คดคำหรือ
✓ สักขรณ สักขรณ สักขรณ ที่ยังนี้ ผู้วิ นั ลั น ก ก ท พ อ ร จ ง า น ก อ ง พ อ น ม เ อ ข อ ย อ ท ม อ อ ร ม ส อ
✓ ร ม ส อ อ ย อ น อ ย อ น อ ย อ น อ ย อ น อ ย อ น อ ย อ น อ ย อ น อ ย อ น อ ย อ น อ ย อ น อ ย อ น อ ย อ น อ ย อ น
เร็น โยจล กพขรณมีหอ 0-141 ของนคเขอมท่วที่กลาเอไว้ใต้นเื่อจอนปี 1 ใ้ก่กขิลนจกขอ
มอตทากี้ขงบมทรคกนิ ใ้กรักขิลนเออเออขมคกรทจขอ 'คล้กือ กดัท กดันำกนอ'

ภาพที่ 21 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน

ข้อมูลในภาพข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนสามารถตีความด้านการระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียนได้ดีขึ้น จากการอธิบายถึงความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่องานเขียนแต่ละประเภท รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการอ่านกับเพื่อน ทำให้ผู้เรียนตรวจสอบความถูกต้องของตนเอง

2) การระบุความหมายของคำ

1.7 จงระบุความหมายของคำที่แฉงนัยต่อไปนี้ หมายถึงอะไร

“ ตาแห่งสรวงธา ตาทอแสงทมิฬจิตร ”
 แสงตาปรังนวลส่องนงคณวมาของนิกปรวิคตัง:สองทักมาในไต ต่อในใจ
 ผู้หัดสี พงทอนในกระตือรือจะหากนึ่งงไต กัษังสรวงธาหน้าปรวิคตังทุกอน
 กัง:ไปกัวจิตนงนพาว

1.6 จงระบุความหมายของคำ ข้อความที่แฉงนัยต่อไปนี้ หมายถึงอะไร

คำที่ 1 “ใส่เดือนเที่ยวเกี่ยวสาว อีสรรหนาวสิ้นชั้นฟ้า
 ทุกจลินทรีย์อมิบั”
 จากข้อความ “ใส่เดือน” “จลินทรีย์อมิบั” มีความหมายแฝงถึง
 คนที่ไม่มีความสามารถ ใช้อำนาจหรือมีอำนาจในการทำบางสิ่ง
 บางอย่าง หรือ ทำตัวอวดรู้จนได้ดิบได้ดี เชิดชวในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ
 ส่วน “อีสรร” มีความหมายแฝงถึง คนดีที่เริ่มจะไม่ดีในสังคมจากที่เคย
 อยู่อย่างสงบสุขแต่เมื่อมีคนไม่ดีในสังคมที่เริ่มเกริมมากขึ้น คนดีเลยอยู่
 ในสังคมอย่างหนาวากแล้ว

1.6 จงระบุความหมายของคำ ข้อความที่แฉงนัยต่อไปนี้ หมายถึงอะไร

คำที่ 1 “การสอนแบบเปิด หมายถึงอะไร จงยกตัวอย่างประกอบ....”
 การสอนแบบเปิด หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่อาศัยทักษะ = กระบวนการคิดค้นคิดค้น
 ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน จะเป็นผู้เรียนที่คิดค้นคิดค้นด้วยตัวเอง เช่น คิดค้นวิธี คิดค้นลักษณะ
 และคิดค้นวิธีแก้ปัญหาที่คิด เช่น เกม เพลง นิทาน การทำของประดิษฐ์ เป็นต้น

ภาพที่ 22 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการระบุความหมายของคำ

ข้อมูลในภาพข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นอ่านและเชื่อมโยง
 ความหมาย ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่านมาทำความเข้าใจเนื้อหาและผู้เรียน
 อธิบายคำสำคัญที่พบในบทอ่านโดยการเขียนแผนภาพที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย
 ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นแนวทางให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการตีความคำที่แฉงความหมายได้ถูกต้อง ส่งผลให้
 เข้าใจเนื้อหาในบทอ่านได้ดียิ่งขึ้น

3) การบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

1.8 ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดในการถ่ายทอดสารคดี เรื่อง "จิตร ภูมิศักดิ์"
 ✓ เพื่อให้คนรุ่นหลังระลึกถึง จิตร ภูมิศักดิ์ ผู้ที่เป็นแบบอย่างของ
 ความพยายาม การกระทำ ความดี ความไม่เรียนรู้อะไรจะศึกษาในสื่อต่างๆ
 เป็นทั้ง นักคิด นักเขียน นักวิชาการ และนักปฏิวัติ ที่อยู่ในใจของคนไทย

1.7 ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดในการถ่ายทอดเรื่องชอยเดียวกัน
 ✓ ผู้เขียนต้องการแสดงให้เห็นว่า พ่อเพลง แม่เพลง หรือศิลปินหรือคนนั้น
 มีบทบาท และ หน่วยงาน เพลงพื้นบ้าน มีชีวิต ชักชวนให้คนรุ่นหนึ่งถึง
 เห็นค่าของเพลงพื้นบ้าน และสืบทอดให้คนรุ่นต่อไป

✓ 1.7 ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดในการถ่ายทอดกรณีพิเศษ วิกฤต
 ๕๖ ๕๗ ความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เหนือคนดีเพียงน้อยนิด

1.7 ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดในการถ่ายทอดการสอนภาษาไทยด้วยกระบวนการ Lesson Study"
 ✓ เพื่อต้องการเปิดความคิดของครูและศิษย์ ให้ผู้เรียนได้คิดกว้างขวาง
 นิสัยนิสัย สติปัญญา วิถีชีวิตของชีวิต และให้ครูได้พัฒนาตนเอง เข้าใจ
 ความสำคัญ ความคิด และ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อการจัดทำเนื้อหาที่ทะลุทะลวง

ภาพที่ 23 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

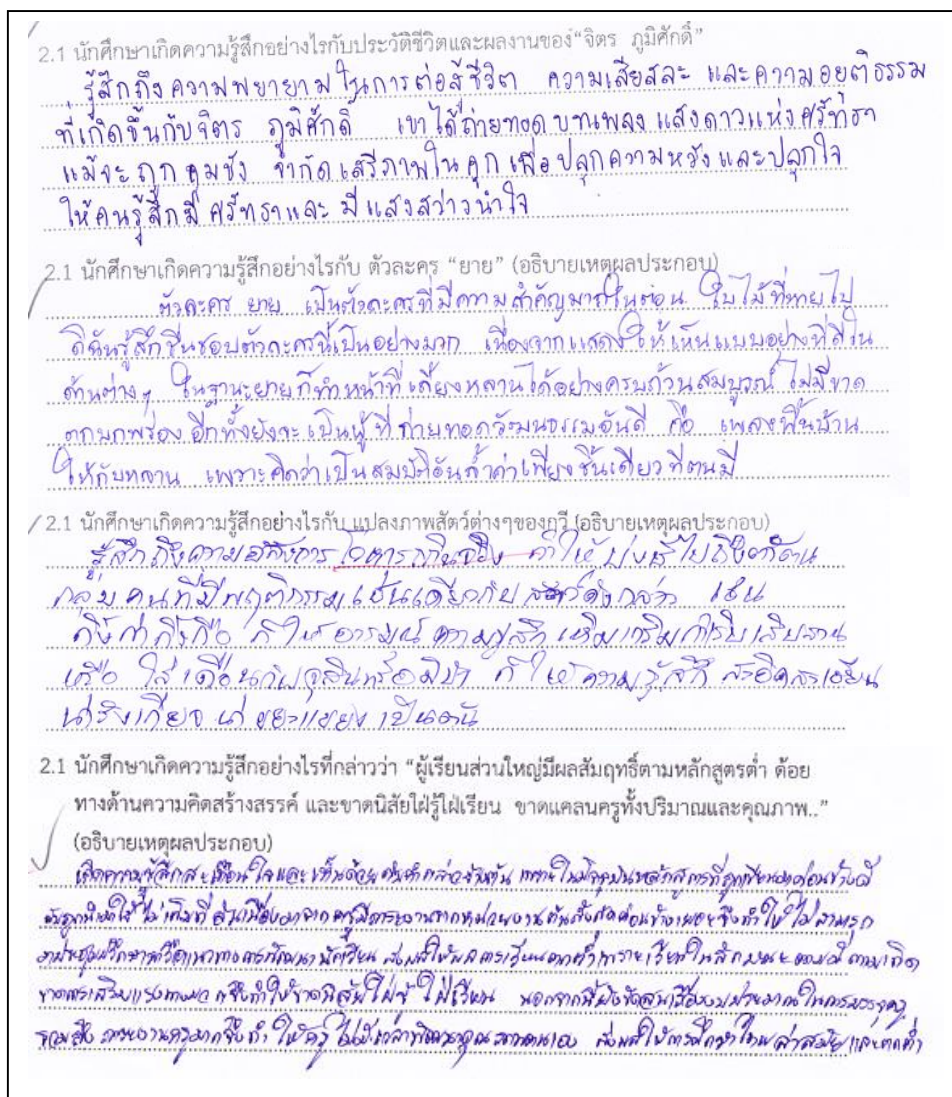
ข้อมูลในภาพข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ในสัปดาห์ที่ 3-9 ผู้เรียนตีความถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียนยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ บางส่วนอธิบายจุดมุ่งหมายของผู้เขียนไม่ถูกต้อง และมีพัฒนาการในด้านการตีความดีขึ้นในสัปดาห์ที่ 12 ที่สามารถอธิบายจุดมุ่งหมายหลักและรองของบทอ่านได้ โดยนำแผนภาพที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายมาทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และการแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน ผู้เรียนจะอ่านงานซ้ำอีกหลายครั้ง และมีการปรับเปลี่ยนกลวิธีการอ่านของตนเองเพื่อทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการส่งถึงผู้อ่าน

2.3.1.3 ประสิทธิภาพผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็น

ผลจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้เรียนได้อย่างสมเหตุสมผล เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน ผู้เรียนจะได้แลกเปลี่ยนความรู้และ

วิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน และผู้สอนได้ตรวจสอบและเสนอแนะเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอธิบายความคิดเห็นที่มีต่อบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล มีการยกตัวอย่างจากบทอ่านมาสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง ดังตัวอย่างจากแบบบันทึกผลการอ่านต่อไปนี้

1) การแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน

ภาพที่ 24 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการแสดงความรู้และความคิดตาม มุมมองของผู้อ่าน

ข้อมูลในภาพข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นตรวจสอบ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น โดยการแสดงความคิดเห็น ในด้านความรู้และความคิดที่มีต่อบทอ่านอย่างมีเหตุผลและสอดคล้องกับเนื้อเรื่องมากขึ้น ซึ่งมี

พัฒนาการการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นดีขึ้นตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1-12 ผู้เรียนใช้
แนวทางการแลกเปลี่ยนความรู้โดยการวิพากษ์วิจารณ์ถึงตัวบทอ่านมาพัฒนาตนเอง

2) การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ

2.2 จงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะใดของจิตร ภูมิศักดิ์ ที่นักศึกษาสามารถยึดเป็น
แบบอย่างในการศึกษาเล่าเรียนพร้อมยกข้อความในสรวคดีประกอบเหตุผล

✓ การเขียนที่กลมกล่อมไปไม่จนจิตร เป็นแรงบันดาลใจในการยึดถือปฏิบัติด้าน
ความซื่อสัตย์ ๓๓๓งานในเชิงที่ศึกษามาอย่างแท้จริง ตั้งใจ ค้นคว้าศึกษามาอย่างละเอียดถี่ถ้วน
เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่จริงแท้ และนำมาใช้ในการพัฒนาชีวิตบ้านเมือง จึงตกลงจดบันทึกว่า
“การศึกษาตัวตนกับสามีนานาชาติที่อุดมสันใจทางวรรณคดีไทยโบราณ ได้ทิ้งสิ่งสัมผัส
และได้รู้จักซึ่งนักปราชญ์ที่กรวดน้ำรดใจ ๓๓๓วรรณคดี ตามไปไม่พ้นจนจำพวเจ้าจึงบอกการเป็น
คนหนึ่งในวรรณคดีโบราณ ๓๓๓งานมีคุณค่าอีกคนเหล่านี้”

2.2 หากนักศึกษาเป็นตัวละคร “ส้มเช้า” จะฝึกหัดเป็นแม่เพลงหรือไม่ เพราะเหตุใด พร้อมยก
ข้อความในเรื่องสั้นประกอบเหตุผล

✓ หากเป็นตัวละคร “ส้มเช้า” ควรจะฝึกหัดเป็นแม่เพลง เพราะไม่ใช่ว่า
แค่ซนซม ในความมั่งมี และ ความรักที่ ขนยมีต่อเพลงพื้นบ้าน ดนตรีที่ขย
มีต่อเพลงพื้นบ้านนั้น มีให้เห็นอย่างชัดเจน ในคำกล่าวของขยที่ว่า “ใจเรือ
เล็กกับพ่อฉันไม่กลัวแรง แต่ใจเล็กกับเพลงฉันเลิกไม่ได้”

2.2 หากเพื่อนครูของท่านประสบปัญหาการสอนวรรณคดีไทย ท่านจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร
(พร้อมยกข้อความในเรื่องสั้นประกอบเหตุผล)

✓ ขณะหน้าในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ด้วยกระบวนการ
Lesson Study นำไปปฎิบัติ ในการสอนวรรณคดีไทย คือ เป็นวิธีการสอน
แบบเปิด เป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ที่อาศัยทักษะกระบวนการคิดทั้งครูผู้สอน
และผู้เรียน ซึ่งจะเน้นในเรื่องการเปิด ความคิดของผู้อื่น ให้ผู้เรียนได้ศึกษางาน
คิดหลากหลาย และสร้างเสริมมากที่สุด เช่น เกม เพลง นิทาน เหตุการณ์ เป็นต้น

ภาพที่ 25 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับ
ความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ

ข้อมูลในภาพข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้อ่านขั้นตรวจสอบและ
แลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น สามารถแสดงความคิดเห็นโดย
อธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นและยกตัวอย่างประกอบ เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของ
ตนเองและเป็นการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านงานแต่ละประเภท ซึ่งวิธีการเรียนรู้ดังกล่าว ทำให้
พัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นเพิ่มขึ้นในแต่ละสัปดาห์

3) การอธิบายการนำแนวคิดจากบทอ่านไปใช้

พระกษัตริย์ จิตใจ และจิตวิญญาณเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการศึกษาพระคัมภีร์
จนกระทั่งสามารถสำเร็จ เป็นที่ยอมรับในสังคมวิชาการ การศึกษาได้ ๆ จิตใจที่
ถูกพัฒนาจะ สามารถที่จะ ทำการนั้น ได้อย่างดีเยี่ยม จากเหตุผลข้างต้น จิตใจที่จริงเป็นปัจจัยที่
สำคัญที่สุด หรือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด สามารถทำในสิ่งที่ตนเองอยากจะทำ หรือ จนเกิดความคิด-
ปรัชญา ในเรื่องจิตของมีคุณลักษณะ และในฝัน ต้องการเดินอยู่บนเส้นทางนั้น
พระกษัตริย์ จิตใจ และจิตวิญญาณ มีความสำคัญของการศึกษา ในด้านการศึกษา พระคัมภีร์นั้น
มีคุณค่าและมีความสำคัญสูง การศึกษาไปให้ผู้อื่นฟังนั้นได้ และจากที่ได้บอกกล่าว
โดยจิตวิญญาณ จิตใจที่ดี เป็นต้นแบบ เนื่องจากมีจิตวิญญาณที่บริสุทธิ์ และพร้อมที่จะ
จะ นั่นแต่เพียงรูปธรรมที่มองเห็น แต่มีไว้ดำรงถึงจิตวิญญาณ ที่แท้จริง นอกเหนือจาก
นั้นจะไม่มีจิตวิญญาณ ต่อจากตามสามารถในการแต่งคำเข้านั้นให้ให้มีคุณค่าทั้งคำ และ
ความหมาย.

2.3 ให้นักศึกษาเขียนอธิบายว่า นักศึกษาจะนำความรู้ที่ได้จากการอ่านนี้ไปใช้ในการเรียนรู้ และใน
ชีวิตประจำวันของนักศึกษาอย่างไรบ้าง พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการยกตัวอย่าง (สามารถ
ยกตัวอย่างได้มากกว่า 1 สถานการณ์)

การพัฒนาวิธีการเรียนการสอนภาษาไทย ด้วยกระบวนการ Lesson Study
พหุมา นำมา Open Approach เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำเนื้อหาและคำสั่งสอน
อย่างง่าย สามารถนำ ไปประยุกต์ใช้ และปรับให้เข้ากับกระบวนการเรียน การสอนที่เฉพาะ
กับแต่ละคน และสามารถแก้ปัญหาคงที่สอนได้อย่างตรงจุด เช่นในการเรียนการสอน
ในกรณีนี้ หรือ ในงานนั้นนั้น มีการยกตัวอย่างรูปอย่างบุคคลที่มีตัวตนคล้ายกับ
ตัวละคร เพื่อให้เด็กนั้นได้คิดอย่างกว้าง และกล้าแสดงออก -

ภาพที่ 26 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านเกี่ยวกับการอธิบายการนำแนวคิดจาก
บทอ่านไปใช้

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ข้อมูลในภาพข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นโดย
การอธิบายการนำแนวคิดจากบทอ่านไปใช้ได้อย่างมีเหตุผลสอดคล้องกับเนื้อหาในบทอ่านตั้งแต่
สัปดาห์ที่ 3-12 เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน
ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และนำแนวทางการเรียนรู้ดังกล่าวมาปรับใช้กับการอธิบายถึง
การนำความรู้ที่ได้รับจากบทอ่านไปใช้ประโยชน์

2.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนเมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละครั้ง โดย
การสังเกตพฤติกรรมในการเรียนของผู้เรียนและบรรยากาศการเรียนการสอนระหว่างการทดลองใช้
รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

2.3.2.1 พฤติกรรมการอ่านของผู้เรียนระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ ของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ

ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประเภทของงานเขียนอยู่แล้ว เมื่อต้นแบบซักถามความรู้เกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน ลักษณะสำคัญและโครงสร้างของบทอ่าน เช่น สารคดี เรื่องสั้น กวีนิพนธ์ และบทความวิจัย ผู้เรียนบางคนสามารถบอกรายละเอียดของประเภทบทอ่านได้ ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญจึงทบทวนความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนรู้หลักการอ่านงานเขียนแต่ละประเภท ผู้สอนสังเกตจากการซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนกับต้นแบบถึงชื่อนักเขียน ชื่อหนังสือ แนวการเขียนของนักเขียน สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนรู้สึกชอบอ่านและสนใจงานเขียนประเภทต่าง ๆ รวมทั้งเกิดแรงจูงใจในการอ่านหนังสือที่ต้นแบบแนะนำ เมื่อต้นแบบเล่าถึงประสบการณ์ในการอ่านหรือการเขียนผลงานของตนเองว่าเป็นงานเขียนประเภทใด และมีหลักการพิจารณาอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนอ่านเนื้อหาได้เข้าใจถ่องแท้มากยิ่งขึ้น หลังจากที่ผู้เรียนได้รับความรู้เรื่องประเภทของบทอ่าน ทำให้สามารถวิเคราะห์เนื้อหาและอธิบายได้ว่าเป็นงานเขียนประเภทใด มีหลักการอ่านอย่างไรได้ ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการ พบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของบทอ่านเพิ่มมากขึ้น มีหลักการสังเกตพิจารณางานเขียนและหลักการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ

ต้นแบบเสนอและสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน ในระยะแรก ผู้เรียนให้ความสนใจเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านและการเขียนของต้นแบบ ซึ่งต้นแบบได้เสนอกลวิธีในการอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอนประกอบสื่อการนำเสนอ การนำตัวอย่างของงานเขียนมาชี้ให้เห็นว่าควรใช้กลวิธีใดในการอ่านทำความเข้าใจ หากอ่านแล้วไม่เข้าใจต้นแบบได้เสนอวิธีการสืบค้นความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านด้วย ผู้เรียนมีความกล้าในการซักถามข้อสงสัย และกล้าอธิบายแสดงความคิดเห็นเมื่อต้นแบบตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่าน และต้นแบบเสริมแรงโดยการแจกของรางวัล ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการฝึกอ่าน เมื่อผู้เรียนเข้าใจวิธีการเรียนรู้จากต้นแบบแล้ว การดำเนินการเรียนการสอนจึงเป็นไปอย่างราบรื่น เมื่อต้นแบบสาธิตขั้นตอนของกลวิธีการอ่าน ผู้เรียนสังเกตขั้นตอนและมีการจดบันทึก นอกจากนี้ได้ซักถามเกี่ยวกับผลงานการเขียนของต้นแบบว่ามีหลักการในการอ่านอย่างไร ต้นแบบได้อธิบายถึงเทคนิคการเขียน เช่น สารคดีท่องเที่ยว ผู้เขียนจะซ่อนข้อคิดเอาไว้ “เนเธอร์แลนด์มีถนน 3 เลนที่เท่า ๆ กัน ในขณะที่ประเทศไทยการจราจรเป็นเรื่องยาก ๆ ที่จะทำได้” ผู้เขียนได้เปรียบเทียบความเท่าเทียมที่พบระหว่างประเทศเนเธอร์แลนด์และประเทศไทย วิธีการ

อ่านนอกจากจะดูบริบทของข้อความแล้ว ผู้อ่านจะต้องคิดเชื่อมโยงอีกด้วย หากต้นแบบเป็นสื่อการสอนประเภทคลิปวิดีโอ เมื่อผู้เรียนดูจบแล้ว ผู้สอนต้องอธิบายถึงขั้นตอนในการใช้กลวิธีเพิ่มเติม 2-3 รอบ และสาธิตให้ดูเพื่อเป็นการทบทวนขั้นตอนของกลวิธีดังกล่าว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการถึงความพึงพอใจระหว่างต้นแบบที่เป็นผู้เชี่ยวชาญกับต้นแบบที่เป็นสื่อวิดีโอ พบว่า ต้นแบบที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้กลวิธีการอ่านได้ดีกว่า และผู้เรียนชอบการสนทนาซักถามแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานของต้นแบบ ส่วนต้นแบบที่เป็นสื่อวิดีโอ ผู้เรียนเห็นขั้นตอนฝึกปฏิบัติได้ง่ายชัดเจน แต่ไม่น่าสนใจ

ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านตามต้นแบบ กิจกรรมในขั้นนี้ ผู้เรียนจะฝึกอ่านงานเขียนขนาดสั้น 1 เรื่อง โดยใช้กลวิธีตามต้นแบบและสรุปรายละเอียดของเนื้อหา ผู้เรียนทุกคนเน้นไปที่การจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ และปฏิบัติตามขั้นตอนที่ต้นแบบแนะนำเป็นอย่างดี แต่การฝึกอ่านใช้เวลามากทำให้ผู้เรียนหลายคนทำกิจกรรมไม่ทัน ผู้สอนจึงได้ช่วยเหลือโดยการอธิบายรายละเอียดขั้นตอนของกลวิธีการอ่านที่ต้นแบบใช้เป็นรายบุคคล เมื่อฝึกอ่านตามต้นแบบเสร็จแล้ว ต้นแบบจะนำบทอ่านที่ผู้เรียนสนใจและได้คัดเลือกไว้ในช่วงต้นเทอมจำนวน 1 เรื่องมาให้ผู้เรียนอ่านด้วยตนเอง ต้นแบบตั้งคำถามเกี่ยวกับรูปแบบงานเขียนดังกล่าว ผู้เรียนใช้วิธีการอ่านคร่าว ๆ และสามารถระบุได้ว่าเป็นงานเขียนประเภทใด

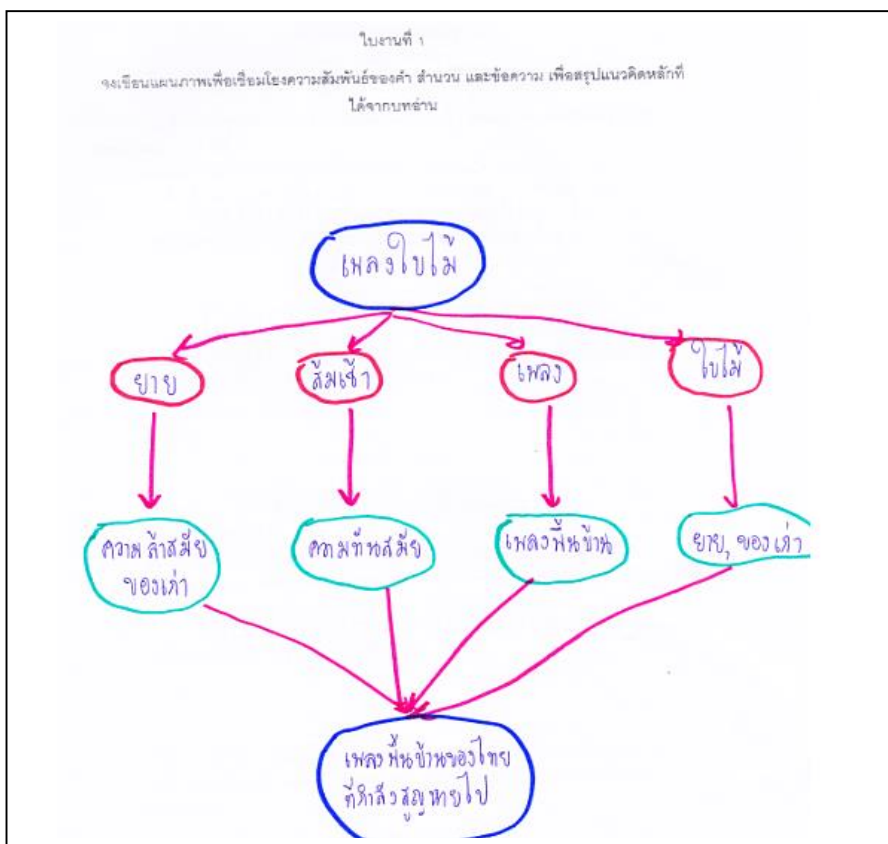
ขั้นที่ 2 ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย

ผู้เรียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน กิจกรรมในขั้นนี้ผู้เรียนจะเข้ากลุ่มย่อย 4-5 คน เพื่อฝึกการอ่าน และต้นแบบจะใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เช่น อ่านเรื่องจิตร ภูมิศักดิ์ ต้นแบบจะถามว่าจิตรคือใคร มีผลงานอะไรที่ผู้เรียนรู้จักบ้าง ต้นแบบจะเขียนประสบการณ์เดิมที่ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นลงบนกระดานหน้าห้อง

ผู้เรียนอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ ในระยะสัปดาห์ที่ 1-6 พบว่า เมื่อผู้เรียนลงมืออ่านด้วยตนเอง ผู้เรียนจำนวนมากไม่ใช้กลวิธีที่ต้นแบบแนะนำแต่ได้ใช้กลวิธีที่ตนเองคุ้นเคย เช่น การขีดเส้นใต้ การวงกลมคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจ การคาดเดาเนื้อหา ส่วนผู้เรียนที่ใช้กลวิธีการอ่านตามต้นแบบก็ทำไม่ครบขั้นตอน เมื่ออ่านบทอ่านไม่เข้าใจบางคนก็นิ่งเฉย ๆ สถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ผู้สอนจึงเข้าไปกระตุ้นโดยการตั้งคำถามให้ผู้เรียนหาคำตอบจากบทอ่านและเรียบเรียงเป็นใจความสำคัญ และคอยพูดส่งเสริมการใช้กลวิธีการอ่านมาทำความเข้าใจบทอ่าน ในสัปดาห์ที่ 7-12 ผู้เรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้กลวิธี

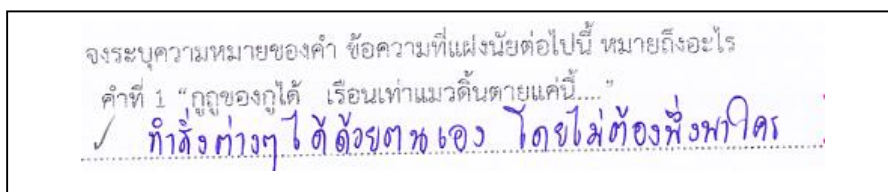
โดยฝึกอ่านตามกลวิธีที่ต้นแบบแนะนำ เมื่อไม่เข้าใจจะอ่านซ้ำรอบที่ 2-3 ผู้เรียนจะกลับมาใช้กลวิธี การอ่านที่ตนเองถนัด ซึ่งกลวิธีที่พบบ่อยคือ การขีดเส้นใต้ การตั้งคำถาม การคาดเดาเนื้อเรื่อง การรวมกลุ่มคำสำคัญ และมีการนำอุปกรณ์ในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านมาใช้ เช่น แท็บเล็ต โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์โน้ตบุค พจนานุกรม ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาของ บทอ่านคร่าว ๆ เมื่อผู้สอนหรือต้นแบบถามรายละเอียดเชิงลึกของบทอ่าน เช่น เหตุใดในบทอ่านถึง เรียกจิตรว่า “เรเนสซองแมน” ทำให้ผู้เรียนต้องอ่านซ้ำเพื่อหาคำตอบและเขียนคำที่ตนเองไม่เข้าใจ เอาไว้อธิบายในภายหลัง

ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของความหมาย กิจกรรมนี้เป็นการนำคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญที่พบในบทอ่านมาเขียนลงในใบงานเป็นรายบุคคล ผู้เรียนจะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายระหว่างคำดังกล่าวกับ ประสบการณ์ความรู้เดิมและบริบทของข้อความในบทอ่าน โดยเขียนเป็นแผนภาพอธิบายรายละเอียด ของคำดังกล่าว ในกิจกรรมช่วงนี้ใช้เวลานาน ผู้เรียนต้องตีความคำศัพท์สำนวน และข้อความสำคัญที่ พบในบทอ่านหลายคำ และเขียนในรูปแบบแผนภาพ ในสัปดาห์ที่ 1-12 ผู้เรียนส่วนมากไม่เขียนแผนภาพ แต่จดรายละเอียดของคำศัพท์และเขียนอธิบายแทน ผู้สอนต้องกระตุ้นโดยการพูดส่งเสริมให้ผู้เรียน เขียนแผนภาพและคิดเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีต่อคำศัพท์นั้น หากไม่ทราบก็จะแนะนำการสืบค้นข้อมูล ทางอินเทอร์เน็ต หรือผู้สอนอธิบายขยายความเพิ่มเติมให้ ซึ่งจากการอ่านบันทึกผลการอ่านของ ผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนยังตีความคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในบทอ่านได้ไม่ครบถ้วน บางคน ตีความได้ไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจความหมายของคำที่แฝงนัย และจุดมุ่งหมายในการเขียนของ นักเขียน ดังตัวอย่างจากใบงานการเขียนแผนภาพเชื่อมโยงความสัมพันธ์ต่อไปนี้

ภาพที่ 27 ตัวอย่างใบงานการเขียนแผนภาพเชื่อมโยงความสัมพันธ์

ข้อมูลในแผนภาพ แสดงให้เห็นว่า แผนภาพของผู้เรียนยังระบุคำศัพท์ ส่วนวน และข้อความสำคัญไม่ครบถ้วนและไม่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายกับประสบการณ์ความรู้เดิมหรือบริบทของข้อความหรือความรู้ใหม่ที่ได้จากการสืบค้น ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความดังตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่านต่อไปนี้

ภาพที่ 28 ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่าน

ข้อมูลในแผนภาพ แสดงให้เห็นว่า การเขียนบันทึกผลการอ่าน ผู้เรียนไม่สามารถตีความบทอ่านโดยการระบุความหมายของคำและการบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้

ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น เมื่อผู้เรียนระบุคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญแล้วเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายเป็นแผนภาพแล้ว ผู้เรียนจะตรวจสอบผลการอ่านร่วมกับเพื่อน ๆ โดยนำแผนภาพมาพิจารณาในกลุ่มย่อยที่แบ่งไว้ในตอนต้น ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน โดยมีการเขียนสาระที่ได้จากบทอ่านเพิ่มเติมลงในแผนภาพ ผู้เรียนหลายคนตีความได้ไม่ชัดเจนจึงอ่านบทอ่านซ้ำอีก 1 รอบ และปรับกลวิธีในการอ่านใหม่อีกครั้ง กิจกรรมในขั้นตอนนี้ใช้เวลานานในการสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการตีความ ผู้สอนต้องเดินตามกลุ่มย่อยเพื่อสังเกตการณ์ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนอ่านกับเพื่อนและให้ข้อมูลเพิ่มเติม เช่น การอ่านกวีนิพนธ์ “วัคทะเล” ที่มีการเปรียบเทียบกิ้งก่า กิ้งกือบินขึ้นไปกินตะวันและดวงจันทร์ เป็นจินตภาพที่มีที่มาจากวรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์ โดยแปลงภาพของอสูรร้ายที่มักสำแดงแผลงฤทธิ์ไล่ฆ่าฟันเทวดาเป็นภาพของกิ้งก่า กิ้งกือบินขึ้นไปกินตะวันและดวงจันทร์ ส่วนจินตภาพเทวดาลงมาเสพอาจรมีที่มาจากลิลิตโองการแช่งน้ำโดยล้อภาพเทวดาลงมากินจันทน์อันโอชะ ข้อความที่ผู้สอนอธิบายเป็นความรู้เดิมที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้ว เมื่ออธิบายจบผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงความคิดและตีความกวีนิพนธ์ดังกล่าวได้ นอกจากนี้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่ากวีนิพนธ์ของอังคาร กัลป์ยาณพงศ์ มีความยากแต่ผู้เรียนอยากจะอ่านให้เข้าใจสาระสำคัญให้ได้ ผู้สอนจึงให้กำลังใจและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัยได้ ซึ่งผู้เรียนได้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์เพิ่มเติม ซึ่งในกรณีนี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ชี้แนะและจะต้องคอยเสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในกิจกรรมช่วงดังกล่าว

ขั้นตอนที่ 3 คือ ขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน

ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน กิจกรรมในขั้นนี้ผู้เรียนส่งสมาชิกกลุ่ม 1 คน มาเป็นตัวแทนในการนำแผนภาพออกมาอธิบายสาระสำคัญที่ได้จากบทอ่าน ผู้วิจัยสังเกตว่า ในระยะแรก สัปดาห์ที่ 3-6 เมื่อผู้เรียนนำแผนภาพที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขในกลุ่มย่อยมาอภิปรายแลกเปลี่ยนสาระจากบทอ่านหน้าชั้นเรียน แผนภาพของผู้เรียนมีลักษณะการเขียนข้อมูลเรียงลำดับเป็นข้อ ๆ หรือการทำสัญลักษณ์ให้เห็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายโดยยกข้อความในบทอ่านมาประกอบไว้โดยไม่อธิบายใด ๆ ผู้สอนต้องชี้แนะให้ทบทวนวิธีการที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ เช่น การอ่านเรื่องสั้น ต้นแบบใช้กลวิธีการนำทฤษฎีการวิเคราะห์วรรณกรรมมาใช้มองพฤติกรรมตัวละคร ซึ่งผู้เรียนได้ทบทวนการเขียนแผนภาพใหม่ เมื่อออกมาเสนอหน้าชั้นเรียนผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล มีการยกตัวอย่างประกอบทำให้การนำเสนอสาระที่ได้จากบทอ่านมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ

ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม กิจกรรมในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบความเข้าใจจากการอ่าน โดยผู้สอนตั้งคำถามและสุ่มผู้เรียนตอบเป็นรายบุคคล ผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้และมีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มจากผู้เรียนคนอื่น ๆ บางสัปดาห์มีการโต้แย้งกันถึงสาระสำคัญในบทอ่านที่แต่ละคนมีความเห็นแตกต่างกัน ผู้สอนจะเป็นคนพิจารณาคำตอบที่มีเหตุผลสนับสนุนถูกต้อง ขั้นตอนนี้ใช้เวลารวดเร็ว เพราะผู้เรียนชอบพูดแสดงความคิดเห็นมากกว่าการเขียน

ผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่าน กิจกรรมในขั้นตอนนี้คือผู้เรียนทุกคนเขียนสรุปข้อมูลเพิ่มเติมรายละเอียดสาระสำคัญของบทอ่านที่ได้จากนำเสนอหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนบางส่วนหมกกำลังใจในการอ่านเพราะสาระสำคัญที่ตนเองอ่านได้นั้นไม่ครบถ้วน และพบข้อบกพร่องในการเขียนแผนภาพสัมพันธ์ของหมายของตนเอง ผู้สอนเสริมแรงให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการอ่านและชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ลงในแบบบันทึกผลการอ่าน

2.3.3 บรรยากาศการเรียนการสอนในภาพรวม

ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับบรรยากาศระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบกับกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ดังนี้

2.3.3.1 การเรียนรู้กลวิธีการอ่านจากต้นแบบ

กิจกรรมขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านจากต้นแบบเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ผู้เรียนจะได้สังเกตวิธีการใช้กลวิธีการอ่านของต้นแบบ เพราะกลวิธีดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ตั้งแต่การวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน การตีความ และการแสดงความคิดเห็น ซึ่งการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากเพราะต้นแบบมีการถ่ายทอดประสบการณ์การทำงาน การอ่านที่ประสบความสำเร็จ มีการแนะนำรายชื่อนหนังสือที่ผู้เรียนให้ความสนใจและการแก้ไขปัญหาเมื่ออ่านงานเขียนแล้วไม่เข้าใจ ผู้เรียนได้สังเกตต้นแบบที่เป็นนักเขียนถึงเทคนิควิธีการเขียน การพิจารณาสิ่งที่นักเขียนซ่อนเอาไว้ ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า ผู้เรียนนำวิธีการต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบมาใช้ร่วมกับวิธีการของตัวเอง

2.3.3.2 การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนความรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างเพื่อนและผู้สอน ถึงประเด็นที่ผู้เรียนอ่าน ซึ่งเป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจสาระสำคัญที่พบในบทอ่าน กิจกรรมดังกล่าวทำให้ผู้เรียนเป็นผู้รับฟังและยอมรับความคิดของผู้อื่น กล้าแสดงเหตุผลโต้แย้งในประเด็นที่ไม่ชัดเจน ผู้เรียนแต่ละคนให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเป็นอย่างดี ซึ่งในระยะแรกผู้นำการอภิปรายมักจะเป็นผู้เรียนซ้ำคนเดิม แต่ในระยะหลังผู้เรียนทุกคนจะมีโอกาสได้เป็นผู้นำการอภิปรายสลับกันไป ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านตั้งแต่การวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน การตีความ และการแสดงความคิดเห็น

2.3.3.3 การเรียนรู้จากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ข้อความของ คำศัพท์ สำนวนและข้อความสำคัญ

บรรยากาศในการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ในขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย ผู้เรียนมีการนำอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ช่วยในการสืบค้นความหมายของคำมาใช้ และมีการพิจารณาข้อมูลที่พบถึงความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง และความสอดคล้องของบทอ่าน ในขณะที่ต้นแบบแนะนำวิธีการสังเกตคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในบทอ่าน การกลวิธีการอ่านเข้ารวมกับการตีความ บรรยากาศการเรียนรู้เต็มไปด้วยความสงสัย ผู้เรียนสนใจอยากหาคำตอบจึงใช้เวลาในการค้นคว้าข้อมูลประกอบ นอกจากนี้ ผู้เรียนจะต้องเขียนแผนภาพความสัมพันธ์ของความหมายลงในใบงาน ซึ่งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงระหว่างความหมายของคำกับบริบทข้อความในบทอ่าน เพื่อสรุปสาระสำคัญให้ได้ สถานการณ์ดังกล่าวผู้สอนจะต้องมีความชัดเจนในบทอ่านเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการซักถามกระตุ้นความคิดของผู้เรียนให้หาคำตอบต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายจากผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2.2 ศึกษาพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาและการศึกษาแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน 2) การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา และนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวเมื่อมีการวัดซ้ำ (one-way analysis of variance with repeated measure)

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยนำเสนอได้เป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ผลของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำสาระสำคัญของแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายที่วิเคราะห์และสรุปได้หลักการสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน 4 ประการดังนี้

1. การเรียนรู้กลวิธีการอ่านจากต้นแบบ และเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่านจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการวางแผนเลือกกลวิธีการอ่านฝึกปฏิบัติ และตรวจสอบประเมินการอ่านด้วยตนเอง นำไปสู่การอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การเรียนรู้บทอ่านจากการเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ นำไปสู่การทำความเข้าใจบทอ่านได้ดี
3. การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน และนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์ของความหมาย ต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น และนำเสนอเป็นแผนภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาและโครงสร้างเรื่องที่อ่านได้ดี
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินการอ่านโดยแลกเปลี่ยนความรู้ วิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสื่อสารร่วมกัน ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้

1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย คือ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิต

นักศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งในด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน ด้านการตีความ และด้านการแสดงความคิดเห็น

1.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและ กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายที่สังเคราะห์ได้ มากำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนและ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ ขั้นที่ 2 ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ เป็นขั้นที่ต้นแบบอธิบายความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับประเภทของงานเขียน และแนะนำกลวิธีในการอ่านให้ผู้เรียนสังเกตและเรียนรู้เกี่ยวกับ โครงสร้างของงานเขียน วิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน ซึ่งผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้ เดิมเกี่ยวกับบทอ่านและอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยมีต้นแบบคอยชี้แนะและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน ต้นแบบ ซักถามเกี่ยวกับประเภทของงานเขียนที่ผู้เรียนเคยศึกษามาแล้วเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้ เดิม และอธิบายความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียนเพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการอ่านงานเขียนและ อธิบายงานเขียนแต่ละประเภทได้

1.2 ต้นแบบเสนอและสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน ต้นแบบให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีใน การอ่านและเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่าน และวิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน หรือการให้ผู้เรียนศึกษาจากต้นแบบที่เป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทวีดิทัศน์กลวิธีการสอนอ่านที่มีคุณภาพ ต้นแบบสาธิตการใช้กลวิธีเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตวิธีการและจดบันทึกสรุปขั้นตอนหลักของ กลวิธีนั้น ๆ

1.3 ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านตามต้นแบบ ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านขนาดสั้นตามขั้นตอน การใช้กลวิธีในการอ่านของต้นแบบ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยชี้แนะและอธิบายขั้นตอนสำคัญอีก ครั้ง ต้นแบบหรือผู้สอนซักถามเกี่ยวกับบทอ่านในด้านรูปแบบงานเขียน เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันอธิบาย และสรุปประเภทของบทอ่าน

ขั้นที่ 2 ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำกลวิธีในการอ่านของต้นแบบมาฝึกอ่านและใช้แก้ปัญหาในการอ่าน โดยผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีในการอ่านที่เหมาะสมมาวิเคราะห์เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษา และฝึกการตีความคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอน

2.1 ผู้เรียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านประจำสัปดาห์ ผู้สอนนำเข้าสู่หัวข้อเรื่องที่จะอ่าน โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมและเขียนข้อมูลที่ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นบนกระดานดำ จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันจัดกลุ่มความคิดให้เป็นหมวดหมู่เพื่อนำกลุ่มความคิดดังกล่าวมาขยายความหมายของคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในกิจกรรมขั้นตอนต่อไป โดยมีผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและตอบข้อซักถามของผู้เรียน

2.2 ผู้เรียนอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ ผู้เรียนแต่ละคนนำกลวิธีการอ่านที่ได้จากการเรียนรู้จากต้นแบบและข้อมูลการเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมที่ได้จัดกลุ่มไว้มาอ่านงานเขียนอย่างละเอียดโดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ และเสริมต่อการเรียนรู้ จากนั้นผู้เรียนสรุปประเภทของบทอ่าน เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษาที่พบในบทอ่าน

2.3 ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย ผู้เรียนแต่ละคนเลือกคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในบทอ่านและเขียนลงในกระดาษเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายจากประสบการณ์เดิมและการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมในรูปแบบแผนภาพ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงทรรศนะของผู้เขียน ความหมายของคำที่แฝงนัย และทราบถึงจุดมุ่งหมายในการเขียน จากนั้นเขียนสรุปแนวคิดหลักที่ได้จากการอ่านแล้วหาข้อมูลมาสนับสนุนรายละเอียด เพื่อทำความเข้าใจข้อมูลในบทอ่าน โดยมีผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและตอบข้อซักถามของผู้เรียน

2.4 ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น ผู้เรียนนำแผนภาพของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มย่อยในด้านสาระจากการอ่านและกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับแผนภาพของเพื่อน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทราบข้อดีและข้อบกพร่องในการอ่าน ผู้เรียนทบทวนและปรับปรุงแผนภาพของตนเอง โดยมีผู้สอนตรวจพิจารณาและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 คือ ขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน เป็นขั้นพัฒนาการอ่านโดยการตรวจสอบความถูกต้องและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สาระสำคัญที่ได้จากการอ่านในแผนภาพและนำมาทบทวนแผนภาพการอ่านของตนเอง จากนั้นนำเสนอต่อชั้นเรียนและร่วมกันอภิปรายเพื่อประเมินผลการอ่านและสรุปผลการเรียนรู้ โดยมีผู้สอนตรวจพิจารณาให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

3.1 ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน ผู้เรียนเลือกแผนภาพของแต่ละกลุ่มย่อยมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านกับเพื่อนในชั้นเรียน จากนั้นนำรวบรวมประเด็นที่มีผลการอ่านไม่ชัดเจนมาทบทวนและปรับปรุงแผนภาพให้มีความสมบูรณ์ โดยมีผู้สอนพิจารณาให้คำแนะนำ

3.2 ผู้เรียนและครูร่วมกันตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันตรวจสอบการอ่านอีกครั้งในด้านความถูกต้องของสาระสำคัญในชั้นเรียน โดยการตอบคำถามที่เกี่ยวกับบทอ่าน ผู้สอนตั้งประเด็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้และคุณค่าข้อคิดที่ได้จากบทอ่านให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม จากนั้นให้ผู้สอนตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของประเด็นคำถาม

3.3 ผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่าน ผู้เรียนเขียนสรุปข้อมูลเพิ่มเติมในรายละเอียดของบทอ่านที่ไม่สมบูรณ์ลงในแผนภาพ และเขียนบันทึกผลการอ่านที่ผู้สอนมอบหมายให้เป็นภาระงานประจำสัปดาห์ โดยผู้สอนตรวจพิจารณาความถูกต้อง

1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมาย ดำเนินการก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังการจัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1) การประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อน และหลังการจัดการเรียนการสอนตาม

2) การประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบบันทึกการอ่านและตรวจโดยใช้เกณฑ์การประเมินการอ่าน

เชิงวิเคราะห์ และพิจารณาตามองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน ด้านการตีความ และด้านการแสดงความคิดเห็น

2. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น นำเสนอดังนี้

- 1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2) ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ใน 4 ระยะของการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ รายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนและความสามารถในการแสดงความคิดเห็นสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการตีความในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ใน 4 ระยะของการทดลองโดยภาพรวม และจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.2.1 พัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่าง 4 ระยะของการทดลองในภาพรวม

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในการทดสอบระยะที่ 1-4 ในสัปดาห์ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่น้อยที่สุด แต่หลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้เรียนมีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นในสัปดาห์ที่ 6, 9 และ 12 กลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวม ในระยะต่าง ๆ ของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 พัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่าง 4 ระยะของการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีพัฒนาการความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ องค์ประกอบด้านการวิเคราะห์ ส่วนประกอบงานเขียน การตีความ การแสดงความคิดเห็นในระยะต่าง ๆ ของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมได้จากการเขียนบันทึกผลการอ่านของผู้เรียนและบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่าง 4 ระยะของการทดลองในภาพรวม ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน โดยวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอและสำนวนภาษาได้ ส่วนการตีความในระยะแรก ผู้เรียนไม่สามารถตีความบทอ่านโดยการระบุนัยของคำและการบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ หลังจากได้รับการชี้แนะและเสริมต่อการเรียนรู้จากต้นแบบ ผู้เรียนสามารถตีความบทอ่านได้ โดยระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน การระบุนัยของคำ การระบุนัยของจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ ตลอดจนแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านได้ โดยแสดงความรู้สึกประกอบการอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิด การอธิบายการนำแนวคิดจากบทอ่านไปปรับใช้

ส่วนบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน พบว่า ชั้นที่ 1 ชั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ ผู้เรียนสนใจเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านและการเขียนของต้นแบบจึงนำกลวิธีการอ่านจากต้นแบบมาปรับใช้ร่วมกับวิธีการอ่านของตนเอง ชั้นที่ 2 ชั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย ผู้เรียนกำหนดคำ สำนวน และข้อความสำคัญมาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายกับประสบการณ์ความรู้เดิม และแลกเปลี่ยนความรู้วิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านร่วมกันในกลุ่ม ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์บทอ่านประเภทต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธี ผังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา อภิปรายได้ 2 ประเด็น ได้แก่ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น และ ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำเสนอ ดังนี้

1. อภิปรายผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

การอภิปรายผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนมีประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น ได้แก่ จุดเด่น ข้อจำกัด และโอกาสในการนำไปใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 จุดเด่นของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนมีจุดเด่น 3 ประการ ดังนี้

1) รูปแบบการเรียนการสอนที่ตอบสนองปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพจริง

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มีฐานมาจากการศึกษาปัญหา การอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ผลประเมิน การอ่าน การสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนในเรื่องปัญหาและสาเหตุของการอ่าน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้มาสรุปเป็นปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเพื่อ ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่สามารถช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการใน บริบทจริงของผู้เรียน รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาได้นำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบกับกลวิธี ผังความสัมพันธ์ของความหมายมาช่วยพัฒนาผู้เรียนในด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้สามารถวิเคราะห์ ส่วนประกอบของงานเขียน การตีความและการแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านได้ โดยผู้เรียนได้เรียนรู้ จากต้นแบบที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการอ่าน และได้รับการแนะนำการใช้กลวิธีในการอ่าน การสังเกตขั้นตอนการใช้กลวิธีในการอ่านก่อนการอ่านทุกครั้ง รวมทั้งการฝึกการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของความหมายของคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ นอกจากนี้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน ความรู้และได้รับข้อมูลย้อนกลับจากการอ่าน

ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วย แก้ปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ ดังที่ รายงานผลการศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน พัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของพิมพ์พรรณ เลิศเกษม (2554) และสง ชุนแมน (2556:125-130) พบสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาไทยไม่สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ คือ ผู้เรียนไม่มีกลวิธี หรือเทคนิคในการอ่าน เนื่องจากผู้สอนไม่เน้นความสำคัญของกลวิธีหรือกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไม่สอนเทคนิควิธีการอ่านที่หลากหลาย นอกจากนี้ สถาบันภาษาไทยสิรินธร (2552: 11-20) พบปัญหาการอ่านของนิสิตที่มีผลคะแนนการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ และอภิปรายผล ว่ามีสาเหตุมาจากวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบรรยายเพียงอย่างเดียว ผู้สอนควรเปลี่ยนเป็น การบรรยายเชิงอภิปราย เปิดโอกาสให้นิสิตได้ระดมสมองและคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับบทอ่านต่าง ๆ ที่

หลากหลาย ประกอบกับการฝึกฝนการอ่านด้วยกิจกรรมต่างๆระหว่างเรียน ฝึกปฏิบัติการอ่านโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนร่วมด้วย ด้วยเหตุนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจึงช่วยแก้ปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในบริบทจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) รูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนข้อมูลจากการอ่านร่วมกัน

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเป็นการนำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมายมาวิเคราะห์และสังเคราะห์หลักการที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งแนวคิดการอ่านจากต้นแบบ Jordan et al. (2001: 15) ได้กล่าวว่า ช่วยปรับปรุงการอ่านของผู้เรียนให้รู้จักใช้กลวิธีในการอ่านมาทำความเข้าใจเนื้อหาและฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาร่วมกับผู้อื่น กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยนำกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายมาพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งกลวิธีดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์บทอ่าน ผู้เรียนเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์จากการใช้ประสบการณ์ความรู้เดิมมาทำความเข้าใจ ทำให้ทราบความหมายของคำสำคัญได้ถูกต้องตามบริบท (Pearson & Johnson, 1978 อ้างถึงใน Coleman, 1995: 14) รวมถึงเกิดความเข้าใจในคำศัพท์ และสามารถนำไปใช้กับผู้เรียนได้ทุกระดับ (Reutzel and Cooter, 2003: 326; Halterman, 2013: 26)

จากการวิจัยพบว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน เช่น 1) ชั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ ผู้เรียนได้เรียนรู้กลวิธีการอ่านและนำมาใช้ในการอ่านวิเคราะห์รูปแบบของงานเขียน เนื้อหา กลวิธีการนำเสนอ และสำนวนภาษาที่ผู้เขียนใช้ ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจเนื้อหาคร่าว ๆ 2) ชั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย ผู้เรียนจะกำหนดคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญที่พบในบทอ่านเพื่อนำมาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายในรูปของแผนภาพ กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนตีความบทอ่านได้ และ 3) ชั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน ผู้เรียนที่เข้าใจในสาระสำคัญของบทอ่าน จะแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่านได้และสามารถอธิบายเหตุผลได้สัมพันธ์กับความคิด

จากกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 3 ขั้นตอนนี้ แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีการผสมผสานการนำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมายมาพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างสอดคล้องกัน ดังที่ Pressley et al. (1992: 524-525) กล่าวว่า “นักวิจัยทั่วไปไม่ได้ศึกษาวิธีการตีความ เพราะมุ่งไปที่การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ หรือการทำให้ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น ซึ่งการตีความของผู้เรียนจะอยู่ในช่วงของการทดสอบหลังการอ่าน โดยการทำแบบทดสอบที่ออกโดยครู เพราะความสามารถในการตีความจำเป็นต้องใช้

โครงสร้างความรู้เดิมและกลวิธีในการอ่านมาช่วยตีความคำศัพท์ สำนวนและข้อความ สามารถแสดงออกด้วยการมีแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับผู้อื่น” และ Johnson et al. (1986: 778) กล่าวว่า นักวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่การอ่านเพื่อความเข้าใจ แต่ไม่ลงรายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ในเรื่อง คำ ซึ่งคำเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการอ่าน ที่ต้องรู้ความหมายและตีความตามเนื้อเรื่องได้ ดังนั้น รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน การตีความ และการแสดงความคิดเห็นได้

3) รูปแบบการเรียนการสอนที่สามารถยืดหยุ่นให้เหมาะกับผู้เรียน

การนำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมายมาพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนการเรียนการสอนจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างการทดลองในขั้นตอนการเรียนการสอน ชั้นที่ 1 และ 2 ดังนี้

1.1) “ชั้นที่ 1 ชั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ เป็นขั้นที่ต้นแบบทบทวน ความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน และแนะนำกลวิธีในการอ่านให้ผู้เรียนสังเกตและเรียนรู้ เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียน วิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน ซึ่งผู้เรียนจะต้องอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้โดย มีต้นแบบคอยชี้แนะและเสริมต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบว่า ขั้นตอนดังกล่าวมีการฝึกอ่านตามต้นแบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กลวิธีการอ่าน ขั้นตอนดังกล่าวใช้เวลานาน เนื่องจากผู้เรียนต้องอ่านบทอ่าน 1-2 เรื่อง และบันทึกรายละเอียดของกลวิธีที่ต้นแบบใช้ด้วยนั้น ทำให้ผู้เรียนมีเวลาในการทบทวน ความรู้เดิมน้อย ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านเนื้อเรื่องทั้งหมด

ผู้วิจัยแก้ไข โดยการอธิบายรายละเอียดขั้นตอนที่ 1 ให้แก่ต้นแบบเข้าใจถึง แนวทางในการฝึกอ่าน และตัดเนื้อหาของบทอ่านที่มีลักษณะเด่น มาฉายด้วยเครื่องฉายภาพ เพื่อให้ ผู้เรียนทุกคนได้อ่านและทบทวนความรู้เดิมโดยการตอบคำถามจากต้นแบบพร้อมกัน วิธีดังกล่าว ผู้เรียนสามารถตอบคำถามประเภทของบทอ่าน และโครงสร้างของบทอ่านแต่ละประเภทได้ ซึ่ง การกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์ความรู้เดิมในการทำความเข้าใจบทอ่าน เริ่มตั้งแต่ขั้นอ่านให้ ผู้เรียนได้ซักถามและร่วมกันอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เรียนและต้นแบบ ผู้เรียนจะคิดเชื่อมโยงนำ ประสบการณ์เดิมไปทำความเข้าใจประเภทของบทอ่าน และโครงสร้างของบทอ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจเนื้อหาของบทอ่านมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Bartlett (1932 cited in Tracey and Morrow, 2012: 63) กล่าวถึง โครงสร้างความรู้เดิม (schema) ของผู้อ่าน เกิดจากการนำ ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมาเป็นเครื่องช่วยชี้แนะในการทำความเข้าใจบทอ่าน ช่วยให้ผู้อ่าน คาดการณ์เนื้อหาในบทอ่านได้ รับรู้เนื้อเรื่องได้เร็ว

1.2) ขั้นที่ 2 ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำกลวิธีในการอ่านของต้นแบบมาฝึกอ่านและใช้แก้ปัญหาในการอ่าน โดยผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีในการอ่านที่เหมาะสมมาวิเคราะห์เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษา และฝึกการตีความคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบว่า ขั้นตอนดังกล่าว 1) ในระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1- 3 ผู้เรียนไม่เลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ต้นแบบเสนอ และผู้เรียนใช้กลวิธีที่ตนเองคุ้นเคย ทำให้เวลาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่าน ผู้เรียนเสนอข้อมูลไม่ตรงประเด็น ผู้วิจัยแก้ไข โดยให้ต้นแบบสาธิตและฝึกอ่านไปพร้อม ๆ กันเป็นครั้งที่ 2 ซึ่งผู้เรียนได้ปฏิบัติตามต้นแบบเป็นอย่างดี ในระยะที่ 2-3 สัปดาห์ที่ 4-9 ผลการอ่านด้านการวิเคราะห์เนื้อหา และการตีความของผู้เรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับ Tracey and Morrow (2012: 128) กล่าวว่า การเสริมต่อการเรียนรู้ของ Vygotsky คือ ผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ การให้คำชี้แนะ การใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ได้ ซึ่งในขณะที่อ่านหากผู้เรียนได้รับการกระตุ้นได้คิดคาดเดาเหตุการณ์ในเนื้อเรื่อง การพูดเตือนความจำ การส่งเสริมให้กำลังใจเวลาที่อ่าน และการช่วยแก้ปัญหาที่เกิดจากการอ่านที่ละขั้นตอน การยกตัวอย่าง ฯลฯ วิธีการเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเป็นผู้อ่านที่ดีได้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า ขั้นที่ 2 ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย ในระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1- 3 ผู้เรียนไม่เชื่อมโยงความหมายในรูปแผนภาพ แต่ได้เขียนสัญลักษณ์การเชื่อมโยงลงในบทอ่าน เมื่อเวลานำเสนอผลการอ่านทำให้ได้ประเด็นข้อมูลไม่ครบถ้วน ผู้เรียนบางคนอธิบายข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับบทอ่าน ผู้วิจัยแก้ไข โดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเขียนเชื่อมโยงความหมายในรูปแผนภาพและนำแผนภาพดังกล่าว มาเป็นประเด็นในการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการอ่านในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ในระยะต่อมาผู้เรียนสามารถอธิบายประเด็นสำคัญของบทอ่านได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ครบทุกประเด็น ในช่วงระยะที่ 4 สัปดาห์ที่ 10-12 ผู้เรียนมีความชำนาญในการเชื่อมโยงความหมายในรูปแผนภาพ และอธิบายข้อมูลของบทอ่านได้ถูกต้องและครบถ้วน Harris and Sipay (1990: 538) และ Khoii and Shariffar (2013: 201) กล่าวว่า การการเชื่อมโยงความหมายของคำ โดยผู้เรียนระดมความคิดเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหัวข้อ และจัดหมวดหมู่ของคำหรือข้อความตามโครงสร้างงานเขียนในรูปเรขาคณิต โดยการเชื่อมโยงข้อความเหตุและผลในบทอ่าน การเปรียบเทียบความเหมือนความต่างจะทำให้ผู้เรียนสามารถสรุปเนื้อหาสาระสำคัญของบทอ่านได้

1.2 ข้อจำกัดของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีเป้าหมายในการแก้ปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับอุดมศึกษา กิจกรรมของขั้นตอนมีการนำต้นแบบมาเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียนได้สังเกตเรียนรู้กลวิธีการอ่าน ดังนั้น ผู้เป็นต้นแบบจึงมีบทบาทสำคัญเพราะจะต้องเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับงานเขียนประเภทต่าง ๆ มีประสบการณ์การอ่านและมีกลวิธีในการอ่าน เนื่องจากต้นแบบต้องเป็นผู้แนะนำผู้เรียนได้ทั้งแนวทางในการปฏิบัติการอ่านและเนื้อหาสาระในบทอ่านแต่ละประเภท ต้นแบบควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ หากเป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักจะเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ยิ่งขึ้น ซึ่งในงานวิจัยได้เชิญ ศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์ กรรมการตัดสินรางวัลซีไรต์ นักเขียนสารคดีในนิตยสารชื่อดัง และกรรมการพิจารณาบทความวิจัย ซึ่งบุคคลดังกล่าวผู้เรียนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เกิดความกระจำงในการฝึกอ่านงานเขียนประเภทนั้น ๆ ดังที่ Smith (2009: 45) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนอ่านบทอ่านที่มีความซับซ้อน เช่น การอ่านเรื่องสั้น กวีนิพนธ์ งานวิจัย ผลจากห้องปฏิบัติการ ต้นแบบในการอ่านควรเป็นผู้เชี่ยวชาญในการอ่านงานเขียนเหล่านั้น และ Braunger et al. (2005: 24) กล่าวว่า ต้นแบบ ควรเป็นผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกมาจากผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานเขียนนั้น ๆ เช่น นักเขียน นักวิจารณ์ นักวิจัย มาอธิบายและสาธิตวิธีการใช้กลวิธีในการอ่านให้แก่ผู้เรียน

นอกจากนี้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีข้อจำกัดในเรื่องการคัดเลือกบทอ่าน เนื่องจากบทอ่านที่ใช้ฝึกอ่านในงานวิจัยมาจากการสอบถามความสนใจในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งประเภทออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ สารคดี เรื่องสั้น กวีนิพนธ์ และบทความวิจัย ซึ่งบทอ่านดังกล่าวต้องใช้ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ในการทำความเข้าใจสาระสำคัญ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักสูตรในระดับอุดมศึกษา พบว่า นักศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในงานเขียนที่มีรูปแบบหลากหลาย จึงได้แบ่งประเภทของการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เหมาะสมในการนำมาใช้ในการวิจัยนี้ คือ สารคดี เรื่องสั้นกวีนิพนธ์ และบทความวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับ จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสำราญ (2551: 105-119) ได้แบ่งประเภทการอ่านที่เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา คือ งานเขียนเชิงวิชาการ บันเทิงคดี และสารคดี ซึ่งเป็นงานเขียนที่จำเป็นต่อการเรียนและการประเมินผลในระดับอุดมศึกษาและการประกอบวิชาชีพในอนาคต

ส่วนเนื้อหาบทอ่านที่นำมาใช้ในงานวิจัยมีการจัดเตรียมล่วงหน้าและจัดเรียงตามลำดับความยากง่ายเพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาการอ่านงานเขียนแต่ละประเภท การจัดเนื้อหาก่อนล่วงหน้าจะทำให้ผู้เรียนได้มีการเตรียมตัวอ่านมาก่อนหรือค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับนักเขียน ซึ่งสอดคล้องกับ Lowey (2010: 56) กล่าวว่า ในการจัดเตรียมเนื้อหาที่มีความเหมาะสมและน่าสนใจสำหรับผู้เรียน ผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาในบทเรียนว่าเรื่องใดที่ผู้เรียนต้องการเพื่อที่จะได้

จัดตารางการอ่านได้เหมาะสมตลอดทั้งปีการศึกษา นอกจากนี้ Sipe (2006: 57-58) กล่าวว่า บทอ่านที่ใช้ในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ตำรา หนังสืออ่านประกอบ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ บทความ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต คู่มือต่าง ๆ ผลการศึกษาจากห้องปฏิบัติการ ใบบาง วรรณกรรม หนังสือที่ผู้เรียนสนใจ หนังสืออ้างอิง

1.3 โอกาสในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในปัจจุบันให้ทันต่อข้อมูลข่าวสารความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ได้ นอกจากนี้ The University of Melbourne (2010: 1) กล่าวถึง การอ่านเชิงวิเคราะห์ว่ามีความสำคัญต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพราะกิจกรรมการอ่านในระดับอุดมศึกษานั้นไม่ได้เป็นเรื่องง่าย และนักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจเกี่ยวกับวิธีการอ่านเชิงวิเคราะห์ของตนเองน้อย ซึ่งวิธีการอ่านดังกล่าวนี้จะทำให้นักศึกษาอ่านได้เร็วขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านสูงขึ้น สอดคล้องกับ จีรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556: 206) กล่าวว่า “การอ่านเชิงวิเคราะห์จะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความคิดรอบคอบ ก่อนตัดสินใจ และเป็นผู้มีเหตุผล” ด้วยเหตุนี้ รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจึงมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา ดังที่ OECD (2010) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษา เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ การสร้างความคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา

ผลการอภิปรายข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในด้านการวิเคราะห์ ส่วนประกอบของงานเขียน การตีความ และการแสดงความคิดเห็นได้

2. การอภิปรายผลการทดลองเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

2.1 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนสูงขึ้น เป็นผลมาจากการฝึกใช้กลวิธีในการอ่าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Bray et al. (2004: 306 อ้างถึงใน Lowery, 2010: 38) ที่ใช้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบในวิชาวรรณคดีระดับอุดมศึกษา พบว่า แนวการสอนดังกล่าวสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการใช้กลวิธีในการอ่านและมีความสามารถในการ

การอ่านวรรณคดีวรรณกรรมสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สูงขึ้น เนื่องจากการผู้เรียนเห็นความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงให้ความสนใจและตั้งใจทำกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับ Smith (2009: 49-53) ได้ศึกษาผลการใช้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบที่มีต่อการตระหนัก การรู้คิด และความเข้าใจในการอ่านตำราเรียนผู้เรียน หลังการทดลอง พบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยแนวคิดการอ่านจากต้นแบบมีการตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และมีการรู้คิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการอ่านได้ ส่งผลให้มีคะแนนการอ่านเพิ่มสูงขึ้น

สาเหตุที่ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการนำแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน ดีความ และแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านได้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

แนวคิดการอ่านจากต้นแบบเน้นกระบวนการช่วยพัฒนาการใช้กลวิธีการอ่านทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียนได้ถูกต้อง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านให้มากขึ้น Mehdiان (2009: 4) และ Matz (2012: 37-38) กล่าวว่า แนวคิดการอ่านจากต้นแบบช่วยให้เกิดการรู้คิด (Metacognition) ทำให้ผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีการอ่านมาทำความเข้าใจบทอ่าน และผู้เรียนฝึกการสื่อสาร (metacognition conversation) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในขณะที่อ่านโดยการแลกเปลี่ยนความรู้กัน ส่วนกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายช่วยพัฒนาการวิเคราะห์เนื้อหาในบทอ่าน และการเขียนสรุปเรื่องที่อ่าน (Pressley et al., 1992: 523) และรูปแบบการเขียนฝังความสัมพันธ์ของความหมายช่วยจัดระบบความคิดของผู้อ่านเพื่อวิเคราะห์รายละเอียดตามโครงสร้างของงานเขียน (Sinatra Stahl-Gemake and Morgan, 1986: 4-6) และช่วยกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน หรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับบทอ่าน ช่วยให้ผู้เรียนได้อภิปรายถึงคำศัพท์สำคัญที่พบในบทอ่าน (Reutzel and Cooter, 2003: 326) สอดคล้องกับผลการศึกษาของปริยาภรณ์ ศุภมงคล (2553: 56-58) ได้ศึกษาระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมฝังความสัมพันธ์ของความหมายกับการสอนโดยให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านด้วยตนเอง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมฝังความสัมพันธ์ของความหมาย ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และการวิเคราะห์บทอ่านได้สูงขึ้น

นอกจากนี้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีสรรคนิยมทางสังคม (social constructivism) ของ Vygotsky (1986) ซึ่งเชื่อว่า การพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนคือ การพึ่งพาทางสังคม ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ซึ่งผู้เรียนที่มีปัญหาในการปฏิบัติภาระงาน จะได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนเหล่านั้นให้สามารถปฏิบัติภาระงานได้ ผู้สอนสามารถเป็นแบบอย่าง (modeling) ในการฝึกและให้คำปรึกษา รวมทั้งการเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) ซึ่งผู้สอนสามารถตั้งศักยภาพของผู้เรียนและเสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ Wilhelm (2000) ได้กล่าวว่า งานเขียนของ Vygotsky ทำให้เชื่อว่าทุกอย่างที่เรียนรู้จะต้องได้รับการสอน และการสอนอ่านให้มีประสิทธิภาพนั้น คือ การถ่ายทอดประสบการณ์การใช้กลวิธีการอ่าน ซึ่งในชั้นเรียนทั้งครูและผู้เรียนก็สามารถเป็นคนถ่ายทอดกลวิธีการอ่านได้

นอกจากนี้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (social cognitive learning theory) ของ Bandura (1986) เชื่อว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากประสบการณ์ของตนเอง และเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้จากตัวแบบ (observational learning or modeling) ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของผู้วิจัยมีขั้นตอนสำคัญคือขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ โดยผู้เรียนจะได้รับความรู้เกี่ยวกับประเภทของบทอ่านและกลวิธีในการอ่านงานเขียนแต่ละประเภทจากต้นแบบ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน ผู้สอน สื่อการเรียนการสอน และผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่าน ซึ่งแนวทางนี้จะสามารถช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนได้สอดคล้องกับการศึกษาของ Greenleaf et al. (2011) ที่พบว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่าน ผู้สอนคือผู้มีบทบาทอย่างยิ่งในการแสดงตัวอย่างวิธีการอ่านและการอธิบายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และการฝึกปฏิบัติอ่านตามนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และจากการแนะนำของผู้สอนสามารถช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างที่อ่านของผู้เรียนเกิดการเลือกใช้กลวิธีการอ่านต่าง ๆ ตอบสนองตามวัตถุประสงค์ที่ตนต้องการได้

จากผลการวิจัย การอ่านเชิงวิเคราะห์ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ลึกซึ้ง ช่วยวิเคราะห์ปัญหา และค้นข้อมูลมาตัดสินใจอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับ วรรณภา บัวเกิด (2545: 159) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้ที่อ่านเชิงวิเคราะห์ได้จะแก้ปัญหาได้มีเหตุผล และได้รับความสนุกสนานจากการอ่าน เนื่องจากแยกแยะและพิจารณาทั้งเนื้อหาและรสของงานเขียนนั้น ๆ ได้แง่คิดจากการอ่าน ประเมินค่าเรื่องที่อ่านและนำประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและใช้พัฒนางานเขียนของตน ผู้ที่มีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์จะเป็นผู้ที่สามารถคิดได้ลึกซึ้ง รอบคอบ นำไปสู่การสร้างความรู้ ความคิด สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ตลอดจนนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี (กรมวิชาการ, 2546: 208-210)

2.2 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จำแนกตามองค์ประกอบ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการอภิปรายความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จำแนกตามองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน ด้านการตีความ และด้านการแสดงความคิดเห็น และการอภิปรายพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระยะเวลาต่าง ๆ ของการทดลอง ดังนี้

1) การวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนก่อนการทดลองเท่ากับ 14.56 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็น 16.36 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนสามารถวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน เนื้อเรื่อง สำนวนภาษาได้ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียน เนื่องจากเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

1.1) การใช้กลวิธีในการอ่านของผู้เรียนทำให้มีความเข้าใจในบทอ่าน ซึ่งผู้เรียนได้ฝึกการใช้กลวิธีในการอ่านที่หลากหลายตั้งแต่ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ โดยการสังเกตและเรียนรู้วิธีการอ่านและการใช้กลวิธีในการอ่านจากผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านและการเขียน ในกิจกรรมการเรียนและการสอนจะใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดถึงประเด็นสำคัญที่พบในบทอ่าน การฝึกอ่านบทอ่านขนาดสั้นเพื่อให้มีประสบการณ์การใช้กลวิธีในการอ่านก่อนลงมืออ่านบทอ่านประจำสัปดาห์ ผู้เรียนจะสามารถสรุปประเภทของบทอ่านได้ดี เข้าใจโครงสร้างองค์ประกอบของงานเขียน ระบุสาระสำคัญ ใจความสำคัญของบทอ่านได้

ในขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย มีกิจกรรมที่ผู้เรียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน เป็นการนำเข้าสู่หัวข้อเรื่องที่จะอ่านช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่จะอ่านในเบื้องต้น ซึ่งจากแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของบทอ่านเพิ่มมากขึ้น มีหลักการในการสังเกตรูปแบบงานเขียนและกิจกรรมการอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีในการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ ผู้เรียนจะลงมืออ่านบทอ่านอย่างละเอียดและเลือกใช้กลวิธีในการอ่านที่ผู้เชี่ยวชาญเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) เสนอแนะ สาธิตให้ผู้เรียนดูในขั้นต้น ดังที่ Manzo and Manzo (1997: 11-13) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการสอนอ่านที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวในการเรียน ประกอบด้วย ขั้นก่อนอ่านโดยการอ่านหัวเรื่องแล้วใช้ความรู้เดิมทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน การระบุคำศัพท์ยาก การตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน ขั้นระหว่างอ่าน การสอน

ให้ผู้เรียนใช้กลวิธีในการอ่านที่หลากหลายมาทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง และขั้นหลังอ่านเป็นการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ Manzo and Manzo ให้ความสำคัญต่อการใช้กลวิธีในการอ่าน ซึ่งในการที่ผู้เรียนใช้กลวิธีในการอ่านจะช่วยให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีการลองผิดลองถูกในการเลือกใช้กลวิธีในการอ่าน มีการปรับเปลี่ยนวิธีการไปเมื่อไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งวิธีการที่หลากหลายนี้ช่วยให้ผู้เรียนฝึกความสามารถในการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียนได้เป็นอย่างดี ระบุประเภทของงานเขียนเนื้อหา สำนวนภาษาได้ดี โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยให้การช่วยเหลือ จนผู้เรียนสามารถอ่านบทอ่านได้อย่างเข้าใจได้ด้วยตนเอง

1.2) การกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์ความรู้เดิมในการทำความเข้าใจบทอ่าน เริ่มตั้งแต่ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย มีกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับบทอ่าน โดยการซักถามและร่วมกันอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เรียนและต้นแบบ และในระหว่างการเรียนรู้ ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากการอ่านกับต้นแบบ โดยการซักถามและสนทนาเกี่ยวกับบทอ่าน เมื่อเรียนรู้แล้วผู้เรียนจะคิดเชื่อมโยงนำประสบการณ์เดิมไปทำความเข้าใจบทอ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาของบทอ่านมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Bartlett (1932 cited in Tracey and Morrow, 2012: 63) กล่าวถึง โครงสร้างความรู้เดิม (schema) ของผู้อ่าน เกิดจากการนำประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมาเป็นเครื่องช่วยชี้แนะในการทำความเข้าใจบทอ่าน ช่วยให้ผู้อ่านคาดการณ์เนื้อหาในบทอ่านได้ โดยการที่ผู้อ่านมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหาใดมาก่อน เช่น บุคคล สถานที่ และสิ่งต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้อ่านรับรู้เนื้อเรื่องได้เร็วกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ความรู้เนื้อหาเหล่านี้มาก่อน กิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมายที่เชื่อว่า ความรู้เดิมช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจงานเขียนเป็นรูปธรรมมากขึ้น การเขียนแนวคิดหลักที่มีข้อมูลมาสนับสนุนรายละเอียดและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำหรือข้อความในบทอ่านกับความรู้เดิม จะทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพสูงขึ้น (Coleman, 1995: 15)

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ส่วนประกอบต่าง ๆ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียนด้านการวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน และด้านการวิเคราะห์สำนวนภาษา กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากในขั้นตอนที่ 1 ชั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ ผลการวิเคราะห์การบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน พบว่า จากการที่ต้นแบบทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับรูปแบบงานเขียน ผู้เรียนทุกคนมีประสบการณ์ในการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ไม่เข้าใจในรายละเอียดของงานเขียนแต่ละประเภท เช่น เรื่องสั้น แบ่งเป็นเรื่องสั้น

ประเภทแสดงลักษณะตัวละคร ประเภทสร้างบรรยากาศ และประเภทให้แนวคิด ผู้เรียนเกิดความสับสน นอกจากนี้ ผู้เรียนไม่เข้าใจสำนวนภาษาที่ผู้เขียนแต่ละคนเลือกใช้ ต้นแบบและผู้สอนจึงได้ช่วยเหลือโดยการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน และลักษณะเด่นการใช้สำนวนภาษาในงานเขียนที่นักเขียนแต่ละคนนิยมใช้เพิ่มเติม

สาเหตุจากการขาดประสบการณ์ในการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ของผู้เรียน ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สอดคล้องกับการศึกษาของ Stanovich (2000: 20) กล่าวว่า ผู้เรียนที่มีนิสัยรักการอ่านจะมีประสบการณ์ในการอ่านมากกว่าผู้เรียนในวัยเดียวกันที่ไม่ได้รับการปลูกฝังเรื่องการอ่านมา ผู้เรียนกลุ่มนี้จะมีความสามารถในการเรียนรู้ และการอ่านได้เร็วกว่า

ส่วนความสามารถในการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ ผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนน้อยกว่าก่อนเรียน เนื่องจากในขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอตามประเภทของงานเขียน โดยการอ่านงานเขียนอย่างละเอียดและเขียนสรุปสิ่งที่อ่านเพื่อนำมาอภิปรายกับสมาชิกกลุ่มย่อย ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลแบบบันทึกผลการอ่านมาวิเคราะห์ พบว่า ผู้เรียนวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ โดยอธิบายเนื้อหา แนวคิด และสาระสำคัญของเรื่องจากการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอได้ไม่ถูกต้อง เช่น งานเขียนบันเทิงคดี ผู้เรียนจะระบุกลวิธีการนำเสนอประเภทโวหารภาพพจน์ วรรณศิลป์ไม่ถูกต้อง ส่งผลให้ไม่เข้าใจเนื้อเรื่องครบทุกประเด็น เนื่องจากผู้เขียนใช้กลวิธีการนำเสนอเรื่องในการถ่ายทอดแนวคิด สาระสำคัญของบทอ่าน สอดคล้องกับทองสุข เกตุโรจน์ (2557: 15) กล่าวว่า กลวิธีการนำเสนอบางครั้งผู้เขียนก็อาจสอดแทรกความคิดเห็นของตนเอง ดังนั้น หากผู้เรียนไม่สามารถวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอได้จะทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ไม่ครบทุกประเด็น และผลจากการวิเคราะห์บันทึกผลการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย ซึ่งผู้เรียนทำกิจกรรมอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบไม่ครบตามขั้นตอน ส่งผลให้วิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอในบทอ่านได้ไม่ถูกต้อง ดังที่ VanKeer and Vanderlinde (2012) ให้เหตุผลถึงการที่ผู้เรียนใช้กลวิธีการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยระยะเวลาในการฝึกฝน และฝึกตามขั้นตอนของกลวิธีจึงจะทำให้เข้าใจบทอ่านได้ดียิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัย พบว่า ระดับคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบงานเขียนของกลุ่มตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 1-3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.70, 13.96 และ 14.26 สูงขึ้นตามลำดับ และลดลงในการทดลองครั้งที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.70

สาเหตุที่การทดลองครั้งที่ 4 มีคะแนนลดลง เนื่องจากในระยะที่ 4 เป็นการอ่านงานเขียนประเภทบทความวิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ยังไม่มีประสบการณ์ในการอ่านงานวิจัยทางด้านการศึกษาทำให้ไม่สามารถอธิบายสาระสำคัญของบทอ่านได้ แต่บทความวิจัยเชิงคุณภาพที่มี

เนื้อหาเกี่ยวกับภาษาไทยและวรรณคดีไทย ผู้เรียนสามารถอธิบายรายละเอียดได้ เนื่องจากเคยเรียนในรายวิชาตามหลักสูตรมาแล้วและผู้สอนได้อธิบายและแสดงตัวอย่างวิธีการอ่านเพิ่มเติม จึงทำให้ผู้เรียนสนใจและเข้าใจในบทความวิจัยที่เกี่ยวกับศาสตร์สาขาของตนเอง สอดคล้องกับ Denti and Guerin (2008: 48-49) ที่กล่าวว่าในการพัฒนาการอ่าน จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ความรู้เดิมมาทำความเข้าใจคำศัพท์และบริบทในการอ่าน และผู้สอนควรมีบทบาทในการอธิบายและยกตัวอย่างต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนดำเนินการจัดการกับข้อมูลและฝึกหัดให้ปฏิบัติในการอ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้อย่างรวดเร็ว และช่วยพัฒนาการคิดที่เกิดขึ้นระหว่างการอ่านด้วย

2) การตีความ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการตีความก่อนการทดลองเท่ากับ 8.23 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็น 8.93 ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เหตุผลที่คะแนนก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน เนื่องจากเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

2.1) ในระยะแรกของการทดลองผู้เรียนไม่เข้าใจเรื่องการใช้กลวิธีการอ่าน ทำให้ไม่สามารถตีความเนื้อหาในบทอ่านได้ถูกต้อง ซึ่งผลการวิเคราะห์การบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในขั้นตอนที่ 2 ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย ในระยะสัปดาห์ที่ 1-6 พบว่า เมื่อผู้เรียนลงมืออ่านด้วยตนเอง ผู้เรียนจำนวนมากไม่ใช้กลวิธีที่ต้นแบบแนะนำแต่ได้ใช้กลวิธีที่ตนเองคุ้นเคย เช่น การขีดเส้นใต้ การวงกลมรอบคำสำคัญ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถสามารถระบุความหมายของคำและเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะและบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนไม่ได้ เนื่องจากการใช้กลวิธีการอ่านจะทำให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญจากการอ่าน และตีความบทอ่านได้ ซึ่งผู้เรียนเห็นว่ากลวิธีการอ่านมีขั้นตอนหลายขั้นตอนจึงไม่สนใจกลวิธีที่ต้นแบบนำเสนอ ปัญหาที่เกิดจากการเลือกใช้กลวิธีการอ่านส่งผลต่อความสามารถในการตีความ สอดคล้องกับ สถาบันภาษาไทย สิริินธร (2552: 11-20) ที่ได้ศึกษาการอ่านของนิสิตที่มีผลคะแนนการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ พบว่า มีสาเหตุมาจากวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบรรยายเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนไม่ได้ฝึกใช้กลวิธีในการอ่าน และผู้เรียนขาดความรู้การใช้คำที่มีความหมายแฝง การใช้คำลงท้ายที่บอกน้ำเสียงการเปรียบเทียบ อุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ ฯลฯ และไม่สามารถตีความจากประสบการณ์ความรู้ที่มีอยู่เดิมได้ ทั้งหมดนี้เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้นิสิตพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ไม่ดีเท่าที่ควร

2.2) ผู้เรียนไม่มีประสบการณ์ความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จึงไม่สามารถเขียนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายของคำศัพท์สำคัญที่พบในบทอ่าน ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถตีความจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ถูกต้อง ซึ่งผลการวิเคราะห์การบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนพบว่า ในขั้นตอนที่ 2 ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย กิจกรรมนี้เป็นการนำคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญที่พบในบทอ่านมาเขียนลงในใบงานเป็นรายบุคคล ผู้เรียนจะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายระหว่างคำดังกล่าวกับประสบการณ์ความรู้เดิมและบริบทของข้อความในบทอ่าน โดยเขียนเป็นแผนภาพอธิบายรายละเอียดของคำดังกล่าว ในกิจกรรมช่วงนี้ใช้เวลานาน ผู้เรียนต้องตีความคำศัพท์สำนวน และข้อความสำคัญที่พบในบทอ่านหลายคำ และเขียนในรูปแบบแผนภาพ ในสัปดาห์ที่ 1-12 ผู้เรียนส่วนมากไม่เขียนแผนภาพ แต่จดรายละเอียดของคำศัพท์และเขียนอธิบายแทน ผู้สอนต้องกระตุ้นโดยการพูดส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนแผนภาพและคิดเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีต่อคำศัพท์นั้น หากไม่ทราบก็จะแนะนำการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต หรือผู้สอนอธิบายขยายความเพิ่มเติมให้ ซึ่งจากการอ่านบันทึกผลการอ่านของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนยังตีความคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในบทอ่านได้ไม่ครบถ้วน บางคนตีความได้ไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจความหมายของคำที่แฝงนัย และจุดมุ่งหมายในการเขียนของนักเขียน ซึ่งสาเหตุสำคัญของการไม่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายในรูปแบบแผนภาพ คือ ผู้เรียนไม่มีประสบการณ์ความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านทำให้ไม่ทำกิจกรรมดังกล่าว ส่งผลต่อความสามารถในการตีความบทอ่าน สอดคล้องกับทฤษฎีของ Barlett (1932) กล่าวว่า “โครงสร้างความรู้เดิม” (schema) เป็นชนิดของข้อมูลที่ผู้เรียนทบทวนจากความทรงจำของตนเอง แล้วจัดกลุ่มสารสนเทศเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ที่ผู้เรียนมีข้อมูลเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ ซึ่งมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ หากผู้เรียนได้รับการกระตุ้นความรู้เดิมก่อนอ่าน จะช่วยให้เข้าใจความหมายของคำศัพท์และบริบทในการอ่านได้ดีขึ้น ตรงกับการศึกษาของ Anderson and Pearson (1984: 185-224) ที่ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างความรู้เดิม ที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า โครงสร้างความรู้เดิมเป็นปัจจัยหนึ่งสำหรับการเข้ารหัสข้อมูล การเก็บรหัส และการดึงข้อมูลออกมาใช้ สอดคล้องกับ Harris and Monaco (1978: 1-22) อธิบายถึงกระบวนการตีความ หมายถึง กระบวนการที่ความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ใหม่ถูกนำมาสร้างขึ้นมาใหม่เพื่อให้เกิดความเข้าใจ การตีความจะขึ้นอยู่กับโครงสร้างความรู้เดิมของผู้อ่านที่ได้รับการกระตุ้น ซึ่งมี 2 ขั้นตอน คือ 1) การนำไปปฏิบัติจริง หมายถึงบุคคลจะแปลงข้อมูลที่ได้รับไปในรูปแบบที่ตนเองคาดเดาน่าจะเหมือนประสบการณ์เดิมของตน ซึ่งบางครั้งอาจตีความผิดไปจากเนื้อเรื่อง

2) กระบวนการอนุมาน หมายถึง การทำความเข้าใจกับข้อมูลใหม่ ซึ่งผู้อ่านจะนำเอาความรู้เดิมที่มีอยู่ไปใช้ในการอ้างอิงหรือพาดพิง เพื่อนำไปสู่ข้อมูลใหม่ในลักษณะต่าง ๆ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความย่อพบพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการระบุความหมายของคำและเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียนเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

1) การเสริมต่อการเรียนรู้และการชี้แนะการอ่านจากต้นแบบ ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจบทอ่านมากขึ้น สามารถคาดเดาสาระสำคัญของบทอ่านจากบริบทเนื้อหา รู้วิธีการสืบค้นข้อมูลมาอ่านประกอบ ซึ่งการเรียนรู้จากต้นแบบทำให้ผู้เรียนอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lowery (2010) ที่พบว่า การเรียนรู้จากต้นแบบการอ่านช่วยให้ผู้เรียนมีวิธีการอ่านที่มีประสิทธิภาพ รู้วิธีจับใจความสำคัญ ตีความคำศัพท์ และสรุปสาระสำคัญของบทอ่าน ซึ่งการสังเกตและเรียนรู้วิธีการอ่านของต้นแบบเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Groenendijk et al. (2011: 2) ที่เชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม ผู้เรียนจะเรียนรู้จากการดู การตีความหมายและการประเมินค่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ และการเรียนรู้จากการสังเกต (observational learning) ทำให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.) การส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายของคำศัพท์ในรูปแบบภาพ โดยการเขียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน การนำคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญมาหาความหมายตรงและแฝงนัยและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทอ่านในรูปแบบภาพเป็นรายบุคคล และตรวจสอบผลการอ่านร่วมกับผู้อื่นในชั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมายทำให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ สำนวน และข้อความได้ สอดคล้องกับ Zahedia and Abdi (2012) ได้ศึกษาผลการใช้กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายที่มีการเรียนรู้ด้านคำศัพท์ของนักศึกษา พบว่า กลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายทำให้นักศึกษาจำความหมายของคำศัพท์สูงขึ้น โดยอภิปรายผลการศึกษาว่า กระบวนการจำของผู้เรียนมาจากการวิเคราะห์คำศัพท์ ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์เนื้อหาและการเขียนแผนผังแสดงออกมา ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความหมายที่มีความสัมพันธ์กับพื้นความรู้เดิม และการจัดหมวดหมู่ของคำศัพท์เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้ระลึกถึงข้อความที่อ่านอีก สอดคล้องกับแนวคิด Anderson and Pearson (1984: 185-224) ที่กล่าวถึงโครงสร้างความรู้เดิม (schema) สิ่งสำคัญในการฝึกอ่านในชั้นเรียนคือการระดมความคิด (brainstorming) และการทำแผนผัง (webbing) โดยครูจะเป็นผู้แนะนำประเด็นการอ่านแล้วให้

ผู้เรียนระดมความคิดร่วมกัน ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะใช้ประสบการณ์ความรู้เดิมมาทำความเข้าใจในหัวข้อเรื่องทีอ่านเป็นการตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้แก่ผู้เรียน และการเขียนแผนผังซึ่งได้มาจากการระดมความคิด โดยที่ผู้เรียนจัดหมวดหมู่กลุ่มคำที่คิดได้ในรูปแบบแผนภาพทางเรขาคณิต แล้วเชื่อมโยงความสัมพันธ์กันก่อนที่จะนำมาโน้ตค้นสำคัญที่ได้จากการอ่านมาอภิปรายร่วมกัน

3) การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับบทอ่านกับเพื่อนและผู้สอนในแต่ละขั้นตอนของการอ่าน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอสาระสำคัญ ความรู้ ความคิดที่ได้รับจากผู้อื่นมาใช้ในการทบทวน ตรวจสอบผลการอ่านของตนก่อนที่จะเขียนสรุปผลการอ่าน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญได้ถูกต้องและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการเขียนของผู้เขียน ซึ่งขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและผู้สอน กล่าวคือ ในขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย หลังจากผู้เรียนเขียนสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายของคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในรูปของแผนภาพแล้ว ผู้เรียนจะได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น และในขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน หลังจากผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน ครูจะเป็นผู้ตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม ซึ่งกิจกรรมนี้จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสาระสำคัญ จุดมุ่งหมายในการเขียนและข้อคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อบทอ่านดังกล่าวได้ชัดเจนขึ้น โดยกิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แนวทฤษฎีปัญหาของ Vygotsky (1978 cited in Van Keer and Vanderlinde, 2010: 41) ที่เชื่อว่า ผู้เรียนแต่ละบุคคลมีความสามารถในการรับรู้หรือการคิดไม่เท่ากัน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น เนื่องจากได้เห็นตัวอย่างการคิดของผู้อื่นและได้แลกเปลี่ยนกันให้คำแนะนำในเชิงสร้างสรรค์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Brown et al. (1996: 148) พบว่า การใช้กลวิธีการอ่านให้ประสบผลสำเร็จและผู้เรียนเข้าใจสาระสำคัญของบทอ่านได้ดีนั้น ต้องอาศัยกระบวนการกลุ่มที่ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้จากการอ่าน ทำให้อ่านได้อย่างชัดเจนและนำคำแนะนำจากผู้อื่นไปปรับปรุงกลวิธีการอ่านของตนต่อไป

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัย พบว่า ระดับคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการตีความของกลุ่มตัวอย่าง ในการทดลองครั้งที่ 1-3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.26, 11.66 และ 12.00 สูงขึ้นตามลำดับ และในการทดลองครั้งที่ 4 ระดับคะแนนลดลง ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.66

สาเหตุที่การทดลองครั้งที่ 4 ระดับคะแนนด้านการตีความลดลง เมื่อพิจารณาจากประเภทของบทอ่านที่ใช้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการทดลองครั้งที่ 1 เป็นการอ่านสารคดี การทดลองครั้งที่ 2 เป็นการอ่านเรื่องสั้น การทดลองครั้งที่ 3 เป็นการอ่านกวีนิพนธ์ และการทดลองครั้งที่ 4 เป็นการอ่านบทความวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจัดประเภทและเนื้อหาของบทอ่านโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านวัย ความสนใจ และความจำเป็นในการนำไปใช้ในการศึกษาและการประกอบอาชีพ สาเหตุที่ทำให้คะแนนเฉลี่ยในครั้งที่ 4 ลดลง แม้ผู้เรียนจะได้ฝึกการอ่านมาเป็นเวลาพอสมควรแล้ว แต่การอ่านบทความวิจัยเป็นงานเขียนที่มุ่งนำเสนอเนื้อหาที่มาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลอย่างละเอียด รอบคอบ และเป็นข้อมูลที่นำเชื่อถือได้ หัวข้อของบทความวิจัยเป็นการนำเสนอตัวแปรต้นที่เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งผู้เรียนไม่มีประสบการณ์ความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงทำให้ยากต่อการอ่าน นอกจากนี้ โครงสร้างหลักและองค์ประกอบในบทความวิจัยที่มีแตกต่างจากบทอ่านประเภทอื่น ทำให้ผู้เรียนมีปัญหาในการอ่าน ดังที่ Matarese (2013: 73-76) กล่าวว่า การอ่านบทความวิจัยเป็นการอ่านทำความเข้าใจในศาสตร์สาขาที่ตนเองสนใจ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย เมื่อผู้เรียนอ่านบทความวิจัยจะได้รับความรู้ใหม่แล้วนำมาบูรณาการกับความรู้เดิมที่ตนมีอยู่แล้ว จะทำให้เข้าใจในความก้าวหน้าของศาสตร์สาขาต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งการอ่านบทความวิจัยผู้อ่านจะมีปัญหาในด้านความเข้าใจ เนื่องจากไม่คุ้นชินและบทความวิจัยมักไม่พบในชีวิตประจำวัน มีคำศัพท์ทางวิชาการที่ยากต่อความเข้าใจ ต้องใช้การวิเคราะห์ การตั้งคำถามกับตนเอง การใช้วิจารณญาณในการอ่านเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของข้อความที่อ่าน การมีเอกสารหลักฐานมาสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียน ในการสอนอ่านและเขียนบทความวิจัยจึงต้องใช้เวลาในการพัฒนาผู้เรียน ควรเป็นจัดเป็นรายวิชาโดยเฉพาะ

3) การแสดงความคิดเห็น

ผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการแสดงความคิดเห็นก่อนการทดลองเท่ากับ 6.83 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็น 12 สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนสามารถแสดงรู้สึกตามมุมมองของผู้อ่าน การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ และการอธิบายการนำแนวคิดจากบทอ่านไปใช้ได้อย่างถูกต้อง และจากผลการวิจัยนี้แสดงแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถให้ด้านการแสดงความคิดเห็นให้แก่ผู้เรียน เนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

3.1) การแลกเปลี่ยนความรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการอ่านโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ วิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ โดยกิจกรรมนี้เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งสัมพันธ์กับทฤษฎีการเรียนรู้แนวพุทธิปัญญาของ Vygotsky (1978 cited in Tracey and Morrow, 2012: 130) เชื่อว่า บุคคลเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน ผู้เรียนและเพื่อน ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Manzo and Manzo (1999: 11-12) กล่าวว่า ผู้เรียนจะมีการทบทวนความเข้าใจในการอ่านของตนเองจากการอภิปรายในประเด็นคำถามที่ตนอยากรู้ ผู้เรียนจะมีการช่วยกันคิดหาคำตอบจากสิ่งที่อ่าน และร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและโต้แย้งกันในบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เพื่อหาบทสรุปของสาระสำคัญจากการอ่าน ซึ่งการแลกเปลี่ยนความรู้สามารถใช้ในขั้นก่อนอ่าน ระหว่างที่อ่าน และหลังการอ่านได้ โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในขั้นหลังการอ่านจะเป็นการสอนให้ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจจากการอ่าน และนำสาระความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sadeghi and Zarei (2016: 134) กล่าวว่า การที่ผู้เรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่านเป็นการสืบสอบหาข้อเท็จจริงในประเด็นที่ผู้เรียนเกิดข้อสงสัย กิจกรรมดังกล่าวทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทอ่านมากยิ่งขึ้น

3.2) การเขียนบันทึกผลการอ่าน มีส่วนทำให้ผู้เรียนหาแนวคิดหลักและรายละเอียดของบทอ่านได้ ผู้เรียนจะนำบันทึกผลการอ่าน (reading log) มาเป็นประเด็นในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในห้องเรียน ซึ่งผู้เรียนจะเป็นทั้งผู้อธิบายความรู้และเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้อื่น ในขณะที่ข้อมูลของตนเองไม่ตรงกับผู้อื่น ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนการเขียนบันทึกผลการอ่านได้ (Harris, 1991) สอดคล้องกับขั้นตอนการสอนในขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน ซึ่งมีกิจกรรมที่ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ วิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน และผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่านลงในแบบบันทึกผลการอ่าน สอดคล้องกับ Bakhtin (1986: 102) กล่าวว่า การแสดงความเข้าใจอย่างแท้จริงและมีความหมายต่อผู้เรียน คือ การการพูดแสดงเหตุผล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Khonami (2016: 65) พบว่า การเขียนบันทึกผลการอ่านเป็นการสอนให้ผู้เรียนฝึกจับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกการสะท้อนความคิด การตั้งข้อสังเกต

การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยตนเองบนพื้นฐานความถูกต้องของบทอ่านที่ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดมายังผู้อ่าน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Aliiponga (2013: 73) การเขียนบันทึกผลการอ่านทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านความคิด ช่วยให้บททวนการอ่านของตนเองเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งช่วยในการสรุปเนื้อหาเรื่องที่อ่านได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านของกลุ่มตัวอย่าง ในการทดลองครั้งที่ 1-2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.46 และ 13.53 สูงขึ้นตามลำดับ และการทดลองครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.93 ซึ่งลดลง และการทดลองครั้งที่ 4 ระดับคะแนนสูงขึ้น ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.83 เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัย อธิบายได้ว่า การที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านสูงขึ้นในการทดลองครั้งที่ 1-2 เนื่องจากการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์การอ่านของผู้อื่น และการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผู้อื่น ทำให้ผู้เรียนมีการปรับเปลี่ยนความเข้าใจในบทอ่านอย่างมีเหตุผล เมื่อพิจารณาผลการเขียนบันทึกการอ่านตั้งแต่การทดลองครั้งที่ 1-2 ผู้เรียนสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นได้ครบถ้วนทุกประเด็น มีการยกตัวอย่างจากบทอ่านมาประกอบการเขียนเพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง ผู้เรียนได้ฝึกอ่านงานเขียนสัปดาห์ละ 1 บทอ่าน ทำให้มีเวลาในการแลกเปลี่ยนอภิปรายความคิดเห็นได้ครอบคลุมทุกประเด็น แต่ในการทดลองครั้งที่ 3 ซึ่งเป็นบทอ่านประเภทกวีนิพนธ์ ที่ต้องใช้การตีความมาร่วมด้วย เมื่อผู้เรียนตีความไม่ได้จึงไม่สามารถแลกเปลี่ยนประเด็นที่พบจากการอ่าน จากการพิจารณาการเขียนแสดงความคิดเห็น พบว่า ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาบทอ่านได้ แต่ขาดการยกเหตุผลมาสนับสนุนความคิดของตนเอง ดังที่ Barton et al. (2002 อ้างถึงใน Long, 2012: 18) ได้อธิบายว่าการที่ผู้เรียนจัดระบบความคิดเชื่อมโยงความรู้เดิมกับสิ่งที่อ่านอย่างมีความหมาย การวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินตัวบทอ่านได้ ผู้เรียนจะแสดงความคิดเห็นโดยการอ้างอิงเหตุผลและการยกตัวอย่างจากบทอ่านมาสนับสนุนความคิด ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการแสดงความคิดเห็นลดลง

ในการทดลองครั้งที่ 4 ระดับคะแนนสูงขึ้นในบทอ่านประเภทบทความวิจัย ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่านได้ เนื่องจากบทความวิจัยบางเรื่องเกี่ยวกับหัวข้อที่ผู้เรียนได้เรียนมาในหลักสูตรแล้ว ทำให้มีประสบการณ์ความรู้เดิมและความสนใจในบทอ่าน ผู้เรียนจึงแสดงความคิดเห็นได้ดี สอดคล้องกับ Grabe and Stoller (2013: 13-14) กล่าวว่า ประสบการณ์ความรู้เดิมผู้เรียนจะนำมาเดาความหมายของคำ บริบทที่พบในบทอ่านทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของบทอ่าน

ได้ดี เกิดความรู้ในข้อมูลชุดใหม่ ช่วยส่งเสริมการแสดงผล และความเร็วในการอ่านได้ ความสนใจในการอ่านของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญในการอ่านและประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติการสอนและการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

1.1 รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาได้นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งมีพื้นฐานในการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้ที่สนใจนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้ควรปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน เช่น การปรับประเภทของบทอ่านให้มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาศึกษาหรือตรงกับความสนใจของผู้เรียน การปรับเปลี่ยนกิจกรรมบางส่วน เช่น จากเดิมในกิจกรรมในขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย ผู้เรียนมีบทบาทในการเขียนแผนภาพเพื่อเชื่อมโยงความหมายของคำสำคัญ เมื่อนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้ ผู้สอนอาจจะต้องชี้ให้เห็นว่าคำสำคัญที่พบในบทอ่านใดที่ควรทำความเข้าใจ ขยายความเพิ่มเติม และผู้สอนควรเสนอตัวอย่างของแผนภาพประกอบ เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะการเชื่อมโยงของความหมาย และในขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน ผู้เรียนแต่ละคนจะต้องแลกเปลี่ยนกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่าน ผู้สอนควรให้คำแนะนำใกล้ชิดเพื่อให้แสดงความคิดเห็นได้ครบทุกประเด็นในบทอ่าน

1.2 การดำเนินจัดการเรียนการสอนให้ความสำคัญที่ต้นแบบ ซึ่งเป็นผู้อธิบายและฝึกปฏิบัติวิธีการใช้กลวิธีในการอ่าน ผู้เป็นต้นแบบ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอน ผู้เรียน และสื่อการเรียนการสอน ซึ่งบทบาทของต้นแบบต้องแสดงอธิบายวิธีการใช้กลวิธีในการอ่านของตนเองอย่างชัดเจน และสามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้เข้าใจ ดังนั้น การนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้ ผู้สอนต้องเตรียมความพร้อมทั้งต้นแบบถึงกลวิธีที่เลือกใช้ในการฝึกอ่านงานเขียนแต่ละประเภท ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตเห็นและเรียนรู้ได้ง่าย ไม่เกิดความสับสน และตอบข้อซักถามหรืออธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลวิธีดังกล่าวในขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ นอกจากนี้ผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมการใช้และการฝึกใช้กลวิธีในการอ่านว่า ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องหรือไม่ หากมีความสับสนผู้สอนต้องยกตัวอย่างอธิบายเพิ่มเติมให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น

1.3 ผู้เป็นต้นแบบ ควรมีเกณฑ์ในการคัดเลือกที่เหมาะสมมีความสอดคล้องกับประเภทบทอ่าน ผู้สอนและต้นแบบมีการวางแผนจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ควรมีการกำหนดช่วงเวลาในการทำกิจกรรมของต้นแบบเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนกับหน้าที่ของผู้สอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มุ่งส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จึงคัดเลือกต้นแบบที่มีความสามารถในการอ่าน เช่น ศิลปินแห่งชาติด้านวรรณศิลป์ กรรมการตัดสินกวีซีไรต์ นักเขียนสารคดี และกรรมการอ่านบทความวิจัย แต่ละท่านมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างชัดเจนสอดคล้อง

กับลักษณะของบทอ่านที่กำหนดให้ผู้เรียนอ่าน หรือต้นแบบที่เป็นสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ คลิปวิดีโอแนะนำกลวิธีการอ่านต่าง ๆ ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกต้นแบบ โดยกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมของตนเองหรือศึกษาลักษณะของต้นแบบที่ดี เพื่อนำมาใช้ประกอบในการพิจารณาคัดเลือกต้นแบบ

1.4 การเขียนแผนภาพเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายในขั้นตอนที่ 2 ชั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมายนั้นเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาการตีความคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญของผู้เรียน การเขียนแผนภาพเป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับบทอ่านจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสาระสำคัญของบทอ่านได้ดี นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถนำแผนภาพมาอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากบทอ่านร่วมกับผู้อื่น จะช่วยให้การอภิปรายมีเหตุผลตรงประเด็น ดังนั้นผู้สอนควรให้ความสำคัญในการให้ผู้เรียนเขียนแผนภาพ เนื่องจากในงานวิจัยผู้เรียนเชื่อมโยงความหมายไม่ได้ จึงไม่ลงมือเขียนแผนภาพ ผู้สอนจึงต้องกระตุ้นโดยใช้คำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่แท้จริงของผู้เรียน และการนำแผนภาพมาอภิปรายต่อในกลุ่มย่อยต่อไป

2. ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 การวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ซึ่งมีองค์ประกอบความสามารถในการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน การตีความ และการแสดงความคิดเห็น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนี้ที่ส่งผลต่อตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (analytical thinking) การรู้เรื่องการอ่าน (reading literacy) เพื่อส่งเสริมความรู้ ความสามารถของผู้เรียนในด้านการอ่านต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปสามารถศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของผู้เรียนที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสาขาวิชา เพื่อศึกษาความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในสาขาวิชาอื่น ๆ ว่าได้ผลเป็นอย่างไร

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ คือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เกณฑ์การประเมินแบบบันทึกผลการอ่าน (reading log) ผู้ที่สนใจการพัฒนาทักษะด้านการอ่าน ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถในลักษณะอื่น ๆ เช่น แบบประเมินตนเองหรือแบบสอบถาม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2518). *วรรณกรรมไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กุสุมา รัชมณี. (2533). *หนังสือเรียนภาษาไทย ทักษะสื่อสาร 1*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ชัดเชสมิเดีย.
- คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิตต์นิภา ศรีไสย์. (2549). *ภาษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). *การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ. (2551). *ภาษากับการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: พี เพรส.
- ชยพร กระต่ายทอง. (2552). *การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อสร้างเสริมความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษภีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). *ภาษาไทย5-การอ่าน*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมธิราช.
- ดวงมน จิตรจำนงค์. (2536). *สุนทรียภาพในภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: ศยาม.
- ดวงใจ ไทยอุบล. (2554). *ทักษะการเขียนภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2544). *การบูรณาการทักษะการคิดซับซ้อนและทักษะการคิดที่เป็นแกนในการเรียนการสอนเนื้อหาสาระ*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทิตินา แคมมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2548). *การพัฒนาทักษะการรับสาร*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- ประภาพรรณ เสี่ยงวงศ์. (2550). *การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพมหานคร: อี. เค. บุ๊คส์.
- ปราณี กุลละวณิชย์. (2554). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการ “การพัฒนาการอ่านเป็น: กล่องเรื่องน่าอ่าน”*. ศูนย์ภาษาไทยสิรินธร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี สุรสิทธิ์. (2549). *การเขียนสร้างสรรค์เชิงวารสารศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.
- ปรียาภรณ์ ศุภมงคล. (2553). *ระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายกับการสอนโดยให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านด้วยตนเอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2554). *การใช้ภาษาไทยในวงราชการ*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมการพิมพ์.
- ปริญญา บุนนาค. (2552). *การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบอิงเนื้อหาในรายวิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อมูลมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรทิพย์ แข็งขัน. (2553). *ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาปลาย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พรรณ เลิศเกษม. (2554). *การส่งเสริมทักษะการอ่านตีความ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงรายชั้นปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค TGT*. สถาบันวิจัยและพัฒนา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. (2555). *กรอบคุณวุฒิของประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง. (2553). *ศิลปะการเขียนอย่างมืออาชีพ*. กรุงเทพมหานคร: ปันจู้.
- ภาสกร เกิดอ่อน. (2554). *หลักภาษาและการใช้ภาษา*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ภริดี ฤทธิเดช. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการกำกับตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์. (2548). *อ่านเป็น : เรียนก่อนสอนเก่ง*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊ค.
- มาโนช ดินลานสกุล. (2547). *การอ่านและการเขียนบันเทิงคดี*. สงขลา: การผลิตเอกสารและตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2555). *คู่มือหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป พ.ศ. 2555*. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา:
http://eduserv.ku.ac.th/data_curri/gened/2555/manual/GenEd2555.pdf [2015,
January 10]
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2554). *คู่มือหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
www.human.cmu.ac.th/pdf/GE-human-social.doc [2015, January 10]
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2552). *หลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552)*.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://acrd.tu.ac.th/G-ED/documents/G-ED-2552_complete.pdf [2015, January 10]
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2555). *คู่มือหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ราชบัณฑิต. (2555). *ศัพท์ภาษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. นนทบุรี: สหมิตรพรินต์ติ้ง.
- รัฐจวน อิทรกำแหง ทิพย์สุนทร อนันมบุตร และรื่นฤทัย สัจจพันธ์. (2524). *การอ่านและพิจารณาหนังสือ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่งฤดี แผลงศร. (2548). *การใช้ภาพพจน์ในงานเขียนสารคดี*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่งโรจน์ ไพศาลสมบัติรัตน์ และมนธิรา ไพศาลสมบัติรัตน์. (2553). สภาพและความต้องการในการอ่านเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 21(3), 83-95.
- ลอย ชุนพงษ์ทอง. (2544). *ดิกชันนารี สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพมหานคร: รัฐยาการพิมพ์.
- ถภัสสรดา จูเมฆา. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นสมองเป็นฐานและกลวิธีการสอนอ่านเพื่อส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนเพื่อการสื่อสารภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 18(1), 105-116.
- วรรณ บัวเกิด. (2545). *การอ่านภาษาไทย*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมธิราช.
- วาสนา บุญสม. (2555). *การสร้างชุดการสอนจุลบทเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิเคราะห์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา*. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีระวรรณ พุนดี. (2544). *ศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านด้วยวิธีสอนแบบใช้แผนภูมิความหมายกับการสอนตามคู่มือที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจและความคงทนในการจำของนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม*. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ศูนย์ภาษาไทยสิรินธร. (2553). รายงานผลการทดสอบวัดระดับความสามารถในการใช้ภาษาไทย
ทักษะการอ่าน การฟัง และการเขียนของนิสิตแรกเข้าระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2548-
2553 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์การศึกษาทั่วไป จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2552). *หมวด/รายวิชาศึกษาทั่วไป*. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา:
http://www.gened.chula.ac.th/cms/courses_details_th.php?s_id=2201111
[2015, January 10]
- สถาบันภาษาไทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2555). *สรุปผลการวิเคราะห์ผลการทดสอบวัด
ความสามารถในการใช้ทักษะภาษาไทยเพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตแรกเข้า
ปีการศึกษา 2555*. สถาบันภาษาไทยสิรินธร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2548). *กลเม็ดการอ่านให้เก่ง*. กรุงเทพมหานคร: สถาพร
บุ๊คส์.
- สมพิศ คูศรีพิทักษ์. (2536). *การใช้ภาษาไทย*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมนิราศ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด
วิเคราะห์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2556. *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11
(พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 2556. *ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สิริวรรณ นันทจันทุล และฉันทพร เสรีชัยกุล. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวดี ภูประดิษฐ์. (2546). *การอ่านในระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- แสงทอง คำเสื่อ. (2554). *การใช้ผังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน
ภาษาอังกฤษ ความคงทนในการจำคำศัพท์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถใน
การเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2538). *แนวทางการสร้างข้อสอบภาษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฮง ซุนแมน. (2556). ผลสัมฤทธิ์การอ่านเชิงวิเคราะห์หนังสือพิมพ์ไทยของนักศึกษาชาวจีนโดยเรียนรู้แบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ภาษาอังกฤษ

Adler, M. J. & Van, D. C. (1972). *How to read a book*. New York: Simon and Schuster.

Alderson, J. C. (2003). *Assessing reading*. United Kingdom at the University Press, Cambridge.

Aliponga, J. (2013). Reading journal: Its benefits for extensive reading. *International Journal of Humanities and Social Science*, 3(12), 73-80.

Aebersold, J. A., & Field, M. L. (1997). *From Reading to Reading Teacher: Issues and Strategies for Second Language Classrooms*. Cambridge: Cambridge University Press.

Aliverninia, F., Lucidib, F., Manganellia, S., & Leoa, I.D. (2011). *A map of factors influencing reading literacy across European countries: Direct, indirect and moderating effects*. Published by Elsevier.doi:10.1016/j.sbspro.2011.04.272

Anderson, R.C. (1994). Role of the reader's schema in comprehension, learning, and memory. *Theoretical models and processes of reading*. Newark Delaware: International Reading Association.

Antonacci, P. A., O'Callaghan, C. M., & Berkowitz, E. (2015). *Developing Content Area Literacy: 40 Strategies for Middle and Secondary*. UK: SAGE publications.

Bakhtin, M. M. (1986). *The problem of speech genres: Speech genres and other late essays*. Austin: University of Texas Press.

Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. NJ: Prentice-Hall.

Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. NJ: Prentice Hall.

Bartlett, F. C. (1932). *Remembering: A study in experimental and social psychology*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Baumann, J. F. and Duffy-Hester, A. M. (2002). Making sense of classroom worlds: Methodology in teacher research. *Handbook of Reading Research*. NJ: Lawrence Erlbaum.

- Beach, J. A. (2007). *The effects of honors ninth-grade students' strategic, analytical reading of persuasive text models on the quality of their persuasive writing*. Doctor of Philosophy. Faculty of the Graduate School, University of Maryland.
- Beyea SC, N. L. (1997). Ten questions that will get you through any research report. *National Center for Biotechnology Information*, 65(5), 978-979.
- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals*. New York: David McKay.
- Bradarich, K. (2012). *Evaluation the pragmatic analytical reading level instruction framework: A mixed methods research and development case study*. Doctoral dissertation. University of Missouri-st Louis.
- Braunger, J., Donahue, D. M., Evans, K., & Galguera, T. (2005). *Rethinking preparation for content-area teaching: The reading apprenticeship approach*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Braunger, J., & Lewis, J. P. (2006). *Building a knowledge base in reading*. (2nd ed.). DE: International Reading Association.
- Brenner, D. (2009). *Supporting struggling readers in English education*. [Online]. Available from: http://www.researchgate.net/publication/241892161_Supporting_Struggling_Readers_in_English_Education2014, March 10]
- Brown, R., Pressley, M., Van Meter, P., & Schuder, T. (1996). A quasi-experimental validation of transactional strategies instruction with low-achieving second-grade readers. *Journal of Educational Psychology*, 88(1), 18-37.
- Buss, K. & Karnowski, L. (2000). *Reading and writing literacy genres*. Delaware: International Reading Association.
- Calderonello, A. Nelson-Beene, D. & Simmons, S. C. (1997). *Perspectives on academic writing*. USA.: Allyn & Bacon.
- Caldwell, J. (2008). *Reading assessment: Primer for teachers and coaches*. New York: Guilford Press.
- Clutterbuck, D., Poulsen, K. M. & Kochan, F. (2012). *Developing successful diversity mentoring programmes: An international casebook*. UK: Bell and Bain.
- Coleman, L. C. (1995). *The effects of semantic mapping on reading comprehension levels of third-grade students in the mississippi delta*. Doctor of Education in Professional Studies, Delta State University, Cleveland, Mississippi.

- Cynthia L. Greenleaf, Cindy Litman, & Thomas L. Hanson. (2011). Teaching and Learning Impacts of Reading Apprenticeship Professional Development. *American Educational Research Journal*, 48(3), 647-717.
- Dilek, Y., & Yuruk, N. (2013). Using semantic mapping technique in vocabulary teaching at pre-intermediate level. *Procedia-Social And Behavioral Sciences*, 70, 1531 - 1544.
- Donoghue, M. R. (2009). *Language arts: Integrating skills for classroom teaching*. USA. SAGE Publications.
- Dorrill, J. F., & Harwell, C. W., (1987). *Read and write: A guide to effective composition*. San Diego: Harcourt Brace Jovanovich.
- Elder , L., & Paul, R. (2002). *The miniature guide to: Critical thinking concepts and tools*. Dillon Beach, CA.: Foundation for Critical Thinking.
- Elder, J. (2008). *Exercise your college reading skills: Developing more powerful comprehension*. Singapore: Mc Graw Hill.
- Farrall, M. L. (2012). *Reading assessment: Linking language, literacy, and cognition*. Hoboken, NJ : John Wiley and Sons.
- Fink, I., & Gautreaux, G. (2005). *Reading life: A writer's reader*. Boston, Mass: Thomson Wadsworth.
- Flemming, L. E. (2000). *Reading for thinking*. New York: Houghton Mifflin.
- Flores, G. (2006). *Analytical reading inventory (ari) and informal reading inventory (iri) guidelines*. San Diego: Unified School District.
- Foose, R. A. (2012). *Teaching reading standards across content areas*. USA.: Howard County Public School System.
- Forrest, B. (1993). *Back to basics: The use of newspapers and other print media to teach analytic reading, writing, and reasoning*. [Online]. Available from: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED368001.pdf>. [2014, March 10]
- Greenleaf, C. L., Litman, C., Hanson, T. L., Rosen, R., Boscardin, C. K., Herman, J., & Jones, B. (2011). Integrating literacy and science in biology: Teaching and learning impacts of reading apprenticeship professional development. *American Educational Research Journal*, 48(3), 647-717.
- Goodman, K. S. (1994). *Theoretical models and processes of reading*. (H. Singer & R. B. Ruddell Eds.). Newark, Del: International Reading Association.

- Groenendijk, T., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & Bergh, H. (2011). The effect of observational learning on students' performance, processes, and motivation in two creative domains. *British Journal of Educational Psychology*, 1-19. doi: 10.1111/j.2044-8279.2011.02052.x
- Halterman, T. J. (2013). *Effects of reap paraphrasing and semantic-mapping strategies on the reading comprehension of English learners and fully English-proficient students with mild-to-moderate learning disabilities*. Doctor of Education, The University of San Francisco, San Francisco.
- Harris, A. J., & Sipay, E. R. (1990). *How to increase reading ability : A guide to developmental & remedial methods* . (9th ed.). New York: Longman.
- Harris, J. (1991). *Reader response logs as a learning device in literature classes*. Oxford: Oxford University Press.
- Harris, R. J., & Monaco, G. E. (1978). Psychology of pragmatic implication: Information processing between the lines. *Journal of Experimental Psychology: General*, 107, 1-22.
- Heimlich, J. E., & Pittelman, S. D. (1986). *Semantic mapping: Classroom applications*. Newark, Del.: International Reading Association.
- Heilman, A. W. (1994). *Principle and practices of teaching reading*. USA.: Macmillan.
- Henney, M. (1984). Analytical Reading and Reasoning. *Journal of Reading*, 27(4), 375-376.
- Hudson, (2013). Learning About Being Effective Mentors: Professional Learning Communities and Mentoring. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 93(1), 1291-1300.
- Jesson, J. K., Matheson, L., & Lacey, F. M. (2011). *Doing your literature review: Traditional and systematic techniques*. London: CPI Antony Rowe.
- Johnson, D. D., Pittelman, S. D., & Heimlich, J. E. (1986). Semantic mapping. *The Reading Teacher*, 39, 778-782.
- Jordan, M., Jensen, R., & Greenleaf, C. (2001). "Amidst familial gatherings": Reading apprenticeship in a middle school classroom. *Voices from the Middle*, 8(4), 15-24.
- Jordan, M., & Schoenbach, R. (2003). Breaking Through the Literacy Ceiling. *Leadership*, 33(2), 8-12.

- Joyce, B., & Weil, M. (2000). *Models of teaching*. Boston: Allyn and Bacon.
- Khoii, R., & Sharififar, S. (2013). Memorization versus semantic mapping in L2 vocabulary acquisition. *English Language Teachers Journal*, 67(2), 199-209.
- Khonamri, F., Azizi, M., & Farzanegan, M. (2016). Literature-based extensive reading accompanied by reading logs: A case for developing critical thinking skills of english literature students. *International Journal of Education*, 9(1), 58-67.
- Lamm, R., & Everett, J. (2007). *Dynamic argument*. Boston: Houghton Mifflin Co.
- Lawrence E. Hafner, & Hayden B. Jolly. (1972). *Patterns of teaching reading in the elementary school*. New York: Macmillan.
- Long, M. (2012). *The effects of explicit analytical reading skills instruction on the ability to solve mathematical problem in a written format in a third-grade classroom*. USA.: University of Arkansas. T. G. Smith.
- Lowery, D. C. (2010). *A comparison of the effects of instruction using traditional methods to instruction using reading apprenticeship*. Doctoral dissertation. Education in Secondary Education in the Department of Curriculum, Instruction, and Special Education Mississippi State, Mississippi.
- Manzo, A.V. & Manzo, C. (1997). *Content area literacy: Interactive teaching for active learning*. Upper Saddle River, N.J. : Prentice-Hall.
- Matarese, V. (2013). *Supporting research writing: Roles and challenges in multilingual settings*. oxford: Chandos Publishing.
- Matz, D.S. (2012). *Reading apprenticeship classrooms: Effectiveness of Teacher think-alouds to increase the metacognition of 7th grade social studies students*. Doctoral dissertation. Faculty of the School of Human Service Professions, WidenerUniversity.
- Maxwell, R., & Meiser, M. (2001). *Teaching English in middle and secondary schools (3rd ed.)*. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.
- Mehdian, N. (2009). Teacher's role in the reading apprenticeship framework: Aid by the side or sage by the stage. *English Language Teaching*, 2(1), 3-12.
- Miller, L. L. (1972). *Developing reading efficiency: Seek the ideas behind the words*. Minneapolis, Ma.: Burgess.
- Miller, W. H. (1990). *Reading comprehension activities kit: Ready-to-use techniques and worksheets for assessment and instruction*. West Nyack, N.Y. : Center for Applied Research in Education.

- Nakanishi, T. (2014). *A meta-analysis of extensive reading research*. Doctor of Education, Temple University.
- Ngoc Thuy, N. (2003). *The effects of semantic mapping on vocabulary memorizing*. *www.asia-efl-journal.com*, Viet Nam.
- OECD. (2013). *PISA 2012 assessment and analytical framework: Mathematics, Reading, Science, Problem Solving and Financial Literacy*. [Online]. Available from: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264190511-en>[2013, December 10]
- Paul, R., & Elder, L. (2006). *Critical thinking: Tools for taking charge of your learning and your life*. NJ: Pearson Prentice.
- Potter, W.J. (2005). *Becoming a strategic thinker: Developing skills for success*. New Jersey: Pearson Education.
- Pressley, M., El-Dinary, P. B., Gaskins, I., Schuder, T., Bergman, J. L., Almasi, J., & Brown, R. (1992). Beyond direct explanation: transactional instruction of reading comprehension strategies. *Elementary School Journal*, 92(5), 513-555.
- Rachnee Sosothikul. (2007). *How to improve your reading*. Bangkok: Active Print Co.
- Reich, R. (1991). *The work of nations: Preparing ourselves for 21st-century capitalism*. New York: Alfred A.Knopf.
- Reutzel, D. R., & Cooter, R. B. (2003). *Strategies for reading assessment and instruction: Helping every child succeed*. NJ: Merrill Prentice Hall.
- Roskos, K. and Walker, B.J. (1994). *Interactive handbook for understanding reading diagnosis*. USA.: Macmillan.
- Ryuddell, B. & Ruddell, M. R. (1995). *Teaching children to read and write: Becoming an influential teacher*. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Sadeghi, E., & Zarei, G. R. (2016). Shadow-reading effect on reading comprehension: Actualization of interactive reading comprehension: (A vygotskyan view!). *English language teaching*, 9(3), 130-138.
- Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981). *Curriculum planning for better teaching and learning*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Schwiebert, J. E. (2005). *Reading & writing from literature*. U.S.A.: Houghton Mifflin company.
- Simmons, B. J. (1998). Mentoring: The route to successful college teaching. *Delta Kappa Gamma Bulletin*, 64(4), 45-50.

- Sinatra, R., Stahl-Gemake, J., & Morgan, N. W. (1986). Using semantic mapping after reading to organize and write original discourse. *Journal of Reading*, 30(1), 4-13.
- Sinatra, R. C., Stahl-Gemake, J., & Berg, D. N. (1984). Improving reading comprehension of disabled readers through semantic mapping. *The Reading Teacher*, 38(1), 22-29.
- Sipe, K. L. (2006). *Reading apprenticeship training: Implementation of reading instruction in secondary content specific courses*. Doctor of Education. Immaculata University, Pennsylvania.
- Slavin, R. E. (2003). *Educational psychology: Theory and practice*. Boston: Allyn and Bacon.
- Smith, B. D. (2007). *Breaking through: College reading*. USA.: Pearson Education.
- Smith, P. R. (2009). *The effects of reading apprenticeship on junior college students' metacognitive awareness and comprehension of academic texts*. Doctoral dissertation. The University of Southern Mississippi.
- Soles, D. (2005). *The academic essay: How to plan, draft, write and revise: How to plan, draft, write and edit*. Czech Republic: PDQ.
- Taylor, G. (2009). *A student's writing guide: How to plan and write successful essays*. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Teaching and Learning Center . (2013). *What is a critical reading?*. Teaching and Learning Center, USA: University of Oregon.
- The University of Melbourne. (2010). *Help sheet reading skills*. Teaching and Learning Unit, Australia: University of Melbourne.
- Tompkins, G. E., & Hoskisson, K. (1991). *Language arts: Content and teaching strategies*. Ohio: Merrill Pub.
- Tracey, D. H., & Morrow, L. M. (2012). *Lenses on reading : An introduction to theories and models*. New York: Guilford Press.
- Urquhart, A. W. & Weir, C. J. (1998). *Reading in a second language: Process, product and practice*. New York: Longman.
- Vadasy, P. F., & Nelson, J. R. (2012). *Vocabulary instruction for struggling students*. New York: Guilford Press.

- VanKeer, H., & Vanderlinde, R. (2010). The impact of cross-age peer tutoring on third and sixth graders' reading strategy awareness, reading strategy use, and reading comprehension. *Middle Grades Research Journal*, 5(1), 33-45.
- Vygotsky, L. S. (1986). *Thought and language*. (rev. ed.; A. Kozulin, Ed. and Trans.). MA: MITPress.
- Wilhelm, J. D. (2000). The enemy is orthodoxy!. *Voices from the Middle*, 8(2), 60.
- Zahedia, Y., & Abdi, M. (2012). The effect of semantic mapping strategy on efl learners' vocabulary learning. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 69(24), 2273-2280

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณารูปแบบการเรียนการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.รสสุคนธ์ มกรมณี
ข้าราชการบำนาญ อดีตคณบดี คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุชบา บัวสมบุรณ์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มีชัย เอี่ยมจินดา
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร
อาจารย์ประจำแขนงวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
5. อาจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการมัธยมศึกษา (ภาษาไทย) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. อาจารย์ ดร. อธิมาส มากจ้อย
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
7. อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร รมณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย

(แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และเกณฑ์การประเมินแบบบันทึกผลการอ่าน)

1. รองศาสตราจารย์ ดร. วรณี แกมเกตุ
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธเนศ เวศร์ภาดา
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และประยุกต์ศิลป์
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี
อาจารย์ประจำสาขาศิลปะและการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และประยุกต์ศิลป์
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหะโรจน์ กิตติมหาเจริญ
อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
7. อาจารย์ ดร. เสาวลักษณ์ แซ่ลี
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (inter-rater reliability) ของเกณฑ์การประเมินแบบบันทึกผลการอ่าน

อาจารย์สิริอร จุลทรัพย์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติยา รัศมีแจ่ม
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. อาจารย์ผาณิต เย็นแฆ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
2. ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินแบบบันทึกผลการอ่าน
3. ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่าน

ตัวอย่าง แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

คำชี้แจง ในการทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. **ลักษณะของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์**

แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ฉบับนี้มี 2 ตอน คะแนนเต็ม 50 คะแนน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 38 ข้อ 38 คะแนน

ตอนที่ 2 เป็นข้อสอบอัตนัยจำนวน 12 ข้อ 12 คะแนน กำหนดเวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบฉบับนี้คือ

120 นาที

2. **โครงสร้างของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์**

โครงสร้างของแบบทดสอบฉบับนี้ครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน

2.1.1 การวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน

2.1.2 การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง

2.1.3 การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ

2.1.4 การวิเคราะห์สำนวนภาษา

2.2 การตีความ

2.2.1 การระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน

2.2.2 การระบุความหมายของคำ

2.2.3 บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

2.3 การแสดงความคิดเห็น

2.3.1 ความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดตามมุมมองของผู้อ่าน

2.3.2 การอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบ

2.3.3 การอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้

3. **การตรวจพิจารณาให้คะแนน**

การตรวจให้คะแนนใช้เกณฑ์ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดไม่ได้คะแนน ดังนั้นคะแนนเต็มของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์นี้เป็น 50 คะแนน

คำสั่ง

1. **ตอนที่ 1** ให้เลือกตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.			X	

2. **ตอนที่ 2** ให้เขียนคำตอบที่ถูกต้องลงในกระดาษคำตอบ

บทอ่านที่ 1 : จงอ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1- 12

๑...
รอบตัวคือบ้านหมอกขาว บ้านหมอกอันเหน็บหนาว
 หน้าปัดนาฬิกาบอกอุณหภูมิ ๑๓ องศาเซลเซียส น้ำค้างโปรยปรยลิว
 ไปทั่ว หล่นปลิวราวฝุ่นโปรยละออง ลมพัดหวีดหวิวระยะชอดดอยและ
 ต้นไม้
 คล้ายว่าอยู่บนโลกอีกใบ ที่ความสูง ๒,๒๕๑ เมตรจากระดับทะเล
 ปานกลาง จุดสูงสุดอันดับ ๒ ของเมืองไทยให้อารมณ์รับรู้เช่นนั้น...
 ๑ วันก่อนหน้า
 เรามาถึงดอยผาหลวงในช่วงเวลาที่มีหมอก ผ่นต้นฤดูหนาวไปรยไปทั่ว
อุทยานแห่งชาติดอยผาห่มปก รวมถึงหินป่าเชื่อมต่อกันในเขตเขื่อนนาร์
ที่มี่อนกิวลม จุดตั้งแคมป์พักแรมและที่ตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ
 ทั่วดอยมองเห็นเป็นเส้นสีเทา ขณะใกล้ ๆ ตัวเรานกอุ้มบาตรสีขาวยังฮัด
 คาคต่ำโฉบบินเหนือสนามหญ้า
 ในโลกธรรมชาติ พวกเขาเปรียบได้กับ “นักเดินทาง” เมื่อบ้านเกิด
 ปกคลุมด้วยหิมะอันเหน็บหนาว บรรดานกอุ้มบาตรจะโฉบบินลงได้ จาก
 บ้านเกิดมาเพื่อแสวงหาอากาศอบอุ่นและอาหาร
 การเดินทางอันยาวไกลนับพันกิโลเมตรนั้นไม่เค่งง่าย เมื่อมาถึง
 มี่อนกิวลม ความสมบูรณ์ทำให้พวกเขาตัดสินใจแวะพักที่นาร่างกาย
 คล้ายกับเรา จุดตั้งแคมป์นี้ทำให้เราได้เตรียมร่างกาย ก่อนจะ

ขึ้นไปเยือนยอดดอยผาหลวง จุดสูงสุดแห่งผืนป่าดอยผาห่มปก
 ขณะตะวันคล้อยลับเมฆเทา ม่านหมอกเข้าห่มคลุมจนมืดมัว นก
 อุ้มบาตรอีก ๒ ตัวก็มาเยือนลานแคมป์พัก
 พวกเขาเหยียดปีกสีขาว การเดินทางอันยาวไกลคงทำให้ร่างกาย
 อ่อนล้า และม่านหมอกหนานนั้นก็คงยากเกินจะโฉบบินขึ้นต่อได้
 ทอดตามองพวกเขา ผมก็นึกถึงการเดินทางบางคราวของตน
 ท่ามกลางม่านหมอกที่มึนเทา อากาศหนาวเหน็บ สายฝนหล่นปลิว
 ไปทั่ว เมื่อได้นั่งลงพัก จุดหมายที่ดูเลือนรางห่างไกลก็ค่อย ๆ เყยชัดอยู่
 เบื้องหน้า

๒...
 ที่ความสูง ๑,๕๖๕ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง หน้าพรตำหนัก
 ทรงงาน นกตัวกลมเหลืองตัวนั้นกรร-ตกหางพลางเหยียดปีก พวก
 เขาคงเพิ่งโฉบบินมาถึง
 เราใช้เวลาหลายชั่วโมงเดินทางมาที่นี่ ยอดดอยอาจไม่สูงนัก ทว่า
 ใต้ชั้นและเป็นร่องลึก หากเป็นฤดูฝน คงยากที่จะขึ้นมาถึงได้ง่าย ๆ
 นึกย้อนกลับไป เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๔ สมเด็จพระ

๐๒๐ | อนุสาร อ.ส.ท. มกราคม ๒๕๕๗

ที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โบสถ์ตั้งพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
กึ่งคู่อ้อยและผู้ขายเย็บเย็บลิ้นรับรมย์ (ภาพ ๑-๓)
เพราะทั้งกาแฟ ก่อ และดอกไม้เมืองหนาวผลิดอกออกผลเข้าช้อใจ
บนดอยสูงซึ่งรับเย็นด้วยป่าไม้

นางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยือนดอยไกลแห่งนี้ และมีพระราชดำริว่า

"...พยายามหาที่ที่ให้กับคนกับป่าอยู่ด้วยกันได้ โดยไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน พยายามมานานแล้วเพิ่งจะมาได้"

ถึงวันนี้ ไม่หลายต้นผลิดอกออกผลแล้ว "บ้านเล็กในป่าใหญ่" ดุสงบร่มเย็นท่ามกลางหม่มไม้

ที่หมู่บ้านซึ่งตั้งเรือนหลากหลายชนเผ่า อุดมด้วยพืชผักเมืองหนาว ชาอู่หลง และกาแฟอาราบิก้าพันธุ์ดี

"บ้านเดิมเราอยู่บนดอยแม่สลองครับ พอได้ข่าวว่ามีบ้านเล็กในป่าใหญ่ เราเลยย้ายมาอาศัยที่นี่" อาแซะ วุ้ยสือ เด็กหนุ่มเชื้อสายลีซอเล่าใบหน้ายิ้มแย้ม

เสมือนหมู่บ้านในอุดมคติ ลดหลั่นลงไปบนไหล่ดอย เรือนเล็ก ๆ ซึ่งสร้างด้วยวัสดุเรียบง่ายตั้งเคียงพืชมักและต้นไม้ ลำธารเล็ก ๆ ทอดสายสะอาดใส จากหน้าบ้าน มองออกไปจะเห็นไร่ชาและกาแฟโค้งชดตามไหล่ดอย ขณะเบื้องล่างคือที่ราบและตัวอำเภอฝาง

ยามทอดมองทิวทัศน์ตรงหน้า อารมณ์รับรู้คล้ายว่าเราอยู่บนโลกอีกใบ

"เราอยู่แบบนี้มา ๑๑ ปีแล้วล่ะค่ะ" หมี่เซอ วุ้ยสือ พี่สาวของอาแซะบอกพลางยิ้มอารมณ์ดี เธอกับสามีกำลังช่วยกันตากเมล็ดกาแฟ

ปีนี้อะرابิก้าให้ผลเป็นที่น่าพอใจ ทั้งราคาก็นับว่าดีใช้ได้ นอกจากรับซื้อกาแฟจากเพื่อน ๆ ในหมู่บ้าน ครอบครัวของเธอยังคงเปิดร้านกาแฟเล็ก ๆ ตามที่วาดฝันไว้

ถัดจากบ้านลีซอลงไปเป็นแนวไร่กาแฟ ยามนี้ทั่วทั้งไร่ดกต้นไปด้วยเมล็ดกาแฟสีน้ำตาลแดง ดูงดงามและน่าชื่นใจ ต่อจากไร่กาแฟคือไร่ชา อู่หลงและชาจีน บ้านอาซา มูเซอ และกะเหรี่ยงปรากฏตามร่มเงาไม้

"บ้านเดิมเราที่แม่สลองปลูกถั่วลิสงกับข้าวโพด ต้องซื้อปุ๋ยยา และต้องรอดูราคาด้วยว่าจะดีไหม" อาแซะเล่า

ที่บ้านเล็กในป่าใหญ่ วันนี้อากาศที่ลงแรงปลูกมาหลายปีผลิดอกออกผลแล้ว เด็กหนุ่มบอกว่าไม่ต้องใส่ปุ๋ยหรือฉีดยา เพราะดินน่านบนดอยอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งร่มเงาที่กาแฟต้องการก็ห่มคลุมด้วยไม้ป่าน้อยใหญ่

ขณะเดินชมไหล่ดอย อาแซะชี้ให้ดูต้นท้อที่กำลังผลิบานดอก อีกราวเดือนหน้าท้อเหล่านี้จะเก็บผลได้ ถัดไปไม่กี่วันก็จะเข้าสู่ช่วงปีใหม่ เด็กหนุ่มเล่าพลางยิ้มพลาง เพราะทำงานหนักอีกไม่นานก็จะถึงวันรื่นเริงแล้ว สำหรับหมู่บ้านบนดอยไกล การได้เก็บเกี่ยวพืชผลอันอุดม ได้เฉลิมฉลองเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็นับว่าอิ่มเอมใจ

และสำหรับอาแซะ งานปีใหม่นี้หมายถึงเด็กหนุ่มอย่างเขาจะได้พบปะหญิงสาว ท่ามกลางสายลมหนาวและดวงดาว คงไม่มีโมงยามใดจะรื่นรมย์เท่านี้กันอีกแล้ว

๓...

ฝูงนกพญาไฟเล็กโฉบบินไปตามไหล่ดอย มองลงไป ดูราวกับใครโปรยกลีตกรະดาบสีสนดใส เหลืองสดคือนกพญาไฟตัวเมียแดงสดคือบรรดาตัวผู้ที่โฉบบินเคียงข้าง

ฤดูหนาวมาเยือนค้อย่างขางอย่างสมบูรณ์แล้ว อุณหภูมิค่อย ๆ ลดลง หมอกขาวล่องลอยเป็นสาย

ที่หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ บนค้อย่างขาง นกพญาไฟเล็กฝูงนั้นเปรียบได้กับตัวแทนแห่งฤดูหนาว พวกเขาอยู่ในชุดขนอันน่าชม เพื่อดึงดูดกันและกัน และเตรียมพร้อมให้กำเนิดทายาทรุ่นใหม่

ยอดค้อยามนี้จึงน่าชื่นชมโดยแท้ เพียงนั่งลงบนขอนไม้ ทอดมองทิวค้อยสิศคราม พักวางสายตากับคลื่นหมอกสีน่านม ชมกุหลาบป่าที่กำลังผลิบานดอกสะพรั่ง

ขณะในหมู่บ้านซึ่งอยู่ถัดลงไป ไธสตรอร์เบอร์รี่กำลังให้ผลหอม

หวาน ผู้มาเยือนล้วนยิ้มแย้มท่ามกลางอากาศเย็นชื่น พิษพรรณในโครงการหลวงกิ่งอกงามน่าชื่นใจ

"พวกเรายินดีครับ" เพื่อน ๆ ป่าไม้บอกคล้ายกันเช่นนั้น ระหว่างตักตวงหน่วยฯ ต้อนรับผู้มาเยือน

นอกจากหน้าที่ดูแลป่าต้นน้ำบนค้อย่างขางแล้ว พวกเขาช่วยกันปรับปรุง "บ้าน" ให้ดูน่าเยี่ยมเยือนเที่ยวชม

กล่าวถึงทิวทัศน์แล้ว "ดั่งภาพเขียน" คงเป็นนิยามที่พอจะเห็นภาพใกล้เคียงได้

ในยามเช้า ทิวค้อย่อมคลุมด้วยสายหมอกขาวสะอาด ล่วงบ่ายบรรดานกหลากหลายชนิดก็แวะมาเยี่ยมเยือน ขณะยามค่ำ บนท้องฟ้ากว้างนั้นประดับด้วยดวงดาว

ท่ามกลางลมหนาวที่ห่มคลุมอาบได้ นัยน์ตาของเราล้วนสุขใจด้วยดวงดาว

ในวันห่มคลุมบ้านหมอก
โดยพาหลวงมอบภาพเลือบราง
กว่าเปี่ยมความหมายของคำว่า
"ป่าต้นน้ำ" (ภาพพิเศษ)
ขณะตามสืบค้นก็พิศราวด้วยดอกไม้ป่าหลากสี
กิ่งแก้วน้ำค้าง (ภาพ ๑) พันพื้ใจ (ภาพ ๒)
เกี้ยวคำ (ภาพ ๓) บัวทอง (ภาพ ๔)
และวุ้นไก่แดงสีแดงสดใส (ภาพ ๕)

๔...

จันทร์ยังแขวนค้างเหนือเรือนยอดไม้
ดวงดาวกระจ่างพราวราวอ้อมเตโชโต

จากแคมป์ม่อนกิวลม เราเดินฝ่าความมืดขึ้นไปเยือนค้อยผาหลวง

อากาศหนาวเหน็บ น้ำค้างโปรยปลิวราวฝนโปรยละออง

รอบตัวเลือบราง ต้นไม้ใหญ่รายทางราวมายภาพ ยินตระหวั่น

คลุมท้องฟ้า แผ่กิ่งสาขาราวอาณาจักรในเรื่องเล่าขาน

เราเป็นได้ความชื้นขึ้นไปทีละก้าว สุดอากาศเหน็บหนาวเย็นชื่นเข้า

ร่างกาย กลืนดอกไม้ปลั่งล่องลอยมาจาง ๆ มันคล้ายอุคนำให้เราก้าวไปต่อ

ก้าวเดินต่อไปแม้มองไม่เห็นปลายทาง

คล้ายจู่ ๆ รอยทางก็ทอดมาสู่ที่นี้ ท่ามกลางม่านหมอกหนา หน้า

ปัดนาฬิกาบอกความสูง ๒,๒๙๑ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง ลมพัด

หิวตหวีระปะทะยอดค้อยและต้นไม้

ใครบางคนแย้งว่า เรามาถึงยอดค้อยผาหลวงแล้ว หลายคนยิ้มแย้ม

ชี้ชวนให้ดูนกอุ้มบาตรตัวหนึ่งซึ่งกำลังเหยียดปีกสีตัวขาว

อากาศปิดจนเรามองเห็นได้ไม่ไกล ลมพัดกรูกรียว น้ำค้างโปรย

ปลิวไม่ต่างจากฝนโปรยสาย

นึกทบทวนภาพเก่า ๆ เมื่อ ๔ ปีก่อนผมเคยมาเยือน ณ จุดสูงสุด

นี้ สายหมอกหนาวเหน็บ ทว่าดวงตะวันส่องฉาย ท้องฟ้าใสกระจ่าง มอง

ออกไปเห็นทิวค้อยสิศครามเจดโค้งขอบฟ้า

ช่างแตกต่างจากครั้งนี้ ทั้งสภาพอากาศและความรู้สึกภายใน

คงคล้ายเจ้าอุ้มบาตรตัวนั้น มันเพียงเหยียดปีกสะบัดขนเปียกชุ่ม

หลบลมหนาวอยู่หลังพุ่มไม้

ลมยังพัดหิวตหวี น้ำค้างยังโปรยปลิวเหมือนสายฝน ผมปลดเปลื้อง

จากไหล่ นั่งมองดอกไม้เอนไหวราวหญิงสาวร้ายรำ

รอคอยแสงแห่งวันใหม่ รอคอยเมฆหมอกจากไป

เอาใจช่วยเจ้าอุ้มบาตรให้โฉบบินไปถึงซึ่งจุดหมาย

ขอขอบคุณ
คุณสิทธินันท์ เสรีสังแสง หัวหน้าอุทยานแห่งชาติค้อยผาห่มปก
ประภาส เทียงจิตต์ และเพื่อน ๆ ป่าไม้ที่ม่อนกิวลม
บ้านเล็กในป่าใหญ่ ค้อย่างขาง น้ำตกโป่งน้ำค้าง
และที่ทำการอุทยานฯ ที่ช่วยเหลือน้ำใจ

1. บทอ่านข้างต้นเป็นงานเขียนประเภทใด เพราะเหตุใด
  - ก. ข่าว เพราะรายงานสภาพสิ่งแวดล้อมของป่าต้นน้ำ
  - ข. บทสัมภาษณ์ เพราะให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวเขา
  - ค. สารคดี เพราะให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานที่สำคัญของภาคเหนือ
  - ง. บทวิจารณ์ เพราะวิจารณ์ความเป็นอยู่ของชาวเขาและเจ้าหน้าที่ป่าไม้
2. สถานที่ใดผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดในบทอ่าน
  - ก. ดอยผาหลวง
  - ข. ดอยผาห่มปก
  - ค. ม่อนกิ่วลม
  - ง. พระตำหนักทรงงาน
3. ข้อใดเป็นสาระสำคัญของข้อความนี้

“ที่บ้านเล็กในป่าใหญ่ วันนี้ที่กาแพที่ลงแรงปลูกมาหลายปีผลิดอกออกผลแล้ว เด็กหนุ่มบอกว่าไม่ต้องใส่ปุ๋ยหรือ ฉีดยา เพราะดินน้ำบนดอยอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งร่มเงาที่กาแพต้องการก็ห่มคลุมด้วยไม้ป่าน้อยใหญ่”

  - ก. ความสำเร็จของโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระราชินี
  - ข. ความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ทำให้กาแพให้ผลผลิตดี
  - ค. การทำเกษตรแนวใหม่ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
  - ง. การย้ายถิ่นฐานของชาวเขาเพื่อทำการเกษตร
4. ข้อความในข้อ 3. ข้างต้นใช้กลวิธีการนำเสนอตามข้อใด
  - ก. อธิบายและอุปมา
  - ข. พรรณนาและอุปมา
  - ค. บรรยายและอุปมา
  - ง. บรรยายและพรรณนา

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 5

“บ้านเดิมเราอยู่บนดอยแม่สลองครับ พอได้ข่าวว่ามี**บ้านเล็กในป่าใหญ่**เราเลยย้ายมาอาศัยที่นี่ อาแซะ วุ่ยสือ เด็กหนุ่มเชื้อสายลีซอเล่า ไบหน้ายิ้มแย้ม เสมือนหมู่บ้านในอุดมคติ ลดหล่นลงไปบนไหล่ดอย เรือนเล็กๆ ซึ่งสร้างด้วยวัสดุเรียบง่ายตั้งเคียงพิงผืนผ้าและต้นไม้ ลำธารเล็กๆ ทอดสายสะอาดใส จากหน้าบ้าน มองออกไปจะเห็นไร่ชาและกาแพโค้งขดตามไหล่ดอย ขณะเบื้องล่างคือที่ราบและตัวอำเภอฝาง”

5. สำนวน **บ้านเล็กในป่าใหญ่** หมายถึงอะไร
- สังคมขนาดเล็กของชาวเขาเผ่าลีซอ
  - แนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ของชาวเขา
  - การอยู่ร่วมกันของชาวเขากับธรรมชาติอย่างมีความสุข
  - การปลูกบ้านด้วยวัสดุเรียบง่าย ไม่สร้างมลพิษทางสิ่งแวดล้อม
6. ข้อใดเป็นทรศนะของผู้เขียน
- ผ่นต้นฤดูหนาวไปเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยผ้าห่มปก รวมถึงผืนป่าเชื่อมต่อกันในเขตเมียนมาร์
  - ที่หมู่บ้านซึ่งตั้งเรือนหลากหลายชนเผ่า อุดมด้วยพืชผักเมืองหนาว ชา่อู๋หลง และกาแพะราบิ กาพันธ์ดี
  - หน้าป่าดงดิบบอกความสูง 2,291 เมตรจากระดับทะเลปานกลาง ลมพัดหิวหวีปะทะยอดดอยและต้นไม้
  - ในหมู่บ้านซึ่งอยู่ถัดลงไป ไร้สตอร์เบอร์รี่ก็กำลังให้ผลหอมหวาน ผู้มาเยือนล้วนยิ้มแย้มท่ามกลางอากาศเย็นชื่น พืชพันธ์ในโครงการหลวงกิ่งอกงามน่าชื่นใจ
7. “ในวันห่มคลุมม่านหมอกดอยผาหลวงมอภาพเลือนราง ทว่าเปี่ยมความหมายของคำว่า “ป่าต้นน้ำ” ข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร
- ดอยผาหลวงมีความอุดมสมบูรณ์
  - ชาวบ้านต่างใช้ประโยชน์จากดอยผาหลวง
  - ดอยผาหลวงมีพืชพันธ์หลายชนิด
  - ดอยผาหลวงมีธรรมชาติที่งดงาม
8. คำว่า “ตัวแทนแห่งฤดูหนาว” ในตอนที่ 3 หมายถึงข้อใด
- นกพญาไฟ
  - ธรรมชาติบนภูเขา
  - กุหลาบป่าที่ผลิบาน
  - ไร้สตอร์เบอร์รี่ที่กำลังให้ผลผลิต
9. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของผู้เขียนบทอ่านดังกล่าว (บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน)
- แนะนำโครงการในพระราชดำริ
  - เห็นใจการทำงานของเจ้าหน้าที่
  - ชื่นชมบรรยากาศโดยรอบของสถานที่
  - บอกกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของสถานที่

ตอนที่ 2 เขียนตอบลงในกระดาษคำตอบ

10. จากบทอ่านดังกล่าว สามารถทำให้ผู้อ่านบรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือไม่อย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

11. จงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของอุทยานแห่งชาติดอยผ้าห่มปก และอธิบายความคิดเห็นดังกล่าว โดยยกตัวอย่างจากบทอ่านมาประกอบ

.....

.....

.....

12. ผู้อ่านสามารถนำคุณค่าที่ได้รับจากบทอ่านไปปฏิบัติได้อย่างไรบ้าง (ยกตัวอย่างประกอบ)

.....

.....

.....

ระดับคะแนน เกณฑ์	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	พอใช้ (2)	ต้องปรับปรุง (1)
	อธิบายการนำ แนวความคิดจากบท อ่านไปใช้ได้ครบถ้วน และสอดคล้องกับ บทอ่าน	อธิบายการนำ แนวความคิดจาก บทอ่านไปใช้ได้ ครบถ้วน และ สอดคล้องกับ บทอ่าน	อธิบายการนำ แนวความคิด จากบทอ่านไป ใช้ได้ครบถ้วน และสอดคล้อง กับบทอ่าน	อธิบายการนำ แนวความคิดจาก บทอ่านไปใช้ได้ ครบถ้วน และ สอดคล้องกับ บทอ่าน	อธิบายการนำ แนวความคิดจาก บทอ่านไปใช้ได้ ครบถ้วน และ สอดคล้องกับ บทอ่าน

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมินแบบบันทึกผลการอ่านผู้วิจัยปรับจากการศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และเกณฑ์การประเมินงานเขียนของ OECD (2013); Foose (2012); Bradarich (2012); Miller (1990); Henney (1984); Hafner and Jolly (1972); ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2554); กระทรวงศึกษาธิการ (2553); สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2548); ัญญา สังข์พันธานนท์ และคณะ (2548); รุสะปะนีย์ นาครทรรพ (2545); วรธนา บัวเกิด (2545); กระทรวงศึกษาธิการ (2546); อัจฉรา วงศ์โสธร (2538); กุสุมา รักษ์มณี และคณะ (2533)

ตัวอย่างแบบบันทึกผลการอ่าน

แบบบันทึกผลการอ่าน (reading log)

ประเภทเรื่องสั้น

ชื่อ - สกุล ..... วันที่.....

ให้นักศึกษาเขียนบันทึกผลการอ่านจากบทอ่านที่กำหนดให้ โดยมีแนวทางหรือประเด็นในการเขียนบันทึกการอ่าน ดังนี้

1. จงเขียนสรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการอ่านตามประเด็นต่อไปนี้

1.1 เรื่องสั้น เรื่อง “คนบนต้นไม้” จัดเป็นเรื่องสั้นประเภทใด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

1.2 จงวิเคราะห์เนื้อหาถึงสาเหตุที่ทำให้ตัวละคร “เขา” ตัดสินใจเอื้อมไปหยิบลูกนกบนต้นไม้

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 จงอธิบายกลวิธีการเขียน/กลวิธีการใช้ภาษาในเรื่องสั้น เรื่อง “คนบนต้นไม้” ว่ามีลักษณะโดดเด่นอย่างไร ดังนี้

ข้อ 1 “ แม่änkและพ่อนกร่อนถลาเข้ามาด้วยความโกรธ มันบินวนเวียนเหน้อยอดไม้และส่งเสียงร้องดังสะท้อนคล้ายหัวใจจะแตกสลาย”

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 2 “โพรงนกอยู่บนยอดไม้สูง เขาวางตะกร้าลงตรงโคนต้นไม้ในตะกร้ามีลูกนก
สาธิตาตัวเล็ก ๆ อยู่สองตัว ขนยังขึ้นไม่เต็ม มันอ้าปากร้องเบาๆ ตรงรอบจอยปากเป็น
สีเหลืองสด ปีกที่มีแคะตั้งเนื้อเปลือยขึ้นน้อย ๆ นั้นขยับขึ้นลง ขาเล็ก ๆ สั่นเทา”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.4 ลักษณะสำนวนภาษาที่ผู้เขียนใช้มีสาระสำคัญอะไร

“....เขาเคยถูกจับครั้งหนึ่งเมื่อตำรวจพบเหล่าเถื่อนไหหนึ่งฝังอยู่ที่ซุ้มไผ่ข้างบ้านของเขา
ทั้งๆที่เขาไม่รู้เรื่องอะไรเลย และเหล่านั้นก็ไม่ใช่ของเขาด้วย ต่อมาควายตัวเดียวที่มีอยู่ของ
เขาก็หายไปอีก เขาจึงต้องเช่าควายคนอื่นมาไถนา

“ไม่ต้องกลัว” พ่อเฒ่าคนหนึ่งปลอบใจเขา “พวกคนเรามากจะเจอเรื่องเหมือนกัน
อย่างนี้แหละ ต่างก็เอาเปรียบกันและเบียดเบียนกัน”

“ฉันก็ว่าอย่างนั้นแหละ” พ่อค้าเนื้อหมูคนหนึ่งพูด

“หมอควายนั่นไง เขามีหน้าที่ตรวจหมู พวกเราฆ่าหมูแต่ละวันจะต้องเตรียมเครื่องใน
กับเนื้อหลายพวงไปให้เขาตรวจที่บ้าน แล้วเมียเขาก็ทำหมูสะเต๊ะขายทุกวัน”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 จงระบุทรรศนะของผู้เขียน

“...เขาขึ้นไปนั่งเกือบถึงโพรงนก ลมพัดแรงจนใจหวิว ความพึงใจบางอย่างงูบขึ้น รู้สึก
อิจฉานกที่ทำรังอยู่บนนี้ มันคงมีความสุขมาก เขาคิด ไม่ต้องผูกพันกับเรื่องราวบน
พื้นดิน คนเราจะเป็นอย่างนี้ได้บ้างไหมนะ เลิกเบียดเบียนกัน อยู่อย่างรักใคร่ เห็นอก
เห็นใจกัน เขาคิดถึงตัวเอง ไม่เคยคิดร้ายใคร มีแต่ถูกรังแก บนพื้นดินช่างน่าเบื่อ
หน่าย อยากหนีไปให้พ้น เขาสงสัยว่าถ้าเขาเป็นนกและขึ้นมาทำรังอยู่บนต้นไม้
ปัญหาต่าง ๆ ยังจะติดตามมารบกวนได้ไหม....”

1.6 จงระบุความหมายของคำ ข้อความที่แฝงนัยต่อไปนี้ หมายถึงอะไร

คำที่ 1 “เขามีนาผืนเล็กอยู่แปลงหนึ่ง มันเป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตเขา เป็นเกาะคุ้มภัย เป็นที่อยู่ที่ดิน...”

ข้อความที่ 2 “เมื่อขึ้นได้ครึ่งต้น เขาพักเหนื่อย มือทั้งสองโอบต้นไม้วัวแน่น เมื่อมองลงไปข้างล่างรู้สึกขาสั่น เขาสูดลมเข้าปอดอย่างแรง เหลียวมองรอบ ๆ ตัว เขมในปลายเดือนกรกฎาคมลอยเกือบท้องฟ้า แต่ไม่มีท่าว่าฝนจะตกเลย ลมเย็นพัดโชย เขาสดชื่นขึ้นมา รู้สึกอยากจะเป็นนก แล้วมาสร้างรังอยู่บนยอดไม้ ข้างบนนี้ น่าจะสุขสบาย อิสระ สะอาด ไม่เหมือนบนพื้นดินนั้น มีแต่ฝุ่นผงและโคลนตม เต็มไปด้วยพวงหามและเถาวัลย์....”

1.7 ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดในการถ่ายทอดเรื่อง “คนบนต้นไม้”

2. ให้นักศึกษาเขียนอธิบายตามประเด็นต่อไปนี้

2.1 เหตุใด ตัวละคร “เขา” มีมุมมองว่าตนเองโดนเอาเปรียบ (อธิบายเหตุผลประกอบ)

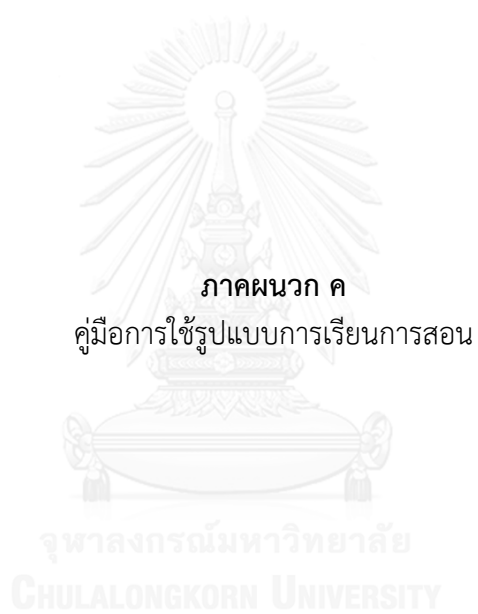
2.2 หากนักศึกษาเป็นตัวละคร “เขา” จะจับลูกนกไปหรือไม่ เพราะเหตุใด พร้อมยกข้อความ
ในเรื่องสั้นประกอบเหตุผล

.....
.....
.....
.....
.....

2.3 ให้นักศึกษาเขียนอธิบายว่า นักศึกษาจะนำความรู้ที่ได้จากการอ่านนี้ไปใช้ในการเรียนรู้
และในชีวิตประจำวันของนักศึกษาอย่างไรบ้าง พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ
การยกตัวอย่าง (สามารถยกตัวอย่างได้มากกว่า 1 สถานการณ์)

.....
.....
.....
.....
.....

**คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธี
ฝั่งความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิต
นักศึกษาระดับอุดมศึกษา**

คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธี ฝั่งความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่ออธิบายรายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้สอนเข้าใจรายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน และได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฉบับนี้ประกอบด้วยสาระสำคัญ 8 ประการ ได้แก่ ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน หลักการ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน บทบาทของผู้สอนและบทบาทของผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน แนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ และเงื่อนไขในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นได้รับการพัฒนาขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานดังต่อไปนี้

1. แนวการอ่านจากต้นแบบ (reading apprenticeship approach)

การฝึกการอ่านจากต้นแบบเป็นแนวการสอนอ่านที่มีรากฐานมาจากแนวคิดของทฤษฎีสรรมนิยมทางสังคม (social constructivism) ของไวทือดสกี และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (social cognitive learning theory) ของแบนดูรา โดยการอ่านจากต้นแบบเน้นความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคล และการช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อให้ก้าวหน้าจากระดับพัฒนาการที่เป็นอยู่ไปถึงระดับพัฒนาการที่ผู้เรียนมีศักยภาพจะไปถึง การให้ความช่วยเหลือชี้แนะแก่ผู้เรียนจนทำกิจกรรมจนประสบความสำเร็จ เนื่องจากครูเสริมศักยภาพ (scaffolding) โดยการให้คำปรึกษา ซึ่งการอ่านจากต้นแบบให้ความสำคัญกับครู เพราะครูต้องมีความรู้และทักษะในการสอนเนื้อหาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นและมีความเข้าใจในเนื้อหาารูปแบบการอ่านต่าง ๆ

นอกจากนี้ "แนวคิดการอ่านจากต้นแบบเป็นการสอนที่ช่วยปรับปรุงการอ่านของผู้เรียน ที่ผู้สอนมีส่วนช่วยในการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนรู้จักใช้กลวิธีในการอ่านและทักษะที่ต้องใช้ในพัฒนาการอ่าน" หลักการสอนอ่านจากต้นแบบเป็นการประยุกต์เอากรอบแนวคิดของ Reading Apprenticeship มาใช้ โดยผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนอ่าน เขียนสื่อความ พุดแสดงความคิดเห็น และคิดเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน เพื่อแสดงถึงความเข้าใจในแนวคิด หรือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อถึง นอกจากนี้ ผู้สอนยังมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้อ่านเป็นนักคิด โดยการให้ความช่วยเหลือ หรือฝึกให้ผู้เรียนมีการรู้คิด (metacognitive) เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน และช่วยในการพัฒนาผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านสังคม (social) 2) ด้านบุคลิกลักษณะ (personal) 3) ด้านสติปัญญา (cognitive) และ

4) ด้านการสร้างความรู้ (knowledge building) โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นแบบอย่าง และแสดงวิธีการใช้กลวิธีในการอ่านให้กับผู้เรียนศึกษา

บทบาทของผู้เป็นต้นแบบ

1. ผู้สอน ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติการใช้กลวิธีในการอ่าน แต่ละประเภท และการดูแลความเรียบร้อยในระหว่างที่ผู้เรียนฝึกอ่าน
2. ผู้เรียน ทำหน้าที่เป็นต้นแบบ โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่าน ในแต่ละกลุ่มในการแบ่งปันความรู้และกระบวนการอ่านหรือกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน ทำหน้าที่เป็นต้นแบบใช้กลวิธีในการอ่านบทอ่านแต่ละประเภท
4. สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวีดิทัศน์แสดงวิธีการและขั้นตอนในการอ่านบทอ่านแต่ละประเภท

กล่าวโดยสรุป แนวการสอนอ่านจากต้นแบบ ช่วยให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเลือกใช้กลวิธีในการอ่าน ตามผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ สื่อการเรียนการสอน หรือเพื่อนที่ให้คำแนะนำ และเสริมต่อการเรียนรู้ จนผู้อ่านมีความชำนาญในการอ่านหรือแก้ปัญหาในการอ่านได้ โดยกระตุ้นให้ผู้อ่านคิด เปิดโอกาสให้เลือกเนื้อหาที่สนใจมาใช้พัฒนาทักษะการอ่าน และพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา การใช้กลวิธีในการอ่าน และการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายประเด็นที่อ่านกับผู้อื่น โดยสอนผ่านการรู้คิด จากบทสนทนาที่ผู้สอนและผู้เรียนสะท้อนกระบวนการคิดของตนเอง โดยสร้างบรรยากาศให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้สอนและเพื่อน

กลวิธีที่ใช้ในการพัฒนาการอ่านได้แก่ 1) การคิดออกเสียง (think aloud) ผู้เรียนพูดในสิ่งที่คิดและถามตัวเองออกมาขณะที่แก้ปัญหาจากการอ่าน ทำให้ได้รับรู้กระบวนการคิด 2) การถามกับตนเอง (self-questioning) 3) การคาดเดา (prediction) เป็นการเดาความหมายของคำหรือเนื้อหาบทอ่านในภาพรวม 4) การอ่านคร่าวๆ (skimming/scanning) 5) การสรุปความ (summarizing) เป็นการสรุปเรื่องที่อ่านในแต่ละช่วง เพื่อให้มั่นใจว่าเกิดความเข้าใจในข้อมูลนั้นอยู่ 6) การหาข้อสรุป (deducing) เป็นการสรุปภาพรวมเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ดีขึ้น 7) การอ่านซ้ำ (reread) 8) การขยายความ (elaborating) เป็นการขยายความรู้ไปสู่เนื้อหาใหม่ๆหรือเป็นการบูรณาการแนวคิดใหม่กับข้อมูลเดิม

สาระสำคัญของแนวการสอนอ่านจากต้นแบบมี 4 ประการ ดังนี้

1. ต้นแบบมีบทบาทในการนำเสนอกลวิธีการอ่านและเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตาม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การให้ผู้เรียนวางแผนเลือกกลวิธีการอ่าน และตรวจสอบประเมินการอ่านด้วยตนเอง จะช่วยให้อ่านได้ประสบผลสำเร็จ
3. การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภายในเรื่องที่อ่าน

4. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่านร่วมกับผู้อื่น ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะช่วยกระตุ้นการอ่านและวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านได้

2. กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย (Semantic mapping strategy)

กลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย มีชื่อเรียกหลายชื่อด้วยกัน ได้แก่ semantic webbing, story maps, webbing, cognitive mapping, semantic organizer และ concept maps (Pearson & Johnson, 1978 อ้างถึงใน Coleman, 1995: 14) ซึ่งเป็นกลวิธีการอ่าน (strategy) ที่พัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ทำความเข้าใจคำศัพท์และการอ่านของผู้เรียนได้ทุกระดับ มีลักษณะ คือ จัดระบบข้อมูลเป็นประเภทต่าง ๆ ในรูปแบบของแผนผังเพื่อเชื่อมโยงแนวคิดใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง โดยผู้เรียนนำเอาความรู้และประสบการณ์เดิมมาสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ สร้างความหมายการเรียนรู้คำจากการเชื่อมโยงกับบริบทการอ่าน และการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น

การจัดการเรียนการสอนโดยฝึกให้ผู้เรียนได้เข้าใจความหมายของคำศัพท์ในเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งความเข้าใจมาจากการใช้ความรู้เดิมเรียนรู้คำศัพท์ตามบริบทที่อ่าน และนำมาจัดกลุ่มคำหรือข้อความที่มีความหมายสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันตามหัวข้อที่กำหนดขึ้น ซึ่งการจัดกลุ่มคำผู้อ่านต้องวิเคราะห์ตามโครงเรื่อง (terms) ถึงความเหมือนหรือความแตกต่าง ความเป็นเหตุและผลของคำดังกล่าว สามารถนำไปใช้ได้กับทุกรายวิชา

สาระสำคัญของกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมายสรุปได้ดังนี้

1. การเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความในบทอ่านเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านได้ดี
2. การจัดหมวดหมู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์ของความหมาย ที่ต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น และนำเสนอเป็นแผนภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้ดี
3. การให้ผู้เรียนตรวจสอบการอ่านของตนเองร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านเพิ่มขึ้น และช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในการเรียนรู้

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีผังความสัมพันธ์ของความหมาย มีหลักการสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. การเรียนรู้กลวิธีการอ่านจากต้นแบบ และเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่านจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการวางแผนเลือกกลวิธีการอ่านฝึกปฏิบัติ และตรวจสอบประเมินการอ่านด้วยตนเอง นำไปสู่การอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การเรียนรู้บทอ่านจากการเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ นำไปสู่การทำความเข้าใจบทอ่านได้ดี
3. การระบุและขยายความรู้จากการอ่าน และนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์ของความหมาย ต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น และนำเสนอเป็นแผนภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาและโครงสร้างเรื่องที่อ่านได้ดี
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินการอ่านโดยแลกเปลี่ยนความรู้ วิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสื่อสารร่วมกันช่วยกระตุ้นความสนใจและความเข้าใจของผู้เรียนได้

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งในด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน ด้านการตีความ และด้านการแสดงความคิดเห็น

ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน

การนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในชั้นเรียนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดจะต้องอาศัยองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ การวางแผนการจัดการเรียนการสอนก่อนการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ และขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ส่วนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน คือ การเตรียมผู้สอนและผู้เรียนเพื่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยประกอบด้วยการวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดประเภทบทอ่าน การออกแบบเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และวิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมการของผู้สอน

1.1 การวิเคราะห์ผู้เรียน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเกี่ยวกับ 1) สาขาวิชา 2) ความรู้และประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ 3) ประเภทงานเขียนเนื้อหาและโครงสร้างบทอ่านที่มีความจำเป็นสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดบทอ่าน กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้

1.2 การกำหนดประเภทของบทอ่าน คือ การกำหนดขอบเขตประเภทของงานเขียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งประเภทของงานเขียนที่กำหนดมาจากการศึกษาหลักสูตรในรายวิชาการอ่านในระดับอุดมศึกษา การสำรวจความสนใจและความจำเป็นในการอ่านของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

1.3 การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การกำหนดวิธีสอน กลวิธีและเทคนิคการสอนอ่าน และกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน

1) วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบนิรนัย และวิธีสอนแบบอุปนัยเป็นวิธีสอนที่ใช้ในการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภทงานเขียนต่าง ๆ องค์ประกอบของรูปแบบงานเขียน หลักการและกลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2) วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยเป็นวิธีสอนที่ใช้ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจสาระสำคัญของบทอ่าน รวมทั้งใช้ในการวางแผนการใช้กลวิธีการอ่านในการปรับปรุงการอ่านของตนเอง และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการอ่านให้ได้สาระสำคัญที่ครบถ้วน

3) กลวิธีการคิดออกเสียง (think aloud) ผู้เรียนพูดในสิ่งที่คิดและถามตัวเองออกมาขณะที่แก้ปัญหาจากการอ่าน ทำให้ได้รับรู้กระบวนการคิด ช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์เนื้อหาจากบทอ่านได้หลายมิติ

4) กลวิธีการถามกับตนเอง (self-questioning) เป็นกลวิธีที่ใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในบทอ่าน การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอของผู้เขียน

5) กลวิธีการคาดเดา (prediction) เป็นการเดาความหมายของคำหรือเนื้อหาบทอ่านในภาพรวม

6) กลวิธีการอ่านคร่าว ๆ (skimming/scanning) เป็นกลวิธีในการอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อหาใจความสำคัญของบทอ่าน

7) กลวิธีการสรุปความ (summarizing) เป็นการสรุปเรื่องที่อ่านในแต่ละช่วง เพื่อให้มั่นใจว่าเกิดความเข้าใจในข้อมูลนั้นอยู่ ช่วยให้ผู้เรียนฝึกการอธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างจากบทอ่านประกอบ

8) กลวิธีการหาข้อสรุป (deducing) เป็นการสรุปภาพรวมเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ดีขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์สำนวนภาษาและสรุปความเข้าใจจากบริบทจากการอ่านด้วยตนเอง

9) กลวิธีการอ่านซ้ำ (reread) เป็นการค้นหาข้อมูลที่ต้องการอีกครั้ง ช่วยให้ผู้เรียนค้นหาจุดมุ่งหมายในการเขียนของผู้เขียน

10) กลวิธีการขยายความ (elaborating) เป็นการขยายความรู้ไปสู่เนื้อหาใหม่ ๆ หรือเป็นการบูรณาการแนวคิดใหม่กับข้อมูลเดิม ช่วยให้ผู้เรียนฝึกการแสดงความรู้และความรู้สึกรวมมุมมองของผู้อ่าน และอธิบายการนำแนวความคิดจากบทอ่านไปใช้

1.4 กำหนดใบงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน เช่น

1) แบบบันทึกผลการอ่านของผู้เรียน (reading log) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเขียนสรุปบทอ่าน แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นของตนที่มีต่อบทอ่าน ทั้งรูปแบบงานเขียน เนื้อหา กลวิธีการเขียน และสำนวนภาษา ตลอดจนแนวคิดสำคัญ โดยให้ผู้เรียนเขียนบันทึกผลการอ่าน เมื่อสิ้นสุดการเรียนในแต่ละชั่วโมง

2) การทำใบงาน เรื่อง การเขียนผังสัมพันธ์ของความหมาย เพื่อให้ผู้เรียนใช้ในการวิพากษ์และอภิปรายร่วมกับเพื่อนเพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลของประเด็นการเขียนสรุปบทอ่านที่กำหนด

1.5 การเตรียมสื่อการเรียนรู้ ผู้สอนเตรียมสื่อประกอบการเรียนรู้ ดังนี้

1) สื่อวีดิทัศน์สถานการณ์แสดงวิธีการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญการอ่านงานเขียนแต่ละประเภทในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยเป็นสถานการณ์ที่มีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

2) บทอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ที่มีลักษณะการใช้ภาษาที่ดีและมีเนื้อหาสอดคล้องกับสาขาวิชาของผู้เรียน ดังตัวอย่างตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 23 ตัวอย่างบทอ่านที่ใช้ในการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

หน่วยที่	ประเภทงานเขียน	ชื่อบทอ่าน	หนังสือ	จำนวนชั่วโมง
1	สารคดี (ท่องเที่ยว)	ตามปราชญ์ไปหาเพชร นางาม นาม “พริบพรี”	กระเตงลูกเที่ยว	3
	สารคดี (วิชาการ)	คนกรุงเหลือน้ำใช้เท่าไร	เนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก	3
	สารคดี (อัตชีวประวัติ)	จิตร ภูมิศักดิ์	นิตยสาร ศิลปวัฒนธรรม	3
2	เรื่องสั้น ครั้งที่ 1	ปูเสฉวน	โลกสีน้ำเงิน	3
	เรื่องสั้น ครั้งที่ 2	จิตวิญญาณสุวิสัยทัศน์	คนบนต้นไม้	3
	เรื่องสั้น ครั้งที่ 3	ผู้อพยพ	กิมเพลจอมโง่ : 9 นักเขียน 12 เรื่องสั้น คัดสรร	3
3	กวีนิพนธ์ ครั้งที่ 1	ถักทอขวัญ	เพลงใฝ่เงาฝัน	3
	กวีนิพนธ์ ครั้งที่ 2	สดุดีภัทรมหาราช	บทอาเศียรวาทโดย สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ	3

หน่วยที่	ประเภทงานเขียน	ชื่อบทอ่าน	หนังสือ	จำนวน ชั่วโมง
	กวีนิพนธ์ ครั้งที่ 3	เสียเจ้า	กวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์	3
4	บทความวิจัย ครั้งที่ 1	ประถม ก กา : ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับสมัยที่แต่ง	ภาษาและวรรณกรรมกับสังคม	3
	บทความวิจัย ครั้งที่ 2	เด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านการเล่น: ประเด็นที่ครูต้องให้ความสำคัญ	วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต	3
	บทความวิจัย ครั้งที่ 3	พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยกระบวนการ Lesson study	วารสารวิชาการ	3

3) แหล่งการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลประกอบการอ่านทั้งจากเอกสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. การเตรียมผู้เรียน คือ การให้ข้อมูลความรู้พื้นฐานที่จำเป็นแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน หลักการวิเคราะห์เนื้อหา กลวิธีการนำเสนอ การใช้สำนวนภาษา วิธีการตีความ และการแสดงความคิดเห็น โดยใช้วิธีและกลวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น วิธีสอนแบบอภิปราย วิธีสอนโดยการใช้กรณีตัวอย่าง วิธีสอนแบบอุปนัย และกลวิธีการสอนการอ่าน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน คือ การดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ที่พัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ เป็นขั้นที่ต้นแบบอธิบายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน และแนะนำกลวิธีในการอ่านให้ผู้เรียนสังเกตและเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียน วิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน ซึ่งผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่านและอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยมีต้นแบบคอยชี้แนะและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน ต้นแบบซักถามเกี่ยวกับประเภทของงานเขียนที่ผู้เรียนเคยศึกษามาแล้วเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิม และอธิบายความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียนเพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการอ่านงานเขียนและอธิบายงานเขียนแต่ละประเภทได้

1.2 *ต้นแบบเสนอและสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน* ต้นแบบให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีในการอ่านและเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่าน และวิธีการแก้ปัญหาในการอ่าน หรือการให้ผู้เรียนศึกษาจากต้นแบบที่เป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทวีดิทัศน์กลวิธีการสอนอ่านที่มีคุณภาพ ต้นแบบสาธิตการใช้กลวิธีเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตวิธีการและจดบันทึกสรุปขั้นตอนหลักของกลวิธีนั้น ๆ

1.3 *ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านตามต้นแบบ* ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านขนาดสั้นตามขั้นตอนการใช้กลวิธีในการอ่านของต้นแบบ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยชี้แนะและอธิบายขั้นตอนสำคัญอีกครั้ง ต้นแบบหรือผู้สอนซักถามเกี่ยวกับบทอ่านในด้านรูปแบบงานเขียน เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันอธิบายและสรุปประเภทของบทอ่าน

ขั้นที่ 2 *ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย* เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำกลวิธีในการอ่านของต้นแบบมาฝึกอ่านและใช้แก้ปัญหาในการอ่าน โดยผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีในการอ่านที่เหมาะสมมาวิเคราะห์เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษา และฝึกการตีความคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญ โดยมีต้นแบบหรือผู้สอนคอยให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอน

2.1 *ผู้เรียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน* ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านประจำสัปดาห์ ผู้สอนนำเข้าสู่หัวข้อเรื่องที่จะอ่าน โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมและเขียนข้อมูลที่ผู้เรียนแสดงความคิดบนกระดานดำ จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันจัดกลุ่มความคิดให้เป็นหมวดหมู่เพื่อนำกลุ่มความคิดดังกล่าวมาขยายความหมายของคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในกิจกรรมขั้นตอนต่อไป โดยมีผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและตอบข้อซักถามของผู้เรียน

2.2 *ผู้เรียนอ่านบทอ่านโดยเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบ* ผู้เรียนแต่ละคนนำกลวิธีการอ่านที่ได้จากการเรียนรู้จากต้นแบบและข้อมูลการเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมที่ได้จัดกลุ่มไว้มาอ่านงานเขียนอย่างละเอียด โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ และเสริมต่อการเรียนรู้ จากนั้นผู้เรียนสรุปประเภทของบทอ่าน เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ สำนวนภาษาที่พบในบทอ่าน

2.3 *ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย* ผู้เรียนแต่ละคนเลือกคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญในบทอ่านและเขียนลงในกระดาษเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมายจากประสบการณ์เดิมและการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมในรูปแบบแผนภาพ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงทรรศนะของผู้เขียน ความหมายของคำที่แฝงนัย และทราบถึงจุดมุ่งหมายใน

การเขียน จากนั้นเขียนสรุปแนวคิดหลักที่ได้จากการอ่านแล้วหาข้อมูลมาสนับสนุนรายละเอียด เพื่อทำความเข้าใจข้อมูลในบทอ่าน โดยมีผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและตอบข้อซักถามของผู้เรียน

2.4 ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น ผู้เรียนนำแผนภาพของแต่ละคน มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มย่อยในด้านสาระจากการอ่านและกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับแผนภาพของเพื่อน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทราบข้อดีและข้อบกพร่องในการอ่าน ผู้เรียนทบทวนและปรับปรุงแผนภาพของตนเอง โดยมีผู้สอนตรวจพิจารณาและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 คือ ขั้นตรวจสอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่าน เป็นขั้นพัฒนาการอ่าน โดยการตรวจสอบความถูกต้องและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สาระสำคัญที่ได้จากการอ่านในแผนภาพ และนำมาทบทวนแผนภาพการอ่านของตนเอง จากนั้นนำเสนอต่อชั้นเรียนและร่วมกันอภิปรายเพื่อ ประเมินผลการอ่านและสรุปผลการเรียนรู้ โดยมีผู้สอนตรวจพิจารณาให้คำแนะนำและเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

3.1 ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน ผู้เรียนเลือกแผนภาพของแต่ละกลุ่มย่อยมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านกับเพื่อนในชั้นเรียน จากนั้นนำรวบรวม ประเด็นที่มีผลการอ่านไม่ชัดเจนมาทบทวนและปรับปรุงแผนภาพให้มีความสมบูรณ์ โดยมีผู้สอน พิจารณาให้คำแนะนำ

3.2 ผู้เรียนและครูร่วมกันตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันตรวจสอบการอ่านอีกครั้งในด้านความถูกต้องของสาระสำคัญในชั้นเรียน โดยการตอบ คำถามที่เกี่ยวกับบทอ่าน ผู้สอนตั้งประเด็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้และคุณค่าข้อคิดที่ได้จากบทอ่านให้ ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม จากนั้นให้ผู้สอนตรวจสอบ ความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของประเด็นคำถาม

3.3 ผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่าน ผู้เรียนเขียนสรุปข้อมูลเพิ่มเติมใน รายละเอียดของบทอ่านที่ไม่สมบูรณ์ลงในแผนภาพ และเขียนบันทึกผลการอ่านที่ผู้สอนมอบหมายให้ เป็นภาระงานประจำสัปดาห์ โดยผู้สอนตรวจพิจารณาความถูกต้อง

บทบาทของผู้สอน ผู้เรียน และต้นแบบ

ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่พัฒนาขึ้น ผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังต่อไปนี้

บทบาทของผู้สอน ผู้สอนควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. การวางแผนการเรียนการสอนเพื่อเตรียมเนื้อหา กิจกรรม ตัวบทอ่าน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบทอ่านแต่ละประเภท โดยขอความร่วมมือกับผู้สอนรายวิชาเนื้อหา เพื่อให้คำแนะนำในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายวิชาและมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งด้านความรู้และทักษะการอ่าน
2. การทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียนเพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการอ่าน
3. การจัดเตรียมบทอ่านที่มีความสอดคล้องกับวัย สาขาวิชา และความสนใจของผู้เรียน
4. การทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติตามกระบวนการอ่านและเป็นผู้เสริมตัวการเรียนรู้ (scaffolding) การใช้กลวิธีในการอ่านแต่ละประเภท เช่น 1) การคิดออกเสียง (think aloud) 2) การถามกับตนเอง (self-questioning) 3) การคาดเดา (prediction) 4) การอ่านคร่าว ๆ (skimming/scanning) 5) การสรุปความ (summarizing) 6) การหาข้อสรุป (deducing) 7) การอ่านซ้ำ (reread) 8) การขยายความ (elaborating) เป็นต้น และกระตุ้นให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้กลวิธีการอ่านในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในงานเขียนแต่ละประเภท
5. การใช้วิธีและเทคนิคการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง การสอนแบบอุปนัย เทคนิคการตั้งคำถาม และเทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะการสื่อสาร
6. การกระตุ้นด้วยคำถาม และนำการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนคิดถึงคำศัพท์ สำนวนภาษา และข้อความที่มีความเกี่ยวข้องกับบทอ่าน และให้คำแนะนำในการจัดหมวดหมู่ของคำศัพท์ สำนวนภาษา และข้อความ
7. การกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์และมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน โดยการเสริมแรงทางบวก การให้กำลังใจและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการอ่าน
8. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและซักถาม โดยผู้สอนควรแสดงการยอมรับและให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์
9. การประเมินการเขียนบันทึกการอ่านหลังจากอ่านของผู้เรียน โดยให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการอ่านต่อไป
10. การจัดเตรียมและให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเรียนและการฝึกการอ่านงานเขียนแต่ละประเภท

บทบาทผู้เรียน ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. การเรียนรู้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ แนวทางการอ่าน และการประเมินผลความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามกิจกรรมที่ผู้สอนจัดให้
2. การทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียนโดยการฟังบรรยาย หรือสะท้อนประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ
3. การนำกลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบไปประยุกต์ใช้ในแต่ละขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์
4. ผู้เรียนทำหน้าที่เป็นต้นแบบ โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่าน ในแต่ละกลุ่ม เพื่อแบ่งปันความรู้และกระบวนการอ่านหรือกลวิธีที่ใช้ในการอ่านให้แก่เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจ เพื่อให้ทำได้ตามต้นแบบ
5. การมีส่วนร่วมในการวิพากษ์ อภิปรายแสดงความคิดเห็นในแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้
6. การยอมรับฟังข้อเสนอแนะจากเพื่อนและผู้สอน และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการอ่านของตนเอง

บทบาทของต้นแบบ ต้นแบบที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีบทบาทดังนี้

1. ต้นแบบที่เป็นผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญ ควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้
  - 1.1 การให้ความรู้เรื่องกลวิธีในการอ่าน การเสนอกลวิธีในการอ่าน การกำหนดประเด็นการอภิปราย การซักถามเกี่ยวกับท่อน ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาในการอ่าน
  - 1.2 การชี้แนะ (coaching) ให้ผู้เรียนนำเสนอความคิดเห็นในสิ่งที่ได้เรียนรู้ และให้คำชี้แนะในการอ่าน วิธีการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม และการให้คำแนะนำแก้ปัญหาจากการอ่าน
  - 1.3 การเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) เป็นวิธีการที่ผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตามศักยภาพ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ สังเกตวิธีการเรียนรู้ วิธีคิดและแก้ไขปัญหา ติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง โดยการซักถามเพื่อให้ผู้เรียนหาคำตอบจากการอ่าน
  - 1.4 การให้ข้อมูลย้อนกลับในขณะที่ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือการแสดงผลขณะที่เรียนรู้จากต้นแบบ
2. ต้นแบบที่เป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทวีดิทัศน์ มีบทบาทในการเป็นตัวอย่งนำเสนอกลวิธีในการอ่านให้เห็นขั้นตอนของการฝึกใช้กลวิธี
3. ต้นแบบที่เป็นผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่าน มีบทบาทในการแบ่งปันความรู้และกระบวนการอ่านหรือกลวิธีที่ใช้ในการอ่านกับเพื่อนในกลุ่ม และการอธิบายให้เพื่อนฟังจะทำให้เข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เป็นต้นแบบควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ต้นแบบที่เป็นผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ ต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่สอน สามารถแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนและสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนได้ มีเทคนิคกลวิธีในการเรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เป็นผู้มีความทักษะในการสื่อสารนำประเด็นอภิปรายได้
2. ต้นแบบที่เป็นผู้เรียน ต้องเป็นผู้มีความสามารถในการอ่านระดับดี สามารถถ่ายทอดเนื้อหาและกลวิธีการอ่านให้แก่ผู้เรียนคนอื่น ๆ ได้
3. ต้นแบบที่เป็นสื่อวีดิทัศน์ ต้องมีลักษณะเนื้อหาที่สอดคล้องกับเรื่องที่จะสอน สามารถแสดงการสาธิต อธิบาย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความน่าสนใจ ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่านได้

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดำเนินการวัดและประเมินผล ทั้งในระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้สอนเป็นผู้ประเมินในแต่ละขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ได้แก่ การทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ การวิเคราะห์แบบบันทึกผลการอ่าน การสังเกตพฤติกรรมและการตอบคำถาม

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เกณฑ์การประเมินแบบบันทึกผลการอ่าน ผู้สอนสามารถดูตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้และเลือกหรือดัดแปลงไปใช้ในการสอน

แนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษารายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้สอนควรทำความเข้าใจองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมาย โดยศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลอย่างละเอียด เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

2. การวิเคราะห์เนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอน

ผู้สอนควรวิเคราะห์เป้าหมายและเนื้อหาของรายวิชาของผู้เรียน เพื่อให้ทราบถึงขอบเขตของเนื้อหาสาระที่จะคัดเลือกมาจัดการเรียนการสอน โดยเรียงลำดับประเภทการอ่านตามความยากง่าย เช่น ในการจัดการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยดำเนินการในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตประเภทของงานเขียน คือ สารคดี กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น และบทความวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาของบทอ่านแต่ละประเภทที่สอดคล้องกับสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และทัศนคติและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้อ่านงานที่มีความซับซ้อนน้อย คือ สารคดี ไปสู่งานเขียนที่มีความซับซ้อนมาก และมีขนาดยาว คือ บทความวิจัย หลังจากนั้นจึงวางแผนจัดการเรียนการสอน และเลือกต้นแบบที่เหมาะสมมาแสดงขั้นตอนและกลวิธีการอ่านประเภทต่างให้แก่ผู้เรียน เพราะการเลือกผู้มาเป็นต้นแบบที่มีความเหมาะสมและมีความสัมพันธ์กับบทอ่าน จะทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางการอ่าน **ต้นแบบ** ได้แก่

1. ผู้สอน ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติการใช้กลวิธีในการอ่านแต่ละประเภท และการดูแลความเรียบร้อยในระหว่างที่ผู้เรียนฝึกอ่าน
2. ผู้เรียน ทำหน้าที่เป็นต้นแบบ โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่าน ในแต่ละกลุ่มในการแบ่งปันความรู้และกระบวนการอ่านหรือกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน ทำหน้าที่เป็นต้นแบบใช้กลวิธีในการอ่านในการอ่านแต่ละประเภท
4. สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวีดิทัศน์แสดงวิธีการและขั้นตอนในการอ่านบทอ่านแต่ละประเภท

3. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน โดยลำดับแผนการจัดการเรียนรู้ตามความยากง่ายของประเภทการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามลำดับขั้น และสามารถใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานในหน่วยการเรียนรู้แรกเป็นพื้นฐานในการฝึกฝนการอ่านในหน่วยต่อ ๆ ไป ทั้งนี้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจะใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนอ่านที่หลากหลายเพื่อช่วยส่งเสริมบรรยากาศและประสิทธิภาพของในการจัดการเรียนรู้

4. การเตรียมความพร้อมของผู้สอน

ผู้สอนควรเตรียมความรู้ทั้งในส่วนกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์และบทอ่านของงานเขียนแต่ละประเภท โดยการวิเคราะห์และทำความเข้าใจหลักสูตรสาขาวิชาของผู้เรียน เพื่อกำหนด

ขอบเขตประเภทของบทอ่านที่ผู้เรียนมีความจำเป็นต้องอ่านในระดับอุดมศึกษา และเพื่อให้ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในการนำเสนอเนื้อหาให้กับผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

5. การเตรียมสื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนต้องจัดเตรียมสื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ในแต่ละขั้นตอน เช่น การเตรียมบทอ่านตามประเภทของงานเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกอ่าน การเตรียมสื่อวีดิทัศน์ในการนำเสนอวิธีการอ่านของผู้เชี่ยวชาญ การใช้สื่อสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝนการสืบค้นข้อมูลประกอบการอ่าน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ผู้สอนต้องวิเคราะห์เนื้อหาสาระเพื่อคัดสรรสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละคาบ

เงื่อนไขในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวความคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายมีเงื่อนไขในการใช้รูปแบบดังต่อไปนี้

1. เงื่อนไขด้านผู้สอน

การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์งานเขียน ดีความ และแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านได้ ผู้สอนจึงต้องมีความรู้ในด้านกลวิธีการสอนการอ่าน และมีความเชี่ยวชาญในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในงานเขียนประเภทต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เพื่อสามารถประเมินและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการอ่านเชิงวิเคราะห์แก่ผู้เรียนได้

2. เงื่อนไขด้านเวลา

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวความคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังความสัมพันธ์ของความหมายมุ่งพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ในงานเขียนที่หลากหลายประเภท แต่ละประเภทมีเนื้อหาที่มีความซับซ้อนน้อย จนถึงมีความซับซ้อนมาก ดังนั้น ในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ต้องวางแผนเรื่องระยะเวลาที่ฝึกปฏิบัติการอ่านให้มากตามระดับความยากง่ายของบทอ่าน และกลวิธีการอ่านที่ฝึกใช้

3. เงื่อนไขด้านผู้เรียน

จุดมุ่งหมายในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคือการนำไปใช้พัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์กับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา หากผู้สอนนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้กับผู้เรียนในระดับการศึกษาอื่น ๆ ได้ โดยผู้สอนต้องวิเคราะห์ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เพื่อจัดเตรียมบทอ่านของงานเขียนแต่ละประเภทที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาสามารถนำไปใช้ในรายวิชาการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม และปรับเนื้อหา

กิจกรรมการเรียนการสอน และเวลาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และผู้สอนควรเตรียมความรู้พื้นฐานการอ่าน ประเภทของบทอ่าน แนวทางการวิเคราะห์บทอ่านก่อนเริ่มการเรียนการสอน

ที่มาของบทอ่านที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

สารคดี

ราชศักดิ์ นิลศิริ. (2559). คนกรุงเหลือน้ำใช้เท่าไร. *เนชั่นแนล จีโอกราฟิก (ฉบับภาษาไทย)*, 15(166), 108-123.

ธีรภาพ โลหิตกุล. (2544). *กระต๊อบลูกเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรว.

เรื่องสั้น

อัศศิริ ธรรมโชติ. (2549). *โลกสีน้ำเงิน*. กรุงเทพมหานคร: แพรว.

วิมล กุณราชา. (2551). *กิมเพลจอมโจ: 9 นักเขียน 12 เรื่องสั้นคัดสรร*. ปทุมธานี: นาค.

นิคม รวยยวา. (2546). *คนบนต้นไม้*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสถาบันวิชาการ 14 ตุลา.

กวีนิพนธ์

วัฒนา ธรรมภูธ. (2553). *เพลงไฟ เงามัน*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์สาระคน.

เอมอร ชิตตะโสภณ. (2555). *บทอาเศียรวาทโดยสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ*.

อังคาร กัลยาณพงศ์. (2548). *กวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์*. กรุงเทพมหานคร: กิรินทร์.

บทความวิจัย

บาหยัน อิ่มสำราญ. (2549). ประถม ก กา :ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับสมัยที่แต่ง. *ภาษาและวรรณกรรมกับสังคม*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา ภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อรุณี ทรดาล. (2559). เด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านการเล่น: ประเด็นที่ครูต้องให้ความสำคัญ. *วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต*, 10, 99-105.

ยุพาพัทธ์ สะเดา. (2555). พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยกระบวนการ Lesson study. *วารสารวิชาการ*, 15(3), 24-35.

ตัวอย่างที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้

เรื่อง การอ่านเรื่องสั้น เรื่อง คนบนต้นไม้

เวลา 3 ชั่วโมง

ความคิดรวบยอด

เรื่องสั้นเป็นงานเขียนที่มีขนาดสั้นและไม่ซับซ้อน ดำเนินเรื่องมีจุดมุ่งหมายเดียว มีแนวคิดเป็น “สาร” ที่ผู้เขียนต้องการบอกถึงผู้อ่าน ซึ่งต้องใช้การวิเคราะห์เนื้อหาประกอบการอ่าน จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจสารได้ดีขึ้น “คนบนต้นไม้” เนื้อหาที่เสียดสีสังคม เมื่อคนที่มีความรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปทัศนคติ ความคิดที่มีมาแต่ก่อนก็อาจเปลี่ยนแปลงไปด้วย เราอาจกระทำสิ่งที่เราเคยดูถูกและรังเกียจได้โดยไม่รู้สึกอะไร เหมือนเช่น “เขา” ที่ไม่ชอบการเบียดเบียนกันในหมู่มนุษย์ แต่กลับเป็นผู้มาเบียดเบียนสัตว์เสียเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ผู้เรียนวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน เนื้อหา กลวิธีการนำเสนอ และสำนวนภาษาได้ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียน
2. ผู้เรียนตีความจากบทอ่านที่กำหนด ระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน ระบุความหมายของคำ และบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ถูกต้อง
3. ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่าน ด้านความรู้และความคิดที่สอดคล้องกับเรื่อง อธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับบทอ่านและการนำแนวคิดจากบทอ่านไปใช้

เนื้อหา

เรื่องสั้น

1. ความหมายของเรื่องสั้น หมายถึง งานเขียนที่แต่งเป็นเรื่องสั้น มีขนาดสั้นและไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องมีจุดมุ่งหมายเดียวมีแนวคิดเป็น “สาร” ที่ผู้เขียนต้องการบอกถึงผู้อ่าน
2. ประเภทของเรื่องสั้น ได้แก่ 1.ประเภทผูกเรื่อง (plot story) คือ ประเภทที่มีเค้าเรื่องซับซ้อน และจบลงในลักษณะที่ผู้อ่านคาดหมายไม่ถึง หรือไม่นึกว่าจะเป็นเช่นนั้น 2.ประเภทแสดงลักษณะตัวละคร (character story) คือ ประเภทที่ผู้เขียนถือตัวละครเป็นใหญ่ และต้องการที่จะเสนอลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดของคนเป็นสำคัญ 3.ประเภทสร้างบรรยากาศ (atmosphere story) คือ ประเภทที่ผู้เขียนบรรยายสถานที่แห่งหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดไปต่าง ๆ 4.ประเภทให้แนวคิด (theme story) คือ ประเภทที่ผู้เขียนมีอุดมคติหรือต้องการชี้ให้เห็นความจริงอย่างหนึ่งของชีวิต
3. องค์ประกอบของเรื่องสั้น ประกอบด้วย 1) แนวคิดหรือแก่นเรื่อง คือ สารระสำคัญที่ผู้เขียนตั้งใจจะบอกแก่ผู้อ่าน 2) โครงเรื่อง คือ เค้าโครงการดำเนินเรื่องที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น รวมทั้งพฤติกรรมตัวละคร เพื่อให้การดำเนินเรื่องมีความสัมพันธ์ 3) ตัวละคร คือผู้แสดงบทบาทเพื่อให้สอดคล้องกับโครงเรื่องและแนวคิดของเรื่อง 4) ฉาก คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามเนื้อเรื่อง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทต้นแบบ	ผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
<p>1. ชั้นเรียนรู้และฝึกอ่านตามต้นแบบ</p> <p>1.1 ผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน</p>	<p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>1.1 ผู้สอน/ต้นแบบ ยกตัวอย่างรายชื่อนักเขียน เช่น คำพูน บุญทวี ขาคติ กอบจิตติ นิคม รวยยาว อ.อุดากร และอัคริธี ธรรมโชติ ว่านักศึกษารู้จักนักเขียนท่านใดบ้าง แต่ละท่านมีผลงานเขียนที่มีชื่อเสียง ได้แก่ เรื่องอะไร และงานเขียนดังกล่าวจัดเป็นงานเขียนประเภทใด</p> <p>1.2 ผู้สอน/ต้นแบบ นำหนังสือเรื่องสั้นของ คำพูน บุญทวี ขาคติ กอบจิตติ นิคม รวยยาว อ.อุดากร และอัคริธี ธรรมโชติ มาให้ผู้เรียนพิจารณา โดย ผู้สอน/ต้นแบบอ่านชื่อเรื่อง และสรุปเล่าเรื่องสั้น เพื่อนำสนทนาเกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างของเรื่องสั้น ประเภทต่าง ๆ (ประเภทผูกเรื่อง ประเภทแสดงลักษณะตัวละคร ประเภทสร้างบรรยากาศ ประเภทให้แนวคิด) ผู้สอน/ต้นแบบ ทบทวนความหมาย ประเภท และองค์ประกอบของเรื่องสั้นโดยใช้โปรแกรมนำเสนอข้อมูล</p> <p>1.3 ผู้เรียนสรุปประเภทของเรื่องสั้นแต่ละประเภทและผู้สอน/ต้นแบบแจกเรื่องสั้น 1 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ปล่อยก ให้ผู้เรียนอ่าน เป็นรายบุคคล (10 นาที) พร้อมทั้งอภิปรายทั้งชั้นเรียนในประเด็นต่อไปนี้</p> <p>1.3.1 เรื่องสั้นดังกล่าวจัดเป็นเรื่องสั้นประเภทใด เพราะเหตุใด</p>	<p>1.ต้นแบบ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ครู ผู้เรียนที่มีความสามารถ และสื่อการสอน ให้ความรู้เกี่ยวกับ กลวิธีการอ่าน</p> <p>2. ต้นแบบ อธิบายการใช้ กลวิธีการอ่าน เพื่อความเข้าใจ ประเภทต่าง ๆ แก่ผู้เรียนและ สาธิต</p> <p>3. ต้นแบบจัด กิจกรรมและฝึก</p>	<p>1. เตรียมเนื้อหา กิจกรรม ตัวบทอ่าน และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้สอดคล้องกับ บทอ่านแต่ละประเภท</p> <p>2. ทบทวนความรู้เดิม เกี่ยวกับประเภทของ งานเขียนเพื่อใช้เป็น ความรู้พื้นฐานในการอ่าน</p> <p>3.การทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็น แบบอย่างในการฝึกใช้ กลวิธีในการอ่านแต่ละ ประเภท</p>	<p>1. ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ แนวทาง การอ่าน และ การประเมินผล ตามกิจกรรมที่ ผู้สอนจัดให้</p> <p>2. การ ทบทวนความรู้ เกี่ยวกับ ประเภทของ งานเขียนโดย การฟังบรรยาย หรือสะท้อน ประสบการณ์</p>

ขั้นตอนของรูปแบบ การเรียนการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาท ผู้สอน	บทบาท ผู้เรียน
	<p>13.2 เรื่องสั้นทั้ง 2 เรื่อง มีองค์ประกอบอะไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่าง</p> <p>1.4 ผู้เรียนเขียนระบุชื่อประเภทของเรื่องสั้นกำกับชื่อเรื่องสั้นไว้คู่กันลงสมุดบันทึก ผู้สอน/ต้นแบบสรุปประเภทของเรื่องสั้นที่กำหนดให้อ่านทั้ง 1 เรื่อง</p>	<p>วิเคราะห์ประเภทการอ่าน</p> <p>4. ต้นแบบดูแลตอบคำถามระหว่างฝึกปฏิบัติการใช้กลวิธี</p>	<p>4. การซักถาม ทบทวนประเภทของการอ่าน</p>	<p>เกี่ยวกับ การอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ</p> <p>3.สังเกต และจดบันทึก รายละเอียดการใช้กลวิธี การอ่าน</p>

ขั้นตอนของรูปแบบ การเรียนรู้การสอน	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาท ผู้สอน	บทบาท ผู้เรียน
<p>1.2 ต้นแบบเสนอ และสาธิตการใช้กลยุทธ์ การอ่านและ การสาธิตจากต้นแบบ</p>	<p>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</p> <p>1.5 ผู้สอน/ต้นแบบ กล่าวเชื่อมโยงว่า การที่นักศึกษาจะอ่านเรื่อง สั้นให้ได้สาระสำคัญนั้น ต้องรู้จักกลยุทธ์ที่ใช้ในการอ่านมาก่อน</p> <p>1.6 ต้นแบบซักถามความรู้เดิมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับงานเขียน ประเภทเรื่องสั้น และการใช้กลยุทธ์ในการอ่าน โดยสัมภาษณ์ผู้เรียน 2-3 คน ให้ยกตัวอย่างเรื่องสั้นประเภทต่าง ๆ พร้อมบอกชื่อ ตัวอย่างของเรื่องสั้นอธิบายประกอบ ต้นแบบพิจารณาความถูกต้อง และอธิบายประกอบไปเรื่อย ๆ นำเสนอข้อมูลเรื่อง กลยุทธ์ที่ใช้ใน การอ่านเรื่องสั้น (การคิดออกเสียง การคาดเดา และการยก เหตุการณ์เปรียบเทียบ)*</p> <p>1.7 ต้นแบบสาธิตการใช้กลยุทธ์การอ่าน (3 วิธี)* ผู้เรียนสังเกตวิธีการ ในแต่ละขั้นตอนและจดบันทึกสรุปขั้นตอนหลักของกลวิธีนั้น ๆ ต้นแบบซักถามผู้เรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการใช้กลวิธีในแต่ละประเภท พร้อมทั้งแจกใบงานในการเขียนแผนภาพและแบบบันทึกการอ่าน เพื่อใช้ในการจัดสาระสำคัญของบทอ่านในครั้งนี้</p>			

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
<p>1.3 ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านตามต้นแบบ</p>	<p>1.8 ผู้เรียนฝึกอ่านเรื่องสั้น 1 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ลม ต้นไม้ และคน ตามต้นแบบและสรุปสาระสำคัญของบทอ่านตามประเด็นที่กำหนดในด้านรายละเอียดของเนื้อหา หลังจากนั้นก็ผู้สอน/ต้นแบบมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านเรื่องสั้นประจำสัปดาห์ คือ “คนบนต้นไม้” แล้วเขียนอธิบายประเภทของเรื่องสั้นดังกล่าวลงในแบบบันทึกการอ่านที่ครูแจก</p>			
<p>2. ขั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมาย</p> <p>2.1 ผู้เรียนระบุความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับบทอ่าน</p> <p>2.2 ผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีในการอ่านตามต้นแบบ</p>	<p>2.1 ต้นแบบนำเสนอเนื้อหาสาระในบทอ่าน โดยกล่าวเชื่อมโยงหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมที่มีมา เช่น ในเนื้อหา กล่าวถึง “วิถีชีวิตของชาวบ้านที่ร้านแค่น” ผู้เรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นเรียนว่ามีประเด็นใดบ้าง ผู้สอน/ต้นแบบเขียนข้อความคำตอบลงบนกระดานดำ เพื่อใช้เชื่อมโยงกับบทอ่านที่กำหนดให้ขั้นตอนต่อไป</p> <p>2.2 ผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีในการอ่านตามต้นแบบด้วยตนเอง 1 กลวิธี (ได้แก่ การคาดเดาเนื้อเรื่อง การคิดออกเสียง และการยกเหตุการณ์เปรียบเทียบ)*</p>	<p>1.ต้นแบบตอบคำถามระหว่างที่ฝึกปฏิบัติ</p> <p>2.ต้นแบบอธิบายและให้คำแนะนำ</p> <p>ตรวจสอบการใช้กลวิธีที่อ่านระหว่างฝึกปฏิบัติ</p>	<p>1.ครูทบทวนและสรุปกลวิธีที่ต้นแบบนำเสนอ</p> <p>2. ผู้สอนให้คำแนะนำ การสืบค้นข้อมูล เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่นตามหัวข้อเรื่องที่อ่านเพื่ออธิบายขยายความเข้าใจ</p>	<p>1.ผู้เรียนเลือกใช้กลวิธี การอ่านที่ได้เรียนรู้จากต้นแบบไปประยุกต์ใช้ในแต่ละขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์</p> <p>2. ผู้เรียนสรุปคำศัพท์</p>

ขั้นตอนของรูปแบบ การเรียนรู้การสอน	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาท ผู้สอน	บทบาท ผู้เรียน
<p>2.3 ผู้เรียนกำหนดคำสำคัญจากบทอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย</p>	<p>2.3 ผู้เรียนมีผู้อ่านตามต้นแบบ ในระหว่างที่ผู้เรียนอ่านบทอ่าน ผู้สอน/ต้นแบบเป็นผู้ให้คำแนะนำขั้นตอนของกลวิธีการอ่านแก่ผู้เรียนที่มีข้อสงสัยเป็นรายบุคคล ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น เช่น เว็บไซต์ หนังสือ ฯลฯ ตามหัวข้อเรื่องที่อ่านได้</p> <p>2.4 ผู้เรียนเขียนสรุปสิ่งที่อ่านตามองค์ประกอบของเรื่องสั้นลงในแบบบันทึกการอ่าน เพื่อนำข้อสรุปมารวมอภิปรายกับสมาชิกในกลุ่มย่อยในขั้นการให้ข้อมูลย้อนกลับ</p> <p>2.5 ผู้สอน/ต้นแบบซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาในบทอ่าน คำศัพท์หรือข้อความที่นักศึกษาไม่เข้าใจหน้าชั้นเรียน โดยผู้เรียนเขียนระบุคำศัพท์ จำนวน และข้อความสำคัญที่พบในบทอ่านลงในใบงานเพื่อใช้ในการอภิปรายทำความเข้าใจเนื้อหาเพิ่มเติม</p> <p>2.6 ผู้เรียนนำคำที่ระบุไว้มาค้นหาความหมายตรงและแฝงและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางความหมายลงในแผนภาพเป็นรายบุคคล โดยเขียนลงในใบงานที่ครูได้แจกไว้ล่วงหน้า ผู้เรียน</p>		<p>3. ผู้สอนถามความรู้เดิมของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับบทอ่าน</p> <p>4. ผู้สอนซักถามคำถามเกี่ยวกับบทอ่าน ในด้านผู้เขียน และเนื้อหา</p> <p>5. ผู้สอนถามคำถาม และนำการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนคิดถึงคำศัพท์</p> <p>จำนวนภาษา และข้อความที่มีความเกี่ยวข้องกันกับบทอ่าน และให้คำแนะนำในนามักัดหมวดหมู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์ของ</p> <p>ความหมาย</p>	<p>จำนวน และข้อความสำคัญที่พบในบทอ่าน เพื่อใช้ในการอภิปราย</p> <p>3. ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญของบทอ่าน</p> <p>4. ผู้เรียนอธิบาย</p> <p>ความหมายของคำที่เป็นประเด็นหัวข้อหลัก และหัวข้อรองลงในแผนภาพ</p>

ขั้นตอนของรูปแบบ การเรียนการสอน	กิจกรรมการเรียนการสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาท ผู้สอน	บทบาท ผู้เรียน
<p>2.4 ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านร่วมกับผู้อื่น</p>	<p>สามารถใช้ข้อมูลในชั้นอ่านและเชื่อมโยงความหมายที่ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นตามประสบการณ์เดิมของตนเองมาสรุปสาระสำคัญของบทอ่าน หากผู้เรียนมีข้อสงสัยในการเลือกใช้แผนภาพ ครูแสดงตัวอย่างแผนภาพพร้อมการอธิบาย</p>		<p>6. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำกิจกรรม เช่น กระดาษโปสเตอร์ ดินสอสี</p> <p>7. ครูจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของเพื่อน</p>	<p>5. ผู้เรียนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ข้อคำถามและข้อความที่ได้จากบทอ่านมาจัดหมวดหมู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์ของความสัมพันธ์เป็นแผนภาพ</p>

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	กิจกรรมการเรียนการสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
	<p style="text-align: center;">กิจกรรมการเรียนการสอน</p>			
	<p>2.7 ผู้เรียนเขียนแนวคิดหลักที่ได้จากการอ่าน แล้วหาข้อมูลมาสนับสนุนรายละเอียด เพื่อทำความเข้าใจข้อมูลในบทอ่าน</p>			

ขั้นตอนของรูปแบบ การเรียนรู้การสอน	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาท ผู้สอน	บทบาท ผู้เรียน
	2.8 ผู้เรียนตรวจสอบผลการอ่านร่วมกับผู้อื่นโดยพิจารณาจาก แผนภาพของตนเองในกลุ่มย่อย หากข้อมูลไม่ครบถ้วน สามารถ เปลี่ยนกลยุทธ์การอ่านใหม่ และเพิ่มเติมข้อมูลของตนเองลงใน แผนภาพ			
3. ขั้นตอนตรวจสอบและ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ การอ่าน 3.1 ผู้เรียน แลกเปลี่ยนความรู้ และวิพากษ์วิจารณ์ สิ่งที่อ่าน	3.1 ผู้เรียนร่วมกันเลือกแผนภาพจากการนำเสนอในกลุ่มย่อยมา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระที่ได้จากบทอ่าน หน้าชั้นเรียนและอธิบายถึงกลยุทธ์ที่ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมนี้ทุกคนจะมีบทบาทเป็นทั้งผู้อภิปรายและผู้ร่วม อภิปรายและตอบคำถามหมุนเวียน ผู้เรียนจะได้เรียนรู้กลยุทธ์ที่ เพื่อนใช้ในการอ่านแล้วประสบความสำเร็จ 3.2 ผู้เรียนที่ระบุสาระสำคัญของบทอ่านไม่ตรงประเด็น สามารถ อ่านงานเขียนอีกครั้งพร้อมทั้งบันทึกสาระสำคัญเพิ่มเติมลงใน แผนภาพ 3.3 ผู้เรียนทบทวนและปรับปรุงแผนภาพของตนเอง จากการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่านโดยสมาชิกในกลุ่มย่อย	ต้นแบบดูแลความ เรียบร้อยและตอบ คำถามระหว่างที่ฝึก ปฏิบัติ	1. ครูจัดกลุ่ม ผู้เรียนแบบบุคคล ความสามารถกลุ่มละ 3-5 คน 2. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก การดำเนินกิจกรรม และความสุข และควบคุมชั้นเรียนให้ เป็นที่เรียบร้อย	1. ผู้เรียนเข้า กลุ่มตามที่ครู กำหนดให้ 2. ผู้เรียนในกลุ่ม ร่วมกันอภิปราย ข้อมูลที่ได้รับ จากการอ่าน ของแต่ละคน พร้อมทั้ง ตรวจสอบและ ประเมินผล

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	บทบาทต้นแบบ	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
3.2 ครูตรวจสอบและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม	<p>3.4 ผู้เรียนและครูร่วมกันตรวจสอบการอ่านอีกครั้งในด้านความถูกต้องของสาระสำคัญในบทอ่านหน้าชั้นเรียน โดยครูตั้งคำถามและสนทนากับผู้เรียนตอบเป็นรายบุคคล</p> <p>3.5 ครูตั้งประเด็นเกี่ยวกับคุณค่าข้อคิดที่ได้จากบทอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่านเพิ่มเติม</p>		3. ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเตรียมรายละเอียดของแผนภาพ	<p>การอ่าน เพื่อทบทวนความเข้าใจ</p> <p>3. ผู้เรียนทบทวนและปรับปรุงแผนภาพของตนเองจากการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน</p>
3.3 ผู้เรียนสรุปและเพิ่มเติมรายละเอียดสำคัญของบทอ่าน	3.6 ผู้เรียนเขียนสรุปข้อมูลเพิ่มเติมในรายละเอียดที่ตนเองสนใจลงในแบบบันทึกการอ่าน			

* หมายเหตุ กลวิธีที่ต้นแบบเลือกใช้มีความแตกต่างกัน

สื่อการเรียนรู้

1. เรื่องสั้นจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง คนบนต้นไม้ และเรื่อง ลม ฝน ต้นไม้ และคน
2. ตัวอย่างหนังสือเรื่องสั้น
3. ตัวอย่างแผนภาพเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย
4. โปรแกรมนำเสนอข้อมูล (power point) เนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะของเรื่องสั้นและกลวิธี

การอ่าน

5. ใบงานการเขียนแผนภาพเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย
6. แบบบันทึกผลการอ่าน

การวัดและประเมินผล

วัตถุประสงค์	สิ่งที่วัด	การประเมิน
1. วิเคราะห์รูปแบบงานเขียน เนื้อหา กลวิธีการนำเสนอ และสำนวนภาษาได้ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียน 2. ตีความจากบทอ่านที่กำหนด ระบุเนื้อความที่เป็นข้อคิดเห็นหรือทรรศนะของผู้เขียน ระบุความหมายของคำ และบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ถูกต้อง 3. แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่าน ด้านความรู้และความคิดที่สอดคล้องกับเรื่อง อธิบายเหตุผลที่สัมพันธ์กับบทอ่าน และการนำแนวคิดจากบทอ่านไปใช้	1. การวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน 2. การตีความบทอ่าน 3. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่าน	1. การตอบคำถามจากบทอ่านในแบบบันทึกผลการอ่าน 2. ผลงานการเขียนแผนภาพเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย 3. การสังเกตพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่าน

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

บทอ่าน “คนบนต้นไม้”

เขายกแขนเสื้อเช็ดเหงื่อบนหน้าผากและแขนคุณกตัวหนึ่งกำลังบินคาบเหยื่อตรงไปยังโพรงต้นไม้สูงชายป่า บริเวณนั้นเงียบสงัด ลมร้อนพัดเอื่อย ตะวันบ่ายแผดแสงระอุ

เขาออกจากบ้านแต่เช้าตรู่ ห่อข้าวกับปลาอย่างด้วยใบตองสดเป็นอาหารกลางวันในป่า เขาเดินหาโพรงนกมาตลอดทางจนรู้สึกเหนื่อยและคิดว่าถ้าวันนี้ได้นกอีกสักตัวหรือสองตัวก็จะกลับบ้าน

เขาเป็นขาวนาเช่นเดียวกับเพื่อนบ้านคนอื่น ๆ ในหมู่บ้านนี้ เขามีนาผืนเล็กอยู่ผืนหนึ่ง มันเป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของเขา เป็นเกาะคุ้มภัย เป็นที่อยู่ที่กิน ก่อนนี้เขาไม่ค่อยรู้สึกกังวลกับสิ่งใดเลย แต่ในระยะหลัง ความเชื่อมั่นในตนเองของเขาค่อยๆ ลดลง มีหลายสิ่งหลายอย่างเกิดขึ้น โดยที่เขาไม่เคยคาดคิดมาก่อน บางปีน้ำท่วม บางปีฝนแล้ง ข้าวที่เคยพอกินกลับขาดแคลน แรก ๆ ก็ดูเป็นสิ่งแปลก แต่มันเกิดขึ้นบ่อย ต่อมาเคยชิน เมื่อมีอาการเจ็บป่วยในครอบครัว เขาก็มีหนี้สินเพิ่มพูน เขาสองคนผิวเมียวทำงานหนัก บางปีพอข้าวดีพอจะเหลือขายแต่ราคาก็ตกลงมาก ในช่วงเวลานั้นเขาจะออกมารับจ้างตัดฟันจากป่า บางทีก็เผาถ่านขาย

ขณะนี้ในช่วงปลายเดือนกรกฎาคมซึ่งฝนควรจะตกชุก แต่อากาศกลับแห้งแล้ง ทำให้ข้าวในนาของเขาเสียหาย เขาจึงต้องทำงานอื่นแทน

เขาเคยถูกจับครั้งหนึ่งเมื่อตำรวจพบเหล่าเถื่อนไหหนึ่งฝังอยู่ที่ซุ้มไม้ข้างบ้านของเขา ทั้ง ๆ ที่เขาไม่รู้เรื่องอะไรเลย และเหล่านั้นก็ไม่ใช่ของเขาด้วย ต่อมาควายตัวเดียวที่มีอยู่ของเขา ก็หายไปอีก เขาจึงต้องเช่าควายคนอื่นมาไถนา

“ไม่ต้องกลัว” พ่อเฒ่าคนหนึ่งปลอบใจเขา “พวกคนเรามากจะเจอเรื่องเหมือนกัน อย่างนี้แหละ ต่างก็เอาเปรียบกันและเบียดเบียนกัน”

“ฉันก็ว่าอย่างนั้นแหละ” พ่อค้าเนื้อหมูคนหนึ่งพูด

“หมอควายนั่นไง เขามีหน้าที่ตรวจหมู พวกเราฆ่าหมูแต่ละวันจะต้องเตรียมเครื่องในกับเนื้อหลายพวงไปให้เขาตรวจที่บ้าน แล้วเมียเขาก็ทำหมูสะเต๊ะขายทุกวัน”

“ดูอย่างไอ้เปาซิ” พ่อเฒ่าพูด “มันไปขายของที่ตลิ่งต่ำ แล้วโดนจี้ตั้งหลายทีจนกลัว ไม่กล้าไปที่นั่นอีก ตอนหลังพวกนักจับบอกว่า ยอมให้มันไปขายได้ มันจะจี้คนอื่นแทน แต่อ้ายเปาก็ไม่กล้าไป”

เมื่อวานนี้เขาพบเพื่อนคนหนึ่งที่มีอาชีพรับซื้อหนังสัตว์ตามหมู่บ้านต่างๆ เขาต้องการลูกนกสาธิตหากหาได้จะให้ราคาดี “มีคนถามซื้อมาก” เพื่อนเขาบอก “ต้องเอาตัวเล็กๆนะ ถึงจะสอนให้พูดได้”

โพรงนกอยู่บนยอดไม้สูง เขาวางตะกร้าลงตรงโคนต้นไม้ นั่น ในตะกร้ามีลูกนกสาธิตตัวเล็ก ๆ อยู่สองตัว ขนยังขึ้นไม่เต็ม มันอ้าปากร้องเบาๆ ตรงรอบจงอยปากเป็นสีเหลืองสด ปีกที่มีแค่ติ่งเนื้อเปลือยขึ้นน้อย ๆ นั้นขยับขึ้นลง ขาเล็ก ๆ สั่นเทา

เสื้อสีครามเปียกเหงื่อทั่วแผ่นหลัง เขาระชับผ้าขาวม้าเคียนเอาไว้ให้แน่น แล้วปีนขึ้นต้นไม้สูงชะลูดนั้นพลางใช้มีดฟันลำต้น บากให้เป็นขั้นบันไดขึ้นไปทีละขั้น เสียงมีดสับเข้าไปในเปลือกไม้ดัง

เป็นจังหวะสะท้อนไปในอากาศ แม่นกและพ่อนกชะโงกหัวออกมานอกโพรงแล้วบินออกไปด้วยความตกใจพร้อมกับส่งเสียงร้องกังวาน

เมื่อขึ้นได้ครึ่งต้น เขาพักเหนื่อย มือทั้งสองโอบต้นไม้ไว้แน่น เมื่อมองลงไปข้างล่างรู้สึกขาสั่น เขาสูดลมเข้าปอดอย่างแรง เหลียวมองรอบ ๆ ตัว เมฆในปลายเดือนกรกฎาคมลอยเลื่อนเคลื่อนท้องฟ้า แต่ไม่มีทีท่าว่าฝนจะตกเลย ลมเย็นพัดโชย เขาสดชื่นมาก รู้สึกอยากจะเป็นนก แล้วมาสร้างรังอยู่บนยอดไม้ ข้างบนนี้ น่าสุขสบาย อีระ สะอาด ไม่เหมือนบนพื้นดินนั่น มีแต่ฝุ่นผงและโคลนตม เต็มไปด้วยพงหนามและเถาวัลย์

เสียงรยยนต์คันหนึ่งแล่นผ่านมาจากถนนสาย หาดเสี้ยว-แม่เทิน เขาใช้มีดบากขึ้นบันไดต่อไป พ่อนกและแม่นกบินฉวัดเฉวียนวนเวียนรอบตัวเขา พลากร้องเสียงดังด้วยความโกรธ แล้วถลาร่อนไปจับบนกิ่งไม้ต้นข้าง ๆ

เขาขึ้นไปนั่งเกือบถึงโพรงนก ลมพัดแรงจนใจหวิว ความพึงใจบางอย่างจวบขึ้น รู้สึกอิจฉานกที่ทำรังอยู่บนนี้ มันคงมีความสุขมาก เขาคิด ไม่ต้องผูกพันกับเรื่องราวบนพื้นดิน คนเราจะเป็นอย่างนี้ได้บ้างไหมนะ เลิกเบียดเบียนกัน อยู่อย่างรักใคร่ เห็นอกเห็นใจกัน เขาคิดถึงตัวเอง ไม่เคยคิดร้ายใคร มีแต่ถูกรังแก บนพื้นดินช่างน่าเบื่อหน่าย อยากหนีไปให้พ้น เขาสงสัยว่าถ้าเขาเป็นนกและขึ้นมาทำรังอยู่บนต้นไม้ ปัญหาต่างๆยังจะติดตามมารบกวนได้ไหม เขาจะหนีพ้นหรือไม่หนอ

เขาสลัดหัวขับไล่ความคิดที่กำลังฟุ้งซ่าน แล้วปีนขึ้นจนถึงโพรง มีลูกนกตัวเล็ก ๆ สามตัวอยู่ในนั้น เขารู้สึกหัวใจเต้นแรงขณะเอื้อมมือเข้าไป

แม่นกและพ่อนกร่อนถลาเข้ามาด้วยความโกรธ มันบินวนเวียนเหนือยอดไม้และส่งเสียงร้องดังสะท้อนคล้ายหัวใจจะแตกสลาย

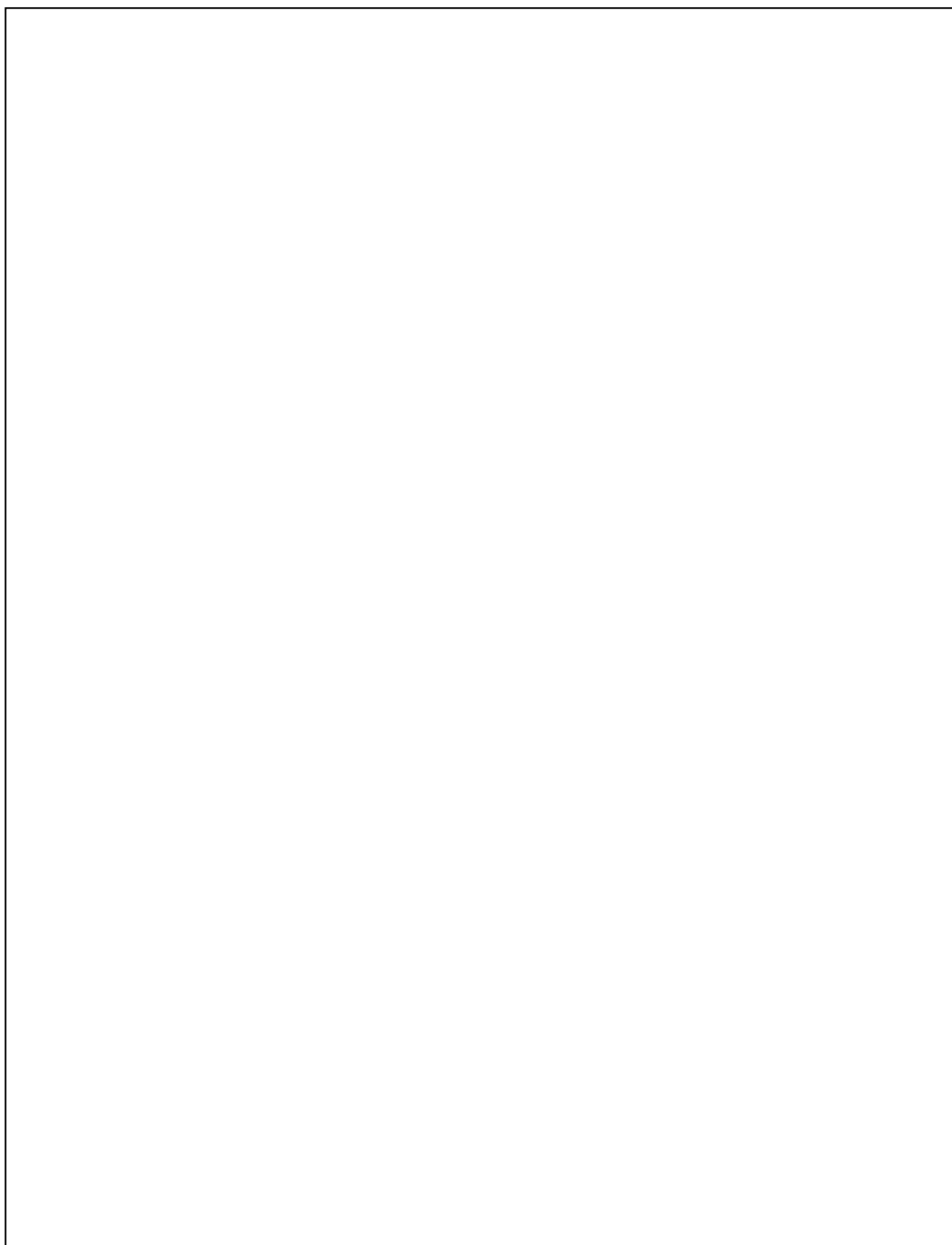
*****

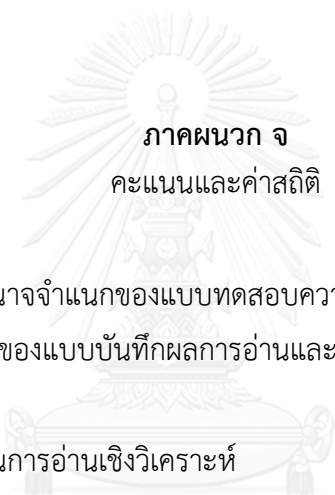

ใบงาน

การเขียนแผนภาพเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความหมาย

คำชี้แจง จงเขียนแผนภาพเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคำศัพท์ สำนวน และข้อความสำคัญที่พบในบทอ่านเพื่อสรุปแนวคิดหลักที่ได้จากบทอ่าน

ภาคผนวก จ
คะแนนและค่าสถิติ

1. ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
2. ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกผลการอ่านและเกณฑ์การประเมินแบบบันทึกผล
การอ่าน
3. คะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ตารางที่ 24 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

แบบทดสอบ	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
ฉบับก่อนเรียน	0.60	0.37
ฉบับหลังเรียน	0.59	0.38

ตารางที่ 25 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ข้อที่	ฉบับก่อนเรียน		ฉบับหลังเรียน	
	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.63	0.78	0.68	0.45
2	0.78	0.44	0.86	0.36
3	0.75	0.33	0.45	0.33
4	0.70	0.42	0.52	0.70
5	0.77	0.42	0.69	0.24
6	0.81	0.22	0.48	0.42
7	0.84	0.20	0.75	0.38
8	0.74	0.42	0.86	0.26
9	0.47	0.21	0.72	0.41
10	0.78	0.45	0.66	0.53
11	0.50	0.22	0.62	0.27
12	0.38	0.44	0.52	0.35
13	0.47	0.44	0.59	0.44
14	0.63	0.65	0.86	0.26
15	0.69	0.21	0.72	0.30
16	0.28	0.33	0.88	0.33
17	0.44	0.33	0.38	0.24
18	0.66	0.22	0.62	0.32
19	0.88	0.21	0.52	0.26
20	0.78	0.42	0.62	0.48
21	0.58	0.25	0.55	0.34
22	0.66	0.44	0.28	0.33
23	0.65	0.38	0.80	0.42
24	0.77	0.42	0.69	0.50

ข้อที่	ฉบับก่อนเรียน		ฉบับหลังเรียน	
	ค่าความยาก	ค่าอำนาจ จำแนก	ค่าความยาก	ค่าอำนาจ จำแนก
25	0.22	0.31	0.48	0.25
26	0.47	0.44	0.38	0.42
27	0.47	0.56	0.34	0.51
28	0.88	0.33	0.76	0.43
29	0.88	0.21	0.55	0.32
30	0.84	0.22	0.66	0.44
31	0.31	0.50	0.42	0.67
32	0.59	0.40	0.31	0.33
33	0.56	0.33	0.52	0.35
34	0.28	0.22	0.62	0.32
35	0.53	0.58	0.69	0.60
36	0.25	0.30	0.55	0.26
37	0.34	0.67	0.38	0.71
38	0.22	0.44	0.48	0.25

แบบบันทึกผลการอ่าน

ตารางที่ 26 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกผลการอ่านและเกณฑ์การประเมินแบบบันทึกผล

พฤติกรรม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)								ความหมาย
	1	2	3	4	5	6	7	IOC	
1.ความสามารถในการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน									
1.1	1	1	1	1	1	1	1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
1.2	1	1	1	1	1	1	1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
1.3	1	0	1	1	1	1	1	0.85	วัดได้สอดคล้อง
1.4	1	0	1	1	1	1	1	0.85	วัดได้สอดคล้อง
2.ความสามารถในการตีความ									
2.1	1	-1	1	1	0	1	1	0.57	วัดได้สอดคล้อง
2.2	1	1	1	1	-1	1	1	0.71	วัดได้สอดคล้อง
2.3	1	1	1	1	0	1	1	0.85	วัดได้สอดคล้อง
1. ความสามารถในการแสดงความคิดเห็น									
3.1	1	1	1	1	-1	1	1	0.71	วัดได้สอดคล้อง
3.2	1	1	1	0	-1	1	1	0.57	วัดได้สอดคล้อง
3.3	1	1	1	1	1	1	1	1.00	วัดได้สอดคล้อง

เกณฑ์การประเมินแบบบันทึกผลการอ่าน

พฤติกรรม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)								IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5	6	7			
1.ความสามารถในการวิเคราะห์ส่วนประกอบของงานเขียน										
เกณฑ์ที่มีความละเอียด สอดคล้องตาม										
องค์ประกอบของความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
เกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจนเหมาะสม	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
เกณฑ์สามารถนำไปใช้ได้จริง	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
ภาษาที่ใช้ในการอธิบายมีความเหมาะสม	1	1	1	-1	-1	1	1	1	0.71	วัดได้สอดคล้อง
2.ความสามารถในการตีความ										
เกณฑ์ที่มีความละเอียด สอดคล้องตาม										
องค์ประกอบของความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
เกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจนเหมาะสม	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
เกณฑ์สามารถนำไปใช้ได้จริง	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
ภาษาที่ใช้ในการอธิบายมีความเหมาะสม	1	1	1	-1	-1	1	1	1	0.71	วัดได้สอดคล้อง
2. ความสามารถในการแสดงความคิดเห็น										
เกณฑ์ที่มีความละเอียด สอดคล้องตาม										
องค์ประกอบของความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
เกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจนเหมาะสม	1	-1	1	1	1	1	1	1	0.85	วัดได้สอดคล้อง
เกณฑ์สามารถนำไปใช้ได้จริง	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00	วัดได้สอดคล้อง
ภาษาที่ใช้ในการอธิบายมีความเหมาะสม	1	1	1	-1	-1	1	1	1	0.71	วัดได้สอดคล้อง

ตารางที่ 27 คะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ลำดับ ที่	ก่อนเรียน	ระหว่างเรียน				หลังเรียน
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	
คะแนนเต็ม 50 คะแนน						
1	35.5	39	41	45	48	36
2	28	29	40	41	38	40
3	23	35	42	47	44	36
4	30.5	35	42	34	45	35
5	25	33	46	41	46	39
6	31	36	41	40	45	36
7	31.5	30	39	40	47	39
8	34.5	30	34	34	37	40
9	31	32	37	34	43	35
10	29	36	39	40	41	39
11	32	25	38	36	37	33
12	27	37	44	45	46	24
13	23	31	44	35	33	37
14	31.5	37	41	43	42	40
15	30.5	34	37	35	30	33
16	33	37	41	40	35	40
17	22.5	34	43	42	41	35
18	29.5	31	39	46	44	38
19	32	33	38	35	40	40
20	30	29	33	33	33	36
21	29	33	34	41	31	40
22	31	35	36	41	43	37
23	28	28	39	37	34	37
24	24	26	35	32	29	33
25	30.5	26	38	40	38	34
26	31.5	35	38	38	41	42
27	30.5	28	40	39	32	34
28	34	33	39	44	30	46
29	31.5	35	42	42	37	34
30	29	31	35	36	46	39
Mean	29.63	32.43	39.16	39.2	39.2	37.30
SD	3.362	3.664	3.664	3.664	3.664	3.030

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางทัศนีย์ เศรษฐพงษ์ เกิดวันที่ 9 สิงหาคม 2525 ที่จังหวัดเพชรบุรี สำเร็จการศึกษา
ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จากคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปีการศึกษา 2547 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2550 หลังจากนั้นได้เข้าศึกษาในสาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2555 โดยได้รับ
ทุนการศึกษาระดับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

